

’Ορθόδοξος ”Ενστασις καὶ Μαρτυρία

’Αριθ. 1 • ’Ιανουάριος 2000

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑ
ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

’Ιερά Σύνοδος τῶν ’Ενισταμένων

«ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΕΝΣΤΑΣΙΣ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΙΑ»

**ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΩΝ ΕΝΙΣΤΑΜΕΝΩΝ**

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ

ὕπὸ τῆς Γραμματείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων

ΠΡΟΝΟΙΑ:

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς κ. Κυπριανοῦ
Προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Κυπριανοῦ Φυλῆς Ἀττικῆς

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Μεθώνης κ. Ἀμβρόσιος

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ

ὕπὸ ἐπιτροπῆς Κληρικῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗΣ ΚΛΗΣΕΩΣ

(01) 24.11.380

ΤΗΛΕΑΝΤΙΓΡΑΦΑ (Telefax)

(01) 24.11.080

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΝ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΝ (E-mail)

Kyprianos@hol.gr

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Ἑσωτερικοῦ: 1.500 δρχ. - Ἐξωτερικοῦ: 7 δολάρια Η.Π.Α.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΑΙ ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

Ἱερὰν Μονὴν Ἁγίου Κυπριανοῦ Φυλῆς Ἀττικῆς
Τ.Θ. 46006 - 133 10 ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΑ - Greece.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Γ. Κουκουδάκης - Βουλγαροκτόνου 40 - Ἀθήναι
Ἄριθ. τηλεφ.: (01) 64.61.660 - 64.29.961.

ΟΡΘΟΔΟΣΟΣ ΕΝΣΤΑΣΙΣ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΩΝ ΕΝΙΣΤΑΜΕΝΩΝ

• ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β΄ • ΕΤΟΣ Α΄ • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2000 • ΑΡΙΘ. ΤΕΥΧΟΥΣ 1 •

Περιεχόμενα

Τῆς Συντάξεως:

■ Ἐπὶ τῇ ἐπανεκδόσει: ἐπέτειος - ἐλπίδες - ὀράματα

«Ἡ ἐλπίς οὐ καταισχύνει».

Ὁ Ἀντι-οικουμενισμὸς ἀφυπνίζεται ἀπροόπτως

3

Α΄. Ἐπίσημα Κείμενα

† Μητροπολίτου Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς Κυπριανοῦ

Προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων

Ὁ «νόμιμος» χαρακτήρ τοῦ ἀγῶνος κατὰ τῆς αἰρέσεως τοῦ
Οἰκουμενισμοῦ

9

Β΄. Μελέτες - Κείμενα - Μαρτυρίες

■ Θέματα Ὁρθοδόξου Ἐκκλησιολογίας

Ἡ θέσις τῶν ἀκρίτων αἰρετικῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ

19

■ Σχέσεις Ὁρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν καὶ «Π.Σ.Ε.»

Ἡ βαθεῖα κρίσις τοῦ «Π.Σ.Ε.» - Ἄνεμος «ἀπο-θεολογήσεως»

37

■ Οἰκουμενικὴ Κίνησις - Ἡμερολογιακὸ Ζήτημα - Κοινὸ Πάσχα

Ἡ ἀπὸ κοινοῦ θεώρησις Ἡμερολογιακοῦ ζητήματος καὶ
Κοινοῦ Πάσχα μέσῳ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως

48

■ Ἡ παράδοξις τακτικὴ τοῦ Φαναρίου

Ὁ ὀρθοδοξο-παπικὸς Διάλογος καὶ τὸ θέμα τῆς Οὐνίας

54

Γ΄. Χρονικὰ Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων

63

Δ'. Ειδήσεις - Σχόλια

Οικουμενιστικά: Διαχριστιανικά - Διαθρησκευτικά 77

Ε'. Παρουσιάσεις - Κριτικές Ἀπόψεις

Βιβλία, Περιοδικά, Φυλλάδια, Ἄρθρα, Τηλεοπτικο-ακουστικά 121

«Ἡ ἐλπίς οὐ κατασχύνει»

Ὁ Ἀντι-οικουμενισμὸς ἀφυπνίζεται ἀπροόπτως

Ἡ ἐπανεκδοσις τῆς «Ὁρθοδόξου Ἐνστάσεως καὶ Μαρτυρίας» συμπύπτει μὲ μία σημαντικὴ ἐπέτειο καὶ πραγματοποιεῖται μέσα σὲ ἓνα κλίμα ἐλπίδος.

Τὸ παρελθὸν ἔτος 1999 συνεπληρώθησαν ἑβδομήντα πέντε ἔτη ἀπὸ τῆς ἀλλαγῆς τοῦ Ἡμερολογίου, ἡ ὁποία διέερρηξε τὴν εορτολογικὴ ἐνότητα τῶν Ὁρθοδόξων καὶ ἀνεστάτωσε τὴν Ἐκκλησία.

Τὸ 1924 ἄρχισε νὰ ὑλοποιῆται τὸ σχέδιο τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως γιὰ τὴν «προσέγγισι», «συνάφεια» καὶ «κοινωνία» τῶν διηρημένων Χριστιανῶν, μέσῳ δυστυχῶς τῆς διαιρέσεως τῶν Ὁρθοδόξων.

Ἡ θανάσιμος ἀπειλὴ καὶ ἀπὸ τὰ περαιτέρω προγραμματισμένα βήματα τοῦ Οἰκουμενισμοῦ δὲν εἶχε γίνεи ἀντιληπτὴ ἀμέσως ἀπὸ ὅλους.

Ἐνα μικρὸ μέρος τῶν Ὁρθοδόξων, οἱ εὐσεβεῖς Ἀντι-οικουμενισταὶ τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου, ἐσήκωσαν μὲ τὴν χάρι τοῦ Θεοῦ τὸ τεράστιο βᾶρος τῆς ἀντιστάσεως στὴν νεοφανῆ αἵρεσι, ἀλλὰ καὶ τῆς εὐθύνης νὰ ἐργασθοῦν μὲ ἐπιμονὴ καὶ ἐλπίδα γιὰ τὴν ἀφύπνισι τοῦ Ὁρθοδόξου Ἀντι-οικουμενισμοῦ.

Αὐτοί, ἀποτελοῦντες τὸ «μικρὸν ποίμνιον» καὶ ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν συνεχῶς τὴν αἰώνια διακήρυξι τοῦ οὐρανοφάντορος Βασιλείου: «μηδὲν προτιμότερον τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀσφαλείας τιθέμενοι», παρέμειναν ἐδραῖοι, ἀμετακίνητοι καὶ συνεπεῖς στὶς ἀπαιτήσεις τῆς «Ὁρθοδόξου καὶ Θεαρέστου Ἐνστάσεως».

Ἄρά γε, ἡ ἐμμονὴ τους αὐτὴ ἀπέδωσε καρπούς;

Βεβαίως: παρὰ τὶς βίαιες ἀντιδράσεις τῶν Καινοτόμων καὶ τὶς ποικίλες προκαταλήψεις τῶν ἀγνοούντων, ἡ ἔνστασις ἀπέδωσε πλουσίους καρπούς καὶ ἤδη ἀποδίδει πλουσιωτέρους.

Οἱ διαπιστώσεις καὶ οἱ προβλέψεις τῶν Ὁρθοδόξων Ἀντι-οικουμενιστῶν δυστυχῶς ἐπαληθεύθησαν πλήρως: τὸ διαχριστιανικὸ καὶ διαθρησκειακὸ ἄνοιγμα τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως προεκάλεσε

τοιαύτην ἀλλοίωσι στήν ἐκκλησιολογική συνείδησι τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν, ὥστε μὲ εἰλικρίνεια νὰ γίνωνται βαρυσήμαντες ὁμολογίες ἀπὸ κληρικούς τῆς Καινοτομίας ὅπως καὶ ἡ ἐξῆς:

«Ὁ Οἰκουμενισμός, ἡ μεγαλυτέρα αἵρεσις τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος, κηρύττουσα τὸν δογματικὸν καὶ θρησκευτικὸν συγκρητισμὸν καὶ τείνουσα εἰς ἓν εἶδος πανθησκείας διὰ τῆς ἐξισώσεως τῶν χριστιανικῶν ὁμολογιῶν καὶ θρησκειῶν, ἀποτελεῖ τὴν πλέον θανάσιμον ἀπειλήν διὰ τὴν Ὁρθοδοξίαν».

Ὁμολογίες παρομοίας φύσεως ἔρχονται στὸ φῶς τῆς δημοσιότητος συνεχῶς καὶ περισσότερες καὶ ἰσχυρότερες καὶ δικαιῶνουν τὴν ἐλπίδα γιὰ τὴν πλήρη καὶ δυναμικὴ ἀφύπνισι τοῦ Ὁρθοδόξου Ἀντι-οικουμενισμοῦ, χάριτι καὶ βοηθεία τοῦ θεοῦ τῆς Ἐκκλησίας Δομήτορος.

«Ἡ ἐλπίς», κατὰ τὸν Ἅγιον Ἀπόστολον Παῦλον, «οὐ κατασχύνει».

Ἡ Σύνοδος μας, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῶν Ἐνισταμένων, θὰ συνεχίσει νὰ ὑπενθυμίξει πρὸς τὰ «καταπονηθέντα» τέκνα Τῆς τῆς «παραμυθητικῆς» προτροπῆς γιὰ ὑπομονή, ταπεινῶσι, ἀγάπη καὶ προσευχή γιὰ ἐμμονή καὶ ἐλπίδα: **ἐλπίδα**, στὸ θεάρεστο ὄραμα τῆς ἐπανενώσεως τῶν διηρημένων Ὁρθοδόξων καὶ τὴν εἰρήνευσι τῆς Ἀγιωτάτης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας.

Ὁ Ἀντι-οικουμενισμὸς πρέπει νὰ ἀφυπνισθῇ καὶ ἤδη ἀφυπνίζεται ἀπροόπτως, φθίνοντος τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου γεννήθηκε καὶ ἀνδρώθηκε ἡ αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ.

Ἔνα πολὺ χαρακτηριστικὸ κείμενο τοῦ κοιμηθέντος πρὸ δεκαετίας ἀειμνήστου Πρωτοπρεσβυτέρου πατρὸς Μιχαὴλ Πομάζανσκυ (Δογματολόγου, Φιλοσόφου, Καθηγητοῦ τῆς Ρωσικῆς, Ἑλληνικῆς καὶ Λατινικῆς γλώσσης, τῆς Ρωσικῆς Διασπορᾶς) ἐκφράζει πλήρως τὴν **ἐλπιδοφόρο προοπτικὴ** τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου καὶ ἀποτελεῖ ἓνα εἶδος «συμβόλου» Αὐτῆς:

«**Στὴν κρίσιμη αὐτὴ ἱστορικὴ στιγμή**», ἔλεγε ὁ ἀείμνηστος Δογματολόγος, «**ἀπαιτοῦνται ἀπὸ ὅλους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι πιστῶς διατηροῦνται στήν Ὁρθοδοξία, πολὺ θάρρος, σταθερότης, εὐσυνειδησία, ἐτοιμότης γιὰ θυσία καὶ ἰσχυρὰ πίστις στοὺς λόγους τοῦ Σωτῆρος γιὰ τὸ ἀκλόνητο τῆς Ἐκκλησίας.**»

Οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει, ὅτι σὸ βάθος κάθε τοπικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ὑπάρχει μία ἀληθῆς κατανόησις τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ μία ἐτοιμότης πρὸς ἔγερσιν γιὰ τὴν ὑπεράσπισιν Αὐτῆς.

Οἱ φωνές αὐτὲς θὰ πρέπει νὰ ἐγερθοῦν καὶ νὰ ἀκουσθοῦν.

Δὲν θὰ πρέπει νὰ ἀποθαρρυνώμεθα ἀπὸ τὴν προφανῆ ἀδυναμία καὶ ἀφάνεια τῶν φωνῶν αὐτῶν».

Ἦδη οἱ «φωνές» αὐτὲς ἀφυπνίζονται, ὑπερνικοῦν τὴν ἀδυναμία καὶ τὴν ἀφάνεια, προστίθενται σὸ μέτωπο τοῦ Ὁρθοδόξου Ἀντι-οικουμενισμοῦ καὶ συμβάλλουν στὴν συνειδητοποίησι τῆς ὄντως δραματικῆς κρίσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ.

Μία σειρὰ ἀντι-οικουμενιστικῶν γεγονότων κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, μὲ ἀποκορύφωμα τὸ ἔτος 1998, προσέδωσαν ἕναν προφητικὸν χαρακτῆρα στὴν γνώμη αὐτή.

Αἰφνιδίως, ὁ Ἀντι-οικουμενισμὸς, πράγματι ὡς ἕνα «σημεῖον τῶν καιρῶν», ἔχει ἀφυπνισθῆ σὲ πανορθόδοξο ἐπίπεδο καὶ τείνει νὰ κατασταθῆ ἀπὸ περιθωριακὸ σὲ κυρίαρχο στοιχεῖο τῆς ζωῆς τῶν τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, ὥστε ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις νὰ εὐρίσκεται στὴν κρισιμώτερη καμπὴ τῆς ἱστορίας της.

Ὅλον ἐν καὶ περισσότερο γίνεται σαφές, ὅτι οἱ ὄντως Ὁρθόδοξοι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνεχθοῦν πλέον τὸν διαχριστιανικὸ καὶ διαθρησκειακὸ συγκρητισμὸ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, ἔστω καὶ ἂν μία ἐξ ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν ὀλιγαρχία ἐπιμένῃ στὴν ἐκκλησιολογικὴ της ἀλλοτριώσει.

Αὐτὴν τὴν αἰσιόδοξο προοπτικὴν φιλοδοξεῖ, χάριτι Θεοῦ, νὰ διακονήσῃ ἡ ἐπανεκδιδόμενη «Ὁρθόδοξος Ἐνστασις καὶ Μαρτυρία», ἀληθεύουσα ἐν ἀγάπῃ καὶ ταπεινώσει.

Ἡ Σύνταξις

Α΄.

Ἐπίσημα Κείμενα

† Μητροπολίτου Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς Κυπριανοῦ
Προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων

Ὁ «νόμιμος» χαρακτήρ τοῦ ἀγῶνος κατὰ τῆς αἰρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ

Βασικαὶ Θέσεις

Η Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου ἀποτελεῖται ἀπὸ ἐκείνους τοὺς εὐσεβεῖς, οἱ ὅποιοι θεωροῦν τὸν Οἰκουμενισμὸν ὡς ἐκκλησιομάχον παναίρεσιν καὶ τὸ νέον ἡμερολόγιον ὡς μίαν κατάκριτον καινοτομίαν, ἔχουν δὲ ἀποτερισθῆ νομίμως καὶ κανονικῶς ἀπὸ τοὺς νεοημερολογίτας¹.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῶν Ἐνισταμένων φρονεῖ, ὅτι ἡ ἡμερολογιακὴ καινοτομία τοῦ 1924 διέσπασε τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος εἰς τοὺς ἐνισταμένους κατὰ τῆς παναιρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, οἱ ὅποιοι συγκροτοῦν τὸ Ἀκαινοτόμητον Πλήρωμα, καὶ τοὺς καινοτόμους Οἰκουμενιστάς, οἱ ὅποιοι ἠθέτησαν τὴν ἐορτολογικὴν ἀντιπαπικὴν καὶ γενικώτερον ἀντιαιρετικὴν Παράδοσιν τῆς Ὁρθοδοξίας.

Οἱ ἀποτερισθέντες καὶ ἐνιστάμενοι τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου δὲν ἀποτελοῦν ἓνα διοικητικὸν ὑποκατάστατον τῆς καινοτόμου Ἐκκλησίας, οὔτε μίαν παράλληλον πρὸς τὴν νεοημερολογιτικὴν δικαιοδοσίαν, οὔτε μίαν δευτέραν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ ἀνήκουν εἰς τὴν Πατροπαράδοτον καὶ Ἀκαινοτόμητον Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, τῆς ὁποίας τὴν ἱστορίαν συνεχίζουν ὑπὸ τὴν ἀνόθευτον ἔννοιαν τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ὁ Ὁμολογητὴς Ἱεράρχης πρώην Φλωρίνης Χρυσόστομος († 1955) ἔλεγεν: «Ὡστε ἡμεῖς οἱ ἀκολουθοῦντες τὸ ἐκ Παραδόσεως ἐορτολογικὸν Καθεστῶς καὶ σεβόμενοι, ὡς ὀφείλομεν, μᾶλ-

1. ΙΕ' Ἱεροῦ Κανόνος τῆς Πρωτοδευτέρας Ἀγίας Συνόδου ἐν Κωνσταντινουπόλει (861, ἐπὶ Μ. Φωτίου).

λον τὰς Συνοδικὰς καὶ Ἀποστολικὰς Διατάξεις, παρὰ τὰς ἀντικανονικὰς τῆς Ἱεραρχίας ἀποφάσεις, οὐ μόνον δὲν ἀποτελοῦμεν ἰδιαιτέραν Σχισματικὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλ' ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς Μιᾶς Ἐκκλησίας ἡμεῖς διεσώσαμεν τὰ χρυσόβουλα τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Παραδόσεων καὶ συνεχίζομεν τὴν Ἱστορίαν καὶ τὸν χαρακτῆρα τῆς Ὁρθοδοξίας τῆς Αὐτοκεφάλου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας»².

Τὸ ἔργον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων εἶναι ἡ Ἐνημέρωση τοῦ Λαοῦ τοῦ Θεοῦ διὰ τὸν αἰρετικὸν χαρακτῆρα τῆς λεγομένης Οἰκουμενικῆς Κίνησεως, ὥστε νὰ ἀφυπνισθῇ ἡ συνοδικὴ συνείδησις τῆς Ἐκκλησίας πρὸς σύγκλησιν Γενικῆς Συνόδου Ἐνώσεως, προκειμένου νὰ καταδικασθῇ ἡ αἵρεσις καὶ ἀποκατασταθῇ ἡ ἡμερολογιακὴ/ ἑορτολογικὴ ἐνότης τῶν Ὁρθοδόξων.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῶν Ἐνισταμένων θεωρεῖ χρέος τῆς νὰ εὐαγγελίζεταί συνεχῶς τὸν λόγον τῆς «Ὁρθόδοξου καὶ θεαρέστου Ἐνστάσεως»³ μὲ πίστιν καὶ ἀποφασιστικότητα, μὲ διάκρισιν καὶ νηφαλιότητα, μὲ ταπείνωσιν καὶ ἀγάπην, μὲ σοβαρὸν καὶ ὑπεύθυνον τρόπον.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Καινοτομίας, μέσω τῆς συμμετοχῆς τῆς εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν καὶ τὸ «Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν», ἀκολουθεῖ μίαν καταστροφικὴν πορείαν καὶ σὺν τῷ χρόνῳ θὰ δυσκολεύεται ὅλον ἐν καὶ περισσότερο νὰ ἀποδείξῃ τὴν πιστότητά τῆς πρὸς τὴν Πατερικὴν καὶ Συνοδικὴν Παράδοσιν τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς θεωρητικὸν καὶ πρακτικὸν πεδίον, μὲ ὅλας βεβαίως τὰς σωτηριολογικὰς ἐπιπτώσεις.

Ἐπάρχει μία μερὶς καλοπροαιρέτων εὐσεβῶν τῆς Καινοτομίας,

2. Πρῶν Φλωρίνης Χρυσστόμου, Ὑπομνήματα - Ἐπιστολαὶ - Ἀπολογία ἐν σχέσει πρὸς τὸ Ἰουλιανὸν Ἐκκλησιαστικὸν Ἡμερολόγιον, ἐν Ἀθήναις 1941 («Ἀπολογία εἰς τὸ Ἐφετεῖον Ἀθηνῶν», 29.3.1940/σελ. 33).

• Βλ. ἄρθρον ἐπὶ τῆς Ἐκκλησιολογίας τοῦ πρῶν Φλωρίνης Χρυσστόμου, μὲ τίτλον: «Ἡ μερὶς τῶν Παλαιοημερολογιτῶν δὲν δύναται νὰ ἀποτελῇ ἰδιαιτέραν Ἐκκλησίαν», περιοδ. «Ὁρθόδοξος Ἐνστασις καὶ Μαρτυρία», (περίοδος Α'), ἀριθ. 24-25/Ἰούλιος-Δεκέμβριος 1991, σελ. 297-300.

3. Ὁσίου Θεοδώρου Στουδίτου, ΡΓ τ. 99. στλ. 1045D/Ἐπιστολὴ ΛΘ', «Θεοφίλω Ἠγουμένε», Ε.Λ.Ι.

ἡ ὁποία στρέφει μὲ ἐλπίδα τὸ βλέμμα της πρὸς τὴν Ἀκαινοτόμητον Ἐκκλησίαν τοῦ Πατρῴου Ἡμερολογίου καὶ λέγει πρὸς αὐτήν: «διαβάς βοήθησον ἡμῖν»⁴.

Ἡ μερίς αὐτὴ ἐναποθέτει εἰς τοὺς ὤμους τῶν ἀποτειχισθέντων καὶ ἐνισταμένων τεραστίας εὐθύνας, αἱ ὁποῖαι συνεχῶς αὐξάνουν, ἐφ' ὅσον ἡ λεωφόρος τοῦ Οἰκουμενισμοῦ ὀδηγεῖ εὐθέως εἰς τὸν πανθηρσκιακὸν Οἰκουμενισμόν καὶ τὴν «Ἀποστασίαν» τῶν ἐσχάτων⁵.

«Ἀγῶνος οὖν χρεῖα μεγάλου καὶ τούτου νομίμου»⁶.

Ἐφ' ὅσον ὁ Οἰκουμενισμὸς εἶναι πλέον ἓνα δεδομένον, χαρακτηρίζον τὴν ἐν γένει σύγχρονον θρησκευτικὴν ἀτμόσφαιραν, ἀλλὰ καὶ εὐρύτερον τὸ κοινωνικῶς γίγνεσθαι, προκειμένου νὰ ἐξετάσωμεν αὐτὸν θεολογικῶς εἰς βάθος καὶ νὰ τὸν ἀντιμετωπίσωμεν ἐκκλησιαστικῶς «νομίμως», πρέπει νὰ ἰστάμεθα εἰς στερεὸν ἔδαφος κατὰ τε τὴν οὐσίαν καὶ τὴν μέθοδον.

Εἶναι τόσοι πολλοὶ οἱ παράγοντες καὶ τόσον σύνθετος ἡ διαδικασία τῆς ἱστορικῆς ἐξελίξεως καὶ τοῦ θεολογικοῦ ἐκφυλισμοῦ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, ὥστε αἱ ὑπεραπλουστεύσεις κατὰ τὴν ἀντιμετώπισίν του ὀδηγοῦν ἀφεύκτως εἰς τὸν κίνδυνον τῶν συμπληγᾶδων, ἔνθεν τῆς σκιαμαχίας, ἐκεῖθεν τῆς νοσηρᾶς ἐνδοστροφείας καὶ τῆς ἀπωλείας τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικότητος.

Διὰ τοῦτο ὁ «νόμιμος» χαρακτήρ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος κατὰ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ ἀπαιτεῖ μίαν ποιότητα καὶ δυναμικότητα προτάσεων, αἱ ὁποῖαι ταπεινῶς φρονοῦμεν, ὅτι δύνανται νὰ συμπυκνωθοῦν πρὸς τὸ παρὸν εἰς τὰς ἐξῆς πέντε **Θέσεις**:

α) Δὲν πρέπει, κινούμενοι ἀπὸ ζῆλον «οὐ κατ' ἐπίγνωσιν»⁷, νὰ ὀδηγούμεθα εἰς τὰ ἄκρα, ἤτοι νὰ γινώμεθα νομιμώτεροι τοῦ νόμου καὶ εὐθύτεροι τοῦ κανόνος, ὡς λέγει ὁ Ὅσιος Θεόδωρος ὁ Στουδί-

4. Πράξ. ἰστ' 9.

5. Β' Θεσσαλ. β' 3.

6. Μ. Βασιλείου, PG τ. 31, στλ. 1540B/«Περὶ Βαπτίσματος», Λόγος Β', § 9.

7. Ρωμ. ι' 2.

της: «Μηδὲ θέμις τοῦ νόμου νομιμώτερον, μηδὲ τοῦ κανόνος εὐθύτερον γίνεσθαι» ἀλλὰ νὰ ἀρκοῦμεθα εἰς «τὰ τῶν θείων Πατέρων» «διδάγματα τε καὶ παραγγέλματα»⁸.

β) Ὁφείλομεν νὰ ἐκλαμβάνωμεν ὀρθῶς τὰς πατερικὰς ῥήσεις καὶ νὰ μὴ παρερμηνεύωμεν αὐτάς, παρασυρόμενοι ἀπὸ «τὰς ἀζηλώτους ὀρμάς»⁹, ἤτοι ἀπὸ παραφορὰς ξένας πρὸς τὸν γνήσιον ζῆλον, καὶ μετατιθέμενοι τοιοῦτοτρόπως εἰς «ἕτερον Εὐαγγέλιον»¹⁰, τελικῶς δὲ ἐμπίπτοντες εἰς «πατρομαχίαν» καὶ «θεομαχίαν», ὡς καὶ πάλιν λέγει ὁ Ὅσιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης: «Οὐ καλῶς ἐκλαμβάνομεν τὰς τῶν Ἀγίων φωνάς, κἀντεῦθεν εὐρίσκόμεθα πατρομαχίαν, μᾶλλον δὲ θεομαχίαν εἰσφέροντες»¹¹.

γ) Ἐπιβάλλεται νὰ τρέφωμεν γνησίαν ἀγάπην πρὸς τοὺς ἐν καινοτομίᾳ καὶ αἰρέσει μὲν, ἀλλὰ ἀκρίτους εἰσέτι ἀδελφούς μας, διότι «καλὸν ὁ ζῆλος τῆς εὐσεβείας, ἀλλ' ἀγάπη συγκεκραμένος»¹², ὡς λέγει ὁ Ἅγιος Ἰωάννης Δαμασκηνός· ἡ δὲ ἀγάπη πρέπει νὰ μᾶς ὠθῆ εἰς τὸ νὰ ἐνδιαφερώμεθα διὰ τὴν ἐπιστροφὴν καὶ σωτηρίαν αὐτῶν, «πᾶσαν παράκλησιν μετ' εὐσπλαχνίας» προσφέροντες, κατὰ τὸν Μέγαν Βασίλειον, «κατὰ τοὺς παλαιοὺς θεσμοὺς τῆς ἀγάπης»¹³.

Ὁ Ὅσιος Θεόδωρος Στουδίτης εἶναι αὐστηρότατος, εἰς τὸ ὅτι, ὄχι μόνον δὲν ἐπιτρέπεται νὰ διώκωνται καὶ ἀποκτείνωνται οἱ αἰρετικοί, ἀλλὰ ἐπίσης «οὐδέ γε κατεύχεσθαι αὐτῶν (οὔτε νὰ κα-

8. Ὁσίου Θεοδώρου Στουδίτου, PG τ. 99, στλ. 1064D/Ἐπιστολὴ ΜΓ', «Ἰωσήφ ἀδελφῶ καὶ ἀρχιεπισκόπων», E.L.I.

9. Ἁγίου Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου, PG τ. 3, στλ. 1096C/Ἐπιστολὴ Η', «Δημοφίλῳ θεραπευτῆ», § 5.

10. Γαλατ. α' 6.

11. Ὁσίου Θεοδώρου Στουδίτου, PG τ. 99, στλ. 1484D/Ἐπιστολὴ ΡΝΕ', «Θεοφίλῳ τῆς Ἐφέσου», E.L.II.

12. Ἁγίου Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, PG τ. 94, στλ. 1436A/Contra Jacobitas, § α'.

13. Μ. Βασιλείου, PG τ. 32, στλ. 557A/Ἐπιστολὴ ΡΚΗ', «Εὐσεβίῳ Ἐπισκόπῳ Σαμοσάτων», § 3.

ταρώμεθα αὐτούς) συγκεχώρηται ἡμῖν», «μᾶλλον μὲν οὖν ὑπερέχουσαι [αὐτῶν]»¹⁴.

δ) Ἀπαιτεῖται διαρκῆς ἐγρήγορσις, ὥστε ἡ ἱερότης τοῦ ἐνωπικοῦ ὁράματος νὰ μὴ συσκοτίζεται ἀπὸ ἄλλας προτεραιότητας, διότι ἡ σταθερὰ μεθόδευσις καὶ ὁ συνετὸς συντονισμὸς πρὸς τὴν Γενικὴν Σύνοδον Ἐνώσεως, εἶναι ἡ πρωτίστη μέριμνα τοῦ Ἐνισταμένου Πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας.

Δὲν ἐπιτρέπεται ἐπ' οὐδενὶ ὁ ἐφηρηχασμὸς ἐν τῇ ἀποτειχίσει, οὔτε ἡ νοσηρὰ ἐκκλησιολογικὴ ἐσωστρέφεια, ἀλλ' ἐπιβάλλεται τὸ ἄνοιγμα πρὸς τὴν καθολικότητα τῆς Ὁρθοδοξίας, ἐφ' ὅσον ἀνεκαθεν ἡ ἀντιαιρετικὴ προσπάθεια εἶχε «καθολικόν» /οἰκουμενικὸν χαρακτῆρα, δηλαδὴ συμμετεῖχον οἱ ἀπανταχοῦ Ὁρθόδοξοι.

Ὁ Μ. Βασιλεῖος, λόγου χάριν, ἀπηύθυνεν ἐπανειλημμένως ἐπιστολάς πρὸς τὴν Δύσιν, ζητῶν τὴν «ἐπίσκεψιν» «ὁμοψύχων» Ἐπισκόπων, διὰ νὰ συμβιδάσουν «τοὺς διεστῶτας» καὶ ἐπαναφέρουν «εἰς φιλίαν τὰς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ»¹⁵, τὰς δεινῶς ταρασσομένας ἀπὸ τὴν ἀρειανικὴν λαίλαπα· ἐν συνεργασίᾳ δὲ μετ' ἄλλων Ἐπισκόπων - ἰδοὺ τὸ γνήσιον ἐκκλησιαστικὸν φρόνημα - ἐμεθόδευε σχέδιον «ὑπομνηστικόν» ὑποκινήσεως «τῶν ἀπὸ Ἰταλίας [Ἐπισκόπων] πρὸς ἐπίσκεψιν»¹⁶ τῆς Ἀνατολῆς καὶ σύγκλησιν Συνόδου.

Ἐπίσης, ὁ αὐτὸς Ἅγιος Πατὴρ, γράφων πρὸς τὸν Ἐπίσκοπον Νεοκαισαρείας Ἀτάρβιον, ἀφ' ἐνὸς μὲν ὑπενθύμιζεν εἰς αὐτόν, ὅτι ἐὰν δὲν ἀναλάβωμεν «τὸν ἴσον ἡμεῖς ἀγῶνα ὑπὲρ τῶν Ἐκκλησιῶν», «ὅπόσον ἔχουσιν οἱ ἀντικείμενοι τῇ ὑγιαίνουσῃ διδασκαλίᾳ εἰς καθαίρεσιν Αὐτῶν [τῶν Ἐκκλησιῶν] καὶ παντελεῖ ἀφανισμόν», τότε καὶ ἡ ἀλήθεια θὰ χαθῆ καὶ ἡμεῖς θὰ κατακριθῶμεν, ἐπειδὴ δὲν ἐπεδείξαμεν τὴν ἀνάλογον «μέριμναν ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως τῶν

¹⁴. Ὅσιου Θεοδώρου Στουδίτου, PG τ. 99, στλ. 1484D/Ἐπιστολὴ PNE', «Θεοφίλω τῆς Ἐφέσου», E.L.II.

¹⁵. Μ. Βασιλείου, PG τ. 32, στλ. 433D, 436A/Ἐπιστολὴ Ο', «Ἀνεπίγραφος περὶ Συνόδου».

¹⁶. Μ. Βασιλείου, PG τ. 32, στλ. 428CD/Ἐπιστολὴ ΕΗ', «Μελετίῳ Ἐπισκόπῳ Ἀντιοχείας».

Ἐκκλησιῶν», καὶ τοῦτο μάλιστα «πάση σπουδῇ καὶ προθυμίᾳ ἐν ὁμονοίᾳ τῇ πρὸς ἀλλήλους καὶ συμπνοίᾳ τῇ κατὰ Θεόν» ἀφ' ἐτέρου δὲ τὸν παρεκάλει νὰ ἀποβάλλῃ ἀπὸ τὴν ψυχὴν του «τὸ οἶσθαι μηδενὸς ἐτέρου εἰς κοινωνίαν προσδεῖσθαι» (τὴν γνώμην, ὅτι δὲν χρειάζεται νὰ ἔχῃς ἐκκλησιαστικὴν ἐπικοινωνίαν μὲ κανένα ἄλλον), διότι τὸ «ἀποτέμνειν» «τῆς πρὸς τοὺς ἀδελφούς συναφείας»¹⁷ δὲν εἶναι δεῖγμα ἀγάπης καὶ ἐκπληρώσεως τοῦ νόμου τοῦ Χριστοῦ.

ε) Εἶναι ἀναγκαῖον, εὐρισκόμενοι ἐν πορείᾳ πρὸς τὴν Γενικὴν Σύνοδον Ἐνώσεως, νὰ ἀποσαφηνίζωμεν συνεχῶς καὶ νὰ προβάλωμεν τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησιολογίαν, ἐφ' ὅσον ὁ Οἰκουμενισμὸς εἶναι σαφῶς μία ἐκκλησιολογικὴ αἵρεσις.

Ἡ ζῶσα Ἐκκλησία ἔχει καὶ ζῶσαν, διαρκῶς ἀνανεουμένην θεολογίαν, αὐτὴ δὲ ἡ χαρισματικὴ Ἐκκλησιολογικὴ Θεολογία, καὶ ὅχι θεβαίως ὁ στεῖρος ἐπαρχιωτικὸς ἀντι-οικουμενισμὸς, θὰ ἀποτελέσουν τὴν θεβαίαν καὶ ἀσφαλῆ βάσιν τῆς ἀναμενομένης Συνόδου.

Μὴ λησμονῆται, ὅτι οἱ Ἅγιοι Πατέρες π.χ. τοῦ Δ' αἰῶνος Μ. Ἀθανάσιος, Γάριος Πικταβίου, Κύριλλος Ἱεροσολύμων, Καππαδόκες κ.ἄ., ἐν μέσῳ τοῦ ἀντιαιρετικοῦ ἀγῶνος κατὰ τῶν Ἀρειανῶν, Πνευματομάχων καὶ Ἀπολιναριστῶν, ἀπεσαφῆνισαν θαυμαστῶς τὴν σχετικὴν Ὁρθόδοξον Διδασκαλίαν, τὴν ὁποίαν τελικῶς ἐπεκύρωσε καὶ διεκήρυξεν ἡ Β' Ἁγία Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, μᾶς ἐκκληρονόμησαν δὲ τὸν ἀνεκτίμητον πλοῦτον τῶν πολυαρίθμων θεολογικῶν συγγραμμάτων αὐτῶν.

Μία ὅμως χαρισματικὴ Θεολογία καλλιεργεῖται μόνον μέσα εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἠσυχαστικῆς καὶ Εὐχαριστιακῆς Παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας μας, διότι μέσῳ τῆς νηπτικῆς καθάρσεως καὶ τῆς συνεχοῦς Θείας Μεταλήψεως ὀδηγοῦμεθα εἰς τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν θέωσιν, ὅποτε θεβαίως ἔχομεν τὴν ἐμπειρικὴν πλέον αἴσθησιν

¹⁷ Μ. Βασιλείου, PG τ. 32, στλ. 421C/Ἐπιστολὴ ΕΞΕ', («Ἀταρβίω»). Ὁ Ἀτάρβιος εἶχε διακόψει κοινωνίαν μὲ τὸν Μ. Βασίλειον, εἶχε δὲ ἐγκαταλείψει Σύνοδον συγκληθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πατρὸς (βλ. Ἐπιστολὴν ΡΚΣΤ', «Ἀταρβίω», PG τ. 32, στλ. 552-553).

τῆς Ἐκκλησίας ὡς «κοινωνίας θεώσεως»¹⁸ καὶ ὡς τοῦ «καθολικοῦ» Σώματος τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ.

Μὲ τὰς προϋποθέσεις αὐτὰς ἀγωνιζόμεθα, Χάριτι Θεοῦ, «νομίμως» καὶ ὁ ἀγὼν μας γίνεται «εἰς ἔργον διακονίας»¹⁹ καὶ «πρὸς οἰκοδομὴν τῆς Ἐκκλησίας»²⁰.

1997

---

18. Ἁγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ, «Λόγος ἀποδεικτικὸς δεύτερος περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος», § 78, Συγγράμματα, τ. Α΄, σελ. 149, στχ. 13, ἔκδ. Π. Κ. Χρήστου, Θεσσαλονίκη 1962.

19. Ἐφεσ. δ΄ 12.

20. Α΄ Κορ. ιδ΄ 12.

Β΄.

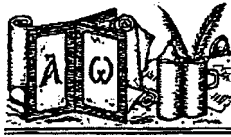
Μελέτες

Κείμενα

Μαρτυρίες

Ἡ θέσις τῶν ἀκρίτων αἰρετικῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ

Εἰσαγωγικαὶ σκέψεις

Τὸ παρὸν κείμενον ἀντιμετωπίζει διὰ βραχέων δύο βασικὰς ἐκκλησιολογικὰς ἐκτροπὰς, ἐγράφη δὲ ἀρχικῶς τὸν Μάϊον τοῦ 1997 εἰς εὐρύτεραν μορφήν, προκειμένου νὰ καλύψῃ καὶ ἄλλα θέματα.

Αἱ ἐν συνεχείᾳ ἐκκλησιολογικαὶ ἀπόψεις, ὡς ἐκφραστικαὶ ἐν περιλήψει τῆς ἐκκλησιολογικῆς μας αὐτοσυνειδησίας, εἶναι ἡ φυσιολογικὴ προέκτασις τοῦ κειμένου μας «Ὁ “νόμιμος” χαρακτήρ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος κατὰ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ» (βλ. σελ. 9 - 15 παρόντος τεύχους), ἰδίως μάλιστα τῶν **Θέσεων** αὐτοῦ **α** καὶ **β**, συνετάχθησαν δὲ διὰ τοὺς ἐξῆς δύο κυρίως λόγους:

α) Ἀποτελοῦν μίαν καλοπροαίρετον προσπάθειαν ἰσορροπημένης συμβολῆς εἰς τὸν ἐνδο-ορθόδοξον διάλογον μεταξὺ τῶν Ἀντι-οικουμενιστῶν τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου, πρὸς καταλλαγὴν καὶ ἐνότητα καὶ ἀνάκτησιν τῆς δεινῶς τρωθείσης *Συνοδικῆς Ἐγκυρότητας*, μέσῳ τῆς πλήρους ἀποσαφηνίσεως τῆς ἐκκλησιολογικῆς τῶν ταυτότητος.

β) Βοηθοῦν εἰς τὴν κατανόησιν τῆς κριτικῆς στάσεώς μας ἔναντι τῆς ὀδυνηρᾶς πολυ-διασπάσεως ἐντὸς τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου καὶ τῆς ὀδυνηροτέρας ἀλληλομαχίας μεταξὺ τῶν συνεχῶς αὐξανόμενων *Ἐπισκοπικῶν Διοικήσεων*, ὀφειλομένην κατ' ἀρχὴν εἰς τὴν μὴ ὀρθὴν καὶ ἐνιαίαν ἐκκλησιολογικὴν θεμελίωσιν τοῦ ἀντι-οικουμενιστικοῦ ἀγῶνος, μὲ ὅλα τὰ τραγικὰ συνεπαγόμενα εἰς ἐπίπεδον θεολογικόν, ποιμαντικόν καὶ πνευματικόν.

Ἐφιστοῦμεν ἰδιαίτερος τὴν προσοχὴν τῶν εὐσεβῶν, ὥστε νὰ μὴ θεωρηθῇ ὡς ὑπερβολὴ ἢ ἐπιχειρουμένη ἐν συνεχείᾳ λεπτολόγος, ἀκριβολόγος καὶ ἀναλελυμένη ἀνάπτυξις τοῦ λίαν ἀκανθώδους θέματος τῆς ἐκκλησιολογικῆς ταυτότητος τῶν ἀκρίτων εἰσέτι αἰρετικῶν.

Εἰς τὰ τοιαύτης σοβαρότητος ζητήματα τυχόν ἐλαφρότητες, ἀπλουστεύσεις καὶ ἀστάθμητοι ἀπόψεις πλήττουν θεμελιώδη χαρακτηριστικά τῆς Πατερικῆς θεολογίας, ἐφ' ὅσον – μὴ ἀρκοῦμεναι εἰς «τὰ τῶν θείων Πατέρων» «διδάγματα τε καὶ παραγγέλματα» – ἐμπίπτουν εἰς «πατρομαχίαν» καὶ «θεομαχίαν», κατὰ τὸν Ὅσιον Θεόδωρον Στουδίτην¹.

Μακρὰν τῶν ἀνεπιτρέπτων γενικεύσεων καὶ ἀπλουστεύσεων, κατὰ ἓνα τρόπον δὲ ἐνδεικτικῶς λεπτολόγον καὶ ἐνίοτε ἀρκοῦντως ἐκτενῆ, ἠσυχολήθη λόγου χάριν ὁ **Μέγας Βασίλειος** μὲ τὴν διάκρισιν τῶν αἰρετικῶν, σχισματικῶν καὶ παρασυναγῶγων². αἱ **Β' καὶ ΣΤ' Ἁγίαι Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι** μὲ τὴν ποικιλίαν τῶν τρόπων εἰσοδοκῆς τῶν ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας³. ἡ **Ζ' Ἁγία Οἰκουμενικὴ Σύνοδος** μὲ τὴν δυνατότητα ἐντάξεως γενικῶς τῶν πρώην αἰρετικῶν κληρικῶν εἰς τὸν Ὁρθόδοξον Κλῆρον⁴. ὁ **Ὅσιος Θεόδωρος Στουδίτης** μὲ τὰ ἀνωτέρω θέματα συνολικῶς, νουθετῶν μάλιστα τὸν μαθητὴν αὐτοῦ Ἀρσένιον, ὅστις ἐπεθύμει **ἀτόπους γενικεύσεις**⁵.

Αἱ γενικότητες καὶ ὑπερ-ἀπλουστεύσεις τῶν θεολογικῶν ζητημάτων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἦσαν ἀνέκαθεν ἕνας μόνιμος πειρασμός, ὀδηγοῦσαι εἰς ἀκραίας ἀπόψεις καὶ καταστάσεις, προήρχοντο δὲ κυρίως ἀπὸ τοὺς ἀνεπιτρέπτως ἀγνοοῦντας «τὰς οἰκονομίας καὶ τοὺς σκοποὺς» τῶν Ἁγίων Πατέρων, ὡς λέγει ὁ Ἅγιος Ταράσιος⁶, ἐν τῇ ἀγνοίᾳ τῶν δὲ αὐτῇ τὰς **«Πατρικὰς φωνὰς οὐδέπω ἀνέγγων, εἰ δὲ καὶ ἀνέγγων, παροδευτικῶς ἀνέγγων, οὐκ ἐρευνητικῶς»**, κατὰ τὴν **Ζ' Ἁγίαν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον**⁷.

1. PG τ. 99, στλ. 1064D καὶ 1484D.

2. Μ. Βασιλείου, Ἱερὸς Κανὼν Α'.

3. Β' Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, Ἱερὸς Κανὼν Ζ'· ΣΤ' Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, Ἱερὸς Κανὼν Ε'.

4. Mansi τ. 12, στλ. 1015E-1050E/Σ.Μ.Π.Σ. τ. Β', σελ. 731β-741α.

5. PG τ. 99, στλ. 1052D.

6. Mansi τ. 12, στλ. 1050C/Σ.Μ.Π.Σ. τ. Β', σελ. 741α.

7. Mansi τ. 13, στλ. 248C/Σ.Μ.Π.Σ. τ. Β', σελ. 838α.

Θέσις Α΄: «Υποστηρίζεται, ὅτι οἱ Οἰκουμενισταί, γενικώτερον δὲ αἱ οἰκουμενιστικαὶ Ἐκκλησίαι, ἔχουν ἤδη ἐκπέσει συνολικῶς ἐκ τοῦ Σώματος τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι δηλαδὴ κλήματα ἀποκοπέντα αὐτομάτως ἐκ τῆς Ἀμπέλου, ἀποδεικνυομένου μάλιστα τούτου καὶ ἐκ τοῦ ὅτι δὲν ἔχομεν μυστηριακὴν κοινωνίαν μετ' αὐτῶν».

Ἄπαντησις

Α. Βασικαὶ ἀρχαὶ

1. Οἱ κοινωνοῦντες τοῖς αἰρετικοῖς - Ἡ συνοδικὴ κήρυξις

α. Πρωτίστως, δὲν εἶναι ὀρθόν, ἀλλ' οὔτε καὶ δίκαιον, νὰ χαρακτηρίζεται καὶ θεωρῆται μία Τοπικὴ Ἐκκλησία συνολικῶς ὡς οἰκουμενιστικὴ, ἐπειδὴ ἕνας ἀριθμὸς, ἐνίοτε μάλιστα μικρὸς, κληρικῶν τῆς εἶναι ὄντως Οἰκουμενισταί: αὐτοὶ βεβαίως δὲν ταυτίζονται μὲ τὴν Τοπικὴν Ἐκκλησίαν.

β. Αἱ Τοπικαὶ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι σήμερον εἶναι κατὰ βάσιν ἀντι-οικουμενιστικαί· ἡ ἀδράνεια τῆς σιωπῆς πλειοψηφίας δὲν σημαίνει ὅπωςδήποτε συμφωνίαν καὶ ἐπιδοκιμασίαν τῶν οἰκουμενιστικῶν πράξεων καὶ διδασκαλιῶν.

γ. Δὲν θὰ πρέπει νὰ λησμονῆται, ὅτι καμμία Τοπικὴ Ἐκκλησία δὲν ἐκήρυξε συνοδικῶς τὸ κύριον δόγμα τῆς ἐκκλησιολογικῆς αἵρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ ὡς πιστευτέαν καὶ ἀναγκαίαν διὰ τὴν σωτηρίαν διδασκαλίαν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας· ἀλλ' οὔτε καὶ πανορθόδοξως διεκηρύχθη ποτὲ τοῦτο.

δ. Αἱ ἀνωτέρω ἀπόψεις, περὶ ἀποφυγῆς ἀδιακρίτων γενικεύσεων, πρὸς ἀσφαλῆ κατανόησιν τῆς ἀληθοῦς ἐκκλησιολογικῆς ταυτότητος τῶν ἐν καινοτομία καὶ αἵρέσει μὲν, ἀλλ' εἰσέτι ἀκρίτων ἀδελφῶν μας Οἰκουμενιστῶν, ἔχουν πατερικὴν θεμελίωσιν, ὑποστηρι-

χθεῖσαι μάλιστα ἰσχυρῶς ὑπὸ τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου, ὡς ἀκολούθως:

δ1. Ὁ Ὁσιος Θεόδωρος ἀναλύων λεπτομερῶς τὸ λίαν ἀκανθῶδες ζήτημα «εἰ χρὴ κοινωνεῖν» «ἐκ τοῦ Πρεσβυτέρου τοῦ Ἐπισκόπου (αὐτοῦ) ὀρθοδοξοῦντος»¹ μὲν, ἀλλ' ἐκ φόβου «ἀναφέροντος (μνημονεύοντος) τὸν οἰκειὸν μητροπολίτην»¹ αἰρετικὸν ὄντα, ἀποφαίνεται τελικῶς ὡς ἐξῆς: τοῦ μητροπολίτου πίπτοντος εἰς αἵρεσιν, δὲν θεωροῦνται ἅπαντες οἱ κοινωνοῦντες ἀμέσως ἢ ἐμμέσως αὐτῷ ὡς αἰρετικοὶ αὐτομάτως καὶ ἀδιακρίτως, παρὰ βεβαίως τὸ γεγονός, ὅτι διὰ τῆς στάσεώς των αὐτῆς «τὸ φοβερόν τῆς σιωπῆς κρίμα ἐφ' ἑαυτοὺς ἐπισπῶνται»².

δ2. Ἐξηγῶν κατόπιν διὰ μακρῶν, ὅτι ὁ Μοιχειανισμὸς εἶναι «αἵρεσις χαλεπωτάτη», ἐπικαλεῖται ὡς κύριον ἐπιχείρημα πρωτίστως, ὅτι τὸ δόγμα τοῦτο ἐκηρύχθη συνοδικῶς καὶ ἐβεβαιώθη ὑπ' ἀναθέματι: οἱ Μοιχειανοὶ «ἐκήρυξαν συνοδικῶς», «τὰς παραβάσεις συνοδικῶς ἐδόγματιζον», «καὶ ἐβεβαίωσαν ὑπ' ἀναθέματι τῶν ἀντιπιπόντων τῷ δόγματι αὐτῶν», «ὑπ' ἀναθέματι τῶν ταύτας μὴ οὔτω προσιεμένων (προσδεχομένων)»³.

2. Ὁ διπλοῦς χαρακτὴρ τῆς Ἐκκλησίας

α. Ἐν συνεχείᾳ, εἶναι ἀναγκαία ἡ ὑπενθύμισις τῆς ἐξῆς θεμελιώδους Ἐκκλησιολογικῆς Ἀρχῆς: ὁ Θεανθρώπινος Ὁργανισμὸς τῆς Ἐκκλησίας, ὡς φέρων καὶ θεανδρικὴν δομὴν, εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν **Κοινωνία** (πνευματικὴ κατὰ χάριν σχέσις καὶ κοινωνία τῶν πιστῶν μεταξύ των καὶ μὲ τὴν Ἁγίαν Τριάδα: ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ διὰ τοῦ Σωτῆρος ἐνούμεθα μὲ τὸν Πατέρα), ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ ταυτοχρόνως **Καθίδρυμα** (ἱστορικὸς καὶ συγκεκριμένος Ὁργανισμὸς, ὁρατὸν Σῶμα Χριστοῦ), κατ' ἀναλογίαν τῆς ἀσυγχύτου καὶ ἀδιαιρέ-

1. PG τ. 99, σελ. 1089A.

2. PG τ. 99, σελ. 1076C.

3. PG τ. 99, σελ. 1072B· σελ. 1041C.

του ἐνώσεως τῆς θείας καὶ ἀνθρωπίνης φύσεως ἐν τῷ ἐνὶ Προσώπῳ καὶ τῇ μιᾷ Ὑποστάσει τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

6. Ἡ ἐσωτερικὴ καὶ ἀόρατος πραγματικότης τῆς θεοσυντηρήτου Ἐκκλησίας, ὀριζομένη ὡς Κοινωνία ὑπερφυῆς καὶ ἀκατάληπτος, θεμελιούται τόσον εἰς τὴν θεϊαν Αὐτῆς **Κεφαλὴν, τὸν Χριστόν**, ὅσον καὶ εἰς τὴν θεϊαν Αὐτῆς **Ψυχὴν, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα**.

61. «Κοινωνίαν ἔχομεν μετ' ἀλλήλων»· «καὶ ἡ κοινωνία δὲ ἡ ἡμετέρα μετὰ τοῦ Πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ»⁴ καὶ «ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν»⁵.

62. Ὁ Χριστὸς «αὐτὸς ἐστὶν ἡ Κεφαλὴ τοῦ Σώματος, τῆς Ἐκκλησίας»⁶, ἀποτελεῖ τὸν ἀκρογωνιαῖον λίθον⁷, τὸ θεμέλιον⁸ καὶ τὸ κέντρον συνοχῆς ὅλου τοῦ Ὄργανισμοῦ⁹.

63. Εἰς τὸ θεῖον Οἰκοδόμημα τῆς Ἐκκλησίας, κατὰ τὸν Ἱ. Χρυσόστομον, «ὁ τὸ πᾶν συνέχων ἐστὶν ὁ Χριστὸς»: «κᾶν τὸν ὄροφον εἶπης, κᾶν τοὺς τοίχους, κᾶν ὅποιον ἕτερον, τὸ πᾶν διαβαστάζει Αὐτός»¹⁰.

64. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐνοικεῖ εἰς τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀποτελεῖ τὴν ζωοποιόν, ἀγιαστικὴν καὶ ἐνοποιὸν/συνεκτικὴν ἀρχὴν Αὐτοῦ: «Ὅ, τι εἶναι ἡ ψυχὴ ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ σώματι», λέγει ὁ Ἱ. Αὐγουστῖνος, «τοῦτο εἶναι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐν πάσῃ τῇ Ἐκκλησίᾳ»¹¹, ἔνεκα δὲ τούτου, κατὰ τὸν Χρυσορρήμονα, «δυνάμεθα ἀεὶ Πεντηκοστὴν ἐπιτελεῖν»¹².

65. Τελικῶς ἡ «Καινὴ Ζωὴ» τῆς Χάριτος «χορηγεῖται», κατὰ τὸν Μ. Βασίλειον, εἰς τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας «ἀπὸ τοῦ Θεοῦ (Πατρὸς) διὰ Χριστοῦ ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι»¹³, ἔνεκα δὲ τούτου εἰς τὴν

---

4. Α' Ἰωάν. α' 3 καὶ 7.

5. Β' Κορινθ. ιγ' 13.

6. Κολασ. α' 18· Ἐφεσ. α' 22, δ' 15.

7. Ἐφεσ. β' 20· Α' Πέτρ. β' 6-7.

8. Α' Κορινθ. γ' 11.

9. Πρβλ. Ἐφεσ. δ' 16.

10. PG τ. 62, στλ. 44.

11. PL τ. 38, στλ. 1231.

12. PG τ. 50, στλ. 454.

13. PG τ. 29, στλ. 664C.

Ἐκκλησίαν «ἀγιάζει, καὶ ζωοποιεῖ, καὶ φωτίζει, καὶ παρακαλεῖ, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, ὁμοίως ὁ Πατὴρ καὶ ὁ Υἱὸς καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον»¹⁴.

γ. Ὁ ἐξωτερικός, ἐμπειρικός καὶ ὁρατὸς χαρακτήρ τῆς ἐπιγείου θεανδρικής Κοινότητος τῆς Ἐκκλησίας ἐξάιρεται κυρίως μὲν ἀπὸ τὴν κατ' ἐξοχὴν ἱστορικὴν διάστασιν Αὐτῆς, καθ' ἣν ὁ ἐσχατολογικὸς «*Λαὸς τοῦ Θεοῦ*», ὁ νέος καὶ ἀληθὴς «*Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ*»¹⁵, εὐρίσκεται καθ' ὁδὸν πρὸς τὴν «*Ὀγδόνην Ἡμέραν*», «*τὴν ἄπαυστον ἡμέραν, τὴν ἀνέσπερον, τὴν ἀδιάδοχον, τὸν ἀληκτον ἐκεῖνον καὶ ἀγήρω αἰῶνα*»¹⁶, κατόπιν δὲ καὶ ἀπὸ τὴν ποικιλίαν τῶν εἰκόνων καὶ ὀνομάτων Αὐτῆς, τὰ ὅποια ἄλλωστε δίδουν μόνον ἓνα περιγραφικὸν καὶ εἰκονικὸν ὄρισμὸν τοῦ Ὁργανισμοῦ αὐτοῦ τῆς θείας Χάριτος («*μεταφορικῶς*», «*ὥσπερ ἐν εἰκόνι*»/Ἰ. Χρυσόστομος¹⁷).

γ1. «Ἑμεῖς δὲ γένος ἐκλεκτὸν, βασιλείον, ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν», «οἱ ποτε οὐ λαὸς, νῦν δὲ λαὸς Θεοῦ, οἱ οὐκ ἠλεημένοι, νῦν δὲ ἐλεηθέντες»¹⁸.

γ2. Οἱ Ἅγιοι Προφῆται, ὁ Κύριος καὶ οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι παρέβαλον καὶ περιέγραψαν τὴν Ἐκκλησίαν ὡς «ἐμφανὲς» «Ἵδιον Κυρίου» καὶ «Οἶκον Θεοῦ»¹⁹, «Βασιλείαν»²⁰, «Ποίμνην»²¹, «Οἰκοδομήν»²², «Ἀμπελῶνα»²³, «Ἀμπελον»²⁴, «Ναόν»²⁵, «Πόλιν»²⁶,

14. PG τ. 32, στλ. 693A.

15. Γαλ. στ' 16.

16. PG τ. 32, στλ. 192AB.

17. PG τ. 55, στλ. 199.

18. Α' Πέτρ. β' 9-10.

19. Ἦσ. β' 2· Μιχ. δ' 1.

20. Λουκ. ιθ' 11-27· [Μαθ. ιγ' 24 ἐξ., 31 ἐξ., 47 ἐξ.· Λουκ. ιη' 29 ἐξ.].

21. Μαθ. κστ' 31· Ἰωάν. ι' 1-16.

22. Μαθ. ιστ' 18 καὶ Α' Κορινθ. γ' 9· Ἐφεσ. β' 21.

23. Μαθ. κα' 33-41.

24. Ἰωάν. ιε' 1-6.

25. Α' Κορινθ. γ' 16· Β' Κορινθ. στ' 16· Ἐφεσ. β' 21.

26. Ἀποκαλ. κα' 2· Ἐβρ. ιβ' 22.

«Πύργον»²⁷, «Σκηνήν»²⁸, «Γεώργιον»²⁹, «Κιβωτόν»³⁰, «Οἶκον»³¹, μάλιστα δὲ ὁ θεῖος Παῦλος εἶδεν Αὐτὴν κυρίως ὡς «Σῶμα»³², ζῶντα δηλαδὴ Ὅργανισμόν.

δ. Ἐπομένως καὶ βάσει τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων λίαν συμπεπικνωμένως, ἓνα μέλος τῆς Ἐκκλησίας (εἴτε ὡς πρόσωπον, εἴτε ὡς Κοινότητα) ἔχει ταυτοχρόνως καὶ μίαν **διπλῆ σχέσιν** πρὸς Αὐτήν: κοινωνεῖ μὲ τὴν Ἁγίαν Τριάδα («Κοινωνία Θεώσεως»/ Ἅγιος Γρηγόριος Παλαμᾶς³³) καὶ ἀνήκει λειτουργικῶς εἰς τὴν ὀργανωμένην ἐπίγειον κοινωνίαν τῶν Χριστιανῶν, ὡς «μέλος» τοῦ Σώματος (Ἁπ. Παῦλος³⁴).

Β. Πρακτικὰ ἀπόρροια

1. Ἡ ἔκπτωσις ἐκ τῆς Κοινωνίας

α. Τὰ μέλη τοῦ Σώματος εἶναι δυνατὸν **νὰ νοσήσουν**, δηλαδὴ νὰ πλανηθοῦν περὶ τὴν Ὁρθόδοξον Πίστιν καὶ τοιοῦτοτρόπως **νὰ διακοπῇ ἡ πνευματικὴ κοινωνία τῶν μὲ τὸν Θεάνθρωπον**· παρὰ ταῦτα, **ὡς νοσοῦντα ἀκόμη μέλη**, δὲν εἶναι νεκρὰ καὶ **ἐξακολουθοῦν νὰ ἀνήκουν καθυδροματικῶς εἰς τὸ Σῶμα**, ὡς ἀκριβῶς συμβαίνει μὲ ἓνα ὑγιὲς ἀνθρώπινον σῶμα, εἰς τὸ ὅποῖον εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχουν καὶ ἀσθενῆ κύτταρα, ἢ ὡς συμβαίνει μὲ ἓνα θάλλον δένδρον, ἔχον καὶ καχεκτικούς κλάδους.

α1. Μίαν ζωηροτάτην περιγραφὴν τῆς διπλῆς αὐτῆς καταστά-

---

27. Ματθ. κα' 33.

28. Πράξ. ιε' 16· Ἐβρ. ν' 2, θ' 11.

29. Α' Κορινθ. γ' 9.

30. Α' Πέτρ. γ' 20-21.

31. Α' Τιμ. γ' 15· Ἐβρ. γ' 6.

32. Α' Κορινθ. ιβ' 27· Ἐφεσ. α' 23· Κολασ. α' 18.

33. Συγγράμματα τ. Α', σελ. 149, Π. Κ. Χρήστου, Θεσσαλονίκη 1962.

34. Α' Κορινθ. ιβ' 12 καὶ ἔξ.

σεως τοῦ νοσοῦντος μέλους μᾶς δίδει ὁ Ὅσιος Γρηγόριος ὁ Σιναΐτης: τὸ Πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ «περικρατεῖ» εἰς τὸ Σῶμα Του ἀκόμη καὶ «τὰ μὴ μετέχειν (ζωῆς δυνάμενα) ἀσθενῆ» μέλη, τὰ ὁποῖα ἔνεκα καὶ τῆς «ἀπιστίας» ἔχουν καταστῆ «ἀνερέργητα», «ἀφώπιστα», «ἀκίνητα» καὶ «πρὸς μετουσίαν τῆς Χάριτος ἀνεπίδεκτα»³⁵.

α2. Ὁ λόγος τοῦ Κυρίου πρὸς τὸν Νικόδημον «ὁ δὲ μὴ πιστεύων ἤδη κέκριται»³⁶ συμβάλλει οὐσιαστικῶς εἰς τὴν βαθυτέραν κατανόησιν αὐτῆς τῆς ἀληθείας: ὁ ἕτεροδιδασκαλῶν «ἤδη κέκριται» («τὸ γὰρ ἐκτὸς εἶναι τοῦ φωτός, αὐτὸ μόνον τιμωρία μεγίστη»³⁷/διακοπὴ πνευματικῆς κοινωνίας), ἀλλὰ ἡ πλήρης καταδίκη του (καὶ καθιδρυματικῶς) θὰ σημειωθῆ εἰς τὸ μέλλον, καθ' ὅσον «πᾶς πλημμελήσας τῆ φύσει μὲν τοῦ ἁμαρτήματος αὐτίκα καταδεδίκασαι· τῆ ἀποφάσει δὲ τοῦ ἄρχοντος, ὕστερον»³⁸.

α3. Ἡ διάκρισις ὑγειῶν καὶ ἀσθενῶν, «καλοῦ σίτου» καὶ ζιζανίων, καλῶν καὶ σαπρῶν ἰχθύων, τὰ ὁποῖα εἶναι δυνατὸν νὰ συνυπάρχουν καὶ «συναυξάνονται» εἰς τὸν αὐτὸν «ἀγρὸν» καὶ τὴν αὐτὴν «σαγήνην» τῆς Ἐκκλησίας, τονίζεται χαρακτηριστικῶς εἰς τὰς σχετικὰς Παραβολὰς τοῦ Κυρίου³⁹. ταῦτα θὰ χωρισθοῦν ὀριστικῶς εἴτε διὰ «Συνοδικῆς Διαγνώσεως» παρὰ τῆς Ἐκκλησίας⁴⁰, εἴτε εἰς τὸν καιρὸν «τοῦ θερισμοῦ», τ.ἔ. «ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος» παρὰ τοῦ Κυρίου⁴¹.

2. Ἡ ἔκπτωσις ἐκ τοῦ Σώματος

α. Ἡ νέκρωσις τῶν νοσοῦντων μελῶν, διὰ μέσου τῆς ὀριστικῆς ἀποξενώσεως τῶν ἀπὸ τὸ Σῶμα, ἐπέρχεται μὲ δύο τρόπους:

35. PG τ. 150, στλ. 1293BC.

36. Ἰωάν. γ' 18.

37. Ἀγίου Θεοφυλάκτου, PG τ. 123, στλ. 1213C.

38. Ζιγαβνοῦ, PG τ. 129, στλ. 1173A.

39. Ματθ. ιγ' 24-30 καὶ 47-50.

40. Ἱεροῦ Κανόνος ΙΕ' τῆς Πρωτοδευτέρας Ἀγίας Συνόδου.

41. Ματθ. ιγ' 30 καὶ 49.

β. Διὰ σχίσματος. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν, οἱ πλανώμενοι περὶ τὴν Ὁρθόδοξον Πίστιν, οἱ «κατ' αὐτὴν τὴν Πίστιν ἀππλοτριωμένοι»⁴², κατὰ τὸν **Μ. Βασίλειον**, διακόπτουν ἀφ' ἑαυτῶν διὰ σχίσματος καὶ τὴν καθιδρυματικὴν σχέσιν τῶν μὲ τὸ ὑγιαῖνον Ἐκκλησιαστικὸν Σῶμα.

β1. Ὡς λέγει ὁ Οὐρανοφάντωρ, «τῆς Ἐκκλησίας ἀποστάντες (ἀπομακρυνθέντες)»⁴³ καὶ «ἀναχωρήσαντες»⁴⁴ «διὰ σχίσματος»⁴³, εἶναι καὶ θεωροῦνται ὀριστικῶς καὶ «παντελῶς ἀπερρηγμένοι (ἐντελῶς ἀποκεκομμένοι)»⁴², ἐφ' ὅσον μάλιστα διοργανώνονται περαιτέρω παρασυναγωγικῶς εἰς ἰδίαν κεχωρισμένην Κοινότητα, ὡς ἔπραξε π.χ. τὸ ἀκραῖον τμήμα τῶν Ἀρειανῶν (Ἀνομοίων), χαρακτηρισθὲν διὰ τοῦτο ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ἀγίου, ὡς «φανερῶς ἀπορραγὲν τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας»⁴⁵.

β2. Κατὰ ταῦτα σχισματικοὶ καὶ αἰρετικοὶ θεωροῦνται κυριολεκτικῶς καὶ ἐνεργεῖα «οἱ τῆς Ἐκκλησίας ἑαυτοὺς ἀποστήσαντες (ἀπομακρύναντες)»⁴⁶, οἱ ὅποιοι παύουν πλέον νὰ εἶναι ἔστω καὶ νοσοῦντα μέλη τῆς Ἐκκλησίας, ἐφ' ὅσον πρὸ κρίσεως αὐτῶν συνοδικῆς «τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας ἀπερράγησαν»⁴⁷, κατὰ τοὺς ἔρμηνευτὰς Ἀριστηνὸν καὶ Ζωναρᾶν.

β3. Οἱ τοιοῦτοτρόπως «ἀπορραγέντες»⁴⁴ καὶ ἀποσχισθέντες καὶ ἀπὸ τὴν καθιδρυματικὴν ἐνότητα τοῦ Σώματος, νεκρώνονται «παρευθὺς»⁴⁸ καὶ βεβαίως δὲν ἔχουν σώζοντα Μυστήρια, κατὰ τὸν Ἅγιον Νικόδημον τὸν Ἀγιορείτην.

γ. Διὰ κρίσεως Συνοδικῆς. Τὰ νοσοῦντα, ἀλλὰ μὴ «ἀπορραγέντα» μέλη εὐρίσκονται ὑπὸ κρίσιν Συνοδικήν· ἡ κρίσις αὐτὴ εἶναι ἀναγκαία καὶ ἐντέλλονται τὰ ἀρμόδια Ἐκκλησιαστικὰ Ὅργανα

42. PG τ. 32, στλ. 665A.

43. PG τ. 32, στλ. 668B.

44. PG τ. 32, στλ. 669A.

45. PG τ. 32, στλ. 976CD.

46. PG τ. 138, στλ. 585D.

47. PG τ. 138, στλ. 584B.

48. Ἱ. Πηδάλιον, σελ. 589, ὑποσημ.

να νὰ τὴν ἐνεργήσουν, ὡς ἄλλωστε παρήγγελεν ὁ Ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος πρὸς Κορινθίους, «ἵνα ἐξαρθῇ ἐκ μέσου» αὐτῶν (ἐξω-εκκλησιασθῇ, «ἀποτιμηθῇ»/Ἅγιος Θεοφύλακτος⁴⁹) ὁ φοβερὰ ἀμαρτήσας, συγκροτῶν, κατὰ τὸν Κύρου Θεοδώρητον, «**φρίκης μεστὸν δικαστήριον**: πρῶτον γὰρ ἅπαντας ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου συνήγαγεν, εἶτα καὶ ἑαυτὸν εἰσήγαγε διὰ τῆς τοῦ Πνεύματος χάριτος, καὶ Αὐτὸν δὲ τὸν Δεσπότην προκαθήμενον ἔδειξε»⁵⁰: «ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος σὺν τῇ δυνάμει τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ σατανᾷ...»⁵¹.

γ1. Τοιουτοτρόπως, λόγου χάριν, ἡ Ζ' Ἀγία Οἰκουμενικὴ Σύνοδος διὰ τοῦ «Ὁρου» Αὐτῆς ὀρίζει τὰ ἐξῆς: «Τοὺς οὖν τολμῶντας ἐτέρως φρονεῖν ἢ διδάσκειν ἢ κατὰ τοὺς ἐναγεῖς αἰρετικούς τὰς ἐκκλησιαστικὰς Παραδόσεις ἀθετεῖν καὶ καινοτομίαν τινα ἐπινοεῖν... ἐπισκόπους μὲν ὄντας ἢ κληρικούς **καθαιρεῖσθαι προστάσσομεν**, μονάζοντας δὲ ἢ λαϊκοὺς τῆς κοινωνίας **ἀφορίζεσθαι**»⁵².

γ2. Εἶναι προφανές, ὅτι ἐὰν ἐθεωροῦντο ὡς αὐτομάτως ἀποκοπέντες τοῦ ὑγιαίνοντος Σώματος καὶ νεκρωθέντες, δὲν θὰ ἐχρειάζετο οὔτε καθαιρέσεις οὔτε ἀφορισμός, ἐφ' ὅσον **ἡ Ἐκκλησία δὲν κρίνει τοὺς ἐκτός Αὐτῆς**⁵³: «οὐδεῖς μοι, φησὶν (ὁ Παῦλος), λόγος πρὸς τοὺς ἕξω»· «περιττὸν οὖν τὰ προστάγματα τοῦ Θεοῦ τιθέναι τοῖς ἕξω τῆς Χριστοῦ αὐλῆς· ὅσα γὰρ ὁ νόμος λαλεῖ, τοῖς ἐν νόμῳ λαλεῖ», κατὰ τὸν Ἅγιον Θεοφύλακτον⁵⁴.

γ3. Εἶναι ἐνδεικτικὸν ἄλλωστε, ὅτι ἡ Β' Ἀγία Οἰκουμενικὴ Σύνοδος διευκρινίζει τὰ ἐξῆς: «αἰρετικούς δὲ λέγομεν [ἀφ' ἐνός] τοὺς τε πάλαι τῆς Ἐκκλησίας **ἀποκηρυχθέντας**, [ἀφ' ἐτέρου] καὶ τοὺς μετὰ ταῦτα ὑφ' ἡμῶν **ἀναθεματισθέντας**»⁵⁵, τὸ ὁποῖον βεβαίως

49. PG τ. 124, στλ. 621C.

50. PG τ. 82, στλ. 261CD.

51. Α' Κορινθ. ε' 4-5.

52. Mansi τ. 13, στλ. 380B/Σ.Μ.Π.Σ. τ. Β', σελ. 874B (Πρᾶξις Ζ').

53. Βλ. Α' Κορινθ. ε' 12-13.

54. PG τ. 124, στλ. 628AB.

55. Β' Ἀγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, Ἱερὸς Κανὼν ΣΤ'.

ὑποδηλοῖ, ὅτι ἡ ἀποκήρυξις τῶν παλαιῶν καὶ ὁ ἀναθεματισμὸς τῶν νεωστὶ αἰρετικῶν ἀπαιτεῖ μίαν Συνοδικὴν κρίσιν.

γ4. Ἐπίσης, ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης λέγει χαρακτηριστικῶς, ὅτι οἱ ὑπὸ καθαίρεσιν ἢ ἀφορισμὸν εἶναι «*ὑπόδικοι ἐδῶ μὲν εἰς τὴν καθαίρεσιν καὶ ἀφορισμὸν ἢ ἀναθεματισμὸν, ἐκεῖ δὲ εἰς τὴν θείαν δίκην*», διότι «*ἡ προσταγὴ τῶν Κανόνων (σημ. ἡμετ. καὶ τοῦ «Ὁρου» τῆς Ζ' Οἰκ. Συν.), χωρὶς τὴν ἔμπρακτον ἐνέργειαν τῆς Συνόδου («τῶν ζώντων», ἦτοι παρόντων «Ἐπισκόπων»), εἶναι ἀτέλεστος, ἀμέσως καὶ πρὸ κρίσεως μὴ ἐνεργοῦσα καθ' ἑαυτήν*»⁵⁶.

γ5. Σημειωθῆτω, ὅτι ἡ Ζ' Ἁγία Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, καταδικάσασα τοὺς Εἰκονομάχους, διεκήρυξε τὰ ἑξῆς: «*καὶ τοὺς ἐφευρετὰς τῆς νεωτεροποιοῦ κενοφωνίας πόρρω που τῶν ἐκκλησιαστικῶν περιβόλων ἐβάλλομεν*»⁵⁷, τ.ἔ. ἡ «ἀποβολὴ» ἔγινεν ἀρμοδίως ὑπὸ τῆς Ἁγίας Συνόδου κατόπιν ὀριστικῆς κρίσεως, μάλιστα δέ, μετὰ παρέλευσιν ἐξήκοντα ὄλων ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τῆς αἵρέσεως.

γ6. Ἡ αὐτὴ Ἁγία Σύνοδος, ἀναφερομένη διὰ τοῦ «Ὁρου» Της εἰς τὴν Γ' Ἁγίαν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον, βεβαιοῖ ὅτι «*ἡ ἐν Ἐφέσῳ Σύνοδος*» «*τὸν ἀσεβῆ Νεστόριον καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν*» «*τῆς Ἐκκλησίας ἐξώθησεν*»⁵⁸, ὅπερ βεβαίως δηλοῖ, ὅτι ἡ ἔκπτωσις τοῦ αἰρετικοῦ δὲν συντελεῖται αὐτομάτως, ἀλλ' ἀποτελεῖ πρᾶξιν «*ἐξωθήσεως*» (πρὸς τὰ ἔξω ὠθήσεως, βιαίας ἐκβολῆς/ἐκδιώξεως), ἀπαιτοῦσαν ἀρμόδιον Ὅργανον, τ.ἔ. Σύνοδον.

γ7. Μάλιστα, εἰς τὸν «Ὁρον» τοῦτον τῆς Ζ' Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου γίνεται παρόμοιος λόγος καὶ διὰ τὴν Δ' Οἰκουμενικὴν, οὕτω δὲ μαρτυρεῖται καὶ τὸ ἐνιαῖον τῆς Συνοδικῆς Παραδόσεως: ἡ ἐν Χαλκηδόνι Σύνοδος ἐκήρυξε τὰς δύο τελείας φύσεις τοῦ Σωτῆρος, «*ἐξέλάσασα*» (ἐκδιώξασα) «*ἐκ τῆς θείας ἀλλῆς*» τοὺς «*Εὐτυχῆ καὶ Διόσκορον δυσφημήσαντας*»⁵⁹.

γ8. Τέλος, ὁ Ἅγιος Νικηφόρος Πατριάρχης Κωνσταντινουπό-

⁵⁶. Ἱερὸν Πηδάλιον, σελ. 4-5, ὑποσ. 2 καὶ σελ. 1θ', ὑποσ. 3, § 1'.

⁵⁷. Mansi τ. 13, στλ. 404C/Σ.Μ.Π.Σ. τ. Β', σελ. 880α (Πρᾶξις Ζ').

⁵⁸. Mansi τ. 13, στλ. 377A/Σ.Μ.Π.Σ. τ. Β', σελ. 873β.

⁵⁹. Αὐτόθι.

λεως, γράφων πρὸς τὸν Πάπαν Ρώμης Λέοντα Γ', ἐπληροφόρει αὐτόν, ὅτι, «**ἀπεβάλομεν [οἱ Πατέρες τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς] τῆς Ἐκκλησίας**» τοὺς Εἰκονομάχους ἐπισκόπους, «**τοὺς παροράσει Θεοῦ ἱερατικῶν θρόνων ἄρξαντας**»⁶⁰, ὅπερ ὑπογραμμίζει λίαν ἐντόνως ἀφ' ἑνὸς τὸ ἐκκλησιολογικὸν περιεχόμενον τῆς πράξεως «ἀποβολῆς» ὑπὸ ἀρμοδίας Συνόδου, ἀφ' ἑτέρου ὅτι - μέχρι τῆς «ἀποβολῆς» καὶ «ἐξωθήσεως» τῶν ἑτεροδιδασκαλούντων ἀρχιερέων ἐκ τῆς Ἐκκλησίας **καὶ καθιδρυματικῶς** - ἐθεωροῦντο ὡς «**ἱερατικῶν θρόνων ἄρξαντες**».

γ9. Ὡς ἐκ περισσοῦ, ὑπενθυμίζομεν τὴν αὐστηροτάτην νομοθεσίαν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, καθ' ἣν ἐὰν τὸ νοσοῦν μέλος τῆς Χριστιανικῆς Κοινότητος «**τῆς Ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔστω σοι ὡσπερ ὁ ἐθνικός καὶ ὁ τελώνης**»⁶¹, τ.ἔ., ὄχι αὐτομάτως, καὶ ἅμα τῇ παραβάσει, ἀλλ' ἀφοῦ προηγηθῇ συγκεκριμένη τις διαδικασία: ἡ παράβασις καταγγέλεται «**τῇ Ἐκκλησίᾳ**», δηλαδὴ «**τοῖς Προεστῶσι τῆς Ἐκκλησίας**»⁶². Αὕτη διὰ τοῦ ἀρμοδίου Ὁργάνου ἐπιλαμβάνεται τῆς ὑποθέσεως δικαστικῶς, κατὰ τὴν δοθεῖσαν εἰς Αὐτὴν ἐξουσίαν⁶³. εἰς περίπτωσιν ἐπιμόνου ἀμετανοησίας, τότε - κατὰ τὸν Ζιγαβνὸν - «**ἔστω σοι λοιπὸν ἀκοινώνητος, ὡς ἀνιάτος**»⁶⁴.

γ10. Ἰδιαιτέρως ἐπισημαίνομεν, ὅτι ὁ Κύριος, διὰ τῆς παροχῆς τοιαύτης ἐξουσίας («**δήσατε**», «**λύσατε**»: **πληθυντικῶς**⁶³) εἰς τοὺς Ἁγίους Ἀποστόλους καὶ τοὺς διαδόχους αὐτῶν Ἀρχιερεῖς, συνεργομένους ἐν *Συνοδικῷ Δικαστηρίῳ*, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀπέκλεισεν ἅπασθαι διὰ παντὸς τὰς ἐπὶ μέρους αὐθαιρέτους ἀπόψεις καὶ τὰς ἀτομικὰς καταδικαστικὰς ἀποφάσεις ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, τοῦ ὑγιαίνοντος μέλους προτρεπομένου μόνον: «**εἶπέ τῇ Ἐκκλησίᾳ**»⁶¹, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐβεβαίωσε τὴν πλήρη, ἀποκλειστικὴν καὶ κυριαρχικὴν *Πνευματικὴν Δικαιοδοσίαν τοῦ Συνοδικοῦ Ὁργάνου*, λέγων κατ' οὐσίαν τὰ ἑξῆς,

60. PG τ. 100, σελ. 193C /Σ.Μ.Π.Σ. τ. Β', σελ. 914α.

61. Ματθ. ιν' 17.

62. Ζιγαβνοῦ, PG τ. 129, σελ. 505C.

63. Ματθ. ιν' 18.

64. PG τ. 129, σελ. 505B.

κατὰ τὸν Ζιγαβνόν: «ὃ ἂν ὑμεῖς ἐπὶ τῆς γῆς ἀποφύνησθε, τοῦτο καὶ ὁ Θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ κυρώσει, **κἄν τε ἀνιάτως ἔχοντας, ἐκκόψετε τούτους τῆς Ἐκκλησίας, κἄν τε μετανοοῦντας ὕστερον παραδέξησθε**»⁶⁵.

δ. Περαιτέρω, ἐὰν τὸ «νενοσηκός», ἀλλὰ μὴ «ἀπορραγὲν» μέρος τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἀκοινωνήτον ἀπὸ τὸ «ὑγιαῖνον μέρος» (ἢ διάκρισις «νενοσηκός» καὶ «ὑγιαίνοντος» εἶναι τοῦ Μ. Βασιλείου καὶ τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου Στουδίτου⁶⁶), τὸ ὁποῖον βεβαίως ὀφείλει νὰ «ἀποτειχισθῆ» ἐξ αὐτοῦ, τοῦτο δὲν σημαίνει ὅπωςδήποτε, ὅτι τὸ «νενοσηκός» ἔχει ἤδη ἐκπέσει τοῦ Σώματος, διότι τότε δὲν θὰ ἐχαρακτηρίζετο ὡς «νενοσηκός», ἀλλ' ὡς «νενεκρωμένον»· ἢ νέκρωσις ὅμως θὰ διαγνωσθῆ καὶ ἡ «ἐξώθησις» θὰ ἐπέλθῃ διὰ «**συνοδικῆς διαγνώσεως**»⁶⁷, δηλαδὴ «**ἐντελοῦς διαγνώσεως**»⁶⁸, ἥγουν τελεσιδικίου.

δ1. Ἄλλωστε, τὴν ἀνάγκην τῆς ὀριστικῆς κρίσεως καὶ «κοπῆς» / «τομῆς» τῶν ἀκάρπων κλημάτων (ὁ Ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας ἔγραφε: «**περιμένοντες, τὸν ταῖς τομαῖς πρόποντα καιρὸν**»⁶⁹), ὑπονοεῖ σαφέστατα καὶ ἡ σχετικὴ Παραβολή: ὁ Πατὴρ ὡς «γεωργός», εἰς ὠρισμένην στιγμὴν καὶ μετὰ ἀπὸ μίαν διαπιστωτικὴν διαδικασίαν, «**αἶρει**» (ἀποκόπτει) «**πᾶν κλημα μὴ φέρον καρπὸν**» καὶ βάλλει «**ἔξω**»⁷⁰.

δ2. Τὴν ἔννοιαν τῆς «νόσου», καὶ δὴ τῆς «ἀνιάτου», ὡς καὶ τὴν πρᾶξιν τῆς «ἀπελάσεως» / «ἐκσφενδονήσεως» τῶν αἰρετικῶν ἐκ τοῦ Σώματος, τονίζει σαφέστατα ὁ ἱερὸς ὑμνογράφος τῆς Ἀ΄ Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου: «**Οἱ θεῖοι Ποιμένες**» «**ἥλλασαν**» (ἐξεδίωξαν, ἀπεμάκρυναν) «**τοὺς βαρεῖς καὶ λοιμῶδεις λύκους**», «**ἐκσφενδο**

65. PG τ. 129, στλ. 505D.

66. PG τ. 32, στλ. 425B, 428A, 432C, 460B, 476C, 481A, 481C, 526C, 753C, 901BC, 908B, 937CD-940A· PG τ. 99, στλ. 1288A.

67. Ἱεροῦ Κανόνος ΙΕ΄ τῆς Πρωτοδευτέρας Ἁγίας Συνόδου.

68. Βαλσαμῶνος, PG τ. 137, στλ. 1068D.

69. PG τ. 77, στλ. 124D-125A.

70. Ἰωάν. ιε΄ 1-11.

νήσαντες τοῦ τῆς Ἐκκλησίας πληρώματος, πεσόντας ὡς πρὸς θάνατον, καὶ ὡς ἀνιάτως νοσήσαντας»⁷¹.

83. Σημειωτέον, ὅτι ἡ φυσικὴ προέκτασις τῆς ἐκκλησιολογικῆς διακρίσεως εἰς «**ὕγιαίνοντα**» καὶ «**νενοσηκῶτα**» μέλη εἰσάγει ἀβιάστως τὴν ἔννοιαν τῶν «**δυνάμει**» (ὑπὸ κρίσιν) καὶ «**ἐνεργείᾳ**» (ἤδη κεκριμένων) σχισματικῶν καὶ αἰρετικῶν, ἐρμηνεύει δὲ ἄριστα τὴν αὐτοσυνειδησίαν τῆς Ζ' Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἡ ὁποία ἀφ' ἑνὸς μὲν διευκρίνιζεν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία εὕρισκετο τότε εἰς «**διάστασιν**», «**διαίρεσιν**», «**διαφωνίαν**» καὶ «**φιλονεικίαν**»^{71α}, ἡ δὲ Σύνοδος συνήρχετο «**πρὸς ἔνωσιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὁμόνοιαν**»⁷², «**πρὸς ἔνωσιν τῆς Ἁγίας τοῦ Θεοῦ Καθολικῆς Ἐκκλησίας**»⁷³, «**ὡς ἔνωθῆ τὰ διεσχισμένα**»⁷⁴ καὶ πῦχετο ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ «**τὰ διηρημένα ἐνώσειε, καὶ τὸ χρόνιον ἔλκος ἰάσαιτο**»⁷⁵, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐδόξαζε «**τῷ Θεῷ τῷ ἐνώσαντι τὰ διεστώτα**»⁷⁶.

84. Ἄν ἡ Ζ' Ἁγία Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐπίστευεν εἰς τὴν αὐτόματον ἔκπτωσιν τῶν αἰρετικῶν ἐκ τοῦ Σώματος, οὐδέποτε θὰ ἐδήλου διὰ τοῦ Ἁγίου Ταρασίου, ὅτι ἐθεώρει τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ «**διηρημένην**», «**διεσχισμένην καὶ διερρηγμένην καὶ τὰ μέλη ἄλλοτε ἄλλως κινούμενα**»⁷⁷, ἀντιθέτως δὲ θὰ νύχαριστεῖ τῷ Θεῷ ἐπὶ τῇ μετανοίᾳ καὶ ἐπιστροφῇ τῶν αἰρετικῶν καὶ τῇ ἐπανεντάξει αὐτῶν εἰς τὸ μηδέποτε διαιρεθὲν Σῶμα τοῦ Χριστοῦ.

85. Μάλιστα, ἐμβαθύνοντες ἔτι περισσότερο εἰς τὸ φλέγον τοῦτο ζήτημα καὶ διερμηνεύοντες τὴν ἐκκλησιολογικὴν στάσιν τῆς

71. Πεντηκοστάριον, Κυριακὴ τῶν Ἁγίων ΤΗ' Πατέρων, Εἰς τοὺς Αἶνους.

71α. Mansi τ. 12, στλ. 1003D/Σ.Μ.Π.Σ. τ. Β', σελ. 7288· Mansi τ. 12, στλ. 1130B/Σ.Μ.Π.Σ. τ. Β', σελ. 762α· Mansi τ. 12, στλ. 1154C/Σ.Μ.Π.Σ. τ. Β', σελ. 7688.

72. Mansi τ. 12, στλ. 1118E/Σ.Μ.Π.Σ. τ. Β', σελ. 7588.

73. Mansi τ. 12, στλ. 1126B/Σ.Μ.Π.Σ. τ. Β', σελ. 7608.

74. Mansi τ. 12, στλ. 1126D/Σ.Μ.Π.Σ. τ. Β', σελ. 761α.

75. Mansi τ. 12, στλ. 1127A/Σ.Μ.Π.Σ. τ. Β', σελ. 761α.

76. Mansi τ. 12, στλ. 1011C/Σ.Μ.Π.Σ. τ. Β', σελ. 7308· Mansi τ. 12, στλ. 987B/Σ.Μ.Π.Σ. τ. Β', σελ. 724α· Mansi τ. 12, στλ. 1006D/Σ.Μ.Π.Σ. τ. Β', σελ. 7288.

77. PG τ. 98, στλ. 1440C/Σ.Μ.Π.Σ. τ. Β', σελ. 8958.

Ζ' Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, παρατηροῦμεν ὅτι ἡ Σύνοδος αὐτή, καταδικάσασα καὶ πάντα αἰρεσιάρχην ἤδη «ἐν αὐτῇ [τῇ αἰρέσει τῆς *Εἰκονομαχίας*] τὸν βίον ἀπορρήξαντα»⁷⁸, ἰδιαίτερος δὲ τοὺς «κατὰ διαδοχὴν τῷ θρόνῳ Κωνσταντινουπόλεως»⁷⁸ προεδρεύσαντας, ὡς καὶ ἄλλους πρωτάρχους τῆς αἰρέσεως ἐπισκόπους «τοὺς ἀδιαστρόφως τὸν βίον ἀπορρήξαντας»⁷⁹, ἔπραξε τοῦτο ἐν τῇ συνειδήσει, ὅτι οὗτοι ἀνήκον εἰς τὴν μερίδα **«τῶν πρὶν αἰρετισάντων ἐν τῇ Καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ»**⁷⁹, κατὰ τὸν Ἅγιον Ταράσιον, ὅτε δηλαδὴ εὐρίσκοντο εἰσέτι ἐν τῇ καθιδρυματικῇ ἐνότητι τοῦ Σώματος (*προήδρευσαν* εἰς τοὺς θρόνους καὶ *ἠρέτησαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ*)· ἂν ὄντως εἶχον ἀποκοπῆ καὶ ἐκπέσει αὐτομάτως, διατὶ νὰ ὑφίσταντο τοιαύτην κρίσιν καὶ κατάκρισιν, μὴ ὄντες μάλιστα εἰς τὴν ζωὴν;

86. Τέλος, ὅταν αἱ Ἅγιοι Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι ἐκάλουν τρεῖς φορὰς εἰς παράστασιν καὶ κρίσιν ἢ μὲν Γ' ἐν Ἐφέσῳ τὸν Νεστόριον Κωνσταντινουπόλεως⁸⁰, ἢ δὲ Δ' ἐν Χαλκηδόνι τὸν Διόσκορον Ἀλεξανδρείας⁸¹, ἐδήλουν ὅτι οἱ ἐν λόγῳ αἰρεσιάρχαι μέχρι τότε κατεῖχον εἰσέτι τὰς καθέδρας αὐτῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἐλάλουν καὶ ἐνήργουν ἐξ ὀνόματος καὶ διὰ λογαριασμὸν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Γ. Συμπεράσματα

Ἐν κατακλεῖδι, συνοψίζομεν τὰ ἀνωτέρω ὡς ἀκολούθως:

α) Ὁ αἰρετικὰ φρονῶν, ὅμως μὴ «παντελῶς ἀπορραγεῖς», εἶναι ἀκόμη μέλος τοῦ Σώματος, ἀλλὰ νοσοῦν.

β) Ὅταν διακόπτωμεν κοινωνίαν μὲ τὸ νοσοῦν αὐτὸ μέλος, ἀποβλέπομεν εἰς τὰ ἐξῆς:

β1. νὰ μὴ νοσήσωμεν καὶ ἡμεῖς (νὰ μὴ μεταδοθῆ καὶ εἰς ἡμᾶς ἢ ἀσθένειά του)·

---

78. Mansi τ. 13, στλ. 400AB/Σ.Μ.Π.Σ. τ. Β', σελ. 8788-879α.

79. PG τ. 98, στλ. 1440BC/Σ.Μ.Π.Σ. τ. Β', σελ. 895β.

80. Mansi τ. 4, στλ. 1129, 1212/Σ.Μ.Π.Σ. τ. Α', σελ. 4698-471αβ, 490α.

81. Mansi τ. 6, στλ. 1045-1093/Σ.Μ.Π.Σ. τ. Α', σελ. 115-130.

82. νὰ εὐαισθητοποιήσωμεν τὰ λοιπὰ μέλη τοῦ Σώματος νὰ πράξουν ὁμοίως, ἰ.ἔ. νὰ διακόψουν κοινωνίαν, διὰ νὰ μὴ νοσήσουν/μολυνθοῦν ἐπίσης·

83. νὰ βοηθήσωμεν εἰς τὴν μετάνοιαν/ΐασιν τοῦ νοσοῦντος μέλους, ὥστε νὰ ἀποφευχθῆ ἡ ἐπιδεινώσις τῆς ἀσθενείας καὶ ἡ τελικὴ ἀποκοπὴ τοῦ ἀπὸ τὸ Σῶμα·

84. νὰ συμβάλωμεν, τέλος, εἰς τὴν σύγκλησιν ἀρμοδίου Συνοδικοῦ Ὁργάνου, πρὸς λῆψιν τῶν ἐξῆς μέτρων μὴ μεταδόσεως τῆς νόσου εἰς ὅλον τὸ Σῶμα («ὡς λοιμὸν ἐπέιγεται κατασεῖν, πρὶν εἰς ὅλον τὸ Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας διαδοθῆ») / Ἅγιος Θεοφύλακτος⁸². «μήποτε καὶ τὰ ὑγιαίνοντα, καὶ περὶ τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐρρωμένως ἰστάμενα, τῇ ψυχοφθόρῳ νόσῳ διαλυμνῆναιτο» / Ἅγιος Νικηφόρος ΚΠόλεως⁸³):

ἀποκοπὴ μέλους - ἄν δὲν μετανοήσῃ·

διακήρυξις τῆς «ὑγαινούσης διδασκαλίας»⁸⁴ - φάρμακον κατὰ τῆς νόσου·

προτροπὴ τῶν Ὁρθοδόξων νὰ χρησιμοποιοῦν, κατὰ τὸν Ἅγιον Ἰγνάτιον Ἀντιοχείας, «μόνη τῇ Χριστιανικῇ τροφῇ, ἀλλοτρίας δὲ βοτάνης ἀπέχεσθαι, ἥτις ἐστὶν αἴρεσις»⁸⁵.

* * *

Θέσις Β': «Υποστηρίζεται ἐπίσης, ὅτι ὁ ΙΕ' Ἱερὸς Κανὼν τῆς Πρωτοδευτέρας ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἱερᾶς Συνόδου, ἐπὶ Μ. Φωτίου (861), χαρακτηρίζων τοὺς ἐπισκόπους, τοὺς κηρύσσοντας προκατεγνωσμένας αἵρέσεις, ὡς “ψευδεπισκόπους” καὶ “ψευδοδιδασκάλους”, ἤνοιξε τρόπον τινὰ μίαν νέαν περίοδον καὶ μᾶς ἔδωσε τὸ δικαίωμα νὰ θεωρῶμεν πλέον αὐτοὺς “πρὸ συνοδικῆς διαγνώσεως” ὡς καθαιρεθέντας αὐτομάτως καὶ μὴ ὄντας πλέον ἐπισκόπους».

82. PG τ. 124, στλ. 621C.

83. PG τ. 100, στλ. 612A.

84. Τίτ. θ' 1.

85. PG τ. 5, στλ. 680A.

Ἀπάντησις

1. Ἡ ἔρμηνεία αὐτὴ εἶναι τελείως αὐθαίρετος καὶ ὑποκειμενική, καθ' ὅσον ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τοῦ 861, ψηφίζουσα τὸν ΙΕ' Ἱερὸν Κανόνα, δὲν εἰσήγαγε νέον τι καὶ ἄγνωστον εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας, ἐπὶ καταλύσει μάλιστα τῆς μακραίωνος Κανονικῆς Τάξεως.

2. Ὁ ΙΕ' Ἱερὸς Κανὼν ἐντάσσεται ὀργανικῶς εἰς τὴν ὀρθὴν ἔρμηνείαν τοῦ ΛΑ' Ἱεροῦ Κανόνος τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων, εἰς τὴν ὁποίαν προέβη ἡ Πρωτοδευτέρα διὰ τεσσάρων *ad hoc* Ἱερῶν Κανόνων (ΙΒ', ΙΓ', ΙΔ', ΙΕ'), ἀποβλέπουσα εἰς τὴν ἔνωσιν τῶν Ὀρθόδοξων μετὰ τὴν λῆξιν τῆς Εἰκονομαχίας.

3. Ἡ μὴ ὀρθὴ ἔρμηνεία τοῦ ΛΑ' Ἀποστολικοῦ κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην εἶχε δημιουργήσει παρεξηγήσεις, σχισματικὰς καὶ παραсуναγωγικὰς καταστάσεις, μὴ δικαιολογουμένας, ἐφ' ὅσον ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχὴ δὲν ἐκήρυσσε φανερῶς καὶ δημοσίως μίαν γνωστὴν αἵρεσιν, ὅποτε καὶ μόνον θὰ ἐδικαιολογήτο ἡ «ἀποτείχισις» «πρὸ συνοδικῆς διαγνώσεως».

4. Θεωρεῖται δηλαδὴ ἡ «ἀποτείχισις» ἐξ αἰρετικοῦ ποιμένος «διὰ δογματικὴν αἰτίαν»⁸⁶, ὡς αὐτονόπος καὶ γνωστὴ πρᾶξις, ἐφαρμοζομένη ἀνέκαθεν καὶ μὴ ἐπιφέρουσα ποινάς, ἀλλ' ἀντιθέτως ἐφελκύουσα τιμὰς καὶ ἐπαίνους.

• **Αὐτὸ** ἄλλωστε εἶχε διατυπώσει σχεδὸν αὐτούσιον πρὸ διακοσίων καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν ὁ Ἅγιος Σωφρόνιος Ἱεροσολύμων († 637), συναγωνιστὴς τοῦ Ὁσίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ κατὰ τοῦ Μοθελητισμοῦ:

«Εἰ δέ τινες ἀποσταταῖεν τινος οὐ διὰ πρόφασιν ἐγκλήματος, ἀλλὰ δι' αἵρεσιν ὑπὸ Συνόδου ἢ Ἀγίων Πατέρων κατεγνωσμένην, τιμῆς καὶ ἀποδοχῆς ἄξιοι, ὡς οἱ Ὀρθόδοξοι»⁸⁷.

---

86. Mansi τ. 12, στλ. 1042C/Σ.Μ.Π.Σ. τ. Β', σελ. 739α (Πρᾶξις Α').

87. PG τ. 87Γ, στλ. 3369D-3372A.

5. Ὁ χαρακτηρισμός ἑνὸς ποιμένου ὡς «*ψευδεπισκόπου*» «*πρὸ συνοδικῆς διαγνώσεως*» εἶναι **διαπιστωτικῆς/διαγνωστικῆς** φύσεως (ὁ ἱατρὸς διαπιστώνει τὴν ἀσθένειαν) καὶ ὄχι τελεσιδίκου **δικαστικῆς/κατακριτικῆς** (ὁ ἱατρὸς διαγιγνώσκει τὸ ἀνίατον τοῦ νοσοῦντος μέλους καὶ ἀποφασίζει ὀριστικῶς τὴν κοπήν του).

α. Ὑπενθυμίζομεν, ὅτι ὁ Ὅσιος Κύριλλος πρὸ τῆς Γ΄ Ἀγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἀπεκάλεσε τὸν μὴ εἰσέτι κεκριμένον αἰρεσιάρχη Νεστόριον, ὄντα ἀκόμη πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως, «*εὐλαβέστατον ἐπίσκοπον Νεστόριον*», ταυτοχρόνως δὲ ἐχαρακτήριζεν αὐτὸν **διαπιστωτικῶς** ὡς «*λύκον*»⁸⁸.

β. Ἐνεκα ἀκριβῶς τούτου, ἡ Γ΄ Ἀγία Οἰκουμενικὴ Σύνοδος τὸν Νεστόριον, **πρὸ μὲν** τῆς συνοδικῆς αὐτοῦ καταδίκης, δύναται νὰ ἀποκαλῆ «*εὐλαβέστατον*» καὶ «*κύριον*»⁸⁹, **μετὰ δὲ** τὴν καταδίκην αὐτοῦ νὰ χαρακτηρίσῃ τοῦτον «*ἀσεβέστατον*»⁹⁰.

6. Ἐάν ἡ Πρωτοδευτέρα Ἀγία Σύνοδος διὰ τοῦ ΙΕ΄ Ἱεροῦ Κανόνος αὐτῆς ἐθέσπιζε τὴν αὐτόματον ἔκπτωσιν καὶ καθαίρεσιν τοῦ ἑτεροδιδασκαλοῦντος, τότε ἡ Τοπικὴ αὐτῆ Σύνοδος θὰ διεξεδίκει ὑπερ-οικουμενικὴν αὐθεντίαν, ἐφ' ὅσον θὰ ἀπεφάσιζε κάτι τελείως ἀντίθετον πρὸς τὴν μέχρι τοῦ 861 Ἱερὰν Παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας· ἐπίσης δέ, θὰ ἤρχετο εἰς ἄμεσον σύγκρουσιν πρὸς τὴν Ζ΄ Ἀγίαν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον (συνελθοῦσαν μόλις πρὸ 74 ἐτῶν), ἡ ὁποία διὰ τοῦ «*Ὁρου*» αὐτῆς καθώριζεν ὡς ποινὰς διὰ τοὺς αἰρετικούς καὶ καινοτόμους τὸ «*καθαιρεῖσθαι*» καὶ τὸ «*ἀφορίζεσθαι*», ἐπιβαλλομένας ὅπωςδῆποτε ὑπὸ τῆς ἐκάστοτε Συνόδου «*τῶν ζώντων*», ἥτοι παρόντων «*Ἐπισκόπων*», κατὰ τὸν Ὅσιον Νικόδημον τὸν Ἀγιορείτην⁹¹.

88. PG τ. 77, στλ. 124B καὶ 125B.

89. Mansi τ. 4, στλ. 1180, 1181/Σ.Μ.Π.Σ. τ. Α΄, σελ. 482αβ.

90. Mansi τ. 4, στλ. 1212/Σ.Μ.Π.Σ. τ. Α΄, σελ. 490α.

91. Ἱ. Πηδάλιον, σελ. ιθ΄, ὑποσημ. 3, § 1΄.

Ἡ βαθεῖα κρίσις τοῦ «Π.Σ.Ε.» Ἕνεμος «ἀποθεολογήσεως»

Μὲ μία σειρά ἄρθρων μας κατὰ τὸ παρελθὸν εἶχαμε ἀναφερθῆ στὴν Ζ' Γενικὴ Συνέλευσι τοῦ «Π.Σ.Ε.» στὴν Καμπέρρα τῆς Αὐστραλίας (7-20.2.1991)¹· ἤδη, θεωροῦμε σκόπιμο νὰ προβοῦμε σὲ μία κριτικὴ ἀναφορὰ ἐπὶ μιᾶς ἀκόμη πολὺ σημαντικῆς πτυχῆς τῆς Συνελεύσεως ἐκείνης.

Δύο εἶναι οἱ λόγοι, οἱ ὁποῖοι μᾶς ὠθοῦν στὴν ἀναφορὰ αὐτή: **πρῶτον** γιὰ νὰ κατανοηθῆ πληρέστερα ἡ ταυτότης τῆς Ζ' Γ. Συνελεύσεως καὶ ἐπομένως ἡ βαθεῖα κρίσις τοῦ «Π.Σ.Ε.», καὶ **δεύτερον**, γιὰ νὰ καταστῆ πλήρως ἀντιληπτὸς ὁ τρόπος λειτουργίας γενικὰ τῶν Συνελεύσεων τοῦ «Π.Σ.Ε.» καὶ τελικὰ μὲ ποιὲς προϋποθέσεις ἐφθάσαμε στὴν πρόσφατο Γ.Σ. τῆς Χαράρε στὴν Ζιμπάμπουε (3-14.12.1998)².

Ἡ ἐμβάθυνσις στὰ ἰδιαιτέρως οὐσιώδη αὐτὰ θέματα θὰ βοηθήσῃ ταυτοχρόνως στὴν συνειδητοποίησι τῆς ἀπελπιστικῆς ἀνεπαρκοῦς παρουσίας τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν ἐντὸς τοῦ «Π.Σ.Ε.» καὶ θὰ δικαιώσῃ πλήρως τὴν λυπηροτάτη μὲν, πλὴν ἀληθεστάτη διαπίστωσι, ὅτι τελικὰ «ἡ κρίσις στὴν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία εἶναι ἐξ ἴσου βαθιὰ μὲ τὶς Προτεστάντικές. Εἶναι κρίσις αὐτοσυνειδησίας, ὑπευθυνότητος, συνέπειας λόγου καὶ ἔργου, αὐτοσεβασμοῦ, ἀληθινῆς ἐνότητος, καί, ἴσως πάνω ἀπ' ὅλα, Θεολογίας»^{2α}.

Ἡ ὄντως σημαντικὴ καὶ ἐνδεικτικὴ πτυχή τῆς Ζ' Γ.Σ. τῆς Καμπέρρα ἦταν ὁ τρόπος καὶ ἡ ποιότης ἐργασίας στὶς συνεδρίες τῆς

1. Βλ. περιοδ. «Ὀρθόδοξος Ἐνστασις καὶ Μαρτυρία», (Περίοδος Α') ἀριθ. 22-31/1991-1993: «Ἡ συγκρητιστικὴ ταυτότης τοῦ "Π.Σ.Ε." εἰς Καμπέρραν Αὐστραλίας - Ζ' Γ. Συνέλευσις, 7-20.2.1991».

2. Βλ. ἄρθρο μας: «Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις τοῦ "Π.Σ.Ε." στὴν Χαράρε τῆς Ζιμπάμπουε», περιοδ. «Ὀρθόδοξος Ἐνημέρωσις», ἀριθ. 31 καὶ 32/Ἰανουάριος-Ἰούνιος 1999, σελ. 129-136.

2α. Ἐμμανουὴλ Κουμπαρέλη, «Σκέψεις γιὰ τὴν 8η Γενικὴ Συνέλευσις τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν», περιοδ. «Σύναξις», ἀριθ. 69/Ἰανουάριος-Μάρτιος 1999, σελ. 9.

Ὁλομελείας, τῶν Τμημάτων, Ὑποτμημάτων καὶ Ἐπιτροπῶν, ὡς καὶ ἡ ποιότης τῶν κειμένων τῆς Συνελεύσεως.

Ἄρά γε ἐλειτούργησαν ὅλα «εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν», ὥστε νὰ ἐξασφαλισθῆ μία ἀξιοπρεπῆς παρουσία καὶ συμμετοχὴ τῶν Ὀρθοδόξων στὸ Παγκόσμιο αὐτὸ *Συνέδριο*, ὅσον ἀφορᾷ τουλάχιστον στὴν πλευρὰ αὐτὴν τῆς Γ.Σ.; Ἄς ἴδωμεν...

* * *

«Κατὰ τὶς ἐπόμενες ἡμέρες (σ. ἡμ., ἀπὸ τῆς 8.2.1991) πραγματοποιήθηκαν **23** συνεδρίες τῆς ὀλομελείας, **ἑπτὰ** συνεδρίες κατὰ τμήματα, **ἔνδεκα** συνεδρίες τῶν ὑποτμημάτων καὶ τῶν Ἐπιτροπῶν καὶ **τρῆς** συνεδρίες κατὰ περιφέρειες»³.

Στὶς Συνεδρίες τῆς Ὁλομελείας ἐπὶ θεμάτων διοικητικῆς καὶ νομοθετικῆς φύσεως προήδρευσαν οἱ ἀξιωματοῦχοι τῆς *Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς*: ὁ ἐπίσκοπος Χάνζ -Ίωακείμ Χέλντ/Hanz-Joachim Held (Πρόεδρος), ὁ μητροπολίτης Μύρων κ. Χρυσόστομος καὶ ἡ Δρ. Σύλβια Τάλμποτ/Sylvia Talbot (Ἀντιπρόεδρος)⁴.

Τὶς ἐργασίες τῶν λοιπῶν Ὁλομελειῶν «*συντόνισαν τὰ μέλη τοῦ ἑπταμελοῦς Προεδρείου τοῦ Π.Σ.Ε.*» καὶ ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς Αἰδ. Δρ. Αἰμίλιο Κάστρο⁴.

«*Σὲ διάφορες Συνεδρίες τῆς Ὁλομελείας παρουσιάσθηκαν καὶ ἀποτιμήσεις τῶν μειζόνων προγραμμάτων τοῦ Συμβουλίου κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια, ὅπως τὸ θέμα τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος, ἡ «Δεκαετία Ἀλληλεγγύης τῶν Ἐκκλησιῶν μὲ τὴ Γυναῖκα» καὶ τὸ Πρόγραμμα «Δικαιοσύνη, Εἰρήνη καὶ Ἀκεραιότης τῆς Δημιουργίας»»⁵.*

Πῶς ἐσχολιάσθησαν οἱ Ὁλομέλειες αὐτές;

«*Γενικὰ οἱ Ὁλομέλειες αὐτὲς σχολιάσθηκαν μάλλον ἀρνητικά, ἀπὸ ὀρθοδόξους καὶ πολλοὺς ἑτεροδόξους, κυρίως γιὰ τὴν ἔλλει-*

³. Περιοδ. «Ἀπόστολος Βαρνάβας» Κύπρου, ἀριθ. 9/Σεπτέμβριος 1991, σελ. 284.

⁴. Περιοδ. «Ἐνημέρωσις», Ζ'-1991/2-3, σελ. 4· περιοδ. «Γρηγόριος Παλαμᾶς», ἀριθ. 738/Μάϊος-Αὐγουστος 1991, σελ. 348.

⁵. Μ. Πρωτοπρεσβυτέρου Γεωργίου Τσέση, «Χρονικὸ καὶ συνοπτικὴ ἀπότιμηση τῆς Ζ' Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Π.Σ.Ε.», Συλλογικὸς Τόμος, Γεωργίου Ν. Λαιμοπούλου, Ἡ Ζ' Γενικὴ Συνέλευσις τοῦ Π.Σ.Ε. - Καμπέρρα, Φεβρουάριος 1991 - Χρονικὸ, Κείμενα, Ἀξιολογήσεις, σελ. 23, ἐκδόσεις «Τέρτιος», Κατερίνη 1991· περιοδ. «Ἐνημέρωσις», Ζ'-1991/2-3, σελ. 5· περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 456/1.3.1991, σελ. 6.

Ἐναρκτήριος Συνέλευσις τῆς Ὀλομελείας τῆς Ζ΄ Γ. Συνελεύσεως τοῦ «Π.Σ.Ε.» (Καμπέρρα Αὐστραλίας, 8.2.1991).

ψη σοβαροῦ θεολογικοῦ ἐρείσματος στήν ὅλη ἐπιχειρηματολογία καί γιά τόν πρόχειρο, πολλές φορές δὲ ἐρασιτεχνικό (καί παιδαριώδη) τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο παρουσιάσθηκαν τὰ ὡς ἄνω προγράμματα»⁶.

Ἡ κυρίως «ἐργαστηριακὴ ἐργασία» πραγματοποιήθηκε στὶς συναντήσεις κατὰ Τμήματα, Ὑποτμήματα καί Ἐπιτροπές⁷, «ὅπου προβλήθηκαν πάμπολλα, ἀλλ' ἐν πολλοῖς ἄσχετα πρὸς τὴν Οἰκουμενικὴ Κίνηση, σύγχρονα προβλήματα καί διατυπώθηκαν δεκάδες εἰσηγήσεων καί προτάσεων»⁸.

Στὶς «έννέα μακροσκελεῖς ἐκθέσεις τῆς Συνελεύσεως», ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συζητήσεων στὰ ἐπὶ μέρους σώματα καί τῶν ἐκθέσεων, οἱ ὁποῖες ὑπεβλήθησαν ὑπ' αὐτῶν στήν Ὀλομέλεια, «ποῦ

6. Μ. Π. Γεωργίου Τσέτση, ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 24, ὑπογραμ. ἡμέτ' περιοδ. «Ἐνημέρωσις», ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 5' περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 6.

7. Μ. Π. Γεωργίου Τσέτση, αὐτόθι.

8. Μ. Π. Γεωργίου Τσέτση, ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 25, ὑπογραμ. ἡμέτ'.

ἀναφέρονται στὴν μελλοντικὴ δραστηριότητα τοῦ ΠΣΕ, βρίσκονται διατυπωμένες **περισσότερες ἀπὸ ἑκατὸ ἀποφάσεις ἢ ὑποδείξεις**⁹.

Πῶς κρίνεται αὐτὴ ἡ ὀγκώδης παραγωγή «ἀποφάσεων», «ὑποδείξεων», «εἰσηγήσεων» καὶ «προτάσεων», ἡ ὁποία ἀναδεικνύει τὸ «Π.Σ.Ε.» σὲ ἕναν γραφειοκρατικὸ ὄργανισμὸ «μαμμούθ»;

«**Ἡ ἔλλειψις οὐσιώδους θεολογικῆς εἰσαγωγῆς** (εἰς τὰς Ὁμιλίας καὶ Ἐκθέσεις), **συνοδευομένη ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν ἡγετικῆς ἐμπειρίας, τὴν ἔλλειψιν οἰκουμενικῆς μνήμης καὶ τὴν τυραννίαν τοῦ χρόνου, ἐσήμαιναν ὅτι τὰ κείμενα, "προτεινόμενα εἰς τὰς ἐκκλησίας διὰ σπουδῆν καὶ κατάλληλον πρᾶξιν", εἶναι χαμηλῆς παρὰ ὑψηλῆς ποιότητος. Καὶ ἡ ἀξιοπιστία τοῦ Συμβουλίου δοκιμάζεται ἀναλόγως**»¹⁰.

Ἄς ἴδωμεν ὅμως ἀναλυτικώτερα τὸ «εὐρύτερο ἔργο ἀποφάσεων» τῆς Ζ' Γ. Συνελεύσεως, πρὸς συνειδητοποίησιν τῆς μὴ θεολογικῆς φυσιογνωμίας τῆς.

Τὸ ἔργο αὐτὸ ὑπῆρξε «**πολύπλευρο, ὀγκῶδες ἀλλὰ καὶ πιεστικό**, τόσο ἀπὸ πλευρᾶς πλήθους καὶ ποικιλίας θεμάτων, ὅσο καὶ ἀπὸ πλευρᾶς χρόνου»¹¹.

Τὰ μεγάλα καὶ ποικίλα αὐτὰ θέματα «**δὲν ὑπῆρξαν θέματα θεολογικῆς ἢ καὶ ἀπλῆς ἔστω ἐκκλησιαστικῆς διαπραγμάτευσης καὶ ἀντιμετώπισης. Πρόβαλαν καὶ ἐπικράτησαν μᾶλλον οἱ γνωστὲς πολιτικὲς σκοπιμότητες καὶ τὰ ἀντίστοιχα συμφέροντα τῶν ἐνδιαφερομένων μελῶν**»¹¹.

Ποιά ἦταν ἡ διαδικασία ψηφοφορίας;

«Τὰ περισσότερα θέματα - σχέδια ἀποφάσεων, περισσότε-

---

9. Μ. Π. Γεωργίου Τσέτση, ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 24, 25, ὑπογραμ. ἡμέτ.

10. Michael Kinnamon, Signs of the Spirit/Official Report Seventh Assembly, WCC Publications, p. 24, ὑπογραμ. ἡμέτ., Geneva 1991.

11. Μητροπολίτου Μύρων Χρυσοστόμου, «Γιατὶ ἀνησχοῦμε», Συλλογικὸς Τόμος, Γεωργίου Ν. Λαιμοπούλου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 165, ὑπογραμ. ἡμέτ. • **Ἐνδεικτικῶς** ἀναφέρονται μερικὰ θέματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἀντιμετωπίσθησαν θεολογικῶς/ἐκκλησιαστικῶς: «**τὸ τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος, τῆς δικαιοσύνης, τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀκεραιότητος τῆς δημιουργίας, τῆς δεκαετίας ἀλληλεγγύης τῶν Ἐκκλησιῶν γιὰ τὴ γυναικα, τὰ πολιτικὰ θέματα ἀνάμεσα στὰ ὁποῖα ἦταν καὶ ἡ θρησκευτικὴ κατάσταση στὴ Ρωσσία καὶ στὴν Ἀνατολικὴ Εὐρώπη, ἡ Ἀλβανία, ἡ Κύπρος, ὁ πόλεμος τοῦ Ἀραβοπερσικοῦ Κόλπου κ.ἄ.**».

ρα ἀπὸ ἐκατό, ἔτσι ὅπως προερχόταν ἀπὸ τὶς ἐπιτροπὲς ἢ τὰ τμήματα, ὑποβάλλονταν σὲ μερικὲς ἐπὶ τροχάδην παρατηρήσεις καὶ ψηφίζονταν. Πολλὰ ἔμειναν ἀσυζήτητα καὶ ἀψήφιστα. Καὶ παραπέμφθησαν (γιὰ πρώτη φορὰ αὐτὸ) στὴν καινούργια Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ γιὰ παραπέρα ἐνέργεια»¹².

Καὶ τὶ ἀπέγινε μὲ τὰ παλαιότερα προγράμματα τοῦ «Π.Σ.Ε»;

«Τίποτα σχεδὸν τὸ συγκεκριμένο. Ἔλλα θὰ συνεχισθοῦν - ἂν καὶ ὅπως συνεχισθοῦν. Ἔλλα θὰ παραμείνουν ἀναγεγραμμένα ἀπλῶς στὴν ἡμερήσια διάταξη (agenda) τοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν Ἐνοτήτων του. Ἔλλα θὰ μείνουν ἀνενέργητα. Ἔλλα θὰ ἐνταχθοῦν σὲ νέους προγραμματισμούς. Νέα ἀσφαλῶς θὰ ἀνοιχθοῦν. **Καὶ ἂν κάποιος ἐρωτηθεῖ σήμερα ποῦ βρισκόμαστε μὲ ὅλα αὐτά, δὲν ξέρω ἂν θὰ πάρει καμμιά ἱκανοποιητικὴ ἀπάντηση»**¹².

Ὁμολογεῖται δηλαδὴ καὶ ἀπὸ παλαιμάχους Οἰκουμενιστὰς, ὅτι τὸ «Π.Σ.Ε» ἤδη ἔχει περιέλθει σὲ ἀδιέξοδο, πρᾶγμα ἄλλωστε ἀναμενόμενον, ἢ δὲ ἐπισήμανσις ἀναλυτικῶς τοῦ «τὶ φταίει», ἀποδεικνύει ἐναργέστατα τὸν θεολογικὸ καὶ περαιτέρω χριστιανικὸ ἐκφυλισμὸ του καὶ ἐν τέλει τὴν τραγικὴ ἀπορρόφησί του ὑπὸ τοῦ «κόσμου».

«Τὶ φταίει», λοιπόν;

– **«Φταίει ἡ διόγκωση τῆς θεματολογίας** τοῦ Συμβουλίου, ποῦ ἀνθρωπίνως εἶναι ἀδύνατο νὰ ἐλεγχθεῖ»¹².

– **«Φταίει ἡ φύση καὶ ἡ πολλαπλότητα τῶν προβλημάτων,** ποῦ προβάλλουν κάθε τόσο στὴν ζωὴ τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τοῦ κόσμου γενικῶς»¹².

– **«Φταῖνε τὰ αὐξανόμενα ἐνδιαφέροντα τῶν Ἐκκλησιῶν - μελῶν τοῦ ΠΣΕ,** ποῦ ἀντικατοπτρίζουν ὄχι τὴν κυρίως καὶ βαθύτερη θεολογικὴ προβληματολογία τοῦ χριστιανισμοῦ, ἀλλὰ τὴν προβληματολογία τοῦ «σύμπαντος κόσμου»»¹².

– **«Φταίει ἀκόμη τὸ γεγονός, ὅτι οἱ πολλαπλὲς μικρὲς ἢ μεγαλύτερες Ἐκκλησίαι καὶ Ὁμολογίες,** συνηθέστερα ἀπὸ τὶς ἐκτὸς τοῦ χώρου τῆς γηραιᾶς Εὐρώπης καὶ τοῦ Νέου Κόσμου, ἐπικεντρῶνουν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ ἐνδιαφέροντά τους σὲ θέματα ποῦ σχετίζονται μὲ τὰ προβλήματα σχέσεών τους μὲ τὸ μὴ χριστιανικὸ περιβάλλον τους ἢ μὲ τὰ προβλήματα τῶν διομολογιακῶν ἐξαρ-

¹². Μητροπολίτου Μύρων Χρυσσοστόμου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 166, ὑπογραμ. ἡμέτ.

τήσεων καὶ σχέσεων τους, προβλήματα τὰ ὁποῖα **μεγιστοποιοῦνται** ἀπὸ μέρους τους, καὶ ἔτσι, **διογκωμένα**, εἰσάγονται στὴν προβληματικὴ τοῦ ΠΣΕ, τὸ ὁποῖο μὲ τὴ σειρά του ὀφείλει νὰ τὰ ἐντάξει στὴ θεματολογία του καὶ νὰ ἀφιερῶσει ἓνα μεγάλο μέρος τῆς διεκκλησιαστικῆς “ἰκμάδας” του στὴν ἀντιμετώπιση καὶ λύση τους”¹².

* * *

Ἦς ἐπιμείνωμε ὅμως στὸ λίαν σοβαρὸ αὐτὸ σύμπτωμα τῆς θανασίμου ἀσθενείας τοῦ «Π.Σ.Ε.», τ.ἔ. τὴν θεολογικὴ ὑποβάθμισι τῆς Γ. Συνελεύσεως.

Ἐξ ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῆς ἐδήλωσε, ὅτι αἰσθάνθηκε **«σύγχυση»**¹⁴ «γιά τὸν τρόπο ποὺ ἐρμηνευόταν τὸ κυρίως θέμα τῆς Συνελεύσεως»¹⁴, διότι ὁ «θεολογικὸς τόνος» τοῦ θέματος τῆς Ζ΄ Γ.Σ. «ὀπωσδήποτε δὲν ἀναχαίτισε ὁποιαδήποτε πολὺλογη ἢ πολὺπλευρη ἐρμηνεία κι ἀνάλυση τοῦ θέματος»¹⁴.

Καὶ ἦταν βεβαίως δικαιολογημένη ἡ **«σύγχυσις»** του, διότι ποτὲ δὲν εἶχε εὑρεθῆ **«ἀνάμεσα σὲ τόσους χριστιανούς ποὺ, μὲ τόση σιγουριά καὶ σὲ τόσο μικρὸ διάστημα, ἀνέπτυσσαν μὲ τόση ἀνεση τὴν ἐπιρροὴ τοῦ Ἀγ. Πνεύματος στὴ ζωὴ τους»**¹⁴.

Εἶχε δὲ τὴν ἐντύπωσι, ὅτι τὸ «Πνεῦμα **«ἐπέτρεπε»**» στὴν Καμπέρρα **ὁποιαδήποτε ἔκφραση δῆθεν πνευματολογίας καὶ πνευματικότητος»**¹⁴, γι’ αὐτὸ καὶ κατέληξε στὸ συμπέρασμα, ὅτι **«ὀπωσδήποτε ὠρισμένες βασικὲς ἀρχὲς ἀπουσίαζαν αἰσθητά»**¹⁴.

Ἄλλὰ πράγματι ἀπουσίαζαν **μόνον** «ὠρισμένες βασικὲς ἀρχὲς»;

Εἶναι γνωστὴ ἡ **«ἐμμονὴ ὀρισμένων κύκλων τοῦ Π.Σ.Ε. νὰ εὐνοοῦν τὴ διάκριση μεταξὺ θεολογίας καὶ ζωῆς καὶ νὰ ἀπολυτοποιοῦν τὸ προβάδισμα τῶν ἔργων κοινωνικῆς εὐθύνης»**¹⁵.

Ἡ «κοινωνιστικὴ» αὐτὴ τάσις, ἡ ὁποία ἦταν κατάδηλος στὴν ΣΤ΄ Γ.Σ. τοῦ Βανκοῦβερ (1983), σκοπεύουσα νὰ διαχωρίση τὴν κοινωνικὴ, πολιτικὴ καὶ περιβαλλοντικὴ εὐθύνη ἀπὸ τὸ γεγονὸς τῆς Πίστεως, ἐπανεμφανίσθηκε καὶ ἐπέμεινε **«μαχητικὰ»** στὴν Καμπέρ-

---

14. Διακόνου Ἰωάννου Χρυσουγῆ, «Μετὰ τὴν Καμπέρρα: πίσω στὴν ἐρημο», Συλλογικὸς Τόμος, Γεωργίου Ν. Λαιμοπούλου, ἐνθ’ ἄνωτ., σελ. 232, ὑπογραμ. ἡμέτ.

15. Καθηγητοῦ Βασιλείου Γιούλτση, «“Καμπέρρα”: Διαπιστώσεις καὶ ἐρωτήματα ἀπὸ μία συνάντησι μαρτυρίας, ἀλληλογνωριμίας καὶ ἱεραποστολῆς», Συλλογικὸς Τόμος, Γεωργίου Ν. Λαιμοπούλου, ἐνθ’ ἄνωτ., σελ. 221, ὑπογραμ. ἡμέτ.

ρα «στὴν προβολὴ ἑνὸς μοντέλου “ὀριζόντιας” κοινωνικῆς δράσεως ιδιαίτερα ἀνθρωπιστικῆς»¹⁵.

Ἐνεκα τούτου, «σὲ πολλές Ἐπιτροπές, ἀλλὰ καὶ σ’ αὐτὴ τὴν Ὀλομέλεια διαπιστώθηκε **μὲ ἔντονη τάση γιὰ κοινωνικοπολιτικούς διαλόγους καὶ διαξιφισμούς**, ποὺ συνήθως προέρχεται εἴτε ἀπὸ τὴν κοινωνικοπολιτικὰ φορτισμένη ἐπικαιρότητα, εἴτε ἀπὸ τὶς γνωστὲς προτεσταντικὲς ἐπιχειρηματολογίες τῆς “θεολογίας τῆς ἐπαναστάσεως”, τῆς “φεμινιστικῆς θεολογίας” ἢ τῆς “θεολογίας τῆς εἰρήνης”»¹⁶.

Στὰ Τμήματα, τὰ ὁποῖα ἐχωρίσθησαν σὲ πολλοὺς μικροτέρους Ὀμίλους, καὶ εἶχαν ὡς θέματά τους τὰ τέσσερα ὑποθέματα, οἱ ἐργασίες δὲν «ἐνεθουσίασαν»¹⁷ τοὺς ὀρθοδόξους, διότι «**ἡ εὐρύτερη κοσμοκεντρικὴ προβληματικὴ ἐπὶξεδε τὴν θεολογία**»¹⁷.

Μία σύντομος θεολογικὴ καὶ ἀγιογραφικὴ θεώρησις τῶν θεμάτων, ὅπου ἐχαρακτηρίσθη ὡς «**φυσικὴ**»¹⁷ ἢ ἔλλειψις ἀναφορᾶς στὴν Παραδοσιακὴ Πατερικὴ Διδασκαλία καὶ «**μεγάλῃ πολυτέλειᾳ**»¹⁷ ἢ ἀναζήτησις Πατερικῆς τεκμηριώσεως, τὰ δὲ στοιχεῖα τῆς Ὀρθοδόξου Πνευματολογίας ἦσαν γιὰ τοὺς ἕτεροδόξους «**ἔπεα πτερόεντα**», «**ἴσως κενὰ σημασίας καὶ ἀσφαλῶς πρωτόγνωρα**»¹⁷, δὲν κατῴρθωσε αὐτὴ μόνη νὰ προσδώσῃ στὴν Γ.Σ. «**τὸ γνῶρισμα μιᾶς Συνέλευσης μὲ θεολογικὰ ἐνδιαφέροντα καὶ μὲ εἰδικὴ θεολογικὴ διάσταση**»¹⁷.

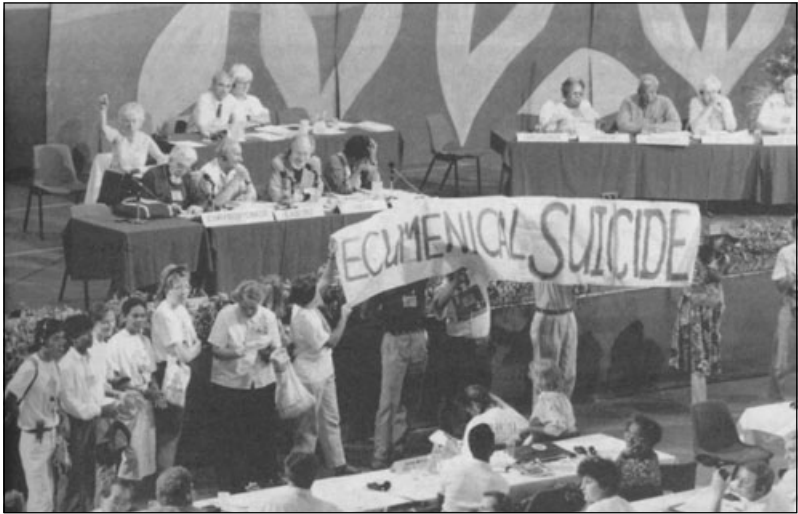
Σημειωθῆτω, πρὸς συνειδητοποίησιν τῆς τραγικῆς καταστάσεως, ὅτι «**στὶς 13 μακρὲς σελίδες τῆς ἐκθέσεως τοῦ τμήματος Γ', δύο μόνο (!!!) ἀγιογραφικὲς παραπομπὲς συναντῶνται**, καίτοι τὸ θέμα του εἶναι “Πνεῦμα ἐνοποιὸν - Κατάλαξον τὸν λαόν σου”, θέμα δηλαδὴ πλούσιο σὲ ἀγιογραφικὸ τουλάχιστον περιεχόμενον καὶ σὲ ἀνάλογα νοήματα»¹⁷.

Αὐτὴ ἢ «**κοσμοκεντρικὴ προβληματικὴ**», ἢ σύγχρονος «**κοινωνιστικὴ**» παράθεσις, χωρὶς θεολογικὴ θεώρησις, «**ἄφηνε ἴσως νὰ φανῆ τὸ ἄγχος τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου**», ἀλλὰ παραδόξως «**δὲν ἔδινε καὶ τὴν ἀπάντησιν τοῦ Θεοῦ**», πρᾶγμα ποὺ καθιστοῦσε τὴν ὁποῖα ὑποχρέωσις καὶ δεοντολογία ἀπὸ πλευρᾶς Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀτόμων - χριστιανῶν, **κάθε ἄλλο παρὰ πειστικὴ**»¹⁷.

---

16. Καθηγητοῦ Βασιλείου Γιούλτση, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 220, ὑπογραμ. ἡμέτ.

17. Μητροπολίτου Μύρων Χρυσσοστόμου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 162, 163, 164, ὑπογραμ. ἡμέτ.

Μία ἀπὸ τὶς «δυναμικὲς» παρεμβάσεις/διαμαρτυρίες τῶν «νέων» στὴν Ζ' Γ. Συνέλευσι τοῦ «Π.Σ.Ε.» στὴν Καμπέρρα. Πρόκειται γιὰ τὴν ἔκφρασι τῆς δυσανεκτικότητος τῶν μετὰ τὴν ἐκλογή τῆς νέας Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ «Π.Σ.Ε.» (1991).

Ἐνώπιον λοιπὸν τοῦ πλήθους τῶν «*ἰδεολογικοπολιτικῆς ὑφῆς προβλημάτων*», τῶν ἠθικοκοινωνικῶν καὶ ἀνθρωπιστικῶν τοιούτων, ὡς καὶ ἄλλων δεδομένων «*ὀριζοντίων*» προτεραιοτήτων τοῦ «Π.Σ.Ε.», «*ἀντιλαμβάνεται κανεὶς πόσο στενεύει ὁ χῶρος γιὰ θεολογικὸ στοχασμὸ καὶ γιὰ θεολογικὴ διεργασία, γιὰ ἓνα γόνιμο θεολογικὸ λόγο, γύρω ἀπὸ τὰ “θεολογικώτερα” θέματα*»¹⁸.

* * *

Εἶναι φανερό, ὅτι οἱ Οἰκουμενισταὶ εὐρίσκονται σὲ ἀδιέξοδο καὶ οἱ οἰκουμενιστικὲς ἐλπίδες τους ἐξατιμίζονται, γι' αὐτὸ καὶ θὰ ἐπιμείνωμε ὀλίγον ἀκόμη στὸ ζήτημα τῆς «*ἀποθεολογήσεως*» τοῦ «Π.Σ.Ε.».

Τὰ τέσσερα ὑποθέματα, ὡς ἀντανακλαστικὰ τῶν θεολογικῶν συζητήσεων καὶ οὐσιωδῶς συντελεστικὰ στὸ νὰ χαρακτηρισθῆ μία Γενικὴ Συνέλευσις τοῦ «Π.Σ.Ε.» ὡς ἓνα ἰδιαιτέρο «*οἰκουμενιστικὸ*

---

18. Μητροπολίτου Μύρων Χρυσοστόμου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 167.

γεγονός», στην Καμπέρρα «περιθωριοποιήθηκαν», «καὶ τυπικά, καὶ οὐσιαστικά»¹⁹.

Πῶς ἔγινε αὐτὴ ἡ «περιθωριοποίησις» τύποις καὶ οὐσίᾳ;

«**Σὲ ἓνα μόνο ἀπόγευμα**, (τὴν Παρασκευή, 8ην Φεβρουαρίου) γύρω ἀπὸ μιὰ στρογγυλὴ τράπεζα, **μεταξὺ ἀστείου καὶ σοβαροῦ**, εἰσήχθησαν τὰ ὑποθέματα»¹⁹.

Οἱ ὁμιληταί, «**σὲ χρονικὰ ὅρια στενώτατα καὶ μὲ γραπτὰ μιάμισης σελίδας**, ἀνάπτυξαν τὶς σπουδαιότατες, ἀλλά, φεῦ, καὶ τόσο ὑποβαθμισμένες ἀπὸ τὴ Συνέλευση, πλευρὲς τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος»¹⁹.

Τοιοιουτρόπως προεκλήθη ἡ ἐντύπωσις, ὅτι «**γὰρ τὴ Συνέλευση τὰ ὑποθέματα δὲν ἦσαν παρὰ "βαρύγδουποι" τίτλοι μιᾶς θεματολογίας**»¹⁹ σπουδαιότατης μὲν γὰρ τοὺς ὀρθοδόξους, δευτερευούσης δὲ σημασίας γὰρ τοὺς ἑτεροδόξους.

Ἦταν λοιπὸν ἐπόμενο αὐτῇ ἡ κατάστασις, ὡς καὶ ἡ γενικωτέρα θεολογικὴ ὑποβάθμισις τῆς Συνελεύσεως, οἱ ἐλάχιστοι ἱκανοποιητικὲς θεολογικὲς διεργασίαι ἐντὸς αὐτῆς, ἐνδεικτικὲς τῶν τάσεων καὶ τοῦ **ἀνέμου «ἀποθεολογήσεως»**²⁰, ὁ ὁποῖος πνέει ἐντὸς τοῦ «Π.Σ.Ε.», νὰ «**ἀνησυχήσουν**» τοὺς ὀρθοδόξους, ὥστε νὰ ἐκφράσουν τὴν «**δυσσαρέσκεια**» καὶ «**πικρία**» τοὺς γὰρ τὴν «**ἀνεπίτρεπτη αὐτὴ ὑποβάθμιση τῆς θεματολογίας**» τῆς Συνελεύσεως κατὰ τύπον καὶ οὐσίαν¹⁹.

Δὲν ἀρκεῖ ὁμως γὰρ τοὺς ὀρθοδόξους τὸ ἐρώτημα: «*mea culpa ἢ culpa aliorum?*». Ἐφ' ὅσον βλέπουν τι γίνεται ἐφ' ὅσον ὀδηγοῦνται σὲ ἀδιέξοδα ἐφ' ὅσον τὸ «Π.Σ.Ε.» ραγδαίως ἐκφυλίζεται καὶ ἀποχριστιανοποιεῖται, τι ἀναμένουν ἀκόμη;

* * *

Πράγματι, τι ἀκόμη ἀναμένουν οἱ ἐξ ὀρθοδόξων *Οἰκουμενισταί*, γὰρ νὰ ἐξέλθουν ἀπὸ τὸν κυκεῶνα τοῦ «Π.Σ.Ε.»;

Τὶ ἐλπίζουν ἀπὸ ἓναν παμπροτεσταντικὸ ὄργανισμό, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου χαρακτηρίζονται ἐπιεικῶς «**θεωρητικοί**»²¹, ἀπὸ τοὺς «**κοινωνιστικούς**» καὶ «**ἀθεολογήτους**» ἑτεροδόξους;

Τὶ ἤλπιζαν ἀπὸ μιᾶν Συνέλευσι, ὅπου «**δαπανήθηκε ἀλόγιστα πο-**

---

19. Μητροπολίτου Μύρων Χρυσοστόμου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 160, 161, ὑπογραμ. ἡμέτ.

20. Μητροπολίτου Μύρων Χρυσοστόμου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 161, ὑπογραμ. ἡμέτ.

21. Καθηγητοῦ Βασιλείου Γιούλτση, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 225.

λύτιμος χρόνος σὲ πρόχειρες θεατρικὲς παραστάσεις καὶ φολκλορικὰ *shows*»²², εἰς βάρος τῶν θεολογικῶν διεργασιῶν;

Τὶ προσδοκοῦσαν ἀπὸ ἑνα Οἰκουμενικὸ Συνέδριο, τὸ ὁποῖον ἄγεται καὶ φέρεται ἀπὸ νέους καὶ τῶν δύο φύλων, ἡλικίας κάτω τῶν τριάκοντα ἐτῶν, ἡ παρουσία τῶν ὁποίων ὡς μελῶν ἐνεργῶν στὴν Καμπέρρα ἦταν **μεγαλυτέρα ὅσον οὐδέποτε ἄλλοτε** στὶς τελευταῖες Γ. Συνελεύσεις²³;

Τὶ ἀνέμεναν ἀπὸ ἑνα Συμβούλιο, στὸ ὁποῖο ἡ ἔντονος παρουσία τῶν νέων ἐχαιρετίσθη μὲ φανερόν ἐνθουσιασμό, ὡς ἔνδειξις νέας περιόδου γιὰ τὸ «Π.Σ.Ε.» καὶ ὡς **τέλος τῆς ἐποχῆς τοῦ «γεροντισμοῦ»**²³;

Τὶ νόημα εἶχαν οἱ ἔντονες διαμαρτυρίες τους, ὅταν «παρὰ τὰ μέτρα ἀσφαλείας, κατὰ τὶς Συνεδρίες τῆς Ὀλομελείας, ξαφνιάστηκαν ἀπὸ **“μαχητικὲς διεισδύσεις” κυρίως νέων** - ἀποδείχτηκε ὅτι ἦταν μέλη τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως - ποὺ προέβαλαν **μὲ ἀνορθόδοξους τρόπους** καὶ τὸ αἶτημα τῆς ἀναλογικὰ μεγαλύτερης ἐκπροσωπήσεώς τους στὶς Ἐπιτροπὲς τοῦ Συμβουλίου, ἀλλὰ καὶ εὐρύτερα κοινωνικο-πολιτικὰ αἰτήματα»²³;

Τὶ θέσι ἔχουν ἐντὸς μιᾶς Συνελεύσεως, ὅπου **«νέοι** - κυρίως ὀπαδοὶ ριζοσπαστικῶν ἐκκλησιαστικῶν τάσεων - **αὐτονομήθηκαν ἀπόλυτα καὶ ἀπαίτησαν τὴν ἐπιβολὴ τῶν θέσεών τους στὴ Συνέλευση»**²⁴;

Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ παραμένουν ὀργανικὰ μέλη ἐνὸς Ὁργανισμοῦ, ὅπου ἡ συντριπτικὴ πλειοψηφία τῶν Προτεσταντῶν ἐπιμένει «μαχητικά», «κυρίως μὲ τὴν ὑποστήριξη νέων καὶ μὴ θεολόγων μελῶν τῶν Προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν»²³, στὸν «ὀριζονταλισμό» τῆς;

Τέλος πάντων, τὶ ἀνέμεναν ἀπὸ μίαν Συνέλευσι, στὴν ὁποία, ὡς διεπιστώθη, **«ἕνας σεβαστὸς ἀριθμὸς τῶν διαφωνούντων δὲν εἶχε καμιὰ θεολογικὴ προπαιδεῖα καὶ οἱ θέσεις τους στηρίζονταν ἀπλὰ σὲ μιὰ γενικὴ θρησκευτικὴ ἀγωγή ἐγκυκλοπαιδικοῦ τύπου, τὰ προσωπικά τους βιώματα καὶ φυσικὰ τὶς εἰδικότερες ἰδεολογικὲς τους προτιμήσεις»**²⁴;

* * *

22. Καθηγητοῦ Βασιλείου Γιούλτση, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 221.

23. Καθηγητοῦ Βασιλείου Γιούλτση, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 226, 227, ὑπογραμ. ἡμέτ.

24. Καθηγητοῦ Βασιλείου Γιούλτση, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 228, ὑπογραμ. ἡμέτ.

Καμπέρρα 1991! «Άνεμος άποθεολογήσεως»· «πνίξιμο θεολογίας»· «πρόχειρος, έρασιτεχνικός και παιδαριώδης τρόπος παρουσιάσεως»· «ύποβάθμις θεματολογίας»· «άπουσία άπαντήσεως Θεού στο κοινωνιστικό άγχος»· «μαχητικός όριζονταλισμός»· «δηθεν πνευματολογία»· «τυρρανία χρόνου»· «χαμηλής ποιότητας κείμενα»· «τεραστία γραφειοκρατική διόγκωσις»· «έπικράτησις πολιτικών και ιδεολογικών σκοπιμοτήτων και προτιμήσεων»· «έπί τροχάδην ψηφίσματα»· «σύγχυσις», «άνησυχία», «δυσαρέσκεια», «πικρία» και «άδιέξοδα» τών όρθοδόξων· «τέλος έποχής γεροντισμοῦ»· «μαχητικά διεισδύσεις νέων και μη θεολόγων»· «άνορθόδοξοι τρόποι προβολής και έπιβολής αίτημάτων»!!!...

Πού θα όδηγήση αύτή ή κατάσταση; Ποιό είναι τó μέλλον του «Π.Σ.Ε.»;

«Μέσα σέ ένα τέτοιο κλίμα τάσεων οι Όρθόδοξοι διερωτήθηκαν συχνά αν μπορούν να είναι αισιόδοξοι για τή συνέχεια του διαλόγου και για τó μέλλον του Παγκοσμίου Συμβουλίου Έκκλησιών»²⁴.

«Δέν έλειψαν όμως και οι στιγμές άπογοητεύσεως και έκνευρισμού, άγανακτήσεως και άπαισιοδοξίας, άναλογιζόμενοι τήν μελλοντικήν πορείαν τής οίκουμενικής κινήσεως, τήν κρισιμότητα τής καταστάσεως, τó άδιέξοδον τών θεολογικών πολυμερών συζητήσεων, ώστε να καταλήγη κανείς να θέτη τήν έρώτησιν: Quo Vadis, Oecumene?»²⁵.

• Και όμως. Μετά από τήν τραγική όντως αύτή κατάσταση στην Καμπέρρα, σημαίνων Οίκουμενιστής άπετόλμησε να γράψη, ότι **«ύπήρξαν στιγμές χαράς στην σοβαρότατη και ένθαρρυντική έργασία που έγινε κυρίως στα Τμήματα και στα Ύποτμήματα»²⁶!...**

25. Αρχιμ. Γενναδίου Λυμούρη, «Ζ' Γενική Συνέλευσις του Παγκοσμίου Συμβουλίου Έκκλησιών/Οί θεολογικοί προβληματισμοί της και ή όρθόδοξος παρουσία και μαρτυρία», περιόδ. «Γρηγόριος Παλαμάς», ένθ' άνωτ., σελ. 358, ύπογραμ. ήμέτ.

26. Καθηγητού Νικολάου Λόσσκου, «Προσδοκίες και άποτελέσματα», Συλλογικός Τόμος, Γεωργίου Ν. Λαιμοπούλου, ένθ' άνωτ., σελ. 206, ύπογραμ. ήμέτ.

Ἡ ἀπὸ κοινοῦ θεώρησις Ἡμερολογιακοῦ Ζητήματος καὶ Κοινοῦ Πάσχα μέσω τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως

ΕΙΝΑΙ γνωστὴ τὰ τελευταῖα ἰδίως ἔτη ἡ προσπάθεια τῶν Οἰκουμενιστῶν νὰ ἐφαρμοσθῆ ἀπὸ τοῦ 2001 καὶ ἐξῆς ὁ κοινὸς ἑορτασμὸς τοῦ Πάσχα ὑφ' ὄλων τῶν Χριστιανῶν οὕτως, ὥστε νὰ προωθηθῆ τὸ ἐνωτικὸ ὄραμα.

Ἡ ὀργάνωσις μᾶς παγχριστιανικῆς συσκέψεως στὸ Χαλέπιο τῆς Συρίας (5-10.3.1997) ἀπὸ τὸ «Π.Σ.Ε.» καὶ τὸ «Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν Μέσης Ἀνατολῆς» μὲ ἀντικείμενο τὸν κοινὸ ἑορτασμὸ τοῦ Πάσχα μᾶς εἶχε δώσει παλαιότερα τὴν εὐκαιρία νὰ προβοῦμε σὲ μίαν σύντομο ἱστορικὴ ἀναφορὰ στὶς πρόσφατες πτυχὲς τοῦ ζητήματος καὶ νὰ ἐπισημάνουμε, ὅτι «*ἡ ἀνακίνησις τοῦ ὄλου ζητήματος ἔδωσε τὴν εὐκαιρία νὰ κατανοηθῆ πλήρως, ὅτι ὁ ἀπὸ κοινοῦ παγχριστιανικὸς ἑορτασμὸς τοῦ Ἁγίου Πάσχα δὲν ἀπετέλεσε ποτὲ ἐσωτερικὸ ποιμαντικὸ πρόβλημα τῆς Ἀγιωτάτης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀλλὰ προσέκρινε σαφῶς ἀπὸ τὴν Οἰκουμενικὴ Κίνησι ἐντεῦθεν τοῦ 1920· αὕτῃ βλέπει, ὅτι - μέσω σταθερῶν πρακτικῶν δημάτων - ἐπιτυγχάνεται ἡ ἐξωτερικὴ (ὁμοσπονδιακὴ) ἐνότης τῶν διύσταμένων Χριστιανῶν καὶ τοιουτοτρόπως προκαλεῖται στὸν κόσμον ἡ ψευδαίσθησις μιᾶς κοινῆς χριστιανικῆς μαρτυρίας, παρὰ τὶς ὑφιστάμενες ἀκόμη ἀγεφύρωτες δογματικὲς διαφορᾶς*»¹.

Ἐνα πρόσφατο κείμενο τοῦ «Π.Σ.Ε.» μᾶς ἐνημερῶνει, ὅτι «οἱ ἐκκλησίαι σὲ ὄλον τὸν κόσμον συνεχίζουν νὰ σκέπτονται ἐπὶ τῆς προκλήσεως» «πρὸς τὸν κοινὸ ἑορτασμὸ τοῦ Πάσχα», ὅπως αὕτῃ εἶχε τεθῆ στὸ Χαλέπιο τῆς Συρίας καὶ ἤδη ἔχουν ληφθῆ οἱ «προκαταρκτικὲς ἀπαντήσεις», ἐνῶ γιὰ «τὸ ἔτος 2001 προγραμματίζεται μία ἀκόμη συνεδρίασις γιὰ τὴν κοινὴ ἡμερομηνία τοῦ Πάσχα, ἡ ὁποία

¹. Βλ. ἄρθρο μας: «Ἡ κίνησις γιὰ τὸ κοινὸ Πάσχα», περιοδ. «Ὁρθόδοξος Ἐνημέρωσις», ἀριθ. 23/Ἰανουάριος-Μάρτιος 1997, σελ. 83.

θα ἐκτιμήση τὴν μέχρι τότε πρόοδο, θα προγραμματίσει δὲ τὴν περαιτέρω δρᾶσι»².

Οἱ Ἀντι-οικουμενιστὰι τοῦ Πατρῖου Ἡμερολογίου ἀνέκαθεν διέβλεπαν στὴν προσπάθεια τῆς ἡμερολογιακῆς ἐνώσεως Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως δογματικά / ἐκκλησιολογικά θεμέλια: ἡ Ἐγκύκλιος τοῦ 1920, μὲ τὴν ὁποία «τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ἔδωκε καὶ τὸν χρυσὸ κανόνα τοῦ Ὁρθοδόξου Οἰκουμενισμοῦ (Ζάντερ), καθὼς καὶ τὸν καταστατικὸ χάρτη γιὰ τὴν στάση πρὸς τὴν ἐμπροσθέντων νὰ τηρήσει στὸ μέλλον ἡ Ὁρθόδοξη παράταξι μέσα στὴν Οἰκουμενικὴ Κίνηση (Σταυρίδης, Κοσιδάκης)», καὶ ἡ ὁποία «ἀποτελεῖ ὀριακὴ ἔκφρασι τοῦ Ὁρθοδόξου Οἰκουμενισμοῦ ἀλλὰ καὶ ὁρόσημο στὴν ἱστορία τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως», προέτεινε (ἡ Ἐγκύκλιος) - ὡς ἔκφρασι τῆς συγκρητιστικῆς «φιλίας» καὶ «ἀγαθόφρονος διαθέσεως» καὶ «συναφείας» «τῶν διαφορῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν» (δηλ. «τοῦ ὅλου τῆς Ἐκκλησίας σώματος») - καὶ τὴν παραδοχὴ «ἐνιαίου ἡμερολογίου πρὸς ταυτόχρονον ἑορτασμὸν τῶν μεγάλων χριστιανικῶν ἑορτῶν ὑπὸ πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν»³.

Ἐπίσης, τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει «**Πανορθόδοξον Συνέδριον**» (10.5-8.6.1923), ἐπὶ πατριάρχου Μελετίου Μεταξάκη, ἡσχολήθη μὲ ποικιλία θεμάτων, «μεταξὺ τῶν ὁποίων προέχει (προεῖχε) τὸ τοῦ ἡμερολογίου», καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου οἱ σύνοδοι ἀπασχολήθησαν, ἔχοντες τὴν συνείδησιν, ὅτι ἀπετέλουν «μέλη τῆς παγκριστιανικῆς ἀδελφότητος» καὶ μὲ τὴν πίστιν, ὅτι «ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς ἐκ νέου ἀποκαταστάσεως τῶν χριστιανῶν τοῦλάχιστον ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ (SC κοινῶ ἑορτασμῶ τοῦ Πάσχα)», ἐτόνισαν δὲ ἰδιαίτερος τὴν ἀνάγκη «τοῦ ταυτοχρόνου ἑορτασμοῦ τῶν μεγάλων χριστιανικῶν ἑορτῶν, τῶν Χριστογενῶν καὶ τοῦ Πάσχα, ὑπὸ πάντων τῶν χριστιανῶν», ἐφ' ὅσον δι' αὐτοῦ τοῦ (συν)ἑορτασμοῦ θὰ ἐπετυγχάνετο ἡ «προσ-

---

2. «Δύο Πάσχα; - Πρὸς κοινὴ ἡμερομηνία τοῦ Πάσχα», Δελτίον Τύπου τοῦ «Π.Σ.Ε.» τῆς 7.4.1999.

3. Μ. Π. Γεωργίου Τσέτσι, Οἰκουμενικὸς Θρόνος καὶ Οἰκουμένη - Ἐπίσημα Πατριαρχικά Κείμενα, ἐκδ. «Τέρτιος», Κατερίνη 1989, σελ. 56, 57, 61 καὶ 62.

έγγισις τῶν δύο χριστιανικῶν κόσμων τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως»⁴.

Εἶναι ἐπομένως πολὺ ὀρθὴ ἡ ἐξῆς παρατήρησις τοῦ ὄντως βαρυσημάντου «Υπομνήματος περὶ Οἰκουμενισμοῦ»:

«Αναμφιβόλως, ἡ περὶ συνεορτασμοῦ μετὰ τῶν ἑτεροδόξων φιλολογία καὶ τάσις ἤρχισεν κατὰ τὸν διαρρέυσαντα 20ὸν αἰῶνα, ὅποτε συνέβη καὶ ἐκαλλιεργήθη ἡ ἀλλαγὴ εἰς τὰς ἐκκλησιολογικὰς ἀντιλήψεις τῶν Ὁρθοδόξων, ἀφ' ὅτου δηλαδὴ οἱ Ὁρθόδοξοι ἤρχισαν νὰ παραιτοῦνται τῆς ἀγιογραφικῶς καὶ πατερικῶς κατοχυρωμένης ἐκκλησιολογικῆς ἀρχῆς, ὅτι μόνη ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀποτελεῖ τὴν Μίαν Ἀγίαν Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν τοῦ ἱεροῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως»⁵.

Μέσω τοῦ πρίσματος ὅλων τῶν ἀνωτέρω, κατανοεῖται πλέον μὲ τὸν πληρέστερο τρόπο ἡ ἀπὸ κοινοῦ θεώρησις τοῦ Ἡμερολογιακοῦ Ζητήματος καὶ τοῦ Κοινοῦ Πάσχα μέσω τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, ὅπως πράττει τοῦτο καὶ τὸ κάτωθι λαμπρὸ ἄρθρο τοῦ Καθηγητοῦ π. Γεωργίου Μεταλληνοῦ **μόνον δὲ ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις αὐτὰς** εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντιμετωπίσῃ μία ὄντως Ὁρθόδοξος Σύνοδος Ἐνώσεως τὴν «διαίρεσιν» τῶν εὐσεβῶν, συνερχομένη - ὅπως ἔλεγε ἡ Ζ' Ἀγία Οἰκουμενικὴ Σύνοδος - «πρὸς ἕνωσιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὁμόνοιαν»⁶.

4. «Πρακτικὰ καὶ Ἀποφάσεις τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Πανορθόδοξου Συνεδρίου / 10 Μαΐου - 8 Ἰουνίου 1923», ἀνατύπωσις καὶ ἐπιμέλεια Δ. Μ. Μπατιστάτου, Ἀθῆναι 1982, σελ. 13, 14, 56, 57 καὶ 72.

5. Συλλογικὴ ἐργασία, «Υπόμνημα Περὶ Οἰκουμενισμοῦ», σελ. 36, ἔκδοσις περιόδ. «Παρακαταθήκη», ἔκδ. 6', Θεσσαλονίκη 1999.

6. Mansi τ. 12, στλ. 1126B/Σ.Μ.Π.Σ. τ. Β', σελ. 760β.

Δὲν εἶναι ἡμερολογιακὴ ἡ διαφορά. Δογματικὲς καὶ θεολογικὲς οἱ ἀντιθέσεις ποὺ ὀδηγοῦν σὲ χωριστὸ Πάσχα⁷

Τοῦ Πρωτοπρ. π. Γεωργίου Μεταλληνοῦ
Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Η Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ δὲν παραμένει μόνο τὸ ἀμετακίνητο θεμέλιο τῆς πίστεώς μας («*Εἰ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαιαία ἡ πίσις ἡμῶν*», Α΄ Κορ. 15, 17), ἀλλὰ καὶ ὑπενθυμίζει τὴν τραγικότητα τῆς διαιρέσεως τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου τῆς ἐποχῆς μας. Ὁ οἰκουμενικὸς - διαχριστιανικὸς διάλογος ἀποσκοπεῖ, ἀκριβῶς, στὴν ἄρση τῆς διαιρέσεως καὶ τὴν ἀποκατάσταση τῆς ἐνότητας. **Οὐσιαστικὸ ὅμως βῆμα σ' αὐτὴ τὴν κατεύθυνση θεωρεῖται στοὺς οἰκουμενι(στι)κοὺς κύκλους ὁ κοινὸς ἑορτασμὸς τοῦ Πάσχα.** Ἡ βεβιασμένη καί, τὸ σημαντικότερο, ὄχι πανορθόδοξη ἀπόφαση ἀλλαγῆς τοῦ ἡμερολογίου (1923/1924) ὀδήγησε μὲν στὸν κοινὸ παγχριστιανικὸ ἑορτασμὸ τῶν Χριστουγέννων (καὶ τῶν ἀκινήτων ἑορτῶν), ὄχι ὅμως καὶ τοῦ Πάσχα (κινήτων ἑορτῶν), ποὺ ἐξακολουθεῖ νὰ προσδιορίζεται στὸν ὀρθόδοξο κόσμο μὲ βάση τὸ Ἰουλιανὸ (παλαιὸ) ἡμερολόγιο. Μία πρόσφατη (ἀρ. 150/26-5-95) Πατριαρχικὴ Ἐγκύκλιος ἐπανέρχεται στὴν ἀνάγκη «καθορισμοῦ» «κοινῆς ἡμερομηνίας ἑορτασμοῦ ὑφ' ἀπάντων τῶν Χριστιανῶν τῆς μεγάλης ἐορτῆς τοῦ Πάσχα», ἐπιδιώκοντας ἔτσι τὴν προώθηση τῆς ἐνωτικῆς πορείας.

Οἱ σταθερὲς

Δὲν πρέπει ὅμως νὰ λησμονοῦνται κάποιες βασικὲς ἱστορικο-

---

7. Ἐφημερ. «Καθημερινή», 14.4.1996, σελ. 7, ὑπογραμ. ἡμέτ., ἀραιώσ. κειμ.

θεολογικὲς σταθερές, πού προσδιορίζουν καθοριστικὰ τὸ νόημα τῶν χριστιανικῶν (ἐκκλησιαστικῶν) ἐορτῶν καὶ τὴ λειτουργικὴ βίωσή τους, ὅπως ἐν προκειμένῳ τοῦ Πάσχα:

α) Ὅρθα ὑποστηρίζεται ἀπὸ πολλοὺς ὀρθοδόξους, ὅτι τὸ **ἐμπόδιο** στὴν ἐορτολογικὴ σύμπτωση μὲ τοὺς μὴ ὀρθοδόξους δὲν εἶναι ἡ ἡμερολογιακὴ διαφορὰ, ἀλλὰ ἡ **δογματικὴ - θεολογικὴ, δηλαδὴ τὸ ἀσύμπτωτο** στὴν πίστη. Δεδομένου μάλιστα, ὅτι ἡ «*πίστις*» καὶ στὴν ἀδιάκοπη χριστιανικὴ παράδοση, πού συνεχίζεται στὴν ὀρθοδοξία, δὲν εἶναι μία ἀπλὴ - συμβατικὴ ἢ σχολαστικὴ - ἀποδοχὴ κάποιων ἄσαρκων «*ἀληθειῶν*» μὲ ἀπόλυτο χαρακτῆρα - ἀλλὰ ἡ μετοχὴ σὲ ἓνα τρόπο ζωῆς, ἀποστολικοπατερικὰ παραδεδомένο, πού ὀδηγεῖ στὴν ἀγιοπνευματικὴ ἐμπειρία, ἡ ὁποία διατυπώμενη λεκτικὰ συνιστᾷ τὴν πίστη τῆς Ἐκκλησίας, ὡς Κυριακοῦ σώματος.

Ἔτσι κατανοεῖται ἡ ἐκκλησιαστικοκανονικὴ ἐντολὴ - ἀπὸ τὴν Α΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδο, πού **ἔλυσε τελεσίδικα τὸ θέμα τοῦ ἐορτασμοῦ τοῦ Πάσχα, 325 μ.Χ., ὡς σήμερα** - «*μὴ μετὰ Ἰουδαίων συνεορτάζειν*», πού ἰσοδυναμεῖ σήμερα μὲ τὸ «*μὴ μεθ' ἑτεροδόξων συνεορτάζειν*». Αὐτὸ δὲν εἶναι καρπὸς μισαλλοδοξίας, ἀλλὰ ἔκφραση **ὑγιοῦς καὶ ἐνεργοῦ ἐκκλησιαστικῆς αὐτοσυνειδησίας**. Γι' αὐτὸ ἦδη τὸ 1582 ἡ ὀρθόδοξη Ἀνατολὴ ἀπέρριψε τὸ «*νέο*» ἡμερολόγιο, **ὄχι γιὰ λόγους ἐπιστημονικούς, ἀλλὰ ἐκκλησιολογικούς**, διότι ἡ εἰσαγωγὴ του συνδεόταν ἀπὸ τοὺς Δυτικούς καὶ τοὺς δικούς μας φιλενωπικούς **μὲ τὴν ἐπιβολὴν ἐορτολογικῆς σύμπτωσης ὡς διευκόλυνσης (de facto) καὶ «ἐκ τῶν κάτω»** (στὴν πλατειὰ βάση) τῆς ἐνώσεως. Αὐτὸ τὸ πνεῦμα ἐνσάρκωνε καὶ ἡ ἀμφιλεγόμενη πατριαρχικὴ Ἐγκύκλιος τοῦ 1920, ὅταν ὡς πρῶτο βῆμα τῆς ἐνωτικῆς προσπάθειας τῆς ἐποχῆς μας προέβαλε «*τὴν παραδοχὴν ἐνιαίου ἡμερολογίου πρὸς ταυτόχρονον ἐορτασμὸν τῶν μεγάλων χριστιανικῶν ἐορτῶν ὑπὸ πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν*». Δὲν θὰ μείνουμε ἐδῶ στὴν ἰσοπεδωτικὴ ἐξίσωση Ὁρθοδοξίας καὶ μὴ Ὁρθοδοξίας. Θὰ ὑπενθυμίσουμε ὅμως, ὅτι ἡ Ἐγκύκλιος αὐτή, ναὶ μὲν διπύρνε τὴ λεωφόρο τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, ἀλλὰ παράλληλα θὰ λειτουργήσῃ γε-

νετικά και στὴν πρόκληση τοῦ «*παλαιομερολογιτικοῦ*» ζητήματος, πὺ παραμένει τραγικὴ τραυματικὴ ἐμπειρία στὸ σῶμα τῆς Ὁρθοδοξίας και πρέπει γι' αὐτὸ νὰ λυθεῖ πρὶν ἀπὸ κάθε μερικὴ ἢ εὐρύτερη διευθέτηση στὸν «*οἰκουμενικὸ*» διάλογο.

Κοινὸς ἑορτασμὸς

β) Προϋπόθεση τοῦ κοινοῦ «*ἐορτασμοῦ τῶν χριστιανικῶν ἑορτῶν*» δὲν εἶναι οἱ ἡμερολογιακές, διπλωματικές ἢ νομικιστικές συμφωνίες, ἀλλὰ «*ἡ ἐνότης τῆς πίστεως και ἡ κοινὴ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος*». Δηλαδή ἡ ἐμμονὴ στὴν κατανόηση τοῦ Χριστιανισμοῦ ὡς «*ἰατρείου πνευματικοῦ*» (Ἰ. Χρυσόστομος), νοσοκομείου δηλαδή τῆς ὑπάρξεως και τῆς κοινωρίας και μεθόδου θεραπείας. Ἡ **ἰδεολογικοποίηση τοῦ Χριστιανισμοῦ ἢ ἡ ἀκαδημαϊκὴ ἐκδοχὴ του - νοσήματα τοῦ οἰκουμενικοῦ διαλόγου - ὄχι μόνον δὲν ὀδηγοῦν στὴν εὐκταία ἐνότητα, ἀλλὰ μᾶλλον ἀπομακρύνουν ἀπὸ αὐτήν.** Ἡ ἐνότητα - ἔνωση, πὺ κορυφώνεται στὴν Ἁγία Τράπεζα και στὸ Ἅγιον Ποτήριον, ἀπαιτεῖ τὸ «*ὀμοθυμαδόν*» στὴν πίστη και σύνολη τὴν ἐν Χριστῷ ζωὴ.

Ἐποδοχὴ δηλαδή τῆς ἀποστολικῆς παραδόσεως στὴν ὁλότητά της και ἔνταξη σ' αὐτήν. Γι' αὐτὸ, ἀκριβῶς, **δὲν συνιστᾶ βάση ἐνότητος μόνη ἡ λατρεία και ἡ λειτουργικὴ παράδοση, ὅπως ἐσφαλμένα πιστεύεται εὐρύτητα στὸν οἰκουμενικὸ διάλογο.** Ἡ λατρεία και ἡ μετοχὴ σ' αὐτήν δὲν ἐνεργοποιοῦνται σωτηριολογικά ἔξω ἀπὸ τὸ παραπάνω προϋποθεσιακὸ πλαίσιο τῆς κοινῆς ἐκκλησιολογικῆς παραδόσεως. Ἡ μόνιμη εὐχὴ τοῦ ὀρθοδόξου πιστοῦ εἶναι ἡ «*ἐπαναγωγὴ και συναψις τῶν πεπλανημένων*» στὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τὴ Μία Ἐκκλησία (Λειτουργία Μ. Βασιλείου).

Ἐτσι, δικαιώνεται ἡ ἀμφίδρομη ἰσχὺς τοῦ λόγου τοῦ Ἁπ. Παύλου, πὺ παραθέσαμε στὴν ἀρχή: «*Ἄν ἡ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ συνιστᾶ τὸ θεμέλιο τῆς Πίστεώς μας, ἡ αὐθεντικὴ Πίστη ἀποτελεῖ τὴ μόνη προϋπόθεση μετοχῆς, στὴν Ἀνάσταση, ὡς μέγιστο γεγονός τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας*». □

Ὁ ὀρθόδοξο-παπικὸς Διάλογος καὶ τὸ θέμα τῆς Οὐνίας

*«Πολλὰ ἦταν τὰ συμφωνηθέντα, τίποτε ὅμως δὲν κατέστη
δυνατὸν νὰ ἀνακόψει, οὔτε γιὰ μιὰ στιγμή, τὴν ἀκάθεκτη
πορεία τοῦ Βατικανοῦ πρὸς τὴν ἐπιβολὴ τῆς Οὐνίας».*

Οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ κατὰ τὸ ἔτος 1980 ἐγκαινίασαν τὸν ἐπί-
σημο Θεολογικὸ Διάλογο μετὰ τοὺς Παπικοὺς στὴν Πάτμο - Ρόδο.

Ἐνῶ ὡς ὅρος ἀπαραίτητος γιὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ Διαλόγου εἶχε
τεθῆ ἀπὸ τοῦ 1964 ἡ κατάργησις τῶν Οὐνιτικῶν Κοινοτήτων καὶ
ἐνῶ ἀρχικῶς οἱ ὀρθόδοξοι ἀρνήθησαν τὴν συμμετοχὴ Οὐνιτῶν στὴν
Παπικὴ ἐπιτροπὴ Διαλόγου, τελικῶς ἔγιναν τὰ ἀντίθετα: ἡ Οὐ-
νία δὲν καταργήθηκε, στὴν δὲ Διεθνῆ Μικτὴ Ἐπιτροπὴ Διαλό-
γου, ἀπὸ τοὺς εἴκοσι ὀκτῶ (28) ἀντιπροσώπους τῆς Ρώμης, οἱ
ὀκτῶ (8) ἦσαν Οὐνῖτες¹.

Στὰ τέλη τῆς δεκαετίας τοῦ '80, καὶ ἐνῶ εἶχαν ἤδη πραγμα-
τοποιηθῆ πέντε Γενικὲς Συνελεύσεις τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς, πα-
ρουσιάσθηκε σὲ ἐκρηκτικὲς διαστάσεις τὸ ζήτημα τῆς ἀναβιου-
μένης Οὐνίας στὴν Κεντρικὴ καὶ Ἀνατολικὴ Εὐρώπη.

Ἡ Ἐπιτροπὴ καλεῖται νὰ λύσῃ τὸ θέμα τῆς Οὐνίας, γιὰ νὰ
«διασωθῆ» ὁ Διάλογος.

Τὸ 1990 ἡ Οὐνία καταδικάζεται ἀπὸ κοινῶν ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς
Διεθνoῦς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς καὶ μάλιστα δύο φορές: στὴν Βιέννη τὸν
Ἰανουάριον καὶ ἐπισημότερα στὸ Φρέϊζινγκ τοῦ Μονάχου τὸν Ἰούνιον².

1. Βλ. περιοδ. «Ὁρθόδοξος Ἐνημέρωσις», ἀριθ. 14/Ἰούλιος-Σεπτέμβριος
1993, σελ. 37, ὑποσημ. 33-35 (τεῦχος ἀφιέρωμα στὴν «Βελεμὲνδιον Ἐνωσιν»).

2. Βλ. Πρωτοπρεσβυτέρου Θεοδώρου Ν. Ζήση, Οὐνία-Ἡ καταδίκη της,
σελ. 61-66 («Ἐκθεσις τῆς Ὑποεπιτροπῆς...», Βιέννη, 26-31.1.1990), καὶ
σελ. 67-71 («Δήλωσις τῆς Διεθνoῦς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς...», Freising/
Μόναχον, 6-15.6.1990), Θεσσαλονίκη 1993.

Παρά τὸ γεγονός, ὅτι ἡ παπικὴ διπλωματία ἐτορπίλισε τὸν Διάλογο, οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενιστὰι κατὰ τὸ ἔτος 1995 ἐπανειλημμένως καὶ ἐπισήμως ἀπηύθυναν ἔκκλησι πρὸς τὸ Βατικανὸν καὶ ζητοῦσαν - προκειμένου νὰ «σωθῇ» ὁ Θεολογικὸς Διάλογος - νὰ «ἀποφευχθῶν ἐπίσημοι ἐκδηλώσεις ἐορτασμοῦ» «τῶν 400 χρόνων ἀπὸ τῆς συγκλήσεως τῆς “ἐνωτικῆς συνόδου” τῆς Βρέστης», ἡ ὁποία θεωρεῖται ὡς ἡ ἀπαρχὴ τῆς Οὐνίας στὴν Ἀνατολικὴ καὶ Κεντρικὴ Εὐρώπη.

Μάλιστα, ὁ πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος, ὅταν τὸν Ἰούνιο τοῦ 1995 παρέστη στὴ Θρονικὴ Ἑορτὴ τῆς Ρώμης, παρεκάλεσε καὶ προσωπικὰ τὸν Πάπα «νὰ μὴ δοθεῖ ἕξαρση καὶ πανηγυρικὸς χαρακτήρας στὴν ἐπέτειο», ὁ δὲ Πάπας «ὑποσχέθηκε ὅτι θὰ προσπαθῆσει νὰ ἀποφύγει τοὺς πανηγυρικοὺς ἐορτασμούς»³.

Τὸ παράδοξον ἐν προκειμένῳ, εἶναι, ὅτι ἐνῶ ὁ κ. Βαρθολομαῖος ὑπέβαλε τὴν προσωπικὴ του παράκλησι στὸν Πάπα γιὰ τὴν ἀποφυγὴ ἕξαρσεως τῆς οὐνιτικῆς ἐπετείου, μετὰ ἀκριβῶς ἀπὸ ἓνα ἔτος ἀπέστειλε ὡς ἐπίσημο ἐκπρόσωπό του τὸν θεοφιλ. ἐπίσκοπο Σκοπέλου κ. Παγκράτιο⁴ «κατὰ τὰς ἐορτίους ἐκδηλώσεις ἐπὶ τῇ 400ῇ ἐπετείῳ ἀπὸ τῆς ἐνώσεως τῆς Βρέστης, ἐν **Drobohych Οὐκρανίας** μεταξὺ τῆς 15ης καὶ 16ης Ἰουνίου» 1996⁵!...

Ἐπομένως, ὀρθῶς μὲν ἐπισημαίνεται, ὅτι «δὲν θὰ πρέπει νὰ παραγνωρίζωμεν, ὅτι τὸ Βατικανὸν ἄλλα συμφωνεῖ ἐπισήμως εἰς τοὺς διαλόγους καὶ ἄλλα πράττει διὰ τῶν ὀργάνων του εἰς τὰς χώρας

3. Ἐφημερ. «Ἐστία», ἀριθ. 260/17.1.1996 (ἀπὸ συνέντευξι τοῦ πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, ET-1 «Ἀρχονταρίκι», 14.1.1996).

4. Γιὰ τὸν ρόλο τοῦ ἐπισκόπου Σκοπέλου κ. Παγκρατίου στὴν διπλῆ πολιτικὴ τοῦ Φαναρίου ἐναντι τῆς Οὐνίας καὶ τοῦ Θεολογικοῦ Διαλόγου, ὡς καὶ τὶς οὐνιτικὰς δραστηριότητές του, βλ. περιοδ. «Ὁρθόδοξος Ἐνημέρωσις», ἀριθ. 14/Ἰούλιος-Σεπτέμβριος 1993, σελ. 38-39 (τεῦχος-ἀφιέρωμα στὴν «Βελεμένδιον Ἐνωσιν»).

5. Περιοδ. «Ὁρθοδοξία» Κωνσταντινουπόλεως, Ἀπρίλιος-Ἰούνιος 1996, σελ. 280: «Ἐπίσημοι Ἐκπροσωπήσεις τῆς Α.Θ. Παναγιότητος», § 8.

ὅπου ἐπικρατοῦν οἱ Οὐνίται. Ὑπάρχουν δὲ ἀσφαλεῖς πληροφορίες διὰ τὴν δράσιν Οὐνιτῶν εἰς χώρας, ὅπως ἡ Ἑλλάς»⁶.

Ἄλλά, ποτὲ νὰ μὴ λησμονῆται καὶ ἡ παράδοξος τακτικὴ τοῦ Φαναρίου...

Ἐφ' ὅσον μάλιστα «οἱ Παπικοὶ ἔχουν ἐντείνει τὴν προσηλυτιστικὴν τῶν δραστηριοτήτων ἀκόμη καὶ εἰς ἀκραιφνῶς ὀρθοδόξους περιοχάς, ὅπως τὰ Χανιά τῆς Κρήτης, ὅπου ὁ Σεβασμιώτατος Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου σθεναρῶς ἀγωνίζεται κατὰ τοῦ δουρείου ἵππου τοῦ παπικοῦ προσηλυτισμοῦ»⁷, ἐνῶ ὁ Διάλογος δὲν ἔχει ἐπισήμως διακοπῆ, ἰσχύουν πλήρως οἱ ὀρθότατες ἐπισημάνσεις τῆς βαρυσημάντου «Ἀνοιχτῆς Ἐπιστολῆς» τοῦ Καθηγητοῦ κ. Γεωργίου Γαλίτη, ὡς κατωτέρω.

Ὁ ἐπίσκοπος Σκοπέλου κ. Παγκράτιος, ὡς μέλος τῆς ὑπὸ τὸν πατριάρχη κ. Βαρθολομαῖο Ἀντιπροσωπίας τοῦ Φαναρίου στὴν *Θρονικὴ Ἑορτὴ* τῆς Ρώμης, σὲ θερμὸ χαιρετισμὸ μὲ τὸν Πάπα Ἰωάννη Παῦλο Β' (Ἰούnius 1995).

6. Βλ. Συλλογικὴ Ἔργασία, «Ἑπίσημη Ἐργασία περὶ Οἰκουμενισμοῦ», ἔκδοσις περιόδ. «Παρακαταθήκη», ἔκδ. 6', σελ. 20, Θεσσαλονίκη 1999.

7. Βλ. «Ἑπίσημη Ἐργασία περὶ Οἰκουμενισμοῦ», αὐτόθι, σελ. 21.

Αἱ δολιότητες τοῦ Βατικανοῦ⁸

«**Α**νοιχτὴ ἐπιστολὴ πρὸς τὰ Ρωμαιοκαθολικὰ μέλη τῆς Μικτῆς Διεθνoῦς Ἐπιτροπῆς Διαλόγου Ὁρθοδόξων καὶ Ρωμαιοκαθολικῶν» ἀπηύθυνε τὴν Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας ὁ ἐκ τῶν παλαιότερων Καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γεώργιος Γαλίτης.

Σημειωτέον ὅτι ὁ κ. Καθηγητῆς ὑπὸ τὴν ιδιότητά του αὐτὴν ἀπὸ ἐτῶν πολλῶν μετέχει εἰς τὸν Θεολογικὸν Διάλογον μὲ τοὺς Ρωμαιοκαθολικούς, ὡς ἐκπρόσωπος Πατριαρχείων καὶ Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Ἡ ἐπιστολὴ του εἶναι συγκλονιστικὴ καὶ συγχρόνως ἀποκαλυπτικὴ. Διότι εἰς αὐτὴν ἐκφράζει τὸν πόνον καὶ τὴν ἀπογοήτευσιν, τὴν ὁποίαν ὡς Ὁρθόδοξος αἰσθάνεται ἔνεκα τῆς **δολίας τακτικῆς τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν** ἐν σχέσει πρὸς τὸν Διάλογον. «**Φαίνεται**», λέγει, «**ὅτι τόσα χρόνια χιτίζαμε στὴν ἄμμο**».

Καὶ ἐξηγεῖ: «Φανταστήκαμε ὅτι οἱ πεντέμισαι αἰῶνες ἀπὸ τὴν Φερόρα - Φλωρεντία ἦταν ἀρκετοὶ καὶ πὼς καιρὸς ἦταν γιὰ νὰ ξαναδοκιμάσουμε. Πιστέψαμε πὼς φωτισμένοι ἄνθρωποι στὸ θρόνον καὶ στοὺς θάκους τοῦ Βατικανοῦ θὰ εἶχαν ἀπαρνηθεῖ τὶς ἀντιχριστιανικὰς μεθόδους τοῦ παρελθόντος. Ἀναλογιστήκαμε πὼς ὁ μόνος τρόπος νὰ πλησιάσουμε ἀλλήλους, ἢ μόνη ἐλπίδα νὰ ἐκπληρώσουμε τὴν ἐπιθυμία τοῦ Κυρίου μας “ἵνα πάντες ἐν ᾧσιν”, εἶναι ὁ Διάλογος. Πάντα ζητούσαμε ὁ Διάλογος νὰ γίνῃ “ἐπὶ ἴσοις ὅροις” καὶ ὄχι ὅπως στὸ παρελθόν. Καὶ τελικὰ τὸ δεχτήκατε. Καὶ μᾶς διαβεβαιώσατε γιὰ ἀλλαγὴ προθέσεων καὶ νοοτροπίας. Μᾶς ἀποκαλέσατε ἀδελφούς. Καὶ σᾶς πιστέψαμε. Πιστέψαμε τὶς διαβεβαιώσεις σας ὡς εἰλικρινεῖς. Κι ὕστερα ἀπὸ ὅλα αὐτά, σφίξαμε τὴν καρδιά μας, κλείσαμε τὰ αὐτιά μας στὶς φωνὲς τῶν μετόπισθεν καὶ προχωρήσαμε στὸν Διάλογο... ἀποφασίσαμε νὰ ὑπερπηδήσουμε τὰ ἐμπόδια, νὰ ἀγνοήσουμε τὶς ἀντίθετες φωνὲς καὶ νὰ διαδοῦμε τὸν Ρουβίκωνα».

---

8. Περιοδ. «Ὁ Σωτήρ», ἀριθ. 1468/17.6.1992, σελ. 369-370, ὑπογραμ. ἡμέτ.

Ἐνῶ λοιπὸν οἱ Ὁρθόδοξοι μὲ τέτοιαν ἀγαθὴν διάθεσιν ἤρχιζαν καὶ ἐπροχωροῦσαν τὸν Διάλογον, ἤλθεν ἡ τραγικὴ διάψευσις. Ὁ κ. Καθηγητὴς ἀποκαλύπτει τὰ σχέδια τῶν Παπικῶν, ποὺ πράγματι συγκλονίζουσαν κάθε καλοπροαίρετον ἄνθρωπον διὰ τὴν ὑποκρισίαν καὶ δολιότητα ποὺ κρύβουν.

«Γιατὶ ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια **πολλὰ ἦταν τὰ συμφωνηθέντα, τίποτε ὅμως δὲν κατέστη δυνατόν νὰ ἀνακόψει, οὔτε γιὰ μιὰ στιγμή, τὴν ἀκάθεκτη πορεία τοῦ Βατικανοῦ πρὸς τὴν ἐπιβολὴ τῆς Οὐνίας.** Κι ὅπως στὸν κοσμικὸ χῶρον ἡ μυστικὴ διπλωματία πολλὰς φορὰς κατισχύει τῆς φανερῆς, ἔτσι κι ἐδῶ, εἴχαμε τὸ φαινόμενο, **φανερὰ μὲν νὰ εἴμεθα ἀδελφοὶ στὸν Διάλογο, μυστικὰ δὲ νὰ τίθενται σὲ ἐφαρμογὴ σχέδια, πότε δυναμικῶς καὶ εὐθέως καὶ πότε πλαγίως καὶ συγκεκαλυμμένα, κατευθυνόμενα ἀπὸ ἄγνωστα σὲ μᾶς, πλὴν διαφανῆ ἐκκλησιαστικὰ κέντρα ἐξουσίας.** Καὶ τώρα πιά ποὺ ἤλθε οὐρανόσταλτη ἡ εὐκαιρία νὰ ἐφαρμόσουν **τὰ πονηρὰ σχέδιά τους οἱ διπλωμάτες τοῦ Βατικανοῦ, ὡς ἄλλος Ἰανὸς ἡ ἐκκλησία - κράτος ἀπέβαλε τὴν διπλοπροσωπία καὶ διακινδυνεύοντας τὸν Διάλογο, ἀπεδύθη ἀπροσχημάτιστα σὲ ἓνα λυσσαλέο ἀγῶνα ἐπικρατήσεως στὶς χῶρες αὐτές (σ.σ. ἐννοεῖ τὶς χῶρες τῆς πρώην ΕΣΣΔ) διὰ τῆς νεκραναστάσεως οὐνιτικῶν ἐκκλησιῶν.**»

Ἄς προσέξωμε τὰς διαπιστώσεις τοῦ κ. Καθηγητοῦ. «**Οὔτε γιὰ μιὰ στιγμή**» τὸ Βατικανὸν δὲν ἀνέστειλε τὴν προσπάθειάν του διὰ τὴν ἐπιβολὴν τῆς Οὐνίας. Ἄλλὰ «**μυστικὰ ἔθετε σὲ ἐφαρμογὴ τὰ σχέδιά του**». «**Σχέδια πονηρὰ τῶν διπλωματῶν τοῦ Βατικανοῦ**». Δι' αὐτὸ καὶ ἀναγκάζεται ὁ κ. Καθηγητὴς νὰ ὀμιλῇ περὶ «**μυστικῆς διπλωματίας**» καὶ «**διπλοπροσωπίας**». Προσθέτει δὲ τὸ ἀκόμη συγκλονιστικώτερον, ὅτι αὐτὰ «**τὰ σχέδια ἦταν ἔτοιμα ἀπὸ πολὺ παλιὰ καὶ περίμεναν τὴν εὐκαιρία νὰ ἐφαρμοστοῦν**».

Ἐκπλήσεται κανεὶς μὲ τὴν πονηρίαν τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν. Ἀπὸ τὴν μίαν δὲν παύουν νὰ ὀμιλοῦν εἰς ὅλους τοὺς τόνους δι' ἀγάπην καὶ «**διάλογον ἀγάπης**». Δι' ἀδελφοὺς καὶ «**ἀδελφὰς Ἐκκλησίας**» (τὰς Ὁρθοδόξους). Ἀπὸ τὴν ἄλλην ὅμως καταρτίζουν καὶ ἐφαρμόζουν σχέδια διαβρώσεως καὶ βιαίας ἐπιβολῆς τῆς ἐξουσίας τῶν ἐπὶ τῶν Ὁρθοδόξων! Χρησιμοποιοῦν δηλαδὴ τρόπους καὶ με-

Ὁ Πάπας Ἰωάννης Παῦλος Β΄ ἀναγινώσκει ἐπίσημως τὸν ἐπετειαικό του λόγο στὴν Ρώμη, κατὰ τὴς ἐορτῆς τῆς καθιερώσεως τῆς Οὐνίας στὶς Ὀρθόδοξες χώρες (1996).

θόδους τελείως ἀνεντίμους καὶ ἀντι-χριστιανικάς. Καὶ θεωροῦν τοὺς Ὀρθοδόξους ἀνοήτους, τοὺς ὁποίους ἤμποροῦν νὰ ἐμπαιζοῦν, συζητοῦντες «ἐπὶ ἴσοις ὅροις» περὶ ἐνώσεως!!!

Ὅλα τὰ ἀνωτέρω, ἐπειδὴ γράφονται ἀπὸ τὸν κ. Γαλίτην, ὁ ὁποῖος ἔχει γνῶσιν βαθεῖαν τοῦ μέχρι σήμερον διεξαχθέντος Διαλόγου, ἔχουν **ιδιαιτέραν βαρύτητα. Καὶ ἀποκαλύπτουν τὴν πραγματικότητα εἰς ὅλην τὴν θλιβεράν τῆς ἔκτασιν.** Διερωτᾶται δὲ κανεὶς κατόπιν αὐτῶν: πρὸς τὶ ὁ Διάλογος; ὅταν μάλιστα δὲν εἶναι διάλογος, ἀλλὰ ἐμπαιγμός; **Τὸ Βατικανὸν μὲ τὰ σχέδια καὶ τὰς ἐνεργείας του ἐτορπίλλισε τὸ ἴδιο τὸν διάλογον.** Ὅπως καὶ κατὰ τοὺς

προηγούμενους αἰῶνας. Καὶ κάτι ἀκόμη: μήπως καὶ οἱ ἄλλοι διεξαγόμενοι διάλογοι μὲ τοὺς ἑτεροδόξους κρύπτουν ἀνάλογον ἐκ μέρους των ἀνευλικρίνειαν καὶ ἄλλους σκοπούς;

Τὸ παρήγορον εἶναι ὅτι ἡ συνείδησις τοῦ Ὀρθοδόξου Λαοῦ δὲν ἀνεπαύθη ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια ἀπὸ τὸν Διάλογον μὲ τοὺς Ρωμαιοκαθολικούς. Διέβλεπε πάντοτε τὴν παπικὴν διπλοπροσωπίαν. Καὶ δὲν ἐπίστευεν εἰς ἀγαθὸν ἀποτέλεσμα. Τὸ ὑπαινίσσεται ὁ κ. Καθηγητῆς, ὅταν λέγῃ ὅτι «ἀποφασίσαμε νὰ ἀγνοήσουμε τὶς ἀντίθετες φωνές», «κλείσαμε τὰ αὐτιά μας στὶς φωνές τῶν μετόπισθεν».

Κατακλείει δὲ τὴν ἐπιστολήν του μὲ ἀναφορὰν εἰς τὴν συνείδησιν αὐτὴν τῆς Ἐκκλησίας, «τὴν δύναμιν ἀντιστάσεως τοῦ πιστοῦ Λαοῦ μας, τοῦ Λαοῦ τοῦ Θεοῦ», τοῦ Λαοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι «ὁ ὑπερασπιστὴς τῆς θρησκείας» καὶ «ἐθέλει τὸ θρησκευμα αὐτοῦ αἰώνιως ἀμετάβλητον», ὅπως ἔγραφαν οἱ Ὀρθόδοξοι Πατριάρχαι τῆς Ἀνατολῆς τὸ 1848 πρὸς τὸν πάπαν Πῖον Θ΄, πού καὶ αὐτὸς τότε προσεπάθει νὰ ἀπορροφήσῃ τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν μὲ τὰς ἰδικὰς του πονηρίας. □

Γ'.

Χρονικά

Ἱερὰ Σύνοδος
τῶν Ἐνισταμένων

Χρονικά

Ἱερά Σύνοδος τῶν Ἐνισταμένων

❖ **1. Τὴν 6.1.1999** ἐκ. ἡμ., ἡ Ἱερά Σύνοδος τῶν Ἐνισταμένων ἐώρτασε μὲ ἐξαιρετικὴ λαμπρότητα τὰ Ἅγια Θεοφάνια στὸν Ὁρωπὸ Ἀττικῆς, προεξάρχοντας τοῦ Σεβ. Προέδρου τῆς Ἱεραῖς Συνόδου Μητροπολίτου Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς κ. Κυπριανοῦ, ὁ ὁποῖος ἐξεφώνησε καὶ τὸν πανηγυρικὸ τῆς ἡμέρας: «Πληροῦσθε ἐν Πνεύματι»· ἔλαβαν μέρος ἑπτὰ ἀκόμη Ἀντι-οικουμενισταὶ Ἀρχιερεῖς ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα (Αὐλῶνος κ. Ἄγγελος, Χριστιανουπόλεως κ. Χρυσόστομος, Μεθώνης κ. Ἀμβρόσιος), τὴν Ἀμερικὴ (Ἔτνα κ. Χρυσόστομος, Φωτικῆς κ. Αὐξέντιος), τὴν Σαρδινία Ἰταλίας (Νόρα κ. Μιχαὴλ) καὶ τὴν Αὐστρία (Λαμπάκου κ. Συμεών), συμπροσευχομένου μεγάλου πλήθους εὐσεβῶν ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, τὴν Ἀττικὴ καὶ ἄλλες περιοχὲς τῆς Ἑλλάδος.

❖ **2. Τὴν 1.1.1999** ἐκ. ἡμ., ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἔτνα κ. Χρυσόστομος καὶ ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Φωτικῆς κ. Αὐξέντιος

συνελειτούργησαν μὲ τὸν Σεβ. Ἐπίσκοπο Τριάδιτσα κ. Φώτιο στὸν νέο Καθεδρικὸ Ναὸ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου στὴν Σόφια τῆς Βουλγαρίας, ἔδραν τῆς ἐπαρχίας τῶν Ἀντι-οικουμενιστῶν τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου στὴν χώρα αὐτή· οἱ ἐξ Ἀμερικῆς Ἀρχιερεῖς κατὰ τὴν ὀλιγοήμερο παραμονή τους στὴν γείτονα Βουλγαρία ἐπραγματοποίησαν ἐπισκέψεις σὲ Ἐνορίες καὶ Μονές.

❖ **3. Τὴν 18.1.1999** ἐκ. ἡμ., Κυριακὴ Τελῶνου καὶ Φαρισαίου, Ἕλληνες καὶ Ρῶσοι Ἀντι-οικουμενισταὶ τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου συνελειτούργησαν στὸν ρωσικὸ Καθεδρικὸ Ναὸ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου στὸ Σύδνεϋ τῆς Αὐστραλίας· ἦσαν ὁ Σεβ. Ἐπίσκοπος Σύδνεϋ καὶ Ν.Ν. Οὐαλίας κ. Χρυσόστομος, τῆς Ἱεραῖς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων, ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Αὐστραλίας καὶ Νέας Ζηλανδίας κ. Παρίων καὶ ὁ Σεβ. Ἐπίσκοπος Ἴσιμ καὶ Σιδηρίας κ. Εὐτύχιος

τῆς Ἀδελφῆς Ρωσικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Διασπορᾶς (βλ. φωτογραφία).

❖ **4. Τὴν 17.1.1999 ἐκ. ἡμ.,** ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Μεθώνης κ. Ἀμβρόσιος ἔκειρε Μεγαλόσχημη Μοναχὴ τὴν Προϊσταμένη τῆς νεόδμητης Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, στὴν Κέννα τῆς Ἀφρικῆς, Χριστονύμφη Μοναχὴ, ἔκειρε δὲ καὶ Ρασοφόρα Μοναχὴ μὲ τὸ ὄνομα Γεωργία τὴν Δόκιμη Ἀδελφὴ Χαριτίνη ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπισκέψεώς του στὴν Κέννα, ὁ Θεοφ. κ. Ἀμβρόσιος ἐλειτούργησε σὲ Ἐνορίες τῆς περιοχῆς Ἐμποῦ καὶ Μέρου καὶ ἦλθε σὲ καρποφόρο ἐπικοινωνία μὲ τοὺς Κλη-

ρικούς μας καὶ τοὺς πιστοὺς, ἐταξίδευσε δὲ καὶ σὲ μακρυνὴ πόλιν τῆς χώρας, προκειμένου νὰ βοηθήσῃ τὴν ἔνταξι στὴν Ὁρθοδοξία ὁμάδος πρώην Προτεσταντῶν, ἀποτελουμένης ἀπὸ ἀξιόλογα καὶ μορφωμένα πρόσωπα.

❖ **5. Τὴν 15.2.1999 ἐκ. ἡμ.,** Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας, ἐπραγματοποιήθη ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίων Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης Φυλῆς Ἀττικῆς ἡ «Ζ' Σύναξις Ὁρθοδόξου Ἐνημερώσεως» στὴν Ἀθήνα μὲ γενικὸ τίτλο: «Ἡ δρα-

ματική κρίσις τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καὶ ἡ ἀφύπνισις τοῦ Ὁρθοδόξου Ἀντι-οικουμενισμοῦ» κέντρο τῆς «Συνάξεως» ἦταν ἡ Ὁμιλία τοῦ Ἀρχιμανδρίτου π. Κυπριανοῦ Ἀγιοκυπριανίτου, ἡ ὁποία ἐχωρίζετο σὲ δύο μέρη: **σὸ πρῶτο**, μὲ τίτλο «Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐνστασις καὶ Ἀποτείχισις» καὶ πέντε ὑπο-ενότητες, καὶ **σὸ δεύτερο**, μὲ τίτλο «Ἡ κρίσις τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως» καὶ τέσσερις ὑπο-ενότητες, μεταξὺ δὲ τῶν δύο μερῶν παρενεβλήθη ἡ προβολὴ βιντεοταινίας μὲ γενικὸ θέμα: «Διάλογος» ἢ «Ἀναγνώρισις»; Οἱ ἐκτροπὲς στὸν Διάλογο μὲ τοὺς

Παπικοὺς καὶ ἡ ἔνστασις τῶν Ὁρθοδόξων Ἀντι-οικουμενιστῶν» μὲ ὀκτὼ ὑποτίτλους (45΄) ἡ ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρουσα καὶ ἐπίκαιρος *Εἰσήγησις* τοῦ π. Κυπριανοῦ, συνολικῆς διαρκείας 72΄, εἶχε ὡς κύρια χαρακτηριστικὰ τὴν ἰσχυρὰ πατερικὴ θεμελίωσι, τὴν πλήρη ἐνημέρωσι γιὰ τὰ οἰκουμενιστικὰ καὶ ἀντι-οικουμενιστικὰ δρώμενα πανορθοδόξως, τὴν διεισδυτικὴ κριτικὴ τῶν προοπτικῶν καὶ ὁραμάτων τῆς *Οἰκουμενικῆς Κινήσεως* καὶ τὸ ἐλπιδοφόρο ὄραμα τῆς ἐπανενώσεως τῶν διηρημένων ἐξ αἰτίας τοῦ *Οἰκουμενισμοῦ* Ὁρθοδόξων.

❖ **6. Τὸ Ἅγιον Πάσχα, 29.3.1999 ἐκ. ἡμ.,** ὁ Σεβ. Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων Μητροπολίτης Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς κ. Κυπριανὸς ἔλαβε εὐχετήρια γράμματα κοινωνίας καὶ ἐν Χριστῷ ἀγάπης ἀπὸ τοὺς Σεβασμιωτάτους Προέδρους τῶν Ἀντι-οικουμενιστῶν Μητροπολίτην κ. Βιτάλιον (Ρώσων τῆς Διασπορᾶς), Μητροπολίτην κ. Βλάσιον (Ρουμανίας) καὶ Ἐπίσκοπον κ. Φώτιον (Βουλγαρίας).

❖ **7. Τὴν 6.4.1999 ἐκ. ἡμ.,** ἐτελέσθη κατανυκτική Ἀγρυπνία στὴν Ἱερὰ Μονὴ τῶν Ἁγίων Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης Φυλῆς Ἀττικῆς, τῇ συμμετοχῇ πολλῶν Κληρικῶν καὶ εὐσεβῶν τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου καὶ ἀνεπέμφθησαν, σὺν τοῖς ἄλλοις, εἰδικῆς δεήσεις γιὰ τὴν εἰρήνευσι στὴν Γιουγκοσλαβία καὶ τὸν σύμπαντα κόσμον καὶ τὴν ἀποτροπὴ μᾶς γενικωτέρας καταστροφικῆς ἀναφλέξεως· ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Κυπριανὸς ἀνέπεμψε καὶ μίαν εἰδικὴν Εὐχὴν, συντεταγμένην ἀπὸ τὴν Ἀδελφότητα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἰδικὰ γιὰ τὴν μεγάλη αὐτὴν κρίσι, ἣ ὅποια διενεμήθη πρὸς

τοὺς εὐσεβεῖς, γιὰ νὰ ἀποτελῇ καθημερινὸ μέρος τῶν προσευχῶν τους, μέχρι τῆς λήξεως, χάριτι Κυρίου, τοῦ πολέμου.

❖ **8. Τὴν 14.6.1999 ἐκ. ἡμ.,** ἡμέραν Κυριακή, ἐπραγματοποιήθη μὲ ἰδιαίτεραν λαμπρότητα ἡ Διακήρυξις τῆς Ἀγιότητος τοῦ Ἀσκητοῦ καὶ Ὁμολογητοῦ Ἱεράρχου Γλυκερίου (Τανάσε) τοῦ νέου (1891-1985), ἰδρυτοῦ καὶ ἡγέτου τῆς μαρτυρικῆς Ἐκκλησίας τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου τῆς Ρουμανίας, ὁ ὅποιος ἀνεδείχθη, χάριτι Κυρίου, θαυματουργὸς ζῶν καὶ μετὰ θάνατον κέντρο τῶν σχετικῶν ἐκδηλώσεων καὶ τελετῶν γιὰ τὴν Διακήρυξι ἧταν ἡ ἱστορικὴ Μονὴ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος στὴν Σλατιοάρα τῆς Μολδαβίας, ἣ ὅποια συνεκέντρωσε ἀναρίθμητα πλήθη πιστῶν ἀπὸ ὅλην τὴν Ρουμανία, καθὼς ἐπίσης καὶ μεγάλο ἀριθμὸ Κληρικῶν, Μοναχῶν καὶ λοιπῶν εὐσεβῶν ἀπὸ πολλὰ μέρη τοῦ κόσμου: ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα συμμετεῖχε ὁμάδα 54 πιστῶν, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς κ. Κυπριανό. Ἡ ἑλληνικὴ ἀποστολὴ περιελάμβανε καὶ τὸν

Εικόνα τοῦ νεο-διακηρυχθέντος Ἁγίου Γλυκερίου, ἐκ τοῦ Ἀγιογραφείου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Κυπριανοῦ Φυλῆς Ἀττικῆς καὶ στιγμιότυπα ἀπὸ τὴν Διακήρυξί Του στὴν Σλατιόαρα Ρουμανίας.

Σεβ. Ἐπίσκοπο Σύδνεϋ κ. Χρυσόστομο ἀπὸ τὴν Αὐστραλία, τὸν Σεβ. Ἐπίσκοπο Νόρα κ. Μιχαὴλ ἀπὸ τὴν Σαρδινία, τὸν Σεβ. Ἐπίσκοπο Αὐλῶνος κ. Ἄγγελο, τὸν Θεοφ. Ἐπίσκοπο Μεθώνης κ. Ἀμβρόσιο, τρεῖς Ἱερεῖς καὶ ἀρκετὲς Μοναχὲς ἀπὸ τὴς Η.Π.Α. συμμετεῖχε ὁμάδα πιστῶν, στοὺς ὁποίους περιλαμβάνοντο ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἔτνα κ. Χρυσόστομος, ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Φωτικῆς κ. Αὐξέντιος καὶ ἑπτὰ Ἱερεῖς μας ἀπὸ τὴν Αὐστρία συμμετεῖχε ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Λαμφάκου κ. Συμεὼν ἀπὸ τὴν Γεωργία ὁ Πρωτοπρ. π. Βασίλειος Μκαλαβισβίλι ἀπὸ τὴν Σουηδία ὁ Ἀρχιμ. π. Ἰωάννης Ντερλόου καὶ ὁ π. Ἀνδρέας Ὁκερστρομ ἀπὸ τὴν Βουλγαρία συμμετεῖχε ὁμάδα 70 πιστῶν μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Σεβ. Ἐπίσκοπο Τριάδιτσα κ. Φώτιο, δύο Ἱερεῖς καὶ δύο Διακόνους. Τέλος, ἀπὸ τὴν Γαλλία συμμετεῖχαν δύο Ἱερεῖς ὁ π. Μιχαὴλ ντε Καστελμπαζὰκ μὲ τὸν υἱὸν του π. Κουϊντῖνο. Μεταξὺ τῶν συμμετασχόντων πιστῶν συμπεριλαμβανόντο καὶ προερχόμενοι ἐξ Ἀφρικῆς καὶ ἐξ Ἱεροσολύμων.

❖ **9. Τὸν Ἰούνιο 1999**, ὁ Σεβ. Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων κ. Κυπριανὸς ἔλαβε μίαν σημαντικὴ ἐπιστολὴ ἀπὸ τὸν Ρῶσο Ἀρχιεπίσκοπο Λούτσκ καὶ Βολνίας κ. Νήφωνα, τῆς Οὐκρανικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας (Πατριαρχεῖο Μόσχας), διὰ τῆς ὁποίας ὁ κ. Νήφων εὐχαριστεῖ ἐγκαρδίως γιὰ τὸ ὀπτικο-ακουστικὸ ὑλικὸ τῆς Ἀντι-οικουμενιστικῆς Ἐκδηλώσεως τοῦ 1998 «ΣΤ' Σύναξις Ὁρθοδόξου Ἐνημερώσεως» καὶ εὐχεται γιὰ τὴν θεία βοήθεια στὴν ἔνστασι γιὰ τὴν γνησιότητα τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ κατὰ τῆς αἰρέσεως τοῦ 20οῦ αἰῶνος, δηλ. τοῦ *Οἰκουμενισμοῦ*.

❖ **10. Τὴν 12.7.1999** ἐκ. ἡμ., Κυριακῆν, ὁ Σεβ. Ἐπίσκοπος Αὐλῶνος κ. Ἄγγελος, τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων, ἐλειτούργησε στὴν ρωσικὴ Ἱερὰ Μονὴ τῆς Ἀγίας Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς στὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, τῆς Ρωσικῆς Διασπορᾶς, συμμετεχόντων τοῦ ὑπευθύνου τῆς Ἀποστολῆς τῆς Ρωσικῆς Διασπορᾶς στὴν Ἀγία Γῆ Ἀρχιμανδρίτου π. Ἀλεξίου καὶ ἄλλων Κληρικῶν Ἑλλήνων καὶ Ρώσων ἢ Θ. Λειτουργία ἐτελέ-

σθη στά εὐρύτερα πλαίσια δωδεκαήμερου ἱεροῦ προσκυνήματος στήν Συρία, Ἰορδανία καί Ἁγίους Τόπους, πραγματοποιηθέντος ὑπὸ τοῦ Σεβ. κ. Ἀγγέλου καί 45 πνευματικῶν του τέκνων Κληρικῶν, Μοναχῶν καί λαϊκῶν.

❖ **11. Τὸν Ἰούλιον 1999**, ὁ Σεβ. Πρόεδρος κ. Κυπριανὸς ἔλαβε τὴν ἀπὸ 27.6/10.7.1999 εὐχαριστήριο ἐπιστολὴν τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Τσερνόβ-του καὶ Μπουκοβίνης κ. Ὀνουφρίου ἀπὸ τὴν Οὐκρανία (Πατριαρχεῖο Μόσχας), μὲ τὴν ὁποῖαν ὁ Σεβασμιώτατος ἐκφράζει «*αἰσθήματα εἰλικρινοῦς ἐγγνωμοσύνης*» γιὰ τὴν νέα βιντεοταινία «*περὶ τῆς καταστροφικότητος τοῦ Οἰκουμενισμοῦ διὰ τὴν Ὁρθοδοξίαν*» καὶ εὐχεται «*τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν ἀγῶνα*» γιὰ τὸ καλὸ τῆς ἀγίας Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

❖ **12. Τὴν 12.8.1999**, Ἀντιπροσωπία τῆς Ἱεραῆ Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου Ἑλλάδος, ἀποτελουμένη ἀπὸ τοὺς Θεοφ. Ἐπίσκοπο Μεθώνης κ. Ἀμβρόσιο, Ἱερομόναχο π. Κλήμη Ἀγιοκυπριανίτη καὶ κ. Ἀθανασόπουλο

Φώτιο, προσήλθε στὸ κτίριο τοῦ Πατριαρχείου Σερβίας στὸ Βελιγράδι καὶ παρέδωσε τὴν συνεισφορὰ τῶν πιστῶν μας Ἑλλάδος καὶ Ἐξωτερικοῦ (15.000 δολᾶρια Η.Π.Α.), ὡς ἀνθρωπιστικὴ βοήθεια στὸν σερβικὸ λαό, ἐξ αἰτίας τῶν δεινῶν τῆς νατοϊκῆς ἐπιδρομῆς κατὰ τῆς Γιουγκοσλαβίας· ἡ Ἀντιπροσωπία συνητήθη μὲ τὸν Βοηθὸ τοῦ Πατριάρχου Ἐπίσκοπο Χρόσονο κ. Ἀθανάσιο (Ρακίτα) καὶ τὸν ὑπεύθυνο τῆς Γραμματείας Ἐξωτερικῶν Σχέσεων τοῦ Πατριαρχείου Ἱερομόναχο π. Ἀνδρέα (Ταλέρτζιτς) μέσα σὲ ἀτμόσφαιρα θερμῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης, σεβασμοῦ καὶ οἰκειότητος· διεπιστώθη, ἀπὸ τὶς ἐπαφές καὶ συζητήσεις τῆς Ἀντιπροσωπίας, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ὅτι τὸ κλῆμα, τὸ ὁποῖο ἐπικρατεῖ στοὺς ἐκκλησιαστικὸς κύκλους τῆς Σερβίας, εἶναι μᾶλλον ἀντι-οικουμενιστικὸ.

❖ **13. Τὴν 6.8.1999** ἐκ. ἡμ., ἐπανηγύρισε ἡ Ἱερὰ Μονὴ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος στὴν Σλατιοάρα τῆς Μολδαβίας, ἔδρα τῆς Ἀδελφῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου Ρουμανίας· ἐν μέσῳ χιλιάδων πιστῶν, ἐγινε ἡ καθιερωμένη ὑπαίθρια Θεία Λειτουργία ἀπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη κ. Βλάσιο, συλλειτουργοῦντων τῶν ἐτέρων πέντε Ρουμάνων Ἀρχιερέων κ.κ. Δημοσθένους, Γενναδίου, Παχωμίου, Σωφρονίου καὶ Θεοδοσίου, ὡς καὶ τοῦ ἐξ Ἑλλάδος Θεοφ. Ἐπισκόπου Μεθώνης κ. Ἀμβροσίου (ἐκπροσώπου τοῦ Σεβ. Προέδρου κ. Κυπριανοῦ), ἐνενήκοντα (90) Ἱερέων καὶ δεκάδων Διακόνων.

❖ **14. Τὴν 11.8.1999** ἐκ. ἡμ., ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Μεθώνης κ. Ἀμβροσίος ἐλειτούργησε μὲ τὸν Θεοφιλ. Ἐπίσκοπο κ. Παχώμιο καὶ ἀρκετοὺς Ἱερεῖς καὶ Διακόνους στὸν ἐορτάζοντα Ἱερὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Νήφωνος Κωνσταντινουπόλεως (Μετόχιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Κυπριανοῦ Φυλῆς Ἀττικῆς) στὸ Βουκουρέστι Ρουμανίας.

❖ **15. Τὴν 15.8.1999** ἐκ. ἡμ., ὁ Σεβ. Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων Μητροπολίτης κ. Κυπριανὸς συμμετείχε στὴν λαμπρὰ Πανήγυρι τοῦ νεοδημίτου Καθεδρικοῦ Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου στὴν Σόφια, τῆς Ὁρθοδόξου Ἐπαρχίας τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου Βουλγαρίας, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Σεβ. Ἐπισκόπου Τριάδιτσα κ. Φωτίου στὴν Θεία Λειτουργία προεξήρχε ὁ Σεβ. κ. Κυπριανὸς, συνιερουργοῦντων τοῦ οἰκείου Ἱεράρχου κ. Φωτίου καὶ Σεβ. Ἐπισκόπου Σύδνεϋ καὶ Ν. Ν. Οὐαλλίας κ. Χρυσοστόμου, ὡς καὶ πολλῶν Ἱερέων καὶ Διακόνων.

❖ **16. Τὴν 27.8.1999** ἐκ. ἡμ., ὁ Ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ στὴν Πιστόια τῆς κεντρικῆς

Ἰταλίας π. Σιλουανὸς (Λίβι), μετὰ τῆς Ἀδελφότητός του, προσεχώρησε στὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῶν Ἐνισταμένων, κατόπιν σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ «Ὁρθοδόξου Χριστιανικοῦ Συλλόγου Ἁγίου Μάρτυρος Ἀγαπητοῦ καὶ Ὁσίου Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ», τοῦ ὁποίου προΐσταται ὁ «Σύλλογος», ἀναγνωρισμένος ἀπὸ τὸ ἰταλικὸ κράτος, περιλαμβάνει ἐπίσης τὴν Ἐνορία τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας στὴν Πιστόϊα μὲ Ἐφημέριο, τὴν Κοινότητα τοῦ Ἁγίου Ἀγαπητοῦ ἀφιερωμένην στὴν βοήθεια τῶν ἀνηλίκων, τὴν «Ἐλεύθερη Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Μεγάλου», πού ἀποτελεῖ τὸ μορφωτικὸ ἴδρυμα τοῦ Συλλόγου, ὡς καὶ μερικὲς ἄλλες μικρὲς Κοινότητες πιστῶν, ἐγκατεσπαρμένες σὲ διάφορα μέρη τῆς Ἰταλίας. Ὁ Ἡγούμενος π. Σιλουανὸς προέρχεται ἀπὸ εὐκατάστατη οἰκογένεια Παπικῶν, ἐσπούδασε Φιλοσοφία (εἶναι Διδάκτωρ), Θεολογία καὶ Ψυχολογία, εἶναι βαθὺς μελετητῆς τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ γνώστης τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς· τὸ 1985 ἔγινε Ὁρθόδοξος μέσῳ τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, ἀλλὰ ἡ δίψα του γιὰ

τὴν γνησιότητα τῆς Ὁρθοδοξίας τὸν ὠδήγησαν σὲ περαιτέρω βήματα καὶ μακρὰν τῶν οἰκουμενιστικῶν Διοικήσεων· τὸ 1993 ὑπήχθη στὸ Πατριαρχεῖο Σερβίας καὶ τελικῶς προσεχώρησε στὸ Ὁρθόδοξο Ἐνιστάμενο Πλήρωμα ὑπὸ τὸν Σεβ. Πρόεδρο κ. Κυπριανό, μετὰ τοῦ ὁποίου ἐλειτούργησε στὴν Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Κυπριανοῦ Φυλῆς Ἀττικῆς τὴν 30.8.1999 ἐκ. ἡμ., Κυριακὴν, ὅποτε καὶ ἐχειροθετήθη Ἀρχιμανδρίτης, τὸ δὲ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας ἐκάρη Μεγαλόσχημος Μοναχός.

❖ **17. Τὴν 2.10.1999 ἐκ. ἡμ.,** ἐπανηγύρισε μὲ ἐξαιρετικὴ λαμπρότητα καὶ τῆ συμμετοχῇ ἀναριθμῆτων πιστῶν, παρὰ τοὺς σεισμοὺς τῆς 7ης Σεπτεμβρίου, ἡ Ἱερὰ Μονὴ τῶν Ἁγίων Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης Φυλῆς Ἀττικῆς, ἔδρα τῆς Μητροπόλεως Ὠρωποῦ καὶ Φυλῆς καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου.

Τὸ γεγονός ἀπετέλεσε, ὅπως συμβαίνει κατ' ἔτος, εὐκαιρία διατρανώσεως τῆς κοινωνίας ἀγάπης καὶ ἐνότητος τῶν Ὁρθοδόξων Ἀντι-οικουμενιστῶν, ἐφ' ὅσον συμμετείχαν ἅπαντες

οὶ Ἀρχιερεῖς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων (Ὠρωποῦ καὶ Φυλῆς κ. Κυπριανός, Πρόεδρος, Σαρδινίας κ. Ἰωάννης, Ἔτνα κ. Χρυσόστομος, Σύνδνεϋ κ. Χρυσόστομος, Νόρα κ. Μιχαήλ, Αὐλῶνος κ. Ἄγγελος, Χριστιανουπόλεως κ. Χρυσόστομος, Φωτικῆς κ. Αὐξέντιος, Μεθώνης κ. Ἀμβρόσιος καὶ Λαμψάκου κ. Συμεών), ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Βλάσιος, Πρόεδρος τῆς Ἀδελφῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου Ρουμανίας, μὲ τοὺς Θεοφ. Ἐπισκόπους Νεάμτς κ. Δημοσθένη, Βράντσα κ. Παχώμιο καὶ Σουτσάβα κ.

Σωφρόνιο καὶ ὁ Σεβ. Ἐπίσκοπος Τριάδιτσα κ. Φώτιος τῆς Ὁρθόδοξου Ἐπαρχίας τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου τῆς Βουλγαρίας, ἐκ Σόφιας.

❖ **18. Ἀπὸ 23-27.10.1999**
ἐκ. ἡμ., ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Μεθώνης κ. Ἀμβρόσιος ἐπισκέφθηκε τὴν Ἀντι-οικουμενιστικὴ «Ὁρθόδοξο Ἐπαρχία Γκλντάνι» στὴν Τιφλίδα, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὸ Ἐνιστάμενο Πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Γεωργίας καὶ διατελεῖ ὑπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῶν Ἐνισταμένων, ἡγεῖται δὲ αὐτῆς ὁ Πρωτοπρ. π. Βασίλειος Μκαλαβισβίλι· ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Θεοφ. κ. Ἀμβροσίου εἶχε ποιμαντικὸ χαρακτῆρα, πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ οἰκοδομὴν τοῦ ἐμπεριστάτου αὐτοῦ ἡρωϊκοῦ Ποιμνίου.

❖ **19. Ἀπὸ 10-16.12.1999**, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Κυπριανός, ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὸν Θεοφ. Ἐπίσκοπο Μεθώνης κ. Ἀμβρόσιο, ἐπισκέφθηκε τὴν νέα Ἱεραποστολικὴ Κοινότητα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων στὴν Πιστόϊα τῆς Ἰταλίας, ὅπου καὶ ἡ Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Ὁσίου Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ ὑπὸ τὸν Καθηγούμενο π. Σιλουανὸ (Λίβι) κατὰ τὴν ποιμαντικὴ αὐτῆ ἐπίσκεψι ἐτελέσθη Θεία Λειτουργία τὴν Κυριακὴ, 13.12.1999, κατὰ τὴν ὁποία

ἐχειροτονήθη Διάκονος ὁ Δανιὴλ Μαρλέτα, ἕγγαμος, ἐκ τῶν πνευματικῶν τέκνων τοῦ π. Σιλουανοῦ καὶ ἐχειροθετήθη Ὑποδιάκονος ὁ Ἀδελφὸς τῆς Μονῆς π. Εὐτύχιος· ἐπραγματοποιήθησαν συναντήσεις οἰκοδομικοῦ περιεχομένου μὲ πιστοὺς, ἀλλὰ καὶ μὲ τὶς Ἀρχὲς τῆς περιοχῆς, ἐπισκέψεις σὲ ἄλλες πόλεις καὶ διεπιστώθη ἡ σοβαρὰ καὶ ἀξιόπαινος πνευματικὴ ἐργασία τῆς ἐκεῖ Ἱεραποστολῆς μας.

❖ **20. Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς τοῦ Χριστοῦ Γεννήσεως**, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Κυπριανὸς ἔλαβε Ἑόρτια Εὐχετήρια Γράμματα ἀπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη κ. Βλάσιο ἐκ Ρουμανίας, τὸν Σεβ. Ἐπίσκοπο Τριάδιτσα κ. Φώτιο ἐκ Βουλγαρίας καὶ πολλοὺς Ἀρχιερεῖς ἐκ τῆς Ἀδελφῆς Ρωσικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Διασπορᾶς.

Δ΄.

Ειδήσεις

Σχόλια

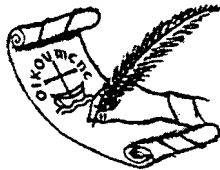
Οικουμενιστικά

Διαχριστιανικά

Διαθρησκειακά

Ειδήσεις - Σχόλια

Οικουμενιστικά: Διαχριστιανικά • Διαθρησκειακά

■ Διαχριστιανικά

 1. Ἡ Μόνιμος Ἀντιπροσωπία τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας στοῦ «Π.Σ.Ε.», τὴν 15.1.1999, προέβη στὶς ἐξῆς διευκρινίσεις, ὅσον ἀφορᾷ τὴν σχέση τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας μὲ τὸ «Π.Σ.Ε.» κατὰ τὴν παρούσα μετα-Χαράρε περίοδο:

● «Κατὰ τὴ συνεδρία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας, ποὺ πραγματοποιήθηκε στὶς 28 καὶ 29 παρελθόντος Δεκεμβρίου [1998] στὴ Μόσχα», ἀπεφασίσθη ὅπως, «μέχρις ὅτου γίνουν γνωστὰ τὰ πορίσματα τῶν διαβουλεύσεων» τῆς «Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐπιφορτισμένης μὲ τὴ μελέτη τῶν ὀρθοδόξων προβλημάτων στοῦ ΠΣΕ, καὶ τὴ διατύπωση τῶν ὁρῶν τῆς περαιτέρω συμμετοχῆς τους σ' αὐτό», «ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας, μὴ λαμβάνει ἐνεργὸ μέρος στὶς ἐργασίες τοῦ ΠΣΕ»· «οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας ποὺ ἐξελέγησαν στὴν Κεντρικὴ καὶ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ ΠΣΕ, θὰ εἶναι παρόντες κατὰ τίς συνεδρίες τῶν σωματίων αὐτῶν χωρὶς ὅμως νὰ συμμετέχουν στὶς διαδικασίες ψηφοφορίας»· ταυτοχρόνως, «ἡ

Ἱερὰ Σύνοδος ἀπεφάσισε τὴν πλήρη καὶ ἐνεργὸ συμμετοχὴ τῆς Ἐκκλησίας Ρωσίας στὶς ἐργασίες τῆς ἀνωτέρω Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς».

● **Ἐν τῷ μεταξύ**, κατὰ τὴν Ε' Σύγκλησι Ὀλομελείας τῆς Συνοδικῆς Θεολογικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία συνήλθε στὴν Θεολογικὴ Ἀκαδημία τῆς Μόσχας (9-10.3.1999), ἔγινε ἐκτενὴς ἀναφορὰ στοῦ θέματος τῶν σχέσεων μὲ τὸ «Π.Σ.Ε.» καὶ διευκρινίσθη, ὅτι ἡ Συνοδικὴ Ἀπόφασις τοῦ Δεκεμβρίου «θὰ ἰσχύσῃ κατὰ τὴν διάρκειά τῶν τριῶν ἐτῶν τῆς ἐργασίας τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς»· «αὐτὴ ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ἐξεύρη τρόπους καὶ ὁδοὺς γιὰ ριζικὲς ἀναμορφώσεις στοῦ ΠΣΕ. Ἐφ' ὅσον ἐφαρμοσθοῦν αὐτές, οἱ Ὁρθόδοξοι δύνανται νὰ συνεχίσουν τὴν συμμετοχὴ τους στοῦ ΠΣΕ· στὴν περίπτωσι ποὺ ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποτύχει νὰ ἐξεύρη ἀπόφασι ἀμοιβαίως ἀποδεκτὴ, οἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίες - ἐν συμφωνίᾳ πρὸς τὴν ἀπόφασιν τῆς Συναντήσεως τῆς Θεσσαλονίκης [29.4-2.5.1998] - σκοπεύουν νὰ ἀποχωρήσουν ἀπὸ τὸ ΠΣΕ».

● Τα μέλη της Συνοδικής Θεολογικής Επιτροπής παρέτηρησαν, ότι η συμμετοχή της Ρωσικής Ἐκκλησίας στο «Π.Σ.Ε.» ήταν πάντοτε ἄψογος ἐξ ἀπόψεως δογματικῆς καὶ κανονικῆς, ἀλλὰ - «*ἐφ' ὅσον οἱ Ὁρθόδοξοι πιστοὶ ἐκφράζουν τὴν ἀνησυχία τους γιὰ τὶς μὴ παραδεκτὲς στὴν ὀρθόδοξο συνείδησί τους τάσεις κάποιων μὴ Ὁρθοδόξων Κοινοτήτων μελῶν τοῦ ΠΣΕ - οἱ θεωρήσεις τοῦ ποιμαντικοῦ καθήκοντος καὶ τοῦ καλοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἐγείρουν τὸ θέμα τῆς μὴ συμμετοχῆς τῆς Ρωσικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στὸν ὄργανισμό αὐτὸ γιὰ λόγους σκοπιμότητος*».

◆ Οἱ ἀποφάσεις αὐτὲς τῆς Ρωσικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἶναι πράγματι ἀρκετὰ ἐλπιδοφόρες καὶ ἀφ' ἑνὸς τονίζουν τὴν δυναμικὴ τοῦ ἀφυπνιζομένου Ὁρθοδόξου Ἀντι-οικουμενισμοῦ σὲ ὅλες τὶς Τοπικὲς Ἐκκλησίες, ἀφ' ἑτέρου προκαλοῦν τεράστια ἐρωτήματα γιὰ τὴν συνοδικὴ ἀξιοπιστία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία συνεχίζει νὰ ἀδρανή καὶ ἀποφεύγει συστηματικὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ μὲ κύρος, σοβαρότητα καὶ θεολογικὴ ἐμβρίθεια τὸ ζήτημα τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ τὶς σχέσεις μὲ τὸ «ΠΣΕ», *παρὰ τὸ ὅτι ὁ*

Ἀντι-οικουμενισμὸς σείει τὰ θεμέλιά της.

➔ (Βλ. περιοδ. «Ἐνημέρωσις» Γενεύης, ΙΕ-1999/1-2, σελ. 6· *Διαδίκτυον Πατριαρχείου Μόσχας*: «Ἐκκλησιαστικά Νέα», 15.3.1999).

 2. Ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως κ. Βαρθολομαῖος σὲ συνέντευξί του, τὴν ὁποία παρεχώρησε στὸν Ἄλκη Κούρκουλα τὴν 15.1.1999, ἐξέφρασε μεταξὺ ἄλλων καὶ ἀπόψεις τουλάχιστον παράδοξες, ὅσον ἀφορᾷ τὶς σχέσεις τοῦ Πατριαρχείου μὲ τὸ «Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν».

◆ Τὸ ἔργο τοῦ «Π.Σ.Ε.» «*ἀποβλέπει εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ὁρατῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας*»· θέσις γνωστῆ τῶν Οἰκουμενιστῶν, ἡ ὁποία ἐκφράζει δύο ἀτοπήματα: α) ἀποσιωπᾷ, ὅτι ἡ «*ὁρατὴ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας*» ὑφίσταται στὰ ὄρια τῆς Ὁρθοδόξου, τῆς Μιᾶς καὶ Μόνης, Ἐκκλησίας· οἱ μὴ Ὁρθόδοξες **Κοινότητες ἔχουν ἐκπέσει** αὐτῆς τῆς Ἐνότητος· β) ὑπενθυμίζει, ὅτι ὁ Οἰκουμενισμὸς ἔχει ὡς βασικὸ του θεμέλιο - ὡς ἀπόρροια τῆς ἀντι-πατερικῆς *Βαπτισματικῆς Θεολογίας* - τὴν ἀντίληψιν, ὅτι μεταξὺ Ὁρθοδόξων καὶ ἑτεροδόξων/αιρετικῶν ὑφίσταται ἡ «*ἀόρατος ἐνότης*», ἀνήκουν ἅπαντες στὴν

Μία Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἡ δὲ *Οἰκουμενικὴ Κίνησις* ἀποβλέπει στὴν ἀποκατάστασι καὶ τῆς «*όρατῆς ἐνότητος*».

♦ Τὸ «Π.Σ.Ε.» ἀποτελεῖ ἕναν «*Ὄργανισμὸν πρακτικῆς συνεργασίας μεταξύ τῶν χριστιανῶν διαφόρου δόγματος*»· θέσις καὶ αὐτὴ γνωστὴ τῶν Οἰκουμενιστῶν, ἡ ὁποία παραπέμπει στὴν ἐπίσης ἀντι-πατερικὴ Θεολογία τῆς Κοινῆς Διακονίας καὶ τὸν *Δογματικὸ Συγκρητισμὸ*, ἐφ' ὅσον εἶναι *ἀδιανόητος* - ἐξ ὀρθοδόξου ἀπόψεως - ἡ ἀπὸ κοινοῦ Διακονία τοῦ κόσμου μὴ προ-ὑφισταμένης τῆς ἐνότητος ἐν τῇ Πίστει καὶ ἐνῶ ἐξακολουθοῦν οἱ διηρημένοι Χριστιανοὶ ἐμμένοντες ἀμετακίνητοι σὺς οἰκεῖες δογματικὲς θέσεις τῶν.

♦ «*Ὅπως δὲν προδίδει τὴν πατρίδα τοῦ ὁ συμμετέχων εἰς ἕνα διεθνικὸν Ὄργανισμὸν, συγκείμενον ἀπὸ ἔθνη ἔχοντα ἄλλα πολιτισμικὰ πρότυπα, ὡς ὁ Ο.Η.Ε., οὕτω καὶ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δὲν προδίδει τὴν πίστιν τῆς συμμετέχουσα εἰς τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν, εἰς τὸ ὁποῖον πλειοψηφοῦν οἱ Προτεστάνται*»· ἡ ἄτοπος ἀναφορὰ στὸν «Ο.Η.Ε.», ὡς προτύπου συνεργασίας, οὐσιαστικῶς παραπέμπει στὴν *Πατριαρχικὴ Ἐγκύκλιον τοῦ 1920*, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὸ θεμέλιον καὶ

τὸν *Καταστατικὸν Χάρτη* τοῦ «Π.Σ.Ε.» καὶ ἡ ὁποία εἶναι θεολογικῶς διάτρητος: μέσω αὐτῆς, ἡ Ὁρθόδοξος *Ἐκκλησία ἀλλοιώνει τὴν ἐκκλησιολογικὴν αὐτοσυνειδησίαν* καὶ βεβαίως «*προδίδει τὴν πίστιν τῆς*», ἐφ' ὅσον οἱ τρεῖς κύριες βάσεις τῆς εἶναι ἡ *Βαπτισματικὴ Θεολογία*, ὁ *Δογματικὸς Συγκρητισμὸς* καὶ ἡ *Ἐγκοσμοκρατικὴ Προοπτικὴ*.

➔ (Βλ. περιοδ. «*Θεὸς καὶ Θρησκεία*», ἀριθ. 1/Μάρτιος 1999, σελ. 15-29).

 3. Τὴν 23.1.1999, ἐγινε «*ὅπως κάθε χρόνο, εἰδικὴ διαχριστιανικὴ συμπροσευχὴ Καθολικῶν, Ὁρθοδόξων, Ἀρμενίων, Ἀγγλικανῶν καὶ Εὐαγγελικῶν στὴν κρύπτη*» τοῦ παπικοῦ ἐνοριακοῦ ναοῦ τῆς Θεσσαλονίκης· στὴν Διαχριστιανικὴ Ἀκολουθία, «*ἐκτὸς ἀπὸ τὸν πολυπληθῆ λαὸ τοῦ Θεοῦ, ἀποτελούμενον ἀπὸ Καθολικούς, Ὁρθοδόξους, Ἀρμενίους, Ἀγγλικανούς καὶ Εὐαγγελικούς*», ἔλαβον ἐπίσης μέρος πανεπιστημιακοὶ διδάσκαλοι, ἀντιπροσωπία τοῦ κλήρου τῶν Ὁρθοδόξων», «*ὁ ὁμότιμος καθηγητὴς καὶ πρόεδρος τῆς Ἑταιρείας Οἰκουμενικῶν Μελετῶν καὶ Διορθόδοξης Πληροφόρησης κ. Δαμιανὸς Δόϊκος*»· «*τὸ Εὐαγγέλιον, κατὰ Ἰωάννην, ἀναγνώσθηκε στὴν*

Έλληνική από τον κ. Μιλτιάδη Κωσταντίνου, του ΑΠΘ».

♦ **Επίσης** «Οικουμενική συμπροσευχή διοργανώθηκε και από τη γερμανόφωνη εύαγγελική κοινότητα της Θεσσαλονίκης στο Ίνστιτούτο Γκαίτε (GOETHE) την Κυριακή 24η Ιανουαρίου τὸ μεσημέρι μὲ τὴν παρουσία Εὐαγγελικῶν, Ἀγγλικανῶν, Ὀρθόδοξων καὶ Καθολικῶν».

♦ **Οἱ Οἰκουμενικὲς Συμπροσευχές** τῆς Θεσσαλονίκης ἐντάσσονται στὴν ἐτήσια Ἑβδομάδα Παγκόσμιας Προσευχῆς γιὰ τὴν χριστιανικὴ ἐνότητα (18-25 Ἰανουαρίου) ἡ δυνατότης τῶν ὀρθόδοξων Οἰκουμενιστῶν νὰ μετέχουν στὶς ἀνεπίτρεπτες αὐτὲς συμπροσευχὲς ὀφείλεται στὴν πίστι τους, ὅτι δῆθεν Ὀρθόδοξοι καὶ Ἑτερόδοξοι συναποτελοῦν τὸν «Λαὸν τοῦ Θεοῦ», «ὄλον τὸν βαπτισμένον λαόν», βάσει ἀκριβῶς τῆς Βαπτισματικῆς Θεολογίας.

♦ **Δὲν θὰ πρέπει** ποτὲ νὰ λησμονῆται ἡ ἐκπληκτικὴ καὶ ἐρμη-

νευτικὴ διακήρυξις τοῦ πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Ἰγνατίου: «**Εἴμεθα ὅλοι [ὀρθόδοξοι καὶ ἑτερόδοξοι] μέλη Χριστοῦ, ἓνα καὶ μοναδικὸ σῶμα, μία καὶ μοναδικὴ “καινὴ κτίσις”, ἐφ’ ὅσον τὸ κοινὸ μας βάπτισμα μᾶς ἐλευθέρωσε ἀπὸ τὸν θάνατο**»· οὕτε καὶ ἡ νεωτέρα τοῦ πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, τὴν ὁποία συνυπέγραψε μάλιστα μὲ τὸν Πάπα τὸ 1995, κατὰ τὴν ἐπίσκεψί του στὸ Βατικανό: «**Ἐξορκίζομεν τοὺς πιστοὺς μας, Καθολικοὺς καὶ Ὀρθόδοξους, νὰ ἐνισχύσουν τὸ πνεῦμα τῆς ἀδελφωσύνης, τὸ ὁποῖον προέρχεται ἐκ τοῦ μοναδικοῦ βαπτίσματος καὶ τῆς συμμετοχῆς εἰς τὴν μυστηριακὴν ζωὴν**»· Ὀρθόδοξοι καὶ Ἑτερόδοξοι, «**ὡς ἐκ τοῦ Βαπτίσματός των, εἶναι ἐνσωματωμένοι εἰς τὸν Χριστόν**».

➔ (Βλ. ἐφημερ. «Καθολικὴ», ἀριθ. 2879/23.2.1999, σελ. 5 καὶ 6· περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 370/15.1.1987, σελ. 8-13· περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 520/31.7.1995, σελ. 20).

Οἰκουμενιστικὴ συμπροσευχὴ ὀρθόδοξων, παπικῶν καὶ οὐνιτῶν ἐπισκόπων στὶς Η.Π.Α. (1998). Δεύτερος ἀπὸ δεξιὰ διακρίνεται ὁ ἐπίσκοπος Σκοπέλου κ. Παγκράτιος, ὑπεύθυνος γιὰ τοὺς Οὐκρανοὺς τῶν Η.Π.Α. ὑπὸ τὸ Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως.

 4. Οἱ ὀλόθυμες «εὐχῆς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου πρὸς τὴ Γερμανόφωνη Καθολικὴ Ἐνορία τῶν Ἀθηνῶν» τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ γιὰ τὰ δεκαπέντε ἔτη ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς της, **ἀπορρέουν ἀκριβῶς ἀπὸ τὴ συνείδησι αὐτῆς**: «ὡς ἐκ τοῦ Βαπτίσματός» μας, «εἴμεθα ὅλοι ἓνα καὶ μοναδικὸ σῶμα», «ἐνσωματωμένοι εἰς τὸν Χριστόν», «μέλη Χριστοῦ», «δύο Ἀδελφές Ἐκκλησίες»!...

● **Γιὰ** τὸν οἰκουμενιστὴ κ. Βαρθολομαῖο ὁ Προϊστάμενος τῆς Γερμανικῆς αὐτῆς Ἐνορίας π. Hans Brabeck ἀποτελεῖ «τέκνον τῆς αὐτοῦ Μετριότητος», τὸ ὁποῖον δύναται «νὰ ἐξαιτῆται τὴν Πατριαρχικὴν αὐτοῦ εὐλογίαν πρὸς τὴν ἐνορίαν καὶ τὸ ἔργον αὐτῆς», αὐτὸς δέ, εἰς ἀπάντησιν, «νὰ συγχαίρη αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἐορταζομένῃ ἐπετειῶν» καὶ «νὰ ἐπιδαφιεύῃ αὐτοῖς [πᾶσι τοῖς ἀγαπητοῖς ἐνορίταις] ὀλόθυμον τὴν πατρικὴν καὶ Πατριαρχικὴν αὐτοῦ εὐλογίαν».

◆ **Ἔνας** ὄντως Ὁρθόδοξος Ἀρχιερεὺς, ποιά θεολογικὰ καὶ κανονικὰ ἐρείσματα θὰ εἶχε, προκειμένου νὰ συγχαρῆ μίαν ἑτερόδοξον ἐνορίαν γιὰ τὸ ἔργο της καὶ νὰ παράσχη τὴν ὀλόθυμον πατρικὴν του εὐλογίαν εἰς αὐτήν;

➔ (Βλ. ἔφημερ. «Καθολικὴ», ἀριθ. 2879/23.2.1999, σελ. 3).

 5. Τὴν 15.3.1999, καὶ θάσει τοῦ σκεπτικοῦ, ὅτι «στὸ κατώφλι τοῦ σωτηρίου ἔτους 2000 ὅλοι οἱ χριστιανοὶ τοῦ κόσμου σκέπτονται, μεταξύ ἄλλων, καὶ τὸ θέμα τῆς ἐνότητος τῶν Ἀδελφῶν τους τῶν βαπτισμένων εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ», τὸ Συμβούλιον τῆς «Κίνησης Καθολικῶν Ἐπιστημόνων καὶ Διανοουμένων Ἑλλάδος» (ΚΙ.Κ.Ε.Δ.Ε.) ὠργάνωσε μίαν «ἀσυνήθιστη γιὰ τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν οἰκουμενικὴ ἐκδήλωση», ὡς συμβολὴ «στὸ θέμα τῆς ἐν Χριστῷ προσέγγισις τῶν Ἀδελφῶν μας Ἐκκλησιῶν».

● «Τὸ ἐκλεκτὸ καὶ πολυπληθὲς ἀκροατήριον» περιελάμβανε «καὶ ἱερεῖς τῶν δύο Ἐκκλησιῶν μας» καὶ «ὅλοι ἐξέφρασαν τὴν ἰδιαίτερη χαρὰ τους γιὰ τὴν παρουσία τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Χριστοδοῦλου, Ἀρχιμανδρίτου κ. Προκοπίου στὴν ἐκδήλωση αὐτῇ», στὴν ὁποία προσεκλήθησαν καὶ ὠμίλησαν ὁ Οἰκουμενιστὴς μητροπολίτης Περγάμου κ. Ἰωάννης Ζηζιούλας - με θέμα: «*Ἡ εὐχαριστία ὡς θεμέλιον τοῦ διαχριστιανικοῦ λόγου*», καὶ ὁ παπι-

κός επίσκοπος Θιβάρως κ. Πέτρος Ντυπρέ - με θέμα: «'Αδελφές Εκκλησίες: τι σημαίνει για τους Καθολικούς ο όρος αυτός;».

♦ **Αυτή** η άσυνήθιστη Οικουμενική Έκδήλωση των 'Αθηνών φαίνεται, ότι έγκαινίασε, όπως θα διαπιστωθῆ ἐν συνεχείᾳ, μία σειρά παρομοίων έπαφών με την πρωτοβουλία των Παπικών τῆς 'Ελλάδος, στην προοπτική τῆς καλλιεργείας τῶν οίкуμενικών σχέσεων στην αρκετά *συντηρητική* 'Ελλάδα και την δημιουργία *προηγούμενων* και *τελεσμένων*, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν οίкуμενιστικῶν πλανῶν τῆς *Βαπτισματικῆς Θεολογίας* (κύριος θεμελιωτής και έκφραστής αὐτῆς εἶναι ὁ Περγάμου κ. 'Ιωάννης) και τῶν *Ἀδελφῶν Εκκλησιῶν*.

➔ (Βλ. έφημερ. «**Καθολική**», ἀριθ. 2884/4.5.1999, σελ. 7).

 6. Τὴν 15.3.1999, τὴν ἴδια ἡμέρα μετὰ τὴν ἀνωτέρω Οίкуμενική Έκδήλωση, ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Καινοτομίας κ. Χριστόδουλος «*συναντήθηκε ἀνεπίσημα μετὰ τὸν Πρόεδρο τοῦ Ποντιφικικοῦ Συμβουλίου γιὰ τὴν προώθηση τῆς Ἐνότητος τῶν Χριστιανῶν Σεβ. Καρδινάλιο Edward Idris Cassidy και τὸν Γραμματέα τοῦ Συμβουλίου Θεοφιλ. Ἐπίσκοπο Pierre Duprey*»

στὴν Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν· «*κατὰ τὴν συνάντηση συζητήθηκαν τὰ χρονίζοντα προβλήματα στὴν πορεία τοῦ ἐπισήμου Θεολογικοῦ Διαλόγου*», «*κυρίως δὲ τὸ ζήτημα τῆς Οὐνίας, ὅπως ἐπίσης και ὠρισμένα ζητήματα στὶς σχέσεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία*»· ὁ κ. Χριστόδουλος κατὰ τὶς συζητήσεις «*έξέφρασε τὴν πλήρη ὑποστήριξη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὸν διεξαγόμενο Θεολογικὸ Διάλογο και ἀπέδωσε τὶς ἀντιθέσεις τῶν ἐκπροσώπων τῆς γιὰ μερικὰ θέματα στὴ σφοδρὴ ἐπιθυμία τους νὰ συμβάλουν σὲ μία ἀποδεκτὴ ἀπὸ τὶς δύο πλευρὲς προσέγγιση τῶν ὑφισταμένων διαφορῶν*».

♦ **Οἱ** ὀρθόδοξοι Οίкуμενισταὶ τῆς Γενεύης ἐχαρακτήρισαν τὴν συνάντησι αὐτὴν ὡς «*σημαντικὴ*» και τὸ πνεῦμα τῶν συζητήσεων «*ἐποικοδομητικὸ*».

➔ (Βλ. περιοδ. «**Ἐπίσκεψις**», ἀριθ. 568/31.3.1999, σελ. 5).

 7. Τὸ τρίήμερο 7-9.5.1999 ὁ Πάπας Ἰωάννης Παῦλος Β' ἐπραγματοποίησε ἐπίσημη ἐπίσκεψι στὸ Βουκουρέστι, ἡ ὁποία ἦταν ἡ πρώτη ἐπίσημη ἐπίσκεψι Πάπα στὴν Ρουμανία, ἀλλὰ και σὲ Ὁρθόδοξη χώρα· ἡ ἀρχικὴ προοπτικὴ νὰ μεταβῆ ὁ Πά-

πας και στην Μολδαβία και στην Τρανσυλβανία (έδρα των Ούνιτών), όπου ζούν περισσότεροι των 2.200.000 Ρουμάνων Παπικών (Λατίνων και Ούνιτών) τελικώς μετεβλήθη, προκειμένου να δοθῆ ἔμφασις στὸν «οἰκουμενικὸ χαρακτήρα» τῆς ἐπισκέψεως.

● **Τὴν μεσημβρία** τῆς 7ης Μαΐου στὸ ἀεροδρόμιο Βενεάσα τοῦ Βουκουρεστίου «ὁ Πάπας ἔγινε δεκτὸς μὲ ἐξαιρετικὲς τιμὲς ἀπὸ τὸν πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας τῆς Ρουμανίας κ. Ἐμίλ Κονσταντινέσκου, τὸν Μακαριώτατο Πατριάρχη Ρουμανίας κ. Θεόκτιστο καὶ ἄλλες προσωπικότητες τῆς πολιτικῆς, ἐκκλησιαστικῆς καὶ πνευματικῆς ἡγεσίας τῆς Ρουμανίας»· τὸ ἀπόγευμα τοῦ Σαββάτου, 8 Μαΐου, ὁ Πάπας «μετέβη στὸ πατριαρχικὸ ἐνδιαίτημα, καὶ ἐπισκεφθῆκε τὸν Πατριάρχη Θεόκτιστο, περιστοιχιζόμενος ἀπὸ τὰ 35 μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας», μὲ τὸν ὁποῖο συνυπέγραψε μίαν Κοινὴν Δήλωσιν.

● **Τὴν ἐπομένη**, Κυριακὴ 9 Μαΐου, ὁ Πάπας «μετέβη στὴν Πλατεία τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ τῆς Ἐλευθερίας, πολιτικὸ καὶ θρησκευτικὸ κέντρο τῆς πρωτεύουσας· ἐκεῖ παρέστη στὴ θεία Λειτουργία, τὴν ὁποία ἐτέ-

λεσε ὁ Πατριάρχης Θεόκτιστος μὲ τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου»· «τὸ ἀπόγευμα στὸ πάρκο Ποντοῦλ Ἰζβὸρ τοῦ Βουκουρεστίου καὶ ἐνώπιον 200.000 πιστῶν ὁ Ἰωάννης Παῦλος Β΄ ἐτέλεσε Λειτουργία μὲ τοὺς καρδινάλιους καὶ τοὺς Καθολικοὺς ἐπισκόπους [καὶ μὲ χίλιους περίπου ἱερεῖς] παρουσία τοῦ Πατριάρχου Θεόκτιστου. Πάπας καὶ Πατριάρχης εἰσήλθαν ὁ ἓνας πλάϊ στὸν ἄλλο, καὶ ἀντήλλαξαν ἀσπασμὸ εἰρήνης. Στὸ τέλος εὐλόγησαν μαζὶ τοὺς πιστοὺς».

● **Στὸ ἀεροδρόμιο**, στίς 8 τὸ βράδυ τῆς Κυριακῆς, κατὰ τὴν ἀποχαιρετιστήρια ὁμιλία του, ὁ Πάπας εἶπε μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἐξῆς χαρακτηριστικά: «Καὶ ἐδῶ [στὴν Ρουμανία] ἡ Ἐκκλησία ἀναπνέει προφανῶς μὲ τοὺς δύο τῆς πνεύμονες. Τὸ αἰσθανθήκαμε κατὰ τὶς ἡμέρες αὐτές. Ἡ πνοὴ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος φανερώθηκε μὲ ἰσχύ, καὶ μᾶς ὠθήσε νὰ εἴμεθα στερεώτεροι στὴν ἐπικοινωνία μας καὶ τολμηρότεροι στὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου».

● **Ἡ ἐπίσκεψις**, ἡ ὁποία - κατὰ τοὺς Οἰκουμενιστὰς τῆς Γενεύης - «ὑπῆρξε σημαντικὴ γιὰ τὶς σχέσεις τῶν Ὁρθοδόξων καὶ τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν τῆς Ρουμανίας», εἶχε ὄντως «οἰκουμενιστικὸ χαρακτήρα», γεγονὸς ποὺ ἐτονίσθη ἐκτὸς τῶν

άνωτέρω και με την συμβολικότητα των ανταλλαγέντων δώρων: ο κ. Θεόκτιστος προσέφερε στον Πάπα «ένα χρυσό Ποτήριο Κοινωνίας, μία εικόνα του εὐαγγελιστοῦ τῶν Ρουμάνων ἀποστόλου Ἀνδρέου καὶ ἕνα ἐγκόλπιο, ἐνῶ ὁ Πάπας προσέφερε ἕνα χρηματικὸ ποσὸ γιὰ τὴν ἀνοικοδόμηση στὸ Βουκουρέστι ἐνὸς ὀρθοδόξου Ναοῦ»· ἀλλὰ καὶ μετὶ τῆς δηλώσεως τοῦ Καρδινάλιου Ἐδουάρδου Κάσσιντυ, Προέδρου τοῦ Παπικοῦ Συμβουλίου γιὰ τὴν προώθησι τῆς Ἐνότητος: «εἶχε μεγάλην ἐπιτυχία καὶ ὑπερέβαλλε ὅλες τῆς προσδοκίαις. Ἦταν θετικὴ ἔκπληξις τὸ πόσον ἐγκαρδίως καλωσόρισαν τὸν Πάπα: ἡ Κυβέρνησις, ἡ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία, ὁ Πατριάρχης, οἱ ὑπόλοιποι ἐπίσκοποι, τὰ Μέλη τῆς Συνόδου τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας καὶ τὰ πλήθη τῶν ὀχι μόνον ΡΚαθολικῶν, ἀλλὰ καὶ Ὀρθοδόξων πιστῶν, ποὺ γέμισαν τοὺς δρόμους. Ἐπρόκειτο γιὰ μιὰ τῶν συμβολικῶν συναντήσεων, οἱ ὁποῖες μποροῦν νὰ βοηθήσουν κατὰ τὴν ἀναζήτησι τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος. Παραπλεύρως πρὸς τὸν θεολογικὸ διάλογο ἔχουν τέτοιαις συναντήσεις μεγάλη ἀποφασιστικὴ σημασία. Ὅ,τι μένει ἐκ τῆς ἐπισκέψεως καὶ μπορεῖ γιὰ τὸ μέλλον

νὰ εἶναι σπουδαῖον, εἶναι ὁ τρόπος μετὰ τὸν ὁποῖο ὁ Πάπας καὶ ὁ Πατριάρχης (Ρουμανίας) συναντήθηκαν: ὡς ἀληθινοὶ ἀδελφοὶ ἐν Χριστῶ».

♦ **Βεβαίως**, ὁ Πάπας, ἀκόμη καὶ κατὰ τῆς στιγμῆς αὐτῆς τῆς οἴκουμενι(στι)κῆς εὐφορίας, δὲν ἐλησμόνησε τὸ δῆθεν χριστοδῶρητο πετρίναιο ἀξίωμά του: «Βρίσκομαι ἐδῶ ἀνάμεσά σας - εἶπε στὴν λειτουργίᾳ τῆς Κυριακῆς στὸ πάρκο Ἰζβὸρ - ὠθούμενος μόνον καὶ μόνον ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία τῆς αὐθεντικῆς ἐνότητος καὶ ἀπὸ τὴ θέλησι νὰ κατανοήσω τὴν Πετρίνεια διακονία ποὺ μοῦ ἐμπιστεύθηκε ὁ Κύριος»· ἀλλὰ καὶ ὁ πατριάρχης κ. Θεόκτιστος, τοῦλάχιστον στὸ σημεῖο αὐτό, ἐτήρησε τὴν ὀρθή στάσι καὶ ἀπήντησε καταλλήλως, ὑπενθυμίσας τὸν Πάπα τὴν **οὐσιαστικὴν διαφορὰ** μεταξὺ τοῦ πρωτείου τιμῆς καὶ τοῦ πρωτείου δικαιοδοσίας: «Ὁ Πατριάρχης Θεόκτιστος μετὰ γνησίως Ὀρθόδοξη ἐπιχειρηματολογίαν ὑπέμνησε τοὺς πρώτους αἰῶνες τῆς Ἰστορίας τῆς Ἐκκλησίας, στοὺς ὁποῖους δὲν ὑπῆρχεν ἀκόμη ἀξίωσις τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης γιὰ ἕνα πρωτεῖο δικαιοδοσίας πάνω σ' ὀλόκληρη τὴν Ἐκκλησία...».

➔ (Βλ. ἐφημερ. «Καθολικὴ», ἀριθ. 2886/1.6.1999, σελ. 4 καὶ 6·

ἀριθ. 2884/4.5.1999, σελ. 4· περιοδ. «**Ἐπίσκεψις**», ἀριθ. 570/31.5.1999, σελ. 5· περιοδ. «**Ἐκκλησία**», Ἰούνιος 1999, σελ. 381-382 καὶ Σεπτέμβριος 1999, σελ. 551 καὶ 552).

 8. Τὸ θέμα τῆς χειροτονίας τῶν γυναικῶν στὸν Προτεσταντικὸ καὶ Ἀγγλικανικὸ κόσμον ἔχει προκαλέσει μίαν ἐπὶ πλέον, καὶ ὀριστικὴν βεβαίως, **ἀσυνέχεια στὴν Ἀποστολικὴ Πίστι**· δηλαδή, οἱ Κοινότητες τῆς Διαμαρτυρήσεως εὐρύτερα, διὰ τῆς χειροτονίας γυναικῶν, «ἀποκόπτουν ἑαυτὰς ἀπὸ τῆς συνεχείας ἐν τῇ ἀποστολικῇ πίστει καὶ τῇ πνευματικῇ ζωῇ».

● **Ὁ «τεράστιος ὀγκόλιθος»** αὐτὸς κλείνει ὀριστικὰ τὸν δρόμο πρὸς τὴν ἔνωση καὶ ἤδη ἔχει ἐξελιχθῆ σὲ τεῖχος ἀδιαπέραστο, μὲ προέκτασι πλέον καὶ πρὸς τοὺς Παπικούς, οἱ ὁποῖοι - ἂν καὶ ἐκ πρώτης ὄψεως ἀπορρίπτουν τὶς χειροτονίες τῶν γυναικῶν - ὅμως «συγχαίρουν» γι' αὐτές!

● **«Ἐν ὀνόματι** τῶν ἐπισκόπων τῆς Κάτω Σαξωνίας ὁ ΡΚαθολικὸς ἐπίσκοπος τῆς περιοχῆς *Hildesheim Josef Homeyer* **συνεχάρη** τὴν πρώτη «εὐαγγελικὴ» - λουθηρανὴ ἐπίσκοπο στὴν περιοχὴ Ἀννόβερου *Margo Kässmann*» τὸ ἀξιοσημείωτο εἶναι, ὅτι ὁ Παπικὸς ἐπίσκοπος ὄχι μόνον «συγχαίρει» τὴν

Λουθηρανὴ ἐπίσκοπο, ἀλλὰ δὲν θεωρεῖ τὴν χειροτονία τῆς ὡς ἐμπόδιο γιὰ συνεργασία, κάθε ἄλλο!· «**χαίρει γιὰ τὴν οἰκουμένην συνεργασία, διότι παρὰ τὶς διαφορὰς** στὴν κατανόησι τῆς ἐννοίας τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν λειτουργημάτων, **εἶναι σπουδαῖος ἓνας ἀδελφικὸς σύνδεσμος γιὰ τὴν ἀπὸ κοινοῦ ἀντιμετώπισι** τῶν μεγάλων πολιτιστικῶν, κοινωνικῶν καὶ οἰκονομικῶν ἀπαντήσεων καὶ προκλήσεων τῆς ἐρχομένης χιλιετίας».

◆ **Εἶναι σαφὴς ὁ Δογματικὸς Συγκρητισμὸς** καὶ ἡ ἀντι-πατερικὴ θεολογία τῆς Κοινῆς Διακονίας: «**παρὰ τὶς διαφορὰς**» σὲ θεμελιώδη δογματικὰ ζητήματα, «**εἶναι σπουδαῖος ἓνας ἀδελφικὸς σύνδεσμος γιὰ τὴν ἀπὸ κοινοῦ ἀντιμετώπισι...**»· ποιά θὰ εἶναι ὅμως ἡ «**κοινὴ πρότασις**» στὶς κοινωνικὲς «**προκλήσεις**», **ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἐνότης ἐν τῇ Ἀληθείᾳ;**

◆ **Ἐν τῷ μεταξύ,** οἱ πιέσεις ἐκ τῶν κάτω γιὰ τὴν χειροτονία τῶν γυναικῶν καὶ ἐντὸς τοῦ Παπισμοῦ ὁσημέραι γίνονται ἰσχυρότερες, ὅταν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν - ἐκτὸς τῶν ἄλλων - καὶ τὸ γεγονὸς, ὅτι «**ἡ διευθύνουσα καὶ συντονίζουσα στὴν Βαυαρία τὸ ρωμαιοκαθολικὸ ἔργο τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου τῶν γυναικῶν**

(*Frauenseelsorge*) κυρία Irene Löffler, όμιλοσα ένώπιον 1000 γυναικών δέν δίστασε νά προβάλη τó αίτημα γιά τήν είσοδο τών γυναικών στήν τελετουργική ίερωσύνη, λέγοντας τά έξής: «Όι γυναίκες ώς βαπτισμένες και ώς χρισμένες μέ τó Πνεύμα του Θεου θά ήθελαν νά χρησιμοποιήσουν τά πνευματικά τους χαρίσματα στήν Έκκλησία και στήν κοινωνία..., νά τελούν λειτουργίες και νά βοηθούν ποιμαντικώς τούς άνθρώπους... Γι' αυτό θέλουμε άναγνώρισι, έπίσης άπό τήν Ρώμη» (δηλ. τόν Πάπα)».

→ (Βλ. περιοδ. «Έκκλησία», Ιούλιος 1999, σελ. 382α και 1.8.1998, σελ. 588β).

 9. Τήν 15.6.1999, σέ μία Οίκουμενική Λειτουργία στήν πόλι Drohiczyh τής Άνατολικής Πολωνίας, «ένώπιον παρευρισκομένων πολυαρίθμων Όρθόδοξων και Προτεσταντών», ό Πάπας Ιωάννης Παύλος Β' σέ όμιλία του έτόνισε ότι «οί Χριστιανοί πρέπει νά έπιταχύνουν τήν άναζήτησι τής Ένότητας»: «πρέπει - είπε ό Πάπας - νά άναγνωρίσουμε τήν ένοχή μας και νά παρακαλέσωμε ό ένας τόν άλλον γιά συγχώρησι», διότι «τό νά πιστεύουμε στόν Χριστό σημαίνει, ότι θέλουμε τήν ένότητα»: πρέπει «νά καθάρωμεν τή

μνήμη, νά γνωρίσωμε καινούργιους δρόμους και νά άνοιξώμε τίσ προοπτικές γιά μιá γνήσια συμφιλίωσι».

● **Όι συνεχώς** αύξανόμενες κατά τά τελευταία έτη παπικές έκκλήσεις γιά τήν ένότητα και τήν συμφιλίωσι, θά πρέπει νά θεωρηθοούν μέ θεολογική ψυχραιμία και πέραν άπό ψυχολογικές εύαισθησίες· ή παπική ένωσιарχία, όπως κατά καιρούς έκφράζεται, έχει σαφείς και σταθερούς άξονες, οί όποιοι βεβαίως είναι άντι-πατερικοί και άντορθόδοξοι: τó Κοινό Βάπτισμα όλων τών Χριστιανών και ό Παπικός Θεσμός.

● **Μέ βάσι** πάντοτε τήν σχετική διδασκαλία τής Β' Βατικανής (1962-1965), ό Πάπας συνεχώς και έπισήμως διακηρύσσει, ότι οί Χριστιανοί είναι «ένωμένοι άπό τó κοινό τους Βάπτισμα» (Οίκουμενική Άκολουθία στο Βρόκλαβ τής Πολωνίας, 31.5.1997): «οί Χριστιανοί, παρά τίσ διαφορές που τούς χωρίζουν, είναι συνδεδεμένοι μέ τó ένά Βάπτισμα και μέ τήν παραδοχή του Άποστολικού Συμβόλου τής Πίστεως» (Λειτουργία στο Salzburg τής Αύστρίας): «ή άναγνώριση τής άδελφωσύνης» μεταξύ τών διηρημένων Χριστιανών «είναι ριζωμένη στήν άναγνώριση του ένός Βαπτίσματος» και ένεκα

τούτου «ὁ [παπικὸς] “Ὁδηγὸς γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν διατάξεων περὶ Οἰκουμενισμοῦ” εὐχεται μιὰ ἀμοιβαία καὶ ἐπίσημη ἀναγνώριση τῶν Βαπτισμάτων», ἐφ’ ὅσον «τὸ μυστήριον τοῦ βαπτίσματος, ποὺ ἔχουμε ἀπὸ κοινοῦ, ἀντιπροσωπεύει “τὸν μυστηριακὸ σύνδεσμο ἐνότητας, ποὺ ἰσχύει γιὰ ὅλους ὅσους ἀναγεννήθηκαν μὲ αὐτὸ”» (Ἐγκύκλιος «Ἴνα πάντες ἔν ὧσιν/Ut Unum Sint», §§ 41 καὶ 66, 25.5.1995).

● **Τὴν 19.9.1997**, ὁ Πάπας καὶ πάλιν ἐδήλωνε, ὅτι «ὁ **ρόλος τοῦ Ἐπισκόπου τῆς Ρώμης** ἔρχεται στὸν νοῦ μας, ὅταν τίθεται τὸ θέμα τῆς χριστιανικῆς ἐνότητας»: «τὸ πρωτεῖο τοῦ Ἐπισκόπου τῆς Ρώμης εἶναι **ἓνα ἀπαραίτητο λειτουργημὰ στὴν ὑπηρεσία τῆς ἐνότητας**. “Τὸ νὰ προεδρεύει στὴν ἀλήθεια καὶ στὴν ἀγάπη, ὥστε τὸ σκάφος νὰ μὴν κλονίζεται ἀπὸ τὶς θύελλες καὶ νὰ μπορέσει μιὰ ἡμέρα νὰ καταπλεύσει στὴν ὄχθη” ἀποτελεῖ ἓνα **ἐπεῖγον καθήκον** γιὰ τὸν Διάδοχο τοῦ Πέτρου. Ἐξ αἰτίας αὐτοῦ, σὰς προτρέπω (τοὺς Γερμανοὺς Παπικοὺς Ἐπισκόπους) νὰ θεωρήσετε **τὴν πνευματικὴ κοινωνία μὲ ἐμὲ ὡς κριτήριο** γιὰ τὶς προσπάθειές σας, ποὺ ἀποβλέπουν στὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας στὴν Γερμανία

καὶ μὲ τὶς κεχωρισμένες Ἐκκλησιαστικὲς Κοινότητες».

● **Ἡ θεολογικὴ/ἐκκλησιολογικὴ ἐννοία** ποὺ περιλαμβάνει ἡ λεγομένη **Πέτρειος Ἀρχὴ** δὲν εἶναι βεβαίως οὔτε πρόσφατος οὔτε ἄγνωστος, ἀλλὰ ἐκπλήσσει ἡ ἐπιμονὴ εἰς αὐτὴν, παρὰ τὴν καλλιέργεια καὶ τὴν ἐπικράτησι τοῦ λεγομένου **Οἰκουμενικοῦ Πνεύματος**: «ἡ πεποίθησι ὅτι ἡ κοινωνία μὲ τὸν Πέτρο ἀνήκει στὴν οὐσία τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀνάγεται στὸ θέλημα τοῦ Κυρίου», ἀποτελεῖ γιὰ τοὺς Παπικοὺς σωτηριολογικὸ δόγμα· «ἡ συναίνεσι τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης γίνεται ὄρος τοῦ ἐκκλησιολογικοῦ κύρους» μιᾶς Οἰκουμενικῆς Συνόδου, εἶναι θεμέλιο ποὺ ἀνήκει στὴν **Πέτρειο Ἀρχή**, «ἡ ὁποία ἔχει μέσα της μιὰ πραγματικὴ δυνατότητα ἐνότητος», ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν «ἀνεπάρκεια τῶν προτύπων ἐνότητος ποὺ σχηματίσθηκαν στὴν ὀρθόδοξο παράδοσι σὰν ἐναλλαγὴ στὴν περὶ Πέτρου ρωμαϊκὴ θεολογία»: ὁ Πάπας δὲν ἀφίσταται τῆς αὐτοπεποιθήσεώς του, ὅτι διατηρεῖ «τὴν διακονία τοῦ Ἐπισκόπου Ρώμης», τὴν ὁποία «ὁ Θεὸς ἱδρυσεν ὡς **παντοτεινὴ καὶ ὀρατὴ ἀρχὴ καὶ θεμέλιον τῆς ἐνότητος**”, καὶ ποὺ τὸ Πνεῦμα στηρί-

ζει, ὥστε ὅλοι οἱ ἄλλοι νὰ καταστούν μέτοχοι αὐτοῦ τοῦ οὐσιώδους ἀγαθοῦ» ἐξ αἰτίας αὐτοῦ τοῦ «λειτουργήματος ἐνότη-τας», «τοῦ ὁρατοῦ σημείου καὶ τῆς ἐγγυήσεως τῆς ἐνότητος», καὶ χάρις εἰς αὐτό, «σὲ καθεμιὰ ἀπὸ τὶς τοπικὲς Ἐκκλησίες πραγματοποιεῖται, ἢ «μία, ἀγία, καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ Ἐκκλησία» ὅλες εἶναι σὲ πλήρη καὶ ὁρατὴ κοινωνία, γιατί **ὅλοι οἱ Ποιμένες εἶναι σὲ κοινωνία μετὸν Πέτρο, κι ἔτσι στὴν ἐνότητα τοῦ Χριστοῦ!**!...

◆ **Εἶναι δυνατόν** οἱ ὀρθόδο-δοξοὶ Οἰκουμενισταὶ νὰ συγκινου-νται ἀπὸ τὴν παπικὴ ἐνωσιολογία καὶ νὰ συμπροσεύχωνται μετὸς Παπικούς, μάλιστα σὲ ἐπί-πεδο κορυφῆς, καὶ νὰ θεωροῦν τὸν Παπισμὸν ὡς Ἀδελφὴ Ἐκ-κλησία καὶ νὰ συνδιαλέγωνται μετὸν Πάπα περὶ ἐνότητος καὶ

συμφιλίωσης, ὅταν παραμένῃ ἀμετακίνητος ἡ **Πέτριος Ἀρχή**, δογματοποιημένη μάλιστα διὰ τῆς Α΄ Βατικανῆς (1870) καὶ ἐν-σχυμένη ἔτι περισσότερο διὰ τῆς Β΄ Βατικανῆς (1962-1965);

➔ (βλ. περιοδ. «Ἐκκλησία», Ἰούνιος 1999, σελ. 381β· ἔφημερ. «**L' Osservatore Romano**» [English Edition], No 24/11.6.1997, pp. 2-3· περιοδ. «Ἐκκλησία», 15.7.1998, σελ. 542β· ἔφημερ. «**L' Osservatore Romano**» [E.E.], No 45/5.11.1997, p. 7· ἔφημερ. «**Καθολικὴ**», ἀριθ. 2852/2.12.1997, σελ. 5 καὶ 6· ἀριθ. 2854/13.1.1998, σελ. 6· ἀριθ. 2855/3.2.1998, σελ. 6 [Καρδι-ναλίου Ἰωσήφ Ράτσινγκερ, παρου-σίασις τοῦ τελευταίου βιβλίου τοῦ Καθηγητοῦ **Nicola Bux**, *Il Quinto Sigillo/Ἡ Πέμπτη Σφραγίδα*: Ἐγκύ-κλιος «Ἴνα πάντες ἐν ὧσιν/Ut Unum Sint», §§ 88, 94, 97, 25.5.1995, ἐκ-δοσις «Γραφεῖον Καλοῦ Τύπου»).

Ὁ πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος μετὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς Διαλόγου ὀρθοδόξων καὶ παπικῶν τῶν Η.Π.Α., κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἐπισκέψεώς του στὶς Η.Π.Α. τὸ 1997.

 10. Τὴν 29.6.1999, στὴν Θρονικὴ Ἑορτὴ τῆς Ρώμης, ἔλαβε μέρος - κατὰ τὴν «ἀπό τριῶν σχεδὸν δεκαετιῶν ἐξαιρέτων καὶ ἱερὰν παράδοσιν» - Ἀντιπροσωπία τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν μητροπολίτη Ἐφέσου κ. Χρυσόστομο, ὁ ὁποῖος - στὴν προσφώνησί του πρὸς τὸν Πάπα Ἰωάννη Παῦλο Β΄ (28ῆ Ἰουνίου, ἰδιαίτερη ἀκρόασι στὴν παπικὴ βιβλιοθήκη) - εἶπε καὶ τὰ ἐξῆς γιὰ τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας: **«Δὲν ὑπάρχει ἐνότης χωρὶς ἀγάπην. Μία ἀγάπη, ἡ ὁποία, βεβαίως, δὲν λησμονεῖ, ἀλλὰ συγχωρεῖ».**

● **Ὁ λόγος αὐτὸς** τοῦ κ. Χρυσόστομου ἀνήκει σαφῶς στὸν ἀμφίσημο λόγο τῆς διπλωματίας καὶ τῆς *Οἰκουμενικῆς Κινησεως*: κάθε ἀναγνώστης, ἀναλόγως μὲ τὶς προϋποθέσεις/προκαταλήψεις του, δίδει τὴν ἰδική του ἐρμηνεία· ἡ προσωπικὴ μας ἄποψις εἶναι - βάσει καὶ ὅλων τῶν διαμειφθέντων κατὰ τὴν Θρονικὴ Ἑορτὴ αὐτῆ - ὅτι οἱ συναντήσεις αὐτὲς (Βατικανό, Φανάρι) στεροῦνται τῆς σοβαρότητος καὶ τοῦ κύρους πού θὰ ἔπρεπε νὰ διαθέτουν - σὲ ὑψηλότατο μάλιστα ἐπίπεδο - ἐφ' ὅσον ἀποβλέπουν στὸ ἱερώτατο αἶτημα τῆς ἐνώσεως: ἔχουν ἐξελιχθῆ σὲ μίαν ἀνιαρὰν ἀδολε-

σχίαν, ὅπου ἀναμασῶνται τὰ αὐτὰ θέματα συνεχῶς, ἐνῶ ἀποφεύγεται ἐπιμελῶς ἡ ἀναφορὰ στὴν **Ἀληθεία**, τὴν ὁποία βεβαίως γνωρίζουν ἀμφοτέρους οἱ πλευρές.

● **Στὴν ἀνωτέρω**, λόγου χάριν, φράσι τοῦ μητροπολίτου Ἐφέσου γίνεται λόγος γιὰ τὴν σχέσι **ἐνότητος** καὶ **ἀγάπης, λήθης** καὶ **συγχωρήσεως**: ποιά εἶναι ἡ θέσις τῆς **Ἀληθείας** στὸν συσχετισμὸ τῶν ὄντως βαρυσημάτων αὐτῶν ἐννοιῶν; Αὐτὰ πού ἐμποδίζουν τοὺς Ὁρθόδοξους νὰ κοινωνήσουν μὲ τὴν Ρώμη, ἄρα γε εἶναι θέματα, τὰ ὁποῖα ἡ **ἀγάπη** δύναται νὰ τὰ συγχωρήσῃ (ἀλλὰ χωρὶς νὰ τὰ λησμονήσῃ) καὶ ἔτσι νὰ ἐπέλθῃ ἡ **ἐνότης/ἐνωσις**; ἢ εἶναι θέματα, τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν τὴν **Ἀληθεία**, δηλαδὴ τὴν σωτήρια δογματικὴ Διδασκαλία; Ἄλλαις λέξεσιν, ἐρωτᾶται: Ἡ Ρώμη ἔχει νοθεύσει τὴν *Ἀποστολικὴ Παράδοσι*, τὴν *Traditio Veritatis*; Ἄν ναι, ἔχει διάθεσι νὰ μετανοήσῃ γιὰ τὴν νοθεία αὐτῆ, νὰ τὴν ἀπορρίψῃ καὶ νὰ ἀποδεχθῆ τὸν *Κανόνα τῆς Πίστεως καὶ τῆς Ἀληθείας*, ὅπως διαφυλάττει Αὐτὸν ἀκαινοτόμητον, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία;

● **Στὰ θέματα Ἐνότητος** καὶ **Ἀληθείας**, τὰ περὶ **λήθης** καὶ **συγχωρήσεως** δὲν ἔχουν θέσι,

οί δὲ *εὐγενεῖς ἀποκρύψεις* ἐπιβαρύνουν τοὺς ἐκατέρωθεν διαπραγματευτὰς, διότι δεικνύουν ὅτι δὲν ἔχουν διάθεσιν ἢ φοβοῦνται νὰ ἀντικρύσουν κατὰ πρόσωπον τὴν **Ἀλήθεια**· ἄνευ ὁμως **Ἀληθείας** οὔτε **Ἐνότης** ὑπάρχει, ἡ δὲ τυχὸν ἀπεργαζόμενη ἐνότης μερίζονα κακὰ θὰ ἐπιφέρῃ.

● **Εἶναι χαρακτηριστικόν**, ὅτι ὁ Πάπας, ἀπαντῶν στὸν κ. Χρυσόστομο, ὁμιλεῖ ἐπίσης διπλωματικά, ἐφ' ὅσον ἀναφέρει μόνον ἓνα ἀκίνδυνο τμήμα ἀπὸ τὴν Ἐγκυκλίῳ του *Ut Unum Sint*: «τὸ νὰ πιστεῦῃ κανεὶς εἰς τὸν Χριστὸν σημαίνει νὰ θέλῃ τὴν ἐνότητα· νὰ θέλῃ κανεὶς τὴν ἐνότητα σημαίνει νὰ θέλῃ τὴν Ἐκκλησία· νὰ θέλῃ κανεὶς τὴν Ἐκκλησία σημαίνει νὰ θέλῃ τὴν κοινωσίαν τῆς χάριτος...» (§ 9)· ἡ συνέχεια ὁμως τῆς Ἐγκυκλίου λέγει, ὅτι «ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἐνυπάρχει στὴν Καθολικὴ Ἐκκλησία, ποὺ διοικεῖται ἀπὸ τὸ διάδοχο τοῦ Πέτρου καὶ ἀπὸ τοὺς Ἐπισκόπους σὲ κοινωσίαν μαζί του» (§ 10)· **λογικὴ συνέπεια**: τὸ «νὰ θέλῃ κανεὶς τὴν κοινωσίαν τῆς χάριτος» σημαίνει νὰ θέλῃ τὴν κοινωσίαν μὲ τὸν Πάπα, διότι τὴν **Διακονία τοῦ Πέτρου** ἔχει ἰδρῦσει ὁ Θεὸς ὡς «παντοτεινὴ καὶ ὀρατὴ ἀρχὴ καὶ θεμέλιο τῆς ἐνότητος» (§§ 88)!...

◆ **Ἔως πότε** οἱ ὀρθόδοξοι *Οἰκουμενισταί*, μὴ ὄντες *τίμιοι μὲ τὴν Ἀλήθεια*, θὰ λησμονοῦν ἢ παραβλέπουν ἢ ὑποτιμοῦν τὶς βαθύτατες πνευματολογικὲς καὶ ἐκκλησιολογικὲς συνέπειες τῆς ἀντι-πατερικῆς θεολογίας τῆς **Διακονίας τοῦ Πέτρου** καί, *παίζοντες ἐν οὐ παικτοῖς*, θὰ θεωροῦν ὡς *Ἐκκλησίαν* τὸν Παπισμὸ, ὡς *Προκαθήμενο* τῆς Ἐκκλησίας τῆς *Πρεσβυτέρας Ρώμης* τὸν Πάπα καὶ θὰ προσεύχωνται λίαν ἐπισήμως καὶ λειτουργικῶς μαζί του, ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ τοῦ Ὁρθοδόξου Πατριάρχου τῆς Δύσεως πρὸ τοῦ Σχίσματος;

➔ (βλ. περιοδ. «**Ἐπίσκεψις**», ἀριθ. 571/30.6.1999, σελ. 5-10· **Ἐγκύκλιος** «Ἴνα πάντες ἐν ὧσιν/ *Ut Unum Sint*», 25.5.1995).

 11. Ἀπὸ 4ης ἕως 9ης Σεπτεμβρίου 1999, «*συνῆλθε* στὴ Βέρροια, μὲ τὴν *εὐγενῆ* *συνδρομὴ* τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βερροίας, Ναούσης καὶ Καμπανίας, τὸ ἕκτο κατὰ σειρά διαχριστιανικὸ συμπόσιο, διοργανωμένο ἀπὸ τὸ Τμήμα Θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, καὶ ἀπὸ τὸ [Φραγκισκανικὸ] Ἴνστιτούτο Πνευματικῆς Θεολογίας τοῦ [Ποντιφικίου] *Atheneum Antonianum* τῆς Ρώμης», μὲ θέμα: «*Χάρισμα καὶ*

Θεσμός στην Ανατολική και Δυτική Παράδοση».

● **Στό** «ΣΤ΄ Διαχριστιανικό Συμπόσιο» τῆς Βερροίας, τὸ ὁποῖο βεβαίως εἶχε χαρακτῆρα οἰκουμενιστικό, ἐφ' ὅσον ἀπέβλεπε «στὴν προαγωγή τῆς χριστιανικῆς ἐνότητας», ἀπέστειλαν χαιρετιστήριες ἐπιστολές ὁ Πάπας Ἰωάννης Παῦλος Β΄, ὁ πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος, ὁ ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος καὶ ὁ παπικὸς ἀρχιεπίσκοπος Κερκύρας καὶ τοποτηρητῆς τοῦ Βικαριάτου Θεσσαλονίκης κ. Ἀντώνιος Βαρθαλαμίτης· «στὶς ἐργασίες μετέσχε ὁ καρδινάλιος Ἐδουάρδος Κάσιδου, πρόεδρος τοῦ Ποντιφικίου Συμβουλίου τῆς Ἁγίας Ἐδρας γιὰ τὴν ἐνότητα τῶν χριστιανῶν», τοῦ ὁποῖου ἡ παρουσία «ἦταν δείγμα τῆς προσοχῆς καὶ τῆς σπουδαιότητος ποὺ ἀποδίδει ἡ Ἁγία Ἐδρα στὴν συνεργασία τῶν δύο παραπάνω πανεπιστημιακῶν καθιδρυμάτων»· «οἱ σύνοδοι συναντήθηκαν στὴν Ἱερὰ Μονὴ Παναγίας Σουμελᾶ μὲ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο, καὶ παρέστησαν στὸ γεῦμα ποὺ παρέθεσε ἡ Ἱερὰ Μονή. Ἰδιαίτερη συνάντηση μὲ τὸν Μακαριώτατο εἶχε ὁ καρδινάλιος Κάσιδου».

● «**Ἐπισημαίνουμε** ἰδιαίτερα

τὴν παρουσία καὶ ἐνεργὸ συμμετοχὴ τοῦ πανοσιολ. Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἰβήρων τοῦ Ἁγίου Ὁρους π. Βασιλείου Γοντικάκη, ἐξέχουσα ἀγιορειτικὴ μορφή στὸν ἑλλαδικὸ καὶ τὸν διεθνῆ χῶρο», ἐνῶ «ἡ Ἱερὰ Κοινότης τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἀρνήθηκε νὰ γίνεῖ ἡ καταληκτῆρια συνεδρίαση τοῦ Συμποσίου στὸ Ἅγιον Ὄρος (Ἱερὰ Μονὴ Ἰβήρων), ὅπως καὶ ἡ ξενάγηση τῶν συνέδρων σὲ διάφορες Ἱερές Μονές καὶ τὸ ἐπίσημο δεῖπνο τὸ τελευταῖο βράδυ στὴν Ἱ. Μ. Ξενοφώντος ὅπως ἀνεγράφετο στὸ πρόγραμμα», ἡ δὲ ἀπόφασις τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος ἦταν νὰ μὴ δεχθῆ καν ἐπίσκεψι τῶν ἐτεροδόξων συνέδρων στὸ Ἅγιον Ὄρος, «λόγω τῆς διαφαινομένης οἰκουμενιστικῆς χροιάς τοῦ Μικτοῦ - Διαχριστιανικοῦ τούτου Συμποσίου».

◆ **Ἡ «προσοχή»** καὶ ἡ «σπουδαιότης» «ποὺ ἀποδίδει ἡ Ἁγία Ἐδρα στὴν συνεργασία τῶν δύο πανεπιστημιακῶν καθιδρυμάτων» Ρώμης καὶ Θεσσαλονίκης θὰ ἀξίζε ἰδιαίτερας ἐμβαθύνσεως, ὅταν ληφθῆ σοβαρὰ ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Α.Π.Θ. «**πρωτοπορεῖ στὸν οἰκουμενικὸ διάλογο**» καὶ βάσει μιᾶς σταθερᾶς οἰκουμενιστικῆς στρατηγικῆς «**προωθεῖ πραγματικὰ καὶ οὐσιαστικὰ τὸν οἰκου-**

μενικό διάλογο» και έτσι «ή Θεσσαλονίκη γράφει ιστορία ἐλεύθερης στρατευμένης σκέψης και οίκουμενισμού», που ἀποβλέπει στην «καλλιέργεια τῆς Οίκουμενικῆς Θεολογίας», τὴν «**δημιουργία οίκουμενικῆς συνειδήσεως στὸν ὀρθόδοξο χῶρο**» καὶ τὴν «**συμμετοχὴ στὸν διορθόδοξο, διεκκλησιαστικό, διαθρησκειακὸ καὶ εὐρύτερο οίκουμενικὸ διάλογο**»· «πάνω ἀπὸ 25 χρόνια τὸ Πανεπιστήμιο [τῆς Θεσσαλονίκης] φιλοξενεῖ θεολόγους διεθνοῦς φήμης καὶ ἐμβέλειας, εἴτε Καθολικοὺς εἴτε Διαμαρτυρομένους, γιὰ νὰ γνωρίζουν οἱ φοιτητὲς τὴν ἄλλη ὄψι τῆς μιᾶς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ»!...

➔ (Βλ. ἐφημερ. «**Καθολικὴ**», ἀριθ. 2893/12.10.1999, σελ. 1 καὶ 7· περιοδ. «**Παρακαταθήκη**», ἀριθ. 7/Ἰούλιος-Αὐγούστος 1999, σελ. 7· περιοδ. «**Ενημέρωσις**», Γενεύης, Θ-1993/3, σελ. 3-4· ἐφημερ. «**Καθολικὴ**», ἀριθ. 2693/1993, σελ. 1· ἀριθ. 2698/1.6.1993, σελ. 2· ἀριθ. 2818/4.1.1996, σελ. 7).

 12. Ἀπὸ 20ῆς ἕως 25ῆς Σεπτεμβρίου 1999 συνήλθε στὴν Ἀθήνα τὸ **14ο Διεθνὲς Συνέδριο** τῆς «Ἐταιρείας τοῦ Δικαίου τῶν Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν», τὸ ὁποῖο ἀνέδειξε τελικῶς τὴν Ἀθήνα τολμηρότερη ἀπὸ

τὴν Βέρροια-Θεσσαλονίκη, ἐφ' ὅσον λειτούργησε de facto οἰκουμενιστικὰ καὶ σαφῶς ὑπερέκρασε τὸ «**ΣΤ' Διαχριστιανικὸ Συμπόσιο**», ποῦ εἶχε ἐγείρει τόση ἀμφισβήτησι πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν.

● **Τὸ θέμα** τοῦ Συνεδρίου ἦταν «**Ἡ γυναίκα στὸ Ἀνατολικὸ Κανονικὸ Δίκαιο**» καὶ κατὰ βάθος «**Ἡ γυναίκα στὸ Δίκαιο τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν**», καὶ ἐξετάσθηκε θεολογικά, ιστορικά καὶ κυρίως κανονικά, ποῖα θέσι κατέχει ἡ γυναίκα στοὺς Ἱεροὺς Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας· εἰσηγήσεις ἀνέγνωσαν καθηγηταὶ θεολόγοι καὶ νομικοὶ Ἕλληνες καὶ ξένοι, «**Ὀρθόδοξοι, Καθολικοὶ καὶ Διαμαρτυρόμενοι**»· παρέστησαν ἐπίσης ὁ ἀρχιεπίσκοπος Φινλανδίας κ. Ἰωάννης καὶ ὁ μητροπολίτης Τυρολόης καὶ Σερεντίου καθηγητῆς κ. Παντελεήμων (Ροδόπουλος).

● «**Τῆς ἐνάρξεως τοῦ συνεδρίου προηγήθη τὸ ἀπόγευμα τῆς 20ῆς τοῦ μηνὸς Ἑσπερινὸς κατὰ τὸ λατινικὸ τυπικὸ στὸν καθεδρικό Ναὸ Ἁγίου Διονυσίου, προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμ. κ. Νικολάου, Ἀρχιεπισκόπου τῶν ἐν Ἀθήναις Καθολικῶν**», στὸν ὁποῖο «**παρέστησαν ὅλοι οἱ σύνεδροι**», καὶ «**ἀκολούθησε ἡ ἐναρκτήρια τελετὴ στὴ μεγάλη αἶθουσα τελετῶν τοῦ πανεπιστη-**

Ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψι τῶν μελῶν τοῦ Διεθνoῦς Συνεδρίου στὴν Ἱερὰ Μονὴ Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Ὁρωποῦ Ἀττικῆς.

μίου», ὅπου «τοὺς συνέδρους καλωσῶρισε καὶ χαιρέτησε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χριστόδουλος».

● **Μετὰ τοὺς χαιρετισμούς,** ὁ μητροπολίτης Σασίμων καὶ καθηγητῆς Πανεπιστημίου κ. Γεννάδιος ἐξεφώνησε τὴν εἰσαγωγική του ὁμιλία μὲ τίτλο: «Ἐπισκόπησις τῆς ἀντιμετωπίσεως τοῦ περὶ τῆς γυναικὸς θέματος κατὰ τὰς Ὁρθοδόξους καὶ Οἰκουμενικὰς συναντήσεις καὶ συσκέψεις εἰς τὴν διάρκειαν τοῦ 20οῦ αἰῶνος» καὶ ἐπεσήμανε, μετὰ τῶν ἄλλων, ὅτι «εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τὸ περὶ γυναικὸς θέμα δὲν τίθεται πρωτογενῶς καὶ ἐκ τῶν ἔσω», «ἀλλὰ προσέλαβε διαστάσεις **ἀφ' ἑνὸς** λόγῳ τῆς συμμετοχῆς τῶν Ὁρθοδό-

ξων Ἐκκλησιῶν στὸ Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν ὡς μελῶν αὐτοῦ, καὶ **ἀφ' ἑτέρου** ἐξ αἰτίας τῶν φεμινιστικῶν κινήματων».

● **Στὴν δεξίωσι** πρὸς τιμὴν τῶν συνέδρων ποὺ ἐπακουλούθησε προσήλθαν καὶ «ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, ὁ Σεβ. κ. Νικόλαος, Ἀρχιεπίσκοπος τῶν ἐν Ἀθήναις Καθολικῶν, μὲ τὸν γενικὸ βικάριο πανοσ. κ. Νεκτάριο Βιδάλη, ὁ Σεβασμ. κ. Ἀνάργυρος, Ἐξαρχος τῶν Ἐνωτικῶν, μὲ τὸν προϊστάμενο τῆς Ἐνορίας Ἁγίας Τριάδος [ὁδοῦ Ἀχαρνῶν] καὶ ἀντέξαρχο πανοσ. ἀρχιμανδριτη Στέφανο Μαραγκό, ἐκπρόσωποι μοναχικῶν ταγμάτων, καθηγηταὶ καὶ ἄλλοι».

● **Τὴν Πέμπτη, 23η Σεπτεμβρίου**, «τὸ πρῶτ' οἱ σύνεδροι παρηκολούθησαν στὸν καθεδρικό Ναὸ Νέας Ἐρυθραίας τὴ Λειτουργία πού ἐτέλεσε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀττικῆς κ. Παντελεήμων καὶ ἄκουσαν τὸν ὠραῖο λόγο του (μετέφραζε ὁ π. Δημήτριος Σαλάχας), καὶ ἀφοῦ γεύθηκαν ἓνα πλούσιο πρόγευμα, τὸ πούλμαν τοὺς μετέφερε στὴ Ἱ. Μονὴ Πεντέλης, ὅπου τοὺς παρέθεσε γεῦμα ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χριστόδουλος, ἀφοῦ προηγουμένως ξεναγήθηκαν ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς. Μετὰ τὸ γεῦμα ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων τοὺς συνῶδευσε σὲ δύο νέες καὶ ἀκμάζουσες μονές, μία γυναικῶν καὶ μία ἀνδρῶν, στὸν Ὠρωπό, ὅπου ἔγιναν δεκτοὶ μὲ τὴν παροιμιώδη ἑλληνικὴ φιλοξενία».

◆ **Τελικά**, ἡ δυναμικὴ τῆς λεγομένης οἰκουμενικῆς προσεγγίσεως καὶ καταλλαγῆς, ὅπως ἀποδεικνύεται σαφῶς καὶ ἀπὸ τὸ 14ο Διεθνὲς Συνέδριο τῶν Ἀθηνῶν, περιλαμβάνει τόσο πολλοὺς τομεῖς καὶ τόσα πολλὰ ἐπίπεδα **διαχριστιανικοῦ** (βεβαίως δὲ καὶ διαθρησκειακοῦ) **συγχρωτισμοῦ**, ὥστε ἡ Ἱερὰ Κοινότης τοῦ Ἁγίου Ὁρους - εὐρισκομένη σὲ πλήρη κοινωνία μὲ τοὺς Οἰκουμενιστάς, θὰ ἔπρεπε νὰ ἀσκήνῃ συνεχῶς veto καὶ νὰ

διαμαρτύρεται ἀκαταπαύστως καὶ πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν, «λόγω τῆς διαφαινομένης οἰκουμενιστικῆς χροιάς» γιὰ τὸ κάθε σχεδὸν βῆμα τῶν Οἰκουμενιστῶν· ἕως πότε ὁμως; καὶ πρὸς τί; μήπως γιὰ νὰ παγιωθῇ μία ὀρθόδοξος «Διαμαρτύρησις» καὶ μάλιστα ἀναξιόπιστος;

➔ (Βλ. ἐφημερ. «Καθολικὴ», ἀριθ. 2893/12.10.1999, σελ. 3).

 13. Τὴν 12.10.1999, ἓνα δημοσίευμα τῶν ἐλλήνων Παπικῶν ἐκφράζει τὴν ἀνησυχία τους, διότι «τὸν τελευταῖο καιρὸ, μαζί μὲ τὴν ἔξαρση τοῦ φανατισμοῦ», «αὐξήθηκαν καὶ οἱ ἀναβαπτισμοὶ χριστιανῶν Καθολικῶν»· παρεθέτει τρία παραδείγματα (Θεσσαλονίκη, Εὐβοία, Πειραιάς) «ἀναβαπτισμῶν» ἢ «ξαναβαπτισμῶν»· διερωτᾶται, ἂν «ζητήθηκε νὰ βαπτισθῇ [μία πιστὴ Καθολικὴ] Ὁρθόδοξη ἢ Ἑλληνίδα;» καὶ προβαίνει σὲ μία ρητορικὴ σύγκρισι γιὰ νὰ ἀποδείξῃ τὸ κατ' αὐτοὺς ἀνεπίτρεπτο τοῦ «ἀναβαπτισμοῦ»: «Ἄν ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δὲν ἀναγνωρίζει ὡς **ἔγκυρο** τὸ βάπτισμα τῶν Καθολικῶν, πρέπει νὰ ἀναβαπτίζει ὅλους τοὺς Καθολικοὺς ὅσοι μέλλουν νὰ τελέσουν γάμο σὲ ναὸ Ὁρθοδόξων, ὅπως γίνεται λ.χ. μὲ τοὺς Μωαμεθανούς».

♦ **Τὸ δημοσίευμα** εἶναι ἐνδεικτικώτατον: οἱ Ὁρθόδοξοι κατακρίνονται, διότι βαπτίζουν τοὺς ἐξ αἱρέσεως προστιθεμένους στὴν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία, ὡς στερουμένους τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος **κατὰ τύπον** (τὸ λεγόμενο παπικὸ βάπτισμα εἶναι ἤδη μόνον ἴχνη ραντίσματος) καὶ **κατ' οὐσίαν** (ὁ Παπισμὸς εἶναι αἵρεσις τριαδολογική, ἐκκλησιολογική καὶ σωτηριολογική)· ἀλλοίμονον ἐὰν ἡ Ὁρθοδοξία γιὰ τὰ ὑψίστα σωτηριολογικὰ θέματα εἶχε ὡς συμβούλους Της τοὺς ἀποκοπέντας ἐξ Αὐτῆς καὶ μὴ κοινωνούντας μετ' Αὐτῆς ἑτεροδόξους καὶ ὄχι τὴν ἀκαινότημον Πατερικὴν καὶ Συνοδικὴν Παράδοσιν· τρεῖς ἀλλοίμονον δὲ στοὺς ἐξ ὀρθοδόξων *Οἰκουμειστὰς*, οἱ ὁποῖοι - ἀντικαταστήσαντες τοὺς *Ἱεραποστολικούς Διαλόγους*, γιὰ τὴν μετάνοια τῶν αἰρετικῶν, μὲ τοὺς *Οἰκουμεικούς Διαλόγους* τοῦ *Δογματικοῦ Συγκρητισμοῦ* - **διεκήρυξαν** τὴν ἰσοτιμία ὀρθοδόξου καὶ ἑτεροδόξου βαπτίσματος (Βαπτισματικὴ Θεολογία, Βελεμένδιος Συμφωνία, Συμφωνία Νέας Ὑόρκης) καὶ ἐστερέωσαν τὴν αὐτοπεποίθησι τῶν αἰρετικῶν στὸ δῆθεν βάπτισμά τους οὕτως, ὥστε νὰ κατακρίνουν τοὺς Ὁρθοδόξους (καὶ μάλιστα ἐντὸς τοῦ οἴκου των!)

ὅταν ἐφαρμόζουν αὐτὸ ποὺ παρέλαβαν καὶ αὐτὸ ποὺ ἐφήρμοζαν ἀνέκαθεν...

➔ (Βλ. ἐφημερ. «**Καθολικὴ**», ἀριθ. 2893/12.10.1999, σελ. 3).

 14. Ἀπὸ τῆς 1ης μέχρι καὶ τῆς 23ης τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου 1999 συνήλθε στὸ Βατικανὸ ἡ «*εἰδικὴ Σύνοδος τῶν Ἐπισκόπων τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας*» μὲ θέμα «*Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, παρὼν στὴν Ἐκκλησία του, πηγὴ ἐλπίδας γιὰ τὴν Εὐρώπῃ*»· ἦταν ἡ δεύτερη φορὰ μέσα σὲ δέκα χρόνια ποὺ συνήρχετο ἡ Σύνοδος αὐτή, προκειμένου νὰ ἀσχοληθῇ μὲ θέματα θεολογικά, ἠθικά, ποιμαντικά, κοινωνικά καὶ πολιτιστικά ποὺ ἀφοροῦν τὴν Εὐρώπῃ (ἡ πρώτη ἦταν τὸ 1991).

● **Ἄν καὶ ἦσαν** παρόντες ἀντιπρόσωποι τῆς Δ. καὶ Α. Εὐρώπης, ἡ Σύνοδος «*ἦταν μία παγκόσμια ἐκπροσώπηση τῆς Καθολικῆς Ἱεραρχίας καὶ γενικότερα τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἀφοῦ εἶχαν κληθεῖ νὰ λάβουν μέρος καὶ Ἱεράρχες ἀπὸ τὶς ἄλλες ἡπείρους, ὅπως καὶ λαϊκὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας ὡς ἀκροατὲς καὶ παρατηρητὲς*»· ἐξ Ἑλλάδος παρίστατο ὁ «*Ἀρχιεπίσκοπος τῶν ἐν Ἀθήναις Καθολικῶν καὶ πρόεδρος τῆς Ἱεραῶς Συνόδου τῆς Καθολικῆς Ἱεραρ-*

χίας τῆς Ἑλλάδος κ. Νικόλαος» καὶ ὁ «Ἀρχιεπίσκοπος Νάξου-Τήνου-Ἄνδρου καὶ Μυκόνου κ. Νικόλαος Πρίντζης».

● **Τελικά**, «στὶς ἐργασίες τῆς Συνόδου ἔλαβαν μέρος ἑκατὸν ὀγδόντα ἄτομα, καρδινάλιοι, ἀρχιεπίσκοποι, ἐπίσκοποι, γενικοὶ ἡγούμενοι καὶ ἡγουμένισσες μοναχικῶν ταγμάτων, λαϊκοὶ **καὶ μερικοὶ ἀντιπρόσωποι ἄλλων Ἐκκλησιῶν**, ὅπως τοῦ Πατριαρχείου **Κωνσταντινουπόλεως**, τῆς Ἐκκλησίας τῆς **Ἑλλάδος**, τῆς Ἐκκλησίας τῆς **Ρουμανίας** καὶ τῆς **Ρωσίας**, ἀλλὰ **καὶ ὁμολογιῶν τῆς Διαμαρτυρόμενης Ἐκκλησίας** μὲ ἐπικεφαλῆς τὴν ἐξέχουσα παρουσία τοῦ ἀδελφοῦ Ροζέ, ἰδρυτῆ τῆς οἰκουμένης κοινότητος τοῦ Ταιζέ τῆς Γαλλίας».

● **Ἐκτὸς τῶν παπικῶν ἐπισκόπων κ.ἄ.**, «μίλησαν καὶ οἱ ἐκπρόσωποι ἄλλων Ἐκκλησιῶν ὅπως ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γαλλίας Ἱερεμίας, πού ἐκπροσωποῦσε τὸ Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως, ὁ Σεβ. Longin [Λογγίνος], ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, ὁ Σεβ. Ἰωσήφ, ἐκπρόσωπος τῆς Ρουμανικῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας. Τὴν ὀρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος τὴν ἐκπροσώπησε ὁ Πανοσ. π. Κυριακὸς Τσουρός. Εἶχε προσκληθεῖ νὰ παραστεῖ καὶ ὁ καθη-

γητῆς κ. Σάββας Ἀγουρίδης, ὅμως προβλήματα ὑγείας, εὐτυχῶς μικρά, δὲν τοῦ ἐπέτρεψαν νὰ ταξιδέψει»· «οἱ ἐκπρόσωποι τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν» «ἀνέπτυξαν μὲ πολὺ ἀδελφικὸ πνεῦμα τὶς ἀπόψεις τους καὶ μετέφεραν τοὺς χαιρετισμοὺς τῶν Προκαθημένων τῶν Ἐκκλησιῶν τους».

● **Εἶναι ἀξιοσημείωτον**, ὅτι «καταχειροκροτήθηκε ἡ (σπουδαία) δῆλωση τοῦ Σεβ. ἱεράρχου κ. Ἰωσήφ, ἀρχιεπισκόπου τῶν Ρουμάνων Ὁρθοδόξων τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, “ἀδελφοῦ ἐπιτετραμμένου” τοῦ Πατριαρχείου Ρουμανίας στὴν (εἰδική) Σύνοδο, ὁ ὁποῖος ζήτησε συγγνώμη ἀπὸ τοὺς Ἑλληνοκαθολικοὺς (“οὐνίτες”) τῆς Ρουμανίας γιὰ ὅσα ὑπέφεραν ἐπὶ σαράντα ἔτη».

● **«Ἡ Σύνοδος** πραγματοποίησε 19 γενικὲς συνελεύσεις καὶ 15 συναντήσεις σὲ ομάδες ἐργασίας. Δηλαδή ἐγίναν 34 συνάξεις ἐργασίας ἀπὸ τὴν 1η Ὀκτωβρίου μέχρι καὶ τὶς 22 τοῦ ἴδιου μηνῆ, καὶ οἱ συνοδικοὶ πατέρες ἐργάσθησαν 125 ὥρες».

● **Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος** ἔγινε σημεῖο κριτικῆς ἀναφορᾶς ἀπὸ τοὺς Ἑλληνας Παπικούς, παρὰ τὴν ἐκπροσώπησίν της ἀπὸ τὸν π. Κ. Τσουρό: «Οἱ Ἀνακοινώσεις τῶν

έκπροσώπων του Οικουμενικού Πατριαρχείου, του Πατριαρχείου Ρουμανίας και άλλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ὡς “ἀδελφῶν ἐπιτετραμμένων” στήν Εἰδική Σύνοδο τῶν Ἐπισκόπων τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας **ἐνεφάνησαν πόσο ἀπέχει ἀπό τῆς Ἐκκλησίας αὐτῆς ἡ Ἑλλαδική, ἡ ὁποία ἀπεκάλυψε ἐντελῶς τὸ πρόσωπό της, ὅταν ἀρνήθηκε στὸν Ἐπίσκοπο Ρώμης καὶ Προκαθήμενο τῆς Ἐκκλησίας νὰ πατήσει τὸ πόδι του στήν Ἑλλάδα. Ἡ διάσταση αὐτῆ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς ἄλλης τῶν Ὁρθοδόξων» «τείνει νὰ τὴν ἀπομονώσει ἀπ’ αὐτῆς»· «ἦταν ἀληθινὰ στιγμὲς Πεντηκοστῆς καὶ ζωῆς πρωτοχριστιανικῆς κοινότητας, γιατί ἐκεῖ στὸ σύγχρονο αὐτὸ ὑπερῶο [τῆς εἰδικῆς Συνόδου] συμπροσεύχονταν καὶ συνεργάζονταν ἐπίσκοποι τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, ἀντιπρόσωποι τῶν ὁμολογιῶν τῆς Διαμαρτυρομένης Ἐκκλησίας. Ἦταν στιγμὲς ὁμορφες, γεμάτες ἀπὸ Χριστό, γεμάτες ἀπὸ Ἐκκλησία. **Κρίμα πὺ τέτοιες στιγμὲς στήν πατρίδα μας [Ἑλλάδα] δὲν ὑπάρχουν. Κρίμα****

πὺ τέτοιες στιγμὲς στήν πατρίδα μας **δὲν ἀναζητοῦνται.** Πολὺ κρίμα πὺ τέτοιες στιγμὲς στήν πατρίδα μας **δὲν εἶναι ἐπιθυμητές.** Κρίμα πὺ τέτοιες στιγμὲς στήν πατρίδα μας **ἀποφεύγονται** “ἵνα μὴ μianθῶσι” οἱ χριστιανοὶ ἀπὸ χριστιανούς!».

♦ **Εἶχαμε καὶ παλαιότερα** ἐπισημάνει τεκμηριωμένα, ὅτι διὰ τῶν «Ἐπισήμων Ἐπισκέψεων ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν ἱεραρχῶν στήν “Ἀδελφὴ Ἐκκλησία” τῆς Ρώμης» «ἡ ἔνωσις δὲν ἀναζητεῖται, ἀλλὰ ὑφίσταται καὶ ἐκφράζεται» ἢ «εἰδικὴ Σύνοδος» τοῦ Βατικανοῦ καὶ ἡ παρουσία τῶν Οἰκουμενιστῶν (μὲ ποιῆς θεολογικῆς, ἐκκλησιολογικῆς καὶ κανονικῆς προϋποθέσεις;) ἀπέδειξε γιὰ πολλοστὴ φορὰ τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλές· ἡ δυναμικὴ τοῦ **διαχριστιανικοῦ συγχρωτισμοῦ** εἶναι ἀναξέλεγκτος...

Ὁ μητροπολίτης Πισσοῦργου κ. Μάξιμος (ἀριστερὰ) συνευλογεῖ μὲ παπικὸ καὶ οὐνίτη ἐπίσκοπο, σὲ συνέδριο στὶς Η.Π.Α. τὸ 1998.

➔ (Βλ. *έφημερ. «Καθολική»*, ἀριθ. 2896/23.11.1999, σελ. 1, 5, 6, καὶ 8· περιοδ. «**Ὁρθόδοξος Ἐνημέρωσις**», ἀριθ. 15-16/Ἰανουάριος-Ἰούνιος 1995, σελ. 41-52).

 15. Τὴν 27.10.1999, ἡ Ὁρθόδοξος Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς ρουμανικῆς πόλεως Σιμπιού (Sibiu) «σὲ πανηγυρικὴ ἐκδήλωσι ἀνεκήρυξε ἐπιτίμους διδάκτορας» τὸν μητροπολίτη Τυρολόης καὶ Σερεντίου κ. Παντελεήμονα, Καθηγητὴν τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ ΑΠΘ καὶ Ἠγούμενον τῆς Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τῶν Βλατάδων, καθὼς ἐπίσης καὶ τρεῖς ἀκόμη θεολόγους καθηγητῆς: ἕναν Παπικό, ἕναν Λουθηρανὸ καὶ ἕναν Εὐαγγελικὸ-Μεταρρυθμιστή.

● **Τὸ γεγονός αὐτό**, ὅτι δηλαδὴ μία Ὁρθόδοξος Θεολογικὴ Σχολὴ «ἀνεκήρυξε ὡς ἐπιτίμους διδάκτορας ὄχι μόνον ὀρθόδοξον, ἀλλὰ καὶ ρωμαιοκαθολικὸν καὶ προτεστάντες θεολόγους», σχολιάζεται ἀπὸ τοὺς Οἰκουμενιστὰς εὐμενῶς, ἐφ' ὅσον «ἀποδεικνύει ὅτι ἡ Σχολὴ αὐτὴ ἔχει **οἰκουμενικὸν προσανατολισμὸ καὶ προάγει τὸν οἰκουμενικὸν διάλογο**»· τοῦτο ὅμως ἀποτελεῖ καὶ **πηγὴν ἀνησυχίας** γιὰ τοὺς Ὁρθοδόξους, οἱ ὁποῖοι διαπιστώνουν, ὅτι ὁ

«οἰκουμενικὸς προσανατολισμὸς» στὴν θεολογικὴ ἐκπαίδευσιν κερδίζει συνεχῶς ἔδαφος, πρᾶγμα ποῦ συμβάλλει ἀφ' ἐνὸς μὲν στὴν σχετικοποίησιν τοῦ ὀρθοδόξου θεολογικοῦ λόγου καὶ τὴν ἀπο-εκκλησιοποίησιν/ἀπο-πατερικοποίησίν του, ἀφ' ἑτέρου δὲ στὸν **Θεολογικὸ Συγκρητισμὸ**, βάσει τοῦ ὁποῖου πᾶσα θεολογικὴ γνῶσις - ὀποθενδήποτε προερχομένη - εἶναι ἀξιόπιστος καὶ ἀξιοσέβαστος, ἔχει χῶρον στὸ χωνευτήρι τῆς ἀκαδημαϊκῆς γνωσιολογίας καὶ τίθεται σὲ ἴση μοῖρα μὲ τὴν ὀρθόδοξον ἀποκαλυπτικὴν γνῶσιν.

◆ **Εἶναι πολὺ χαρακτηριστικὴ** ἐν προκειμένῳ ἡ ἐξῆς ἐρμηνευτικὴ ρῆσις τοῦ Μ. Βασιλείου, ἡ ὁποία καὶ ὀριοθετεῖ τὴν ὀρθόδοξον καὶ ἑτερόδοξον θεολογία: «**Ἡ γὰρ τῆς ἀληθείας ἀπόπτωσις ἀορασία ἐστὶ διανοίας καὶ τύφλωσις**» (PG τ. 29, στλ. 604AB).

➔ (Βλ. περιοδ. «**Ἐκκλησία**», Ἰανουάριος 1999, σελ. 30).

 16. Τὴν 8η Νοεμβρίου 1999 ὁ Πάπας Ἰωάννης Παῦλος Β΄ ἀφίχθη στὴν Τιφλίδα τῆς Γεωργίας, τὴν χώρα αὐτὴ τοῦ Καυκάσου, τὴν ὁποία ἐπεσκέπτετο γιὰ πρώτη φορά, κατόπιν προσκλήσεως τῆς Κυβερνήσεως, προκειμένου νὰ δοθῇ

άφορμή στροφής πρὸς τὴν Δύσι καὶ νὰ ἐνισχυθοῦν οἱ δεσμοὶ τῆς Γεωργίας μὲ αὐτὴν (πολιτικὴ σημασία τῆς ἐπισκέψεως).

● **“Ἄν καὶ ὁ Πάπας** μετέβη στὴν ἔδρα τοῦ Πατριαρχείου τῆς Γεωργίας, ὅπου εἶχε ἰδιαίτερη συνάντησι μὲ τὸν πατριάρχη τῆς Γεωργίας κ. Ἡλία Β΄· ἐπίσης, ἂν καὶ παρέστη σὲ πανηγυρικὴ συνεδρία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας· τέλος, ἂν καὶ συμπαρέστησαν Πάπας καὶ πατριάρχης σὲ δύο ἱερὲς ἀκολουθίες, ὅμως ἦταν ἐμφανές, ὅτι ἡ **Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς χώρας διατήρησε ἐπιφυλάξεις ἐναντι τῶν προθέσεων τοῦ Ἰωάννου Παύλου Β΄:** «κατόπιν αἰτήσεως τοῦ Ὁρθοδόξου Πατριάρχου Ἡλία Β΄, ὁ Πάπας τὸ πρωῒ τῆς 9ης Νοεμβρίου λειτούργησε ὄχι στὸ στάδιο τῆς πόλεως, ὅπως συνηθίζει, ἀλλὰ σὲ χῶρο κλειστό, στὸ ἀθλητικὸ μέλαθρο»· στὶς ἀκολουθίες ποὺ συμπαρέστησαν, «ὁ Ἡλίας Β΄ ὁμιλῶντας ἀπέφυγε τὴ λέξη οἰκουμενισμὸς καὶ τὴν ἀναφορά στὴν ἐκκλησιαστικὴ ἐνότητα, ἐνῶ ὁ Ἰωάννης Παῦλος Β΄ ἔκαμε ἐκκλήση καὶ γιὰ τὰ δύο»· τελικὰ οἱ δύο ἡγέτες ὑπέγραψαν μία *Κοινὴ Δήλωσι* ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ κόσμου.

● **Τὰ σχόλια τῶν Παπικῶν** γιὰ τὴν στάσι τοῦ Ὁρθοδόξου

Πατριαρχείου Γεωργίας εἶναι ἐνδεικτικὰ τῆς *εἰδικῆς στρατηγικῆς* ποὺ ἐξυπηρετοῦν οἱ ἐπισκέψεις αὐτὲς τοῦ Πάπα, πρᾶγμα ποὺ χρήζει περαιτέρω μελέτης καὶ ἐμβαθύνσεως: κατὰ τοὺς Παπικούς, ἦταν *«ἰσχνή [ἢ] ἀπολογία [ὁ ἀπολογισμὸς] τοῦ Οἰκουμενισμοῦ»* κατὰ τὸ ταξίδι στὴν Γεωργία καὶ κατενοήθη, ὅτι **«ἄλλο Ρουμανία, ἄλλο Γεωργία»**· ἡ μετάβασις τοῦ Πάπα στὴν Γεωργία, ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐπίσκεψι στὴν Ρουμανία καὶ κρινομένη *«μέσα στὸ πλαίσιο τῶν προσπαθειῶν ποὺ καταβάλλονται γιὰ τὴν ἐνότητα τῶν Ἐκκλησιῶν»*, *«φαίνεται σὰν ἓνα βῆμα πρὸς τὰ ὀπίσω ἐπειτ’ ἀπὸ δύο βήματα ποὺ εἶχαν γίνεϊ πρὸς τὰ ἐμπρός»*· *«παρ’ ὅλα ταῦτα ἡ Ἁγία Ἔδρα, ἡ ὁποία οὐδέποτε ἀποθαρρύνεται ἀλλὰ πάντοτε ἐλπίζει, ἐδήλωσε ὅτι καὶ μόνο τὸ ὅτι ἡ ἐπίσκεψις δὲν ἐμποδίσθηκε ἀλλὰ ἐγίνε, πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς οἰκουμενικὴ πρόδοσι»*.

◆ **Μέσω αὐτοῦ τοῦ πρίσματος** πρέπει νὰ θεωρηθῆ ἡ ἐπίμονη αὐτὴ προσπάθεια τοῦ Βατικανοῦ γιὰ ἐπίσκεψι τοῦ Πάπα καὶ στὴν Ἑλλάδα: πέρα τῶν ἐπισημῶν διαβεβαιώσεων, τὸ παπικὸ ταξίδι ἀποβλέπει σαφῶς στὴν *«οἰκουμενικὴ πρόδοσι»*, ἐντάσσεται στὸ *«πλάσιο τῶν προσπαθειῶν ποὺ καταβάλλον-*

ται για την ένότητα τῶν Ἐκκλησιῶν», ἀποσκοπεῖ στο «ἄνοιγμα προοπτικῶν» καὶ μελετᾶται προσεκτικῶς «πότε καὶ πῶς θὰ ἐπιτελεσθοῦν βήματα πρὸς τὰ ἐμπρός»· τοῦτο ἀπορρέει ἀπὸ τὴν **ἐκκλησιολογικὴ συνείδησι τοῦ Πάπα** ἔνεκα τοῦ «Πρωτείου» του: «Ὁ,τι ἀφορᾶ στὴν ένότητα τῶν χριστιανικῶν **Κοινοτήτων εἰσέρχεται προφανῶς στὰ πλαίσια τῆς μέριμνας τοῦ πρωτείου**. Ὡς Ἐπίσκοπος Ρώμης γνωρίζω καλά (...), ὅτι ἡ πλήρης καὶ ὁρατὴ κοινωνία ὄλων τῶν Κοινοτήτων, στίς ὁποῖες χάρη στὴν πιστότητα τοῦ Θεοῦ κατοικεῖ τὸ Πνεῦμα του, εἶναι ὁ διακαῆς πόθος τοῦ Χριστοῦ. **Εἶμαι πεπεισμένος ὅτι ἔχω στὸ σημεῖο αὐτὸ μιὰ ἰδιαίτερη εὐθύνη...**».

➔ (Ἐφημερ. «**Καθολικὴ**», ἀριθ. 2895/7.12.1999, σελ. 2, 4 καὶ 5· ἀριθ. 2900/18.1.2000, σελ. 4· περιοδ. «**Ἐπίσκεψις**», ἀριθ. 576/30.11.1999, σελ. 18· **Ἰωάννου-Παύλου Β΄**, «Ἴνα πάντες ἔν ὤσιν», § 95, 25.5.1995).

 17. Τὴν 12.11.1999, τὸ Πανεπιστήμιο τῆς Γενεύης, «μετὰ ἀπὸ ὁμόφωνη ἀπόφαση τοῦ Συλλόγου τῶν Καθηγητῶν τῆς Αὐτονόμου Σχολῆς Προτεσταντικῆς Θεολογίας», ἀνεκήρυξε τὸν μητροπολίτη Ἑλβετίας κ. Δαμα-

σκηνοῦ ἐπίτιμο Διδάκτορα (honoris causa), προκειμένου νὰ «τιμῆσθαι μίαν προσωπικότητα μοχθοῦσαν ἀδιακόπως διὰ τὴν οἰκουμενικὴν προσέγγισιν, ὡς καὶ διὰ τὴν προσέγγισιν μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως» καὶ νὰ «χαιρετίσθαι τὸν ὑψηλοῦ ἐπιπέδου καὶ βαθείας πνευματικότητος θεολόγον καὶ τὸν ἄνθρωπον τῆς ένότητος μεταξὺ τῶν πολιτισμῶν καὶ τῶν ὁμολογιῶν».

● **Ὁ Κοσμήτωρ** τῆς Αὐτονόμου Σχολῆς Προτεσταντικῆς Θεολογίας, κατὰ τὴν παρουσίασι τῆς προσωπικότητος καὶ τοῦ ἔργου τοῦ τιμωμένου κ. Δαμασκηνοῦ, ἐτόνισε μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς: «Ἀνικανοποίητος ἀπὸ τὴν ἀνύστακτη δραστηριότητά σας ὑπὲρ τοῦ οἰκουμενικοῦ διαλόγου, ἐθέσατε ἐπίσης στὴν ὑπηρεσία τοῦ διαθρησκειακοῦ διαλόγου τὰ προσωπικά σας χαρίσματα τοῦ διπλωμάτου καὶ τοῦ ἀνθρώπου τῆς πίστεως. Ὡς μεσογειακὸς ἄνθρωπος φαίνεσθε προορισμένοι νὰ διευκολύνετε τὶς σχέσεις μεταξὺ τοῦ μουσουλμανικοῦ κόσμου, τοῦ ἰουδαϊσμοῦ καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἀπὸ τὶς ρίζες σας γνωρίζετε ὅτι ἡ εἰρήνη μεταξὺ ὄλων τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἀβραὰμ εἶναι μίᾳ ἀνάγκη ὄχι μόνο γιὰ τὴν περιοχὴ, στὴν ὁποία γεννήθηκαν καὶ ἀνεπτύχθηκαν οἱ τρεῖς μονοθεῖ-

σμοί, αλλά σὲ τελευταία ἀνάλυση καὶ γιὰ ὁλόκληρο τὸν κόσμο».

● **Ἡ τιμητικὴ** αὐτὴ διάκρισις πρὸς τὸ πρόσωπο τοῦ κ. Δαμασκηνοῦ **αὐξάνει ἔτι περισσότερο τὶς ἀνησυχίες τῶν Ὀρθοδόξων** ὅσον ἀφορᾷ τὸν προσανατολισμὸ τῆς θεολογικῆς παιδείας (βλ. προηγουμένως, § 15), ὅταν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ Ἰνστιτούτο Μεταπτυχιακῶν Σπουδῶν Ὀρθοδόξου Θεολογίας, τὸ ὁποῖο λειτουργεῖ ἤδη ἐπὶ τριετίαν (1997-1999) στὸ Ὀρθόδοξο Κέντρο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὸ Σαμπεζὺ τῆς Γενεύης, ἰδρύθηκε **ἀπὸ κοινού** μὲ τὴν Προτεσταντικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Γενεύης καὶ **συνενώνει** «τὶς κοινὲς προσπάθειες [ὀρθοδόξων] θεολόγων πιστῶν στὶς ρίζες τους καί, συγχρόνως, ἀνοικτῶν στὶς νέες πραγματικότητες»: οἱ σκοποὶ τοῦ Ἰνστιτούτου ἦσαν σαφῶς διατυπωμένοι ἐξ ἀρχῆς: τὸ Ἰνστιτούτο, τοῦ ὁποίου Πρύτανις εἶναι ὁ κ. Δαμασκηνός, «ἐντάσσεται στὶς πολύπλευρες πνευματικὲς δραστηριότητες τοῦ Ὀρθοδόξου Κέντρου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ ἔχει ὡς σκοπὸ του νὰ προετοιμάζη θεολόγους - ἀμφοτέρων τῶν φύλων - γιὰ τὸν διεξαγόμενον σήμερα πολύπλευρο διαχριστιανικὸ καὶ διαθρησκειακὸ διά-

λογο, ἀπαιτοῦντα ἀρτίως κατηρητισμένα στελέχη»: «τὸ Ἰνστιτούτο ἐντάσσει στὸ Πρόγραμμα Σπουδῶν του ὡς ὑποχρεωτικούς κλάδους μαθημάτων τὴ Δογματικὴ καὶ τὴ Βιβλικὴ Θεολογία, οἱ ὁποῖοι θὰ διδάσκωνται ἀπὸ καθηγητὲς, ἀντιστοίχως τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν τοῦ Φριβούργου καὶ τῆς Γενεύης, παραλλήλως, βεβαίως, πρὸς τὴν ἀνάπτυξή τους ἀπὸ τοὺς Ὀρθοδόξους Καθηγητὲς τοῦ Ἰνστιτούτου».

● **Εἶναι ἄλλωστε χαρακτηριστικὸ**, ἐκτὸς τῶν πολλῶν ἄλλων, ὅτι κατὰ τὴν τελετὴ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους τοῦ Μεταπτυχιακοῦ Ἰνστιτούτου Ὀρθοδόξου Θεολογίας στὸ Ὀρθόδοξο Κέντρο τοῦ Σαμπεζὺ «ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Θιβάρεως κ. Pierre Duprey, Πρόεδρος τῆς ρωμαιοκαθολικῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὴν πολιτιστικὴ συνεργασία, ἀνέπτυξε τὸ ἐπίκαιρο θέμα ὑπὸ τὸν τίτλο: «Προοπτικὲς γιὰ τὸ μέλλον τῆς συνεργασίας μεταξὺ θεολογικῶν Σχολῶν», ὁ ὁποῖος εἶναι σημαντικὸ καὶ γιὰ τὶς μελλοντικὲς προοπτικὲς τοῦ Μεταπτυχιακοῦ Ἰνστιτούτου Ὀρθοδόξου Θεολογίας γιὰ τὶς παρασχεθεῖσες ἐξαιρετικὲς περιστάσεις πνευματικῆς καὶ ὑλικῆς προϋποθέσεις μεταπτυχιακῶν σπουδῶν» (sic).

◆ **Εἶναι σαφές**, ὅτι προωθεῖ-

ται σταθερά ή οίκουμενιστική προοπτική της θεολογίας, όπως την είχε διαγράψει άλλωστε και ο πατριάρχης Ἀθηναγόρας, ὁμιλῶν πρὸς τοὺς Φοιτητὰς τῆς Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας τοῦ Ἁγίου Κλήμεντος Ἀχρίδος, κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἐπισκέψεώς του στὴν Σόφια στὶς 13 Μαΐου 1969: «Καλούμεθα εἰς τὴν διαμόρφωσιν **μιᾶς θεολογίας οἰκουμενικῆς διαστάσεως**, ἡ ὁποία, ἀπηλλαγμένη τῶν ἐριστικῶν καὶ ἀμυντικῶν πλεγμάτων, ἐλευθερωμένη τῆς ἐπιδιώξεως τῆς αὐτοδικαιώσεως, θὰ εἶναι οὐχὶ λόγος περὶ Θεοῦ, ἀλλὰ Θεοῦ Λόγος, **ἐνοπιὸς τῶν Χριστιανῶν ἀπάντων**».

➔ (Βλ. περιοδ. «**Ἐπίσκεψις**», ἀριθ. 576/30.11.1999, σελ. 15-17· ἀριθ. 575/31.10.1999, σελ. 9-12· ἀριθ. 562/31.10.1998, σελ. 8-17· ἀριθ. 549/31.10.1997, σελ. 2-27· Ἀθανασίου Ἰ. Δεληκωστοπούλου, Ἔξω Ἀπὸ τὰ Τείχη: Ἀθηναγόρας Α΄, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ἔκδοσις β΄, Ἀθήνα 1988, σελ. 235).

 18. Τὴν 30.11.1999, ἐρωτάσθηκε ἡ Θρονικὴ Ἐορτὴ τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, στὴν ὁποία - ὅπως γίνεται κάθε φορὰ - παρευρίσκετο παπικὴ Ἀντιπροσωπία μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Καρδινάλιο κ. Ἐδουάρδο Κάσιντυ, Πρόεδρο

τοῦ Ποντιφικικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τῆς Προωθήσεως τῆς Ἐνότητος τῶν Χριστιανῶν ὡς συνήθως ἀντηλλάγησαν χαιρετισμοί, κινούμενοι μέσα στὴν ἀχλὺ τῆς ἀμφισβησίας καὶ τῶν ὑπαινιγμῶν τοῦ οἰκουμενικοῦ διαλόγου (βλ. καὶ προηγουμένως, § 10).

● **Ἐξ ἀπόψεως Οἰκουμενικῆς Κινήσεως**, εἶναι εὐνόητος «ἡ ἐκκλησιολογικὴ σημασία τῶν Θρονικῶν Ἐορτῶν Ρώμης καὶ Κωνσταντινουπόλεως», τὶ ἐκφράζει καὶ ποῦ ἀποβλέπει ἑνδεικτικῶς, ὁμολογεῖται ὅτι «ἡ κατ' ἔτος τακτικὴ ἀνταλλαγὴ τῶν ἐπισκέψεων τούτων ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν θρονικῶν ἐορτῶν τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Ρώμης ἀποτελεῖ ἀδελφικὴ μὲν, ἀλλὰ καὶ **ἐκκλησιολογικὴν πρᾶξιν**. Καὶ μόνον δι' αὐτῆς αἱ δύο Ἐκκλησίαι **θεολογοῦν, βιοῦν τὴν θεολογίαν τῆς κοινωνίας καὶ διακηρύσσουσι τὴν ἀμοιβαίαν ἀναγνώρισιν καὶ παραδοχὴν ἀλλήλων**».

● **Οἱ Παπικοὶ ὁμολογοῦν** ὅτι «ὁ ἀδελφικὸς συνεορτασμὸς τῶν θρονικῶν ἐορτῶν τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ρώμης καὶ Κωνσταντινουπόλεως κατέστη πλέον **ἱερὰ παράδοση** στὶς σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν», ἀλλὰ καὶ οἱ ἐξ ὀρθοδόξων Οἰκουμενισταὶ ἀποδέχονται, ὅτι ἡ ἀμοιβαία αὐτὴ συμμετοχὴ στὶς «Θρονικὲς Ἐορ-

Οι Κωνσταντινουπόλεως κ. Βαρθολομαίος και (τότε) Μύρων κ. Χρυσόστομος με την υπό τόν Καρδινάλιο Κάσιντυ παπική Άντιπροσωπία στην Θρονική Έορτή της Κωνσταντινουπόλεως τοῦ 1992. Στὸ ἄκρο ἄριστερὰ διακρίνεται και ὁ γνωστός ἑλληνας οὐνίτης ἱερεὺς καθηγητῆς π. Δημήτριος Σαλάχας.

τές» εἶναι **«καθιερωμένη ἀπὸ ἐτῶν παράδοση»**· κατὰ τοὺς Οἰκουμενιστάς, «ἡ ἀπὸ ἐτῶν καθιερωθεῖσα ἀνταλλαγὴ ἐπισήμων Ἀντιπροσωπειῶν κατὰ τὰς Θρονικὰς ἐορτὰς τῶν Ἐκκλησιῶν Κωνσταντινουπόλεως και Ρώμης» συνεχίζεται **«ἐπιτυχῶς ἄχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν»**.

♦ **Ἡ νέα αὐτὴ «Ἱερά Παράδοσις»** εἶχε ἀρχίσει τὸ **1969** με πρωτοβουλία τοῦ Βατικανοῦ, ἐπὶ πατριάρχου Ἀθηναγόρου· τότε ἡ Ρώμη, ἀποβλέπουσα στὴν εὐρυτέραν **«ἐμβάθυνσιν και ἀνάπτυξιν τῆς κοινωνίας μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν»**, ἐξεδήλωσε τὴν πρόθεσί της πρὸς περαιτέρω ἀνάπτυξι τοῦ τομέως τῆς

«συμπροσευχῆς» και γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ ἔκρινε εὐλογο νὰ μετέχη ἐπίσημως στὴν Θρονική Έορτή τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ἔτσι, τὸν Νοέμβριο τοῦ 1969, ἡ Ἀντιπροσωπία τοῦ Βατικανοῦ, ὑπὸ τὴν ἡγεσία τοῦ Καρδινάλιου Ἱ. Βίλλεμπρανς, μετέβη στὸ Φανάρι και ἔλαβε μέρος συμπροσευχομένη στὴν πανηγυρική πατριαρχική Θ. Λειτουργία, ὅπου ἔγιναν προσφωνήσεις και ἀντιφωνήσεις ἐνωτικοῦ και οἰκουμενιστικοῦ χαρακτῆρος, τὸν δὲ πανυγηρικὸν τῆς ἡμέρας ἐξεφώνησε ὁ τότε ἀρχιμανδρίτης Βαρθολομαίος Ἀρχοντώνης.

➔ (Βλ. περιοδ. **«Ἐπίσκεψις»**, ἀριθ. 576/30.11.1999, σελ. 9-15·

έφημερ. «Καθολική», ἀριθ. 2012/10.1.1978, σελ. 1 καὶ 4· ἀριθ. 2013/17.1.1978, σελ. 3· ἀριθ. 2014/24.1.1978, σελ. 3 καὶ 4: **π. Δημητρίου Σαλάχα**, «Ἡ ἐκκλησιολογικὴ σημασία τῶν θρονικῶν ἐορτῶν Ρώμης καὶ Κωνσταντινουπόλεως»· έφημερ. «Καθολική», ἀριθ. 2635/7.1.1992, σελ. 3· περιοδ. «**Επίσκεψις**», ἀριθ. 443/15.7.1990, σελ. 2· περιοδ. «**Ὁρθοδοξία**», Ὀκτ.-Δεκεμ. 1994, σελ. 853 καὶ 877· περιοδ. «**Ἅγιος Κυπριανός**», ἀριθ. 247/Μάρτιος-Ἀπρίλιος 1992, σελ. 61-64: «Νέα Ἱερὰ Παράδοσις», «Ἐνθρονίσεις» καὶ «Θρονικαὶ Ἑορταὶ» Οἰκουμειστῶν καὶ ἑτεροδόξων»· **Π. Γρηγορίου**, Πορεία πρὸς τὴν ἐνότητα, τόμος Α', σελ. 320-336).

 19. Ἀπὸ 11ης ἕως 14ης Νοεμβρίου 1999 συνήλθε στὴν Ἀθήνα «σὲ αἶθουσα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς τῶν ἐν Ἀθῆναις Καθολικῶν» τὸ «**Συμβούλιο Καθολικῶν Ἐπισκοπικῶν Συνόδων Εὐρώπης**» («Σ.Κ.Ε.Σ.Ε.)/«C.C.E.E.»): τὸ «Σ.Κ.Ε.Σ.Ε.» ἰδρύθηκε τὸ 1971, γιὰ νὰ προάγῃ τὴν συνεργασία τῶν ἐν Εὐρώπῃ παπικῶν ἐπισκόπων· κάθε χρόνο τὰ μέλη τοῦ «**Συμβουλίου**» συνέρχονται σὲ χώρα διαφορετικὴ γιὰ νὰ ἐξετάσουν ἐπίκαιρα θέματα ποὺ ἀφοροῦν τὸν χριστιανισμό τῆς Εὐρώπης.

● «**Ἡ περυσινὴ συνέλευσις**, ἔγινε στὸ Νέο Βάλαμο τῆς Φιλανδίας, μοναστήρι τῆς Ὁρθο-

δόξου Ἐκκλησίας. Στὸν Ναὸ τῆς μονῆς εἶχαν τελέσει τὴ Θ. Λειτουργία καὶ οἱ Καθολικοὶ μὲ τὴν παρουσία Ὁρθοδόξων».

● **Στὴν ἐφετινὴ 29η Συνέλευσί του** στὴν Ἀθήνα, τὸ «Σ.Κ.Ε.Σ.Ε.» συνεκέντρωσε 34 ἐπισκόπους, προέδρους τῶν κατὰ τόπους Συνόδων, ἐκ τῶν ὁποίων δύο ἀπὸ τὴν Ρωσία· τὸ πρωτὶ τῆς πρώτης ἡμέρας, Πέμπτη 11 Νοεμβρίου, ὁ πρόεδρος τοῦ «Σ.Κ.Ε.Σ.Ε.» καὶ ἀρχιεπίσκοπος Πράγας Καρδινάλιος κ. Μιλοσλάβ Βέλκ ἔδωσε συνέντευξι τύπου καὶ ἐξήγησε τὰ θέματα ποὺ θὰ ἐξετάζε τὸ «**Συμβούλιο**» στὴν 29η Συνέλευσί του.

● Ὁ κ. Μιλοσλάβ ἀπήντησε σὲ διάφορες ἐρωτήσεις τῶν δημοσιογράφων καὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀναφέρθηκε στὶς «ἄριστες σχέσεις ποὺ ἔχει ὁ ἴδιος μὲ τοὺς ἱεράρχες τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας» στὴν Τσεχία: «ἔτσι παρίσταται τὰ Χριστούγεννα (7 Ἰανουαρίου) στὸν Καθεδρικὸ Ναὸ τῶν Ὁρθοδόξων, καὶ ἐκεῖνοι ἔρχονται στὸν δικό του κατὰ τὴν ἐβδομάδα προσευχῶν ὑπὲρ τῆς ἐνότητος».

● «**Τὸ μεσημέρι τῆς 13ης** τοῦ μηνὸς ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Πράγας, συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο τῶν ἐν Ἀθῆναις Καθολικῶν καὶ ἀπὸ ἄλλους ἀρχιερεῖς, ἔγινε δεκτὸς ἀπὸ τὸν Μακ. Ἀρ-

χιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο. Ἡ ἐπίσκεψις ὑπῆρξε ἐθιμοτυπική».

♦ **Οἱ παπικὲς αὐτὲς δραστηριότητες, αἰσθητὰ ηὔξημένες στὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸ 1999, συνδυαζόμενες μὲ οἰκουμενικὲς ἐπαφὲς κάθε φορά, εἶναι σαφές, ὅτι ἐντάσσονται στὸ γνωστὸ πλαίσιο καὶ τὴν εἰδικὴ στρατηγικὴ τοῦ Βατικανοῦ: «Ἡ Ἁγία Ἐδρα οὐδέποτε ἀποθαρρύνεται, ἀλλὰ πάντοτε ἐλπίζει»...**

➔ (Βλ. ἐφημερ. «Καθολικὴ», ἀριθ. 2896/23.11.1999, σελ. 3).

 20. Τὴν 1η Ὀκτωβρίου 1999, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Βουλγαρίας «ἀνεκοίνωσε ὅτι προτίθεται νὰ ἀποχωρήσει ἀπὸ τὴν Συνέλευση τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν (ΚΕΚ), ποὺ συναθροίζει σήμερα 120 Ἐκκλησίες Διαμαρτυρομένων, Ἀγγλικανῶν καὶ Ὁρθοδόξων στὴν Εὐρώπη».

● **«Ἡ Βουλγαρικὴ Ἐκκλησία δὲν αἰτιολόγησε τὴν ἀπόφασί της, ὅμως πέρυσι εἶχε ἀποχωρήσει καὶ ἀπὸ τὸ Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν, καθὼς καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Γεωργίας τὸ 1997»** «ἡ ἀποχώρησις [τῆς Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας] θὰ γίνῃ στὶς 28 Δεκεμβρίου».

● **Οἱ παπικοὶ Οἰκουμενισταὶ ἐχαρακτήρισαν τὴν ἱστορικὴ**

αὐτὴν ἀπόφασί τῆς Ἐκκλησίας Βουλγαρίας ὡς **«νέο πλήγμα κατὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Διαλόγου»** καὶ διαπιστώνουν, ὅτι «τὰ τελευταῖα χρόνια εὐρεῖς κύκλοι Ὁρθοδόξων δείχνουν ἐχθρικές διαθέσεις ἀπέναντι τῶν οἰκουμενικῶν ὀργανώσεων, τὶς ὁποῖες καταγγέλλουν ὅτι κυβερνῶνται ἀπὸ τὶς Ἐκκλησίες τῶν Διαμαρτυρομένων καὶ ἐπηρεάζονται ἀπὸ φιλελεύθερες ἀπόψεις».

♦ **Ὅπως ὁμολογεῖται** καὶ ἀπὸ τοὺς ἰδίους τοὺς Οἰκουμενιστάς, οἱ Διάλογοι γιὰ τὴν ἀληθῆ ἐν Χριστῷ ἐνότητα ἔχουν ἀποτύχει ἐπομένως θὰ ἦταν εὐχῆς ἔργον ἢ **πλήρης διακοπὴ** τῆς λεγομένης Διαχριστιανικῆς Συνεργασίας ἐκ μέρους τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, διότι ἡ τυχὸν συνέχισις τῆς θὰ σημαίνει κατ' οὐσίαν τὴν ἀποδοχὴ ἐνὸς ἐκκλησιολογικοῦ μινιμαλισμοῦ, δηλαδὴ ἐπιδίωξι de facto μιᾶς ἐνότητος μὲ τοὺς ἑτεροδόξους ἠθικῆς φύσεως καὶ συγκρητιστικῆς συνυπάρξεως, ἡ ὁποία ὀδηγεῖ εὐθέως στὴν **ἐγκοσμοκρατία,** τὴν **ἠθικολογία** καὶ τὸν **κοινωνισμό.**

➔ (Βλ. ἐφημερ. «Καθολικὴ», ἀριθ. 2896/23.11.1999, σελ. 8· περιοδ. «Ὁρθόδοξος Ἐνημέρωσις», ἀριθ. 28/Ἀπρίλιος-Ἰούνιος 1998, σελ. 109-110 καὶ 116).

■ Διαθρησκειακά

✎ **1. 'Από τής 13ης μέχρι 16ης Δεκεμβρίου 1998**, έπραγματοποιήθη ή Δ' 'Ακαδημαϊκή Συνάντησις του Διαθρησκειακού Διαλόγου 'Ορθοδοξίας και 'Ιουδαϊσμού στα 'Ιεροσόλυμα, υπό την συμπροεδρίαν του μητροπολίτου 'Ελβετίας κ. Δαμασκηνοῦ και του Δρος Gerhart Rieger - έπιτίμου 'Αντιπροέδρου του Παγκοσμίου 'Ιουδαϊκού Συνεδρίου, τή συμμετοχή σαράντα προσωπικοτήτων και τών δύο πλευρών από δέκα έπτά χώρες τής Εύρώπης και τής 'Αμερικής.

● **Σημειωθήτω**, ότι οι τρεις προηγούμενες 'Ακαδημαϊκές Συναντήσεις έντασσόμενες στο όραμα τής Πανθρησκειακής 'Ενότητας, δηλαδή τής «συνεργασίας όλων τών θρησκειών υπέρ του ανθρώπου», «πρός έξυπνηρέτησιν του συγχρόνου ανθρώπου, άνεξαρτήτως φυλής και θρησκειύματος», είχαν συνέλθει: ή **Α'** στην Λουκέρνη τής 'Ελβετίας (Μάρτιος 1977), ή **Β'** στο Βουκουρέστι τής Ρουμανίας ('Οκτώβριος 1979) και ή **Γ'** στην 'Αθήνα (Μάρτιος 1993), ή όλη δέ σχετική δραστηριότης έχει ως άφετηρία της τήν απόφασιν

τής «Α' Προσυνοδικής Πανορθόδοξου Διασκέψεως» (Σαμπεζύ Γενεύης, 21-28.11.1976).

● **'Επίσης**, πρέπει νά τονισθῆ, ότι ό μητροπολίτης 'Ελβετίας είναι από τò 1977 «σέ παγκόσμιο επίπεδο, ό πρωτεργάτης και ύποστηρικτής του Διαλόγου μεταξύ 'Ιουδαϊσμού και 'Ορθοδοξίας, πράγμα που ίσχύει, από τò 1986 και για τόν Διάλογο μεταξύ 'Ισλάμ και 'Ορθοδοξίας».

◆ **Στήν Δ' 'Ακαδημαϊκή Συνάντησιν τών 'Ιεροσολύμων «προέκυψε τò γενικό συμπέρασμα ότι ό 'Ιουδαϊσμός και ό Χριστιανισμός έχουν στη διδασκαλία τους όλα τὰ άναγκαία στοιχεία για τήν άμοιβαία κατανόηση και για τήν είλικρινή συνεργασία στòν σύγχρονο κόσμο»** έγινε λόγος «για τήν έποικοδομητική συμβολή τών δύο θρησκειών στòν σύγχρονο οικουμενικό διάλογο» και έδηλώθη, ότι ό Διάλογος 'Ορθοδοξίας και 'Ιουδαϊσμού άποσκοπεί «και στην εύρύτερη συνειδητοποίηση του γεγονότος», ότι οι ύφιστάμενες διαφορές μεταξύ τών δύο θρησκειών «άποτελοῦν νόμιμες διαχρονικές έκφράσεις του φαινομέ-

νου τῆς θρησκείας καὶ δὲν συνεπάγονται ἢ δὲν πρέπει νὰ συνεπάγονται νοσηρὲς ἐκρήξεις θρησκευτικῆς μισαλλοδοξίας καὶ θρησκευτικῶν συγκρούσεων», στὸ δὲ Μήνυμα τοῦ πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου πρὸς τὴν Συνάντησι ἐτονίσθη μὲ χαρακτηριστικὴ ἔμφασι, ὅτι «ὁ διάλογος οὗτος δὲν γίνεται διὰ νὰ πεισθῇ τὸ ἔν τῶν μερῶν νὰ προσχωρήσῃ εἰς τὴν πίστιν τοῦ ἑτέρου, ἀλλὰ διὰ νὰ ἐδραιωθῇ ἡ διανθρωπίνῃ καταλλαγῇ καὶ εἰρηνικῇ συνεργασίᾳ, ὥστε αἱ ἑκατέρωθεν συνειδήσεις νὰ ἐπιλέξουν ἐν ἐλευθερίᾳ καὶ προσωπικῇ ὑπευθυνότητι τὴν ἐλκύνουσαν αὐτὰς πίστιν».

➔ (Βλ. περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 567/28.2.1999, σελ. 11-13· ἀριθ. 158/1.12.1976, σελ. 4· No Special/25.12.1976, σελ. 4· ἀριθ. 490/31.3.1993, σελ. 12· Ἱερομονάχου Κλήμεντος Ἀγιοκυπριανίτου, Ἡ συμβολὴ καὶ εὐθύνη τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν στὸ διαθρησκειακὸ ἄνοιγμα, Ἀθήνα 1999, ἰδιαιτέρως σελ. 33-37).

🦋 **2. Μετὰ ἀπὸ μία Διάσκεψη** Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν, Μουσουλμάνων, Ἰουδαίων καὶ Βουδιστῶν, ἡ ὁποία εἶχε πραγματοποιηθῆ τὴν 23.12.1998 καὶ εἶχε ἀποφασίσει τὴν οὐστάσι ἐνὸς διαθρησκειακοῦ ὄργανου

ἐντὸς τῆς Ρωσίας, ἀνεκοινώθη ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο Μόσχας ἢ ἴδρυσις τοῦ «Διαθρησκειακοῦ Συμβουλίου τῆς Ρωσίας», σκοπὸς τοῦ ὁποίου θὰ εἶναι «**ὁ συστηματικὸς διάλογος καὶ ἡ συνεργασία** τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας μὲ τὰ τρία λοιπὰ μείζονα θρησκείματα τῆς χώρας αὐτῆς, τούτέστι τὸν Ἰουδαϊσμό, τὸ Ἰσλάμ καὶ τὸν Βουδδισμό»· «τὸ νέο αὐτὸ σῶμα, πέρα ἀπὸ τὶς προσπάθειές του νὰ **συσφίγῃ τοὺς δεσμοὺς τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας μὲ τὰ προαναφερθέντα τρία θρησκείματα**, θὰ ἔχῃ καὶ κάποιον **πολιτικὸ χαρακτήρα**, δραστηριοποιούμενον ὡς ὁμάδα πιέσεως πρὸς τὴν ρωσικὴ κυβέρνηση», μία δὲ ἀπὸ τὶς πρῶτες δραστηριότητες τοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ «θὰ εἶναι ἡ διοργάνωση, τὸν ἐπόμενο Νοέμβριον [1999], ἐνὸς **Διαθρησκειακοῦ Συνεδρίου**, τοῦ πρώτου τέτοιας ὑφῆς μετὰ τὴν κατάρρευση τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως».

● **Ἡ ἀνησυχία** τῶν Ὁρθοδόξων εἶναι **εὐλόγως μεγάλη**: ἐγνώριζαν μέχρι τώρα τὴν ἴδρυσιν σὲ διάφορες χώρες τῶν λεγομένων «**Τοπικῶν Συμβουλίων Ἐκκλησιῶν**» («**Τ.Σ.Ε.**»), τὰ ὁποῖα «**παρουσιάζονται ὡς σμικρογραφία τῆς εὐρύτερης Οἰκουμενικῆς Κινήσεως**», περιλαμβάνουν

ώς μέλη όλες τις χριστιανικές όμολογίες, έχουν όμοσπονδιακό χαρακτήρα, είναι τριών ειδών: Έθνικά, Περιφερειακά και Ήπειρωτικά, αποτελούν «μίαν ούσιαστική έκφρασι τῆς οίκουμενικῆς κινήσεως», ἐντὸς δὲ μιᾶς ώρισμένης γεωγραφικῆς περιοχῆς **«ένσωματώνουν μὲ ἔστω ἀτελή τρόπο τις διηρημένες Ἐκκλησίες, καλοῦντα αὐτὲς νὰ εἶναι ὁμοῦ ἢ Ἐκκλησία σὲ κάθε μέρος»** καὶ ἔχουν καταστή «κανονικοὶ δίαυλοι», μέσω τῶν ὁποίων διοχετεύονται, ἐρμηνεύονται, ὑποστηρίζονται καὶ ἐνεργοποιούνται σὲ τοπικὸ ἐπίπεδο οἱ δραστηριότητες τοῦ «Π.Σ.Ε.».

● **Ἡ πρόοδος τῆς Διαθρησκευτικῆς Κινήσεως** ἔχει θέσει ἐπὶ τάπητος τὸ θέμα τῆς θεσμοποιήσεώς της μέσω τῆς ιδρύσεως ἐνὸς «Παγκοσμίου Συμβουλίου Θρησκείων», ἂν ἐν τῷ μεταξύ δὲν μετατραπῆ τὸ ἴδιο τὸ «Π.Σ.Ε.» σὲ ἕναν τέτοιο τερατώδη ὄργανισμό· **ἤδη ὅμως** μία Τοπικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία σπεύδει στὴν ἰδρυσι τοῦ «Διαθρησκευτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ρωσσίας» καὶ ἀνοίγει τὸν δρόμο πρὸς τὸ «Π.Σ.Θ.», πράγμα ἀναμενόμενο, βάσει τῆς δυναμικῆς τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως: **«Ἄν ὅλα τὰ Ἐκκλησιαστικά» σώματα εἶναι συγγενῆ μεταξύ των, τότε ὅλα μαζί εἶναι συγ-**

γενῆ πρὸς τὰ ἄλλα ἑθνοκεντρικά», καὶ ἐπομένως ὁ Ἐκκλησιαστικὸς Ὁμοσπονδισμὸς δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ καταλήξῃ σὲ μία συγκρητιστικὴ Παγκόσμια Ἐκκλησία».

◆ **Εἶναι πράγματι** λυπηρότατο οἱ Ὁρθόδοξοι νὰ λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν τους τις «ὀδηγίες» τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ «Π.Σ.Ε.» κ. Ρεϊζερ, ὁ ὁποῖος διακηρύσσει, ὅτι «ἡ ἀξίωσις διαθρησκευτικῆς συναντήσεως καὶ συνεργασίας εἶναι ἀναπόφευκτος γιὰ τὴν κοινωνία τοῦ μέλλοντος»· «οἱ χριστιανικὲς ἐκκλησίες πρέπει νὰ ἐργασθοῦν μὲ κάποια ἐπείγοντότητα γιὰ νὰ ὑπερβούν τις βαθεῖα ριζωμένες ἐπιφυλάξεις καὶ ἀναστολὲς γιὰ τὸν διαθρησκευτικὸν διάλογο. Αὐτὸς εἶναι ἕνας χώρος, στὸν ὁποῖον οἱ οἰκουμενικοὶ ὄργανισμοὶ σὲ ἐθνικό, περιφερειακὸ καὶ διεθνὲς ἐπίπεδο θὰ πρέπει νὰ εἶναι πρωτοπόροι».

➔ (Βλ. περιοδ. «Ἐνημέρωσις», ΙΕ-1999/1-2, σελ. 6-7· περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 566/31.1.1999, σελ. 9· περιοδ. «Ε.Ν.Ι.», Νο 5/18.3.1998, π. 23· Βασιλείου Θ. Σταυρίδου, Ἱστορία τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, σελ. 63-64: «7. Τοπικὰ Συμβούλια Ἐκκλησιῶν», Θεσσαλονίκη 1996· Frank Short, «National Councils and Churches», στὸ The Ecumenical Advance - Α

History of the Ecumenical Movement, Vol. 2/1948-1968, § 4, pp. 93-113, Geneva 1993: **Thomas F. Best**, «*Councils of Churches: Local, National, Regional*», στο *Dictionary of the Ecumenical Movement*, pp. 231-238, Geneva 1991· **Hieromonk Seraphim Rose**, *Orthodoxy and the Religion of the Future*, Platina California, 1979).

 3. 'Από 18ης έως 19ης Φεβρουαρίου 1999 πραγματοποιήθηκε στην Ρώμη, υπό την αιγίδα της 'Επιτροπής του Ο.Η.Ε. για την άσκησι των άπαραχαράκτων δικαιωμάτων του Παλαιστινιακού Λαού, ή «*Διεθνής Διάσκεψη: Βηθλεέμ 2000*».

● **Στην Διάσκεψη** ώμίλησαν εκπρόσωποι κρατών και διεθνών 'Οργανισμών, ως εκπρόσωπος δὲ τοῦ πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου ἔλαβε τὸν λόγο καὶ ὁ μητροπολίτης 'Ελβετίας κ. Δαμασκηνός, ὁ ὁποῖος εἶπε μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς: «*Οἱ τρεῖς μονοθεϊστικὲς Θρησκείες [Ἰουδαϊσμός, Χριστιανισμός, Ἰσλάμ] ἔχουν στὴ διδασκαλία τους ὅλα τὰ βασικά ἐκεῖνα στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα προσδιορίζουν τὸ πνευματικὸ περιεχόμενον τῆς ἀποστολῆς κάθε θρησκείας γιὰ τὴν ἐνθάρρυνση τῆς εἰρηνικῆς συνυπάρξεως τῶν πιστῶν τους στὴν ἴδια περιοχὴ μὲ ἓνα εἰλι-*

κρινῆ σεβασμὸ τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας τῶν πιστῶν τῶν ἄλλων Θρησκειῶν. Μόνον μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ τὸ πνεῦμα τῆς εἰρήνης, τὸ ὁποῖο γεννήθηκε στὴ Βηθλεέμ, θὰ γίνῃ τὸ ὑπέροχον σύμβολο γιὰ τὴν εἰρηνικὴ συνύπαρξη τῶν λαῶν ὄχι μόνον στοὺς Ἱεροὺς Τόπους τῆς Παλαιστίνης, ἀλλὰ καὶ σὲ ὁλόκληρον τὸν κόσμον. Αὐτὸ τὸ πνεῦμα τῆς Βηθλεέμ πρέπει νὰ ἐπικρατήσῃ κατὰ τὴν τρίτη χιλιετία, ὥστε οἱ Ἱεροὶ Τόποι νὰ ἀκτινοβολοῦν συνεχῶς τὴν εἰρήνην τοῦ οὐρανοῦ στὴ γῆ σὲ μία ἀδιάλειπτη μυσταγωγία προσευχῆς καὶ ἀδελφοσύνης τῶν πιστῶν τῶν τριῶν Θρησκειῶν».

◆ **Οἱ διαθρησκειακὲς** αὐτὲς ἀπόψεις τοῦ κ. Δαμασκηνοῦ πρέπει νὰ κατανοοῦνται/ἀποκωδικοποιοῦνται μέσῳ παλαιότερων τολμηρῶν ἀπόψεων του, διὰ τῶν ὁποίων κατήργησε τὴν σωτηριολογικὴ ἀναγκαιότητα καὶ ἀποκλειστικότητα τῆς 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας καὶ τοποθέτησε Αὐτὴν μαζί μὲ τίς ἄλλες θρησκείες «**στὸ ἴδιο σχέδιο τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ κόσμου**», τῶν «**ἄλλων θρησκειῶν**» θεωρουμένων ὑπ' αὐτοῦ «**ὡς ἠθελημένων ὁδῶν ἀπὸ τὸν Θεὸν γιὰ τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ καὶ τὴ σωτηρία τῶν πιστῶν τους**»!...

➔ (Βλ. περιοδ. «*Ἐπίσκεψις*»,

ἀριθ. 568/31.3.1999, σελ. 7-10· ἀριθ. 523/31.10.1995, σελ. 12· **Δαμασκηνοῦ Παπανδρέου, Μητροπολίτου Ἐλβετίας**, Λόγος Διαλόγου - Ἡ Ὁρθοδοξία ἐνώπιον τῆς τρίτης χιλιετίας, σελ. 156, ἐκδόσεις «Καστανιώτη», Ἀθήνα 1997· περιοδ. «**Θεὸς καὶ Θρησκεία**», ἀριθ. 2/1999).

Οἱ Κωνσταντινουπόλεως κ. Βαρθολομαῖος καὶ Ἐλβετίας κ. Δαμασκηνὸς μετὰ τὴν Πριγκίπισσα τῆς Ἰορδανίας Ραχμάχ, στὴν Ἡ' Ἀκαδημαϊκῆ Συνάντησι Χριστιανῶν καὶ Μουσουλμάνων (Κωνσταντινούπολις, Ἰούνιος 1997).

4. Τὴν 3ῃ Μαΐου 1999, ἰδρύθη στὴν Γενεύη ἓνα νέο διαθρησκειακὸ ὄργανο: τὸ «**Ἰδρυμα Διαθρησκειακῶν καὶ Διαπολιτισμικῶν Ἐρευνῶν καὶ Διαλόγων**», μετὰ σκοπὸν τὴν ἴδρυσι, λει-

τουργία καὶ οἰκονομικὴ διασφάλισι ἐνὸς Κέντρου διαθρησκειακῶν καὶ διαπολιτισμικῶν ἐρευνῶν καὶ διαλόγων πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἰδρύματος ὤρισθη ὁ μητροπολίτης Ἐλβετίας κ. Δαμασκηνός, ἓνας ἀπὸ τὰ ἐννέα ἰδρυτικὰ μέλη τοῦ Ἰδρύματος, τὰ ὁποῖα βεβαίως ἀποτελοῦν ἓνα σύνολο ἑτεροδόξων καὶ ἑτεροθρήσκων.

● **Βάσει** τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Κέντρου, μετὰ τῶν σκοπῶν του εἶναι καὶ ἡ ἀναζήτησις «**τοῦ πλέον οὐσιαστικοῦ καὶ αὐθεντικοῦ μηνύματος τῶν τριῶν μονοθεϊστικῶν θρησκειῶν, ἧτοι τοῦ Χριστιανισμοῦ, τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ τοῦ Ἰσλάμ** πρὸς τὸν σύγχρονον κόσμον, ἐν ὄψει τοῦ ΚΑ' αἰῶνος», «ἡ ἀμοιβαία γνωριμία καὶ διαθρησκειακὴ καὶ διαπολιτισμικὴ προσέγγισις τῶν ὄνω μονοθεϊστικῶν θρησκειῶν καὶ τῶν φορέων καὶ ἐκφραστῶν αὐτῶν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ἄρσεως τῶν παρεξηγήσεων τοῦ παρελθόντος» καὶ «ἡ ἐκδοσις ἐν ὄψει τῆς Τρίτης Χιλιετίας τριῶν Τόμων εἰς μίαν θήκην περιλαμβανόντων τὸ πρωτότυπον κείμενον τῶν ἱερῶν πηγῶν (μετὰ παραλλήλου ἐγκύρου μεταφράσεως αὐτῶν) τῶν ὄνω μονοθεϊστικῶν θρησκειῶν, μέλλοντος νὰ ἀποτελέσῃ σημεῖον

ἀναφορᾶς ἐν τῇ πραγματώσει τῶν σκοπῶν τοῦ Ἰδρύματος».

● **«Οἱ διαθρησκειακοὶ διάλογοι τῆς Ὁρθοδοξίας μὲ τὸν Ἰουδαϊσμό καὶ τὸ Ἰσλάμ, οἱ ὁποῖοι διεξάγονται κατὰ τὶς δύο τελευταῖες δεκαετίες μὲ πρωτοβουλία τοῦ Ὁρθοδόξου Κέντρου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου (Σαμπεζὺ Γενεύης), ἐνθαρρύνθηκαν μὲ ὁμόφωνη ἀπόφαση τῆς Γ΄ Προσυνοδικῆς Πανορθόδοξου Διασκέψεως (Σαμπεζὺ, 1986) καὶ ἀνοιξαν νέες προοπτικὲς γιὰ τὴν ἀμοιβαία κατανόηση καὶ τὴν εἰλικρινῆ συνεργασία τῶν θρησκείων»,** ὅπως διατείνονται οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταί, πράγματι ὁμως καλλιεργοῦν - ἔστω καὶ ἀνεπιγνώστως - τὸν θρησκευτικὸ συγκρητισμὸ.

◆ **Δὲν θὰ πρέπει,** λόγου χάριν, νὰ λησμονῆται, ὅτι στὴν «Δ΄ Ἀκαδημαϊκῆ Συνάντηση Χριστιανῶν καὶ Μουσουλμάνων» (Κωσταντινούπολις, 10-14.9.1989) ὁ κ. Δαμασκηνὸς διετύπωσε τὴν ἐξῆς ἀποψι:

«Ἡ οὐσιαστικὴ ἀνεξιθρησκεία δὲν περιορίζεται σὲ ἀπλή ἀνοχή, ἀλλὰ συνίσταται, πέραν αὐτῆς, καὶ σὲ μία θετικὴ ἀναγνώριση μιᾶς ξένης θρησκείας ὡς γνήσιας δυνατότητος συναντήσεως μὲ τὸ Ἱερό».

➔ (Βλ. περιοδ. «Ἐπίσκεψις»,

ἀριθ. 570/31.5.1999, σελ. 6-7· ἀριθ. 426/1.1.1989, σελ. 6· περιοδ. «Θεὸς καὶ Θρησκεία», ἀριθ. 5/1999, σελ. 186-187).

✂ **5. Ἀπὸ 1ης ἕως 3ης Ἰουλίου 1999,** ἐπραγματοποιήθη στὸ Παρίσι ἡ 5η Συνάντησις τῆς Ἐπιτροπῆς Διαλόγου μεταξὺ τοῦ Παπισμοῦ καὶ τοῦ Ἰσλάμ· ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτὴ ἐδημιουργήθη κατὰ τὸ ἔτος 1995 καὶ στὴν 5η Συνάντησί της ὑπεγράμμισε, ὅτι ἡ συνέχεια καὶ ἡ πρόοδος τοῦ διαλόγου αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος ἔχει βεβαίως μία καθαρῶς ἐγκοσμιοκρατικὴ προοπτικὴ (ἐπικράτησις διακαιοσύνης, προώθησις εἰρήνης, διασφάλησις σεβασμοῦ ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπειᾶς, ἐξασφάλησις ἀσφαλοῦς συνυπάρξεως γιὰ ὅλη τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνία), **«πρέπει νὰ εἶναι ἡ πίστη στὸν ἕνα Θεὸ καὶ στὶς ἠθικὰς ἀρχὰς ποὺ πηγάζουν ἀπὸ τὸ θέλημα Του».**

● **Ὁ Παπισμὸς,** ἀπὸ τὴν Β΄ Βατικανῆ Σύνοδο (1962-1965) καὶ ἐξῆς εἶναι σταθερὰ προσηλωμένος στὴν διαθρησκειακὴ προοπτικὴ, ὁ δὲ νῦν Πάπας Ἰωάννης Παῦλος Β΄ εἶναι πρωτοπόρος τῆς διαθρησκειακῆς θεολογίας καὶ πράξεως· εἶναι χαρακτηριστικὸ, ὅτι οἱ Παπικοὶ ὑποστηρίζουν, ὅτι «οἱ μὴ χριστιανικὲς μεγάλες θρησκείες περιέχουν ἀξίες καὶ

στοιχεία σωτηρίας, αλλά όχι δίχως την επέμβαση του Ἰησοῦ καὶ τῆς Ἀγίας του Ἐκκλησίας· «ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ εὐρίσκεται καὶ ἐκτὸς τῶν συνόρων τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐνεργεῖ θαυμαστά τὸ ἔργο της ὄχι χωρὶς τὴν ἐπίδραση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, μοναδικοῦ σωτήρα τοῦ κόσμου. **Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ἐνεργεῖ δυναμικὰ πρῶτα μέσα στὸν Ἰουδαϊσμό, ἔπειτα στὸ Ἰσλάμ, στὸν Βουδδισμό καὶ σὲ κάθε ἄλλη γνωστὴ θρησκεία μὴ Χριστιανική**».

♦ **Ἐπίσης**, στὴν Εὐρώπη γνωρίζει μεγάλη κυκλοφορία τὸ βιβλίον τοῦ γνωστοῦ **Καρδινάλιου Ἰωσήφ Ράτζινγκερ**, «Ἡ ποικιλία τῶν θρησκειῶν καὶ ἡ μία Διαθήκη», στὸ ὁποῖο παρουσιάζονται οἱ προϋποθέσεις τοῦ διομολογιακοῦ καὶ διαθρησκευτικοῦ διαλόγου, καὶ ἐκτὸς τῶν ἄλλων ὑποστηρίζεται, ὅτι «ὅσον ἀφορᾷ τὶς ἐξωβιβλικές θρησκείες, αὐτὲς δὲν πρέπει νὰ παρουσιάζονται ἀπλῶς ὡς **Εἰδωλολατρία ἢ ὡς πλάνη, διότι σ' αὐτὲς ὑπάρχει ἀναμφιβόλως τὸ θεῖο στοιχεῖο**» καὶ ὅτι «ὁ Χριστιανισμός, χωρὶς νὰ θυσιάσῃ τὴν ἰδιοτυπία καὶ μοναδικότητά του **εἶναι δυνατόν νὰ δεχθῇ ὠθήσεις καὶ παρορμήσεις ἀπὸ τὶς "μυστικὲς θρησκείες" τῆς Ἄπω Ἀνατολῆς**».

➔ (Βλ. περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 572/31.7.1999, σελ. 5-6 ἔφημερ. «Καθολική», ἀριθ. 2866/7.7.1998, σελ. 5· περιοδ. «Ἐκκλησία», 15.7.1998, σελ. 5418).

✂ **6. Ἐν σχέσει** μὲ τὴν στάσι τοῦ Παπισμοῦ ἐναντι τῶν θρησκειῶν τοῦ κόσμου, εἶναι ἐνδεικτικὴ ἡ εἶδησις, ὅτι «τὸ Παπικὸ Συμβούλιο γιὰ τὸν Διαθρησκειακὸ Διάλογο, ἐξ ἀφορμῆς τῆς κυρίως βουδδιστικῆς ἐορτῆς *Vesakh*, δημοσίευσε χαιρετιστήριον μῆνυμα, στὸ ὁποῖο ὁ Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου *Καρδινάλιος [Francis] Arinze* ἐκφράζει τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡ «ἐμβάθυνσις στὴ φιλία» καὶ ἡ συνεργασία τῶν ἐκπροσώπων τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τοῦ Βουδδισμοῦ θὰ εἶναι σπουδαία συμβολὴ στὴ λύσι πολλῶν κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν προβλημάτων τοῦ κόσμου τούτου».

● **Καὶ εἶναι ἐπίσης** πολὺ χαρακτηριστικὴ ἡ εἶδησις, ὅτι «ἐσχάτως πληθύνονται στὴν Εὐρώπη τὰ συνέδρια καὶ οἱ ἡμερίδες ρωμαιοκαθολικῶν καὶ προτεσταντικῶν οἰκουμενικῶν κύκλων καὶ ἐκπροσώπων τῆς βουδδιστικῆς θρησκείας πρὸς ἐξέτασιν τῶν σχέσεων Χριστιανισμοῦ καὶ Βουδδισμοῦ, πρὸς ἐπισημανσὶν τῶν σημείων ἐπαφῆς μεταξὺ αὐτῶν, πρὸς - ἀπηλ-

λαγμένην διλετταντισμοῦ [έρασιτεχνισμοῦ] - ὀρθὴν ἐρμηνείαν τῶν ἐπισημαινομένων "ὁμοιοτήτων" καὶ πρὸς συνεργασίαν τῶν ἐκπροσώπων τῶν δύο θρησκειῶν γιὰ ζητήματα δικαιοσύνης, εἰρήνης, προστασίας τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων κ.τ.τ.».

◆ **Ἡ στάσις αὐτὴ τοῦ Παπισμοῦ** βασίζεται στὴν «Δήλωση γιὰ τὶς σχέσεις τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὶς μὴ χριστιανικὲς θρησκείες» («*Nostra Aetate*»)/«*Στὴν Ἐποχὴ μας*») τῆς Β' Βατικανῆς (1962-1965), ὅπου μεταξὺ ἄλλων ἀναφέρεται, ὅτι «**ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία δὲν ἀπορρίπτει τίποτε ἀπὸ ὅσα ἀληθινὰ καὶ ἅγια βρίσκονται στὶς θρησκείες αὐτὲς [Ἰουδαϊσμό, Βουδδισμό κ.ἄ.]**» καὶ «*παροτρύνει τὰ παιδιὰ τῆς μὲ σύνεση καὶ ἀγάπη νὰ συνδιαλέγονται καὶ νὰ συνεργάζονται μὲ τοὺς ὁπαδοὺς τῶν ἄλλων θρησκειῶν καί, μαρτυρώντας τὴ χριστιανικὴ τους πίστη καὶ ζωὴ, νὰ ἀναγνωρίζουν, νὰ διατηροῦν καὶ νὰ προάγουν τὶς πνευματικὲς, ἠθικὲς, κοινωνικὲς καὶ ἐκπολιτιστικὲς ἀξίες ποὺ βρίσκονται σ' ἐκείνους*» (§ 2).

➔ (Βλ. περιοδ. «*Ἐκκλησία*», Σεπτέμβριος 1999, σελ. 553β· **Β' Συνόδου Βατικανοῦ**, Γιὰ τὸν Οἰκουμενισμό - Γιὰ τὶς μὴ Χριστιανικὲς Θρησκείες - Γιὰ τὴ Θρησκευτι-

κὴ Ἐλευθερία, ἐκδόσεις «Γραφεῖον Καλοῦ Τύπου», τ. 7, σελ. 39-48).

✂ **7. Ἀπὸ 24ης ἕως 29ης Ὀκτωβρίου 1999**, συνεκλήθη στὴν πόλι τοῦ Βατικανοῦ Διεθνὲς Διαθρησκειακὸ Συνέδριο μὲ γενικὸ θέμα: «*Στὸ κατώφλι τῆς τρίτης χιλιετίας· ἡ συνεργασία μεταξὺ τῶν διαφόρων θρησκειῶν*», τὸ ὁποῖο συνεκέντρωσε 220 ἐκπροσώπους 20 θρησκευτικῶν κοινοτήτων (Χριστιανοί, Μουσουλμάνοι, Ἑβραῖοι, Βουδιστές, Σιντοϊστές, Ἰνδουϊστές, Σίχ, Ζωροάστρες, Κομφουκιανιστές, Μανδαῖοι κλπ.)· «*γιὰ κάθε ἀντιπροσωπεῖα θρησκευτικῆς παραδόσεως εἶχε προβλεφθῆ ἰδιαίτερος τόπος ἐκπληρώσεων τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων τῆς*».

● **Ἡ πενθήμερη Διαθρησκειακὴ Συνάντησις** περατώθηκε «*μὲ τὴν ἀνάγνωση κοινῆς Διακηρύξεως κατὰ τὴν διάρκεια σχετικῆς τελετῆς ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Ἁγίου Πέτρου στὴν Ρώμη*», ὅπου ὠμίλησε καὶ ὁ Πάπας Ἰωάννης Παῦλος Β', ὁ ὁποῖος εἶπε μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἐξῆς χαρακτηριστικά: «*Ἡ σημερινὴ μας συνάντησις στὴν Πλατεία Ἁγίου Πέτρου ἀποτελεῖ νέο βῆμα τῆς πορείας, τὴν ὁποία ἀρχίσαμε πρὸ δεκατριῶν ἐτῶν στὴν Ἀσσίζη. Προσευχόμενοι σὲ γλώσσες πολλῆς, ζητοῦμε*

Ἀπὸ τὴν Διαθρησκειακὴ Συνάντησι τῆς Ἀσίζης τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1986.

ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ νὰ μᾶς φωτίζει, νὰ μᾶς καθοδηγεῖ καὶ νὰ μᾶς δίνει δύναμη, ὥστε ὡς ἄνδρες καὶ γυναῖκες ποὺ ἐμπνέονται ἀπὸ τὴν πίστη των νὰ κατορθώσουμε νὰ συνεργασθοῦμε γιὰ νὰ συνοικοδομήσουμε τὸ μέλλον τῆς ἀνθρωπότητος μὲ ἁρμονία, δικαιοσύνη, εἰρήνη καὶ ἀγάπη», ἐφ' ὅσον «οἱ θρησκευτικοὶ ἡγέτες ἔχουν σπουδαῖο ἔργο νὰ ἐπιτελέσουν στὴν ἐνίσχυση τῆς ἐλπίδος, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς εἰρήνης».

● **Στὸ Μήνυμά του** πρὸς τὸ Συνέδριο, ὁ πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος εἶναι σαφές, ὅτι προσεπάθησε νὰ ἀποτρέψῃ τὴν ἀντίληψι ὅτι διὰ τῆς διαθρησκειακῆς δραστηριότητος ἐπιδιώκεται ἡ συγχώνευσις τῶν θρησκειῶν εἰς

ἐν κρᾶμα κοινῶς ἀποδεκτόν, ὃ δὲ μητροπολίτης Ἑλβετίας κ. Δαμασκηνός, ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, «μὲ κατάλληλες παρεμβάσεις του στὶς συζητήσεις ἀπέκρουσε ἢ τουλάχιστον ἀπεδυνάμωσε **τὶς εὐνόητες συγκρητιστικὰς προτάσεις**, οἱ ὁποῖες προεβάλλοντο ἀπὸ τοὺς ἐκπροσώπους τῶν ἀπω-ανατολικῶν κυρίως Θρησκευμάτων».

◆ **Τὸ θέμα ὁμῶς** τοῦ συγκρητισμοῦ ὑφίσταται *de facto*: ἔχει ἤδη δημιουργηθῆ «ἐν κρᾶμα κοινῶς ἀποδεκτόν», **ἐφ' ὅσον** ἡ διαθρησκειακὴ συνεργασία εἶναι παροῦσα· **ἐφ' ὅσον** οἱ θρησκευτικοὶ ἡγέτες ἔχουν ἓνα κοινὸ ἔργο· **ἐφ' ὅσον** οἱ θρησκευτικοὶ ἐκπρόσωποι συν-οικοδομοῦν τὸ μέλλον τῆς ἀνθρωπότητος· **ἐφ' ὅσον** οἱ θρησκείες τοῦ κόσμου συμπροσεύχονται· **ἐφ' ὅσον** οἱ μὴ χριστιανικὲς θρησκείες ἤδη ἀναγνωρίζονται ὡς «γνήσιες δυνατότητες συναντήσεως μὲ τὸ Ἱερὸ» καὶ ὡς «ἠθελημένες ὁδοὶ ἀπὸ τὸν Θεὸ γιὰ τὴν δόξα τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν σωτηρία τῶν πιστῶν τους»!...

➔ (Βλ. περιοδ. «**Επίσκεψις**», ἀριθ. 575/31.10.1999, σελ. 15-18· ἀριθ. 572/31.7.1999· ἐφημερ. «**Καθολικὴ**», ἀριθ. 2898/21.12.1999, σελ. 2 καὶ 4· περιοδ. «**Ἐκκλησία**», Νοέμβριος 1999, σελ. 684β· σχετικὴ **θιν-**

τεοταινία με την καταληκτήρια τελετή στην πλατεία του Άγιου Πέτρου).

8. Ἐπὶ 7 ἕως 9 Νοεμβρίου 1999, οἱ Ἰνδουῖσται ἐώρτασαν τὸ Diwali, γνωστὸ καὶ ὡς Deeravali, τὸ ὁποῖο «στηρίζεται σὲ παλαιὰ παράδοση μυθολογική, καὶ συμβολίζει τὴ νίκη τῆς ἀληθείας ἐπὶ τοῦ ψεύδους, τοῦ φωτὸς ἐπὶ τοῦ σκότους, τῆς ζωῆς ἐπὶ τοῦ θανάτου, τοῦ καλοῦ ἐπὶ τοῦ κακοῦ. Ὁ ἑορτασμὸς διαρκεῖ τρεῖς ἡμέρες, καὶ σημαίνει τὴν ἔναρξη τοῦ νέου ἔτους, ποὺ χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν οἰκογενειακὴ συμφιλίωση, κυρίως ἀδελφῶν μὲ ἀδελφές, καὶ ἀπὸ τὴ λατρεία τοῦ Θεοῦ».

● **Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ** τῆς Ἰνδουιστικῆς αὐτῆς ἑορτῆς, ὁ Καρδινάλιος Φραγκίσκος Ἀρίνθε (Francis Arinze), Πρόεδρος τοῦ Ποντιφικίου Συμβουλίου ἐπὶ τοῦ Διαθρησκειακοῦ Διαλόγου, ἀπήυθηνε πρὸς τοὺς ἀπανταχοῦ Ἰνδουῖστας εἰδικὸ μῆνυμα, ὑπενθυμίζων τὴν πορεία διαλόγου Χριστιανῶν καὶ Ἰνδουῖστων γιὰ τὸ καλὸ τῶν ἀνθρώπων: «Ἐμεῖς, χριστιανοὶ καὶ Ἰνδουῖσται, συναντῶμενοι μὲ πνεῦμα διαλόγου φιλικοῦ, εἰλικρινοῦς καὶ γεμάτου σεβασμοῦ, ὁ ὁποῖος ἀναγνωρίζει μὲν τὶς μεγάλες διαφορὰς μας ὁμῶς βλέπει καὶ ὅσα ἔχομε κοινά, **ὀφείλουμε νὰ ἀναζητοῦμε**

πῶς θὰ ἀπαντήσουμε στὶς μεγάλες προκλήσεις ποὺ ἐμφανίζονται σήμερα στὴν ἀνθρωπότητα. Εἶναι ἀνάγκη νὰ λαβαίνουμε ὅλο καὶ περισσότερο συνείδηση τῶν εὐθυνῶν τὶς ὁποῖες ἔχομε κοινὲς στὸν κόσμον τοῦτο, ὥστε νὰ ἀρχίσουμε τὴ νέα χιλιετία παρέχοντας μεγάλες ἐλπίδες στὶς μέλλουσες γενεές».

◆ **Ἡ σημασία** ποὺ δίδει τὸ Βατικανὸ στὸν Διαθρησκειακὸ Διάλογο εἶναι ἡ αἰτία πολλῶν σχετικῶν ἐνεργειῶν τοῦ Ποντιφικίου Συμβουλίου γιὰ τὸν Διαθρησκειακὸ Διάλογο, εἶναι δὲ ἐνδεικτικὸ, ὅτι ἡ 68η Συνέλευσις τῶν Ἐπάρχων τοῦ Τάγματος τῶν Ἰησουϊτῶν, ἡ ὁποία συνῆλθε στὴν Ρώμη ἐντὸς τοῦ 1999, ἀπεφάσισε ὅτι «**στὸ ἐξῆς ὁ διάλογος τῶν θρησκείων θὰ εἶναι μία ἀπὸ τὶς πρῶτες ἐπιδιώξεις τοῦ Τάγματος τῶν Ἰησουϊτῶν, κυρίως τῶν νεωτέρων, ἀνὰ τὸν κόσμον**».

➔ (Βλ. ἐφημερ. «Καθολικὴ», ἀριθ. 2901/1.2.2000, σελ. 8· ἀριθ. 2896/23.11.1999, σελ. 1).

9. Ἐπὶ 25 ἕως 29 Νοεμβρίου 1999, συνῆλθε, μὲ θέμα «Δραστηριοποίηση γιὰ μιὰ κοινὴ ζωὴ», στὸ Ἀμμὰν τῆς Ἰορδανίας ἡ Ζ' Γενικὴ Συνέλευσις τῆς «Παγκοσμίου Διασκέψεως Θρησκείας καὶ Εἰρήνης»/ «World Conferen-

ce of Religion and Peace» (WCRP), ή οποία αποβλέπει στην συνεργασία πολιτικών και θρησκευτικών ήγετων υπέρ της παγκοσμίου ειρήνης.

● **«Περισσότεροι από 800 ηγέτες, πολιτικοί και θρησκευτικοί, από όλα τα μέρη του κόσμου συζήτησαν για τη συμβολή των θρησκειών στην ειρηνική συνύπαρξη των λαών»** και υπεστήριξαν ότι **«οι έγκυρες/ή έγκριτες θρησκείες»** (ποία είναι άρα γε τα χαρακτηριστικά τους;) **«καταδικάζουν τη βία»**, **«συνηγορούν υπέρ της ειρήνης και καταδικάζουν τον πόλεμο»**.

● **«Της συνάξεως προέστη ο βασιλέας της Ιορδανίας Άβδαλάχ Β΄, πλαισιωμένος από τον πρόεδρο της Ινδονησίας κ. Άβδουραχμάν Ουάϊντ, τον πρόεδρο της Σιέρα Λεόνε κ. Άχμάντ Καμπάχ, και την ιδρύτρια της [παπικής] κινήσεως των “Φοκολαρίνων” κ. Κλάρα Λούμπιχ. Γενικός Γραμματέας ήταν ο πρίγκιπας Χασσάν της Ιορδανίας, θεϊός του βασιλέως Άβδαλλάχ»**· τὸ Βατικανὸ ἐκπροσωπήθηκε ἀπὸ τὸν Καρδινάλιο Φραγκίσκο Ἀρίνθε, Πρόεδρο τοῦ Ποντιφικίου Συμβουλίου γιὰ τὸν Διαθρησκευτικὸ Διάλογο, μεταξύ δὲ τῶν ὀρθοδόξων συμμετόχων ἦσαν ὁ Ἑλβετίας κ. Δαμασκηνὸς καὶ ὁ Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος.

◆ **Σημειωτέον**, ὅτι ἡ ΣΤ΄ Γενικὴ Συνέλευσις τῆς «Π.Δ.Θ.Ε./«WCRP» εἶχε συνέλθει στὴν Riva del Garda τῆς Ἰταλίας τὸ 1994, ὅπου τὴν 4η Νοεμβρίου ὠμίλησε καὶ ὁ πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος, ὁ ὁποῖος διεκήρυξε τὸ διαθρησκευτικὸ του ὄραμα μὲ τὸν πλέον σαφῆ καὶ κατηγορηματικὸ τρόπο:

«Ρωμαιοκαθολικοὶ καὶ Ὁρθόδοξοι, Προτεστάνται καὶ Ἑβραῖοι, Μουσουλμάνοι καὶ Ἰνδοί, Βουδισταὶ καὶ Κομφουκιανοί, ἦλθε ὁ καιρὸς ὄχι ἀπλῶς γιὰ προσέγγιση, ἀλλὰ γιὰ μίᾶ **συμμαχία καὶ συλλογικὴ προσπάθεια** πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς καθοδηγήσεως τοῦ κόσμου μακρὰν τῶν ψευδοπροφητῶν τοῦ ἐξτρεμισμού καὶ τῆς μισαλλοδοξίας»· **«θὰ πρέπει νὰ συντελέσωμε ὅλοι μας στὴν προώθηση τῶν πνευματικῶν ἀρχῶν τοῦ οἰκουμενισμοῦ, τῆς ἀδελφοσύνης καὶ τῆς ειρήνης· τοῦτο ὅμως θὰ μπορέση νὰ γίνη μόνον ἐὰν εἴμεθα ἠνωμένοι ἐν τῷ πνεύματι τοῦ ἐνὸς Θεοῦ...»**.

➔ (Βλ. ἐφημερ. «Καθολικὴ», ἀριθ. 2902/15.2.2000, σελ. 1· περιοδ. «Παρακαταθήκη», ἀριθ. 9/Νοεμ.-Δεκέμ. 1999, σελ. 30· περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 511/30.11.1994, σελ. 28· περιοδ. «Ὁρθοδοξία», Ὀκτώβ.-Δεκέμ. 1994, σελ. 745-754, ὅλη ἡ ὁμιλία ἀγγλιστί).

✎ **10. Τὴν 8η Δεκεμβρίου 1999** ἐπεράτωσε τὶς ὀκταήμερες ἐργασίες τῆς στὸ Καίηπ Τάουν τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς μία «*Βουλὴ τῶν Παγκοσμίων Θρησκειῶν*», ἡ ὁποία συνήλθε κατὰ τὸ πρότυπο τῆς «*Βουλῆς τῶν Θρησκειῶν τοῦ Κόσμου*» (Σικάγο, 1993) καὶ ἐχαρακτηρίσθη ὡς ἓνα «**νέο γεγονός στὴν ἱστορία**», ἐφ' ὅσον πράγματι ἀπετέλεσε **κορυφαῖο διαθρησκειακὸ γεγονός**, ἴσης σημασίας μὲ ἐκεῖνο τοῦ Σικάγου τὸ 1993.

● **Τὴν «Βουλὴ»** τοῦ Καίηπ Τάουν παρηκολούθησαν περισσότεροι ἀπὸ 7.000 ἄνθρωποι **διαφόρων θρησκευτικῶν παραδόσεων, συστημάτων πίστεως καὶ ἄλλων ομάδων ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον**, προγραμματίσθηκε δὲ νέα συνάντησις τῶν θρησκειῶν τοῦ κόσμου γιὰ τὸν Αὐγούστο τοῦ 2000, ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὸν Ο.Η.Ε.

● Ἡ «**Βουλὴ**» εἶχε διπλὸ σκοπὸ: «**τὴν δέσμευσι** ἐνὸς εὐρέως φάσματος θρησκευτικῶν ἡγετῶν στὸν Διαθρησκειακὸ Διάλογο καὶ **τὴν ἐνθάρρυνσί τους** νὰ συνεργασθοῦν γιὰ κοινωνικὲς ἀλλαγὲς μὲ κυβέρνησι, ἐργασία, ἐμπόριο, ἐπιστήμη, ἐπιχείρησι, μέσα ἐνημερώσεως, παιδεῖα καὶ ἄλλες σφαιρὲς ἐπιρροῆς», πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν παγκοσμίων προβλημάτων.

● Ὁ ἐκπρόσωπος τῆς «*Βουλῆς*» Robert Henderson ἐδήλωσε τὰ ἐξῆς χαρακτηριστικά: «*Εἴμεθα μάρτυρες τῆς γεννήσεως ἐνὸς καινούργιου συστήματος στὴν ὁργάνωσι τῶν παγκοσμίων θρησκειῶν. Ἔχουμε χιλιάδες ἄνθρώπους ποὺ ἀντιπροσωπεύουν ὅλες τὶς θρησκευτικὲς παραδόσεις σὲ ἓνα μέρος. Γιὰ πρώτη φορὰ αὐτοὶ δίδουν τὴν γένεσι σὲ μία κοινὴ ὄρασι τῶν πνευματικῶν καὶ ἀπολυτρωτικῶν τους σκοπῶν.*

◆ **Τὸ 1993**, ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῶν 100 ἐτῶν ἀπὸ τῆς συγκλήσεως τῆς «*Α' Βουλῆς τῶν Θρησκειῶν τοῦ Κόσμου*» (Σικάγο, 1893), εἶχε συνέλθει στὴν ἴδια πόλι ἡ «*Β' Βουλὴ*», ἡ ὁποία ὡς κύριο χαρακτηριστικὸ τῆς εἶχε **τὸν πανηγυρισμὸ** μὲ εἰλικρίνεια τῆς ἀμοιβαίας ἐκτιμήσεως καὶ τῆς πλουσίας ποικιλίας τῶν θρησκειῶν τοῦ κόσμου, δηλαδὴ **τὴν θετικὴ ἀξιολόγησι τοῦ θρησκευτικοῦ πλουραλισμοῦ**· γι' αὐτὸ τὸν λόγο ὀρθῶς παρατηρήθη τότε, ὅτι «*τὰ τελευταῖα χρόνια, καταβάλλονται συντονισμένες προσπάθειες ἐνοποιήσεως ὅλων τῶν θρησκειῶν, πρᾶγμα ποὺ ὁδηγεῖ στὴν δημιουργίαν ἐνὸς εἴδους "Πανθρησκείας", τουλάχιστον σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ νέο φρόνημα ποὺ διαμορφώνεται. Δυστυχῶς, ἡ τάση αὐτὴ*

δὲν ἄφησε ἀνέγγιχτους τοὺς θεολόγους καὶ τὰ ἡγετικά στελέχη τοῦ λεγομένου χριστιανικοῦ κόσμου».

➔ (Βλ. περιοδ. «**Ε.Ν.Ι.**», Νο 23/ 22.12.1999, pp. 25-32· περιοδ. «**Διάλογος**», ἀριθ. 1/Ἰαν.-Φεβρ. 1994, σελ. 16-21: «Πρὸς μία νέα "Πανθρησκεία";»).

✎ 11. Τὴν 21η Δεκεμβρίου

1999, σὲ ἐπίσημη ἐκδήλωσι στὴν Μεγάλη Αἶθουσα τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἐπαρουσιάσθησαν τὰ ἔργα τοῦ μητροπολίτου Ἑλβετίας κ. Δαμασκηνοῦ: «**Λόγος Διαλόγου**» καὶ τοῦ Πρίγκηπος τῆς Ἰορδανίας El Hassan bin Talal: «**Ὁ Χριστιανισμὸς στὸν Ἀραβικὸ κόσμον**» (ἐκδοτικοῦ οἴκου Ἀ. Καστανιώτη).

● **Στὴν ἐκδήλωσι αὐτὴ** παρέστησαν προσωπικότητες τοῦ πολιτικοῦ, ἀκαδημαϊκοῦ, διπλωματικοῦ καὶ εὐρυτέρου πνευματικοῦ χώρου, φοιτητὲς καὶ πλῆθος κόσμου· ἀνεγνώσθη **Μήνυμα** τοῦ πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, ὠμίλησε ὁ Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν κ. Γ. Παπανδρέου, παρουσιάσας τὰ δύο ἔργα, ὁ δὲ μητροπολίτης κ. Δαμασκηνὸς ἐπαρουσίασε τὸ ἔργο τοῦ Πρίγκηπος τῆς Ἰορδανίας καὶ τέλος ὠμίλησε ὁ ἴδιος ὁ Πρίγκηπος.

◆ **Ἡ ὅλη τελετὴ** οὐσιαστι-

κῶς προέβαλε τὸν **Διαθρησκειακὸν Διάλογον** Ὁρθοδοξίας καὶ Ἰσλάμ, ἂν καὶ ἔγινε ἐπίσης ἀναφορὰ στὸν **Διαχριστιανικὸν Διάλογον**, καὶ τοὺς δύο κυρίους πρωτεργάτες του: τὸν κ. Δαμασκηνὸν καὶ τὸν Πρίγκηπα ἢ ἀνάγκη τῆς **διαθρησκειακῆς συνεργασίας** καλλιεργεῖται συνεχῶς μὲ τὴν ἐπίκλησι «**τῆς ἀναγκαιότητος τῆς εἰρηνικῆς συνυπάρξεως τῶν λαῶν**», ἐνῶ ταυτοχρόνως ἐπιχειρεῖται ἡ ἀνάπτυξι μιᾶς **διαθρησκειακῆς θεολογίας**, ἡ ὁποία ὁδηγεῖ αἰφνιδίως στὴν **θετικὴ ἀξιολόγησι τοῦ θρησκευτικοῦ πλουραλισμοῦ** ὡς πνευματικοῦ **πλουτισμοῦ**, τέλος δὲ στὸν σεβασμὸ ὄχι μόνον τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας (ἀνέκαθεν τοῦτο ἦταν αὐτονόητο), ἀλλὰ καὶ τῆς ἄλλης - μὴ χριστιανικῆς θρησκείας καὶ τῶν «**Ἱερῶν Γραφῶν**» τῆς τοιουτοτρόπως, ἢ «**συνεργασία**» τῶν θρησκείων **εἴτε** εἶναι δίαυλος πρὸς τὴν βαθυτέραν «**συνάντησι**», δηλαδὴ τὸν συγκρητισμὸ, **εἴτε** αὐτὴ ἢ «**συνεργασία**» **ταυτίζεται** ἐννοιολογικῶς πρὸς τὴν «**συνάντησι**» καὶ τὴν **συγκρητιστικὴ ἀλληλοπεριχώρησι** αὐτῶν.

➔ (Βλ. περιοδ. «**Ἐπίσκεψις**», ἀριθ. 577/31.12.1999, σελ. 4-8· περιοδ. «**Religions/Info**», ἀριθ. 1/ 2000, σελ. 23-25).

Ε΄.

Παρουσίασις

Κριτικῆς Ἀπόψεως

Βιβλία

Περιοδικὰ

Φυλλάδια

Ἄρθρα

*Τηλεοπτικο-
ακουστικὰ*

Παρουσίασις - Κριτικές Ἀπόψεις

■ Βιβλία, Περιοδικά, Φυλλάδια, Ἄρθρα, Τηλεοπτικο-ακουστικά

 1. † Μητροπολίτου Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς Κυπριανοῦ, Προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων,

«Σχίσμα» ἢ «Ἀποτείχι-σις»; (Ποιμαντικὴ Ἐπιστολὴ) - Ἁγία Πεντηκοστή, 25.5.1998 (σσ. 32).

■ Μετὰ τὴν κυκλοφορία στὰ ἀγγλικά καὶ τὴν μετάφρασι ἐπίσης στὰ ρωσικά καὶ ρουμανικά τῆς πολὺ σημαντικῆς Ποιμαντικῆς Ἐπιστολῆς τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς κ. Κυπριανοῦ, στὴν ὁποία ἀνεπτύσσετε ἡ Ἐκκλησιολογικὴ Ταυτότης τῶν πιστῶν τοῦ Πατρῴου Ἡμερολογίου τῶν ἐνισταμένων κατὰ τῆς αἰρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, ἐξεδόθη προσφάτως αὐτὴ καὶ στὰ γεωργιανά, προκειμένου νὰ ἐνημερωθοῦν καὶ οἱ εὐσεβεῖς τῆς Γεωργίας γιὰ τὴν ἀντι-οικουμενιστικὴ τοποθέτησι τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων.

 2. Ἀντι-οικουμενιστικές βιντεοταινίες.

■ Ἐντὸς τοῦ ἔτους 1999 τρεῖς νέες ταινίες ἐκυκλοφόρησαν μὲ ἀντι-οικουμενιστικὸ περιεχόμενο:

α) Ἡ πρώτη περιέχει τὴν «Ζ' Σύναξι Ὁρθοδόξου Ἐνημερώσεως» (Κυριακὴ Ὁρθοδοξίας 1999) μὲ γενικὸ τίτλο: «Ἡ δραματικὴ κρίσις τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καὶ ἡ ἀφύπνισις τοῦ Ὁρθοδόξου Ἀντι-οικουμενισμοῦ», ἡ ὁποία περιλαμβάνει μίαν Εἰσήγησι σὲ δύο μέρη καὶ ὀπτικά ντοκουμέντα, συνολικῆς διαρκείας 140' 33".

β) Ἡ δευτέρη περιέχει τὴν «ΣΤ' Σύναξι Ὁρθοδόξου Ἐνημερώσεως» (Κυριακὴ Ὁρθοδοξίας 1998) μὲ γενικὸ τίτλο: «Ἡ αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ ἡ Πατερικὴ στάσις τῶν Ὁρθοδόξων», μεταφρασμένη στὰ Ἀγγλικά, ἡ ὁποία περιλαμβάνει ἐπίσης μίαν Εἰσήγησι σὲ δύο μέρη καὶ ὀπτικά ντοκουμέντα, διαρκείας 111'.

γ) Ἡ τρίτη περιέχει πάλι τὴν «ΣΤ' Σύναξι Ὁρθοδόξου Ἐνημερώσεως» (Κυριακὴ Ὁρθοδοξίας 1998) μὲ γενικὸ τίτλο: «Ἡ

αίρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ ἡ Πατερικὴ στάσις τῶν Ὁρθοδόξων», ἀλλὰ σὲ ρωσικὴ μετάφρασι, διαρκείας 75'.

3. Περιοδικὸ «*Traditia Orthodoxa*».

■ Ἡ Ἀδελφὴ Ὁρθόδοξος Ρουμανικὴ Ἐκκλησία τοῦ Πατρῴου Ἡμερολογίου ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ τρέχοντος ἔτους ἄρχισε νὰ ἐκδίδῃ τὸ ἐπίσημο δημοσιογραφικὸ τῆς ὄργανο. Πρόκειται γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον περιοδικὸ στὴν ρουμανικὴ γλῶσσα «Ὁρθόδοξος Παράδοσις», τὸ ὁποῖο ἐκδίδεται ἀνὰ τριμηνία, 36 σελίδων.

■ Στὰ τεύχη πού ἤδη ἐκυκλοφόρησαν περιέχονται Ἐόρτιοι Ἐγκύκλιοι καὶ κείμενα περὶ τῆς ἱστορίας τῶν Μονῶν τοῦ Πατρῴου, περὶ τοῦ Ἡμερολογιακοῦ θέματος καὶ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, περὶ πνευματικῆς οἰκοδομῆς, νεκρολογίες, εἰδήσεις καὶ νέα μετὰ φωτογραφιῶν ἀπὸ τὴν ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Πατρῴου Ἡμερολογίου Ρουμανίας.

■ Πρόκειται γιὰ μιὰ σοβαρὴ καὶ καλαισθητὴ ἐκδοτικὴ προσπάθεια, πού τιμᾷ τὴν Ἀδελφὴ Ἐκκλησία καὶ ἀξίζει δίκαιο ἔπαινο.

 4. † Ἐπισκόπου Χριστιανουπόλεως Χρυσοστόμου,

Τὸ ταπεινὸ ἦθος καὶ ἄπλυστος λόγος: ἡ ὁδὸς τῆς ὠφελείας τοῦ πλησίον μας, Ἀθήνα 1999 (σσ. 28).

■ Εἶναι τὸ δεύτερο βιβλιαράκι τῆς Σειρᾶς Γ': Ὁρθόδοξο Ἐκκλησιαστικὸ Ἔθος, τὴν ὁποία ἐγκαινίασε ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῶν Ἐνισταμένων, «ἐν τῇ ἐλπίδι ὅτι θὰ συμβάλῃ καὶ τοῦτο εἰς τὴν ὑψηλὴν ὑπόθεσιν, χάριτι Κυρίου, τῆς συζεύξεως Ὁρθοδοξίας καὶ Ὁρθοπραξίας».

 5. † Ἱερομονάχου Κλήμεντος Ἀγιοκυπριανίτου,

Ἡ συμβολὴ καὶ ἡ εὐθύνη τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν στὸ διαθρησκειακὸ ἄνοιγμα, Ἀθήνα 1999 (σσ. 102).

■ Τὸ πολὺ σημαντικὸ αὐτὸ βιβλίον, τὸ πέμπτον τῆς Σειρᾶς Β': Συμβολὴ στὴν Ἀντι-οικουμενιστικὴ Θεολογία, περιέχει τὴν ὁμότιπλο Εἰσήγησι στὴν «Β' Σύναξι Ὁρθοδόξου Ἐνημερώσεως» πού ἔγινε τὴν Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας τοῦ 1994 στὴν Ἀθήνα, ἡ ὁποία δημοσιεύεται γιὰ

πρώτη φορά, ἐπνυξημένη και πλήρως ὑπομνηματισμένη, ἀποδεικνύει δὲ ἀδιασείτως τὴν εὐθύνη τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν στὸν ἐκτροχιασμό τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως πρὸς τὸ πανθηρσκειακὸ χάος και κρούει τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου, γιὰ νὰ μὴ ἀπολεσθῆ ἡ θεανθρωπίνη ταυτότης τῆς Ἐκκλησίας μας.

6. Σειρὰ Β΄. Συμβολὴ στὴν Ἄντι-οικουμενιστικὴ Θεολογία.

■ Ἡ «Σειρὰ» αὐτή, ἡ ὁποία ἤδη περιλαμβάνει πέντε τίτλους (452 σελίδες) και ἐτοιμάζονται ἀκόμη ἕξι, ἐγκαινιάσθηκε ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων τὸ ἔτος 1997, στὴν προοπτικὴ τοῦ ἐκκλησιολογικοῦ κειμένου «Ὁ “νόμιμος” χαρακτήρ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος κατὰ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ», τὸ ὁποῖο δημοσιεύεται και στὸ παρὸν τεῦχος (σελ. 9), ἰδιαίτερως τῆς § Ε΄, ὅπου μεταξὺ ἄλλων ἐπισημαίνεται, ὅτι «εἶναι ἀναγκαῖον, νὰ ἀποσαφηνίζωμεν συνεχῶς και νὰ προβάλλωμεν τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησιολογίαν, ἐφ’ ὅσον ὁ Οἰκουμενισμὸς εἶναι σαφῶς μία ἐκκλησιολογικὴ αἵρεσις. Ἡ ζῶσα Ἐκ-

κλησία ἔχει και ζῶσαν, διαρκῶς ἀνανεουμένην θεολογίαν, αὐτὴ δὲ ἡ χαρισματικὴ Ἐκκλησιολογικὴ Θεολογία, και ὄχι βεβαίως ὁ στεῖρος ἐπαρχιωτικὸς ἀντι-οικουμενισμὸς, θὰ ἀποτελέσουν τὴν βεβαίαν και ἀσφαλῆ βάσιν τῆς ἀναμενομένης Συνόδου».

■ Ὁ σκοπὸς τῆς «Σειρᾶς» παρουσιάζεται μὲ σαφήνεια στὸν πρόλογο τῶν βιβλίων:

«Οἱ Οἰκουμενισταὶ διαπιστώνουν ἐσχάτως μὲ ἀνησυχία, ὅτι τὸ ἀντι-οικουμενιστικὸ ρεῦμα γίνεται συνεχῶς ἰσχυρότερο μέσα στοὺς κόλπους τῶν Ἁγιωτάτων Ὁρθοδόξων Τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, οἱ δὲ Κοινοῦτες τῶν Ἐνισταμένων κατὰ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ αὐξάνονται και ἐνοποιοῦνται πανορθόδοξως.

Οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταί, στὴν προσπάθειά τους νὰ ἀναχαιτίσουν τὴν πανορθόδοξο αὐτὴ ἀντίδρασι, ἀποπειρῶνται - ἐκτὸς τῶν ἄλλων - νὰ περιγράψουν ὡς ἀκίνδυνη (“οὐδέτερη”) τὴν ἐκκλησιολογικὴ φύσι τοῦ “Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν” (“Π.Σ.Ε.”) και τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως εὐρύτερα, ἐπικαλούμενοι τὸ Καταστατικὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ὁργανισμοῦ

τῆς Γενεύης καὶ ἄλλα ἐπίσημα κείμενα.

Τοιουτοτρόπως ὅμως διαπράττουν τὸ λογικὸ σφάλμα τῆς “λήψεως τοῦ ζητουμένου” (*restitutio principii*: τὸ ἀποδεικτέον προϋποτίθεται πρὶν αὐτὸ νὰ ἀποδειχθῆ): τὸ Σύνταγμα μιᾶς χώρας ἢ τὸ Καταστατικὸ ἐνὸς Σωματείου (τὸ “Π.Σ.Ε.” εἶναι ἓνα πανομολογιακὸ Σωματεῖο) δὲν ἐρμηνεύονται “ἀφαιρετικὰ” (“ἰδεατά”), ἐφ’ ὅσον δὲν ἔχουν αὐτοτελῆ ὑπόστασι, δηλαδὴ δὲν αὐτοερμηνεύονται πάντοτε οὔτε καὶ ἐκφράζουν πλήρως καὶ ἀληθῶς τὴν κατάστασι μιᾶς χώρας ἢ τοῦ Σωματείου, παρὰ μόνον ἀντεθεοῦν μέσα στὸ γενικώτερο κοινωνικὸ καὶ λειτουργικὸ τους πλαίσιο.

Τὸ Καταστατικὸ τοῦ “Π.Σ.Ε.” καὶ ἡ Πατριαρχικὴ Ἐγκύκλιος τοῦ 1920 μαρτυροῦν μὲν πρωτογενῶς γιὰ τὴν ἐκκλησιολογικὴ ταυτότητα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ὄργανισμοῦ τῆς Γενεύης καὶ εὐρύτερα τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, ἀλλὰ ἐρμηνεύονται πλήρως καὶ σαφῶς μόνον μέσω τοῦ γενικωτέρου πλαισίου τῆς προῖστορίας, γενέσεως, αὐξήσεως καὶ ἐξελίξεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ.

Ἐκεῖ ἀκριβῶς ἀποβλέπει ἡ παροῦσα “Σειρά”: νὰ παρουσιάσῃ τὸ “ἄγνωστο” πλαίσιο τοῦ “Π.Σ.Ε.” καὶ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καὶ νὰ κατανοηθῆ ὁ Οἰκουμενισμὸς μέσω τοῦ “ζωπικοῦ χώρου” του, ἐντὸς τοῦ ὁποίου καλλιεργεῖται σαφῶς ἓνας ἀντορθόδοξος δογματικὸς, κανονικὸς καὶ ἠθικὸς “μνημαλισμὸς”.

Ἡ “Σειρά” ἐπιδιώκει, Χάρτι Κυρίου, νὰ ἐπισημάνῃ μὲ τρόπο σοβαρὸ καὶ ὑπεύθυνο, ὅτι οἱ Ἡσυχαστικὲς καὶ Εὐχαριστιακὲς προϋποθέσεις τῆς ὀρθόδοξου κριτικῆς στάσεως ἐναντι τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως ἀντιλαμβάνονται βαθύτατα, ὅτι ὁ Οἰκουμενισμὸς ἀποτελεῖ μίαν ἀπολύτως νέαν “ἐκκλησιολογικὴν στάσι” καὶ ἐντεῦθεν τοῦ 1920 ἔχομε κυριολεκτικῶς μίαν “Ἐκκλησιολογικὴ Νεωτερικότητα”, ἡ ὁποία προεκάλεσε ριζικὴ ἀλλαγὴ στὴν θεολογικὴ σκέψι καὶ συνείδησι τῶν ὀρθόδοξων Οἰκουμενιστῶν κατὰ τὴν θεώρησι τῶν ἑτεροδόξων (ἀλλὰ καὶ ἑτεροθρήσκων) Κοινοτήτων.

Οἱ ὑπεύθυνοι τῆς “Σειρᾶς” εὐχονται νὰ εὕρουν ἀπήχησι τὰ κείμενά της καὶ οἱ μὲν ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ νὰ προβληματισθοῦν καὶ ἀνακρούσουν πρὸς

μναν ὅσο εἶναι καιρός, οἱ δὲ ἀντι-οικουμενισταὶ νὰ ἐργασθοῦν στοὺς ἐξῆς σοβαρώτερα, ἀν θέλουν βεβαίως ὁ λόγος τους νὰ εἶναι ἀξιόπιστος καὶ ἐπομένως οἰκοδομητικός, κατανοοῦντες βαθύτατα ὅτι ὁ ἀντι-οικουμενισμὸς δὲν εἶναι εὐκόλο ἐγχείρημα, ἀλλὰ πολυώδυνος ἀσκησης στὴν διάκρισι, τὴν ἀγάπη, τὴν ἐμβάθυνσι στὸν Πατερικὸ λόγον, καθὼς ἐπίσης καὶ γόνιμος προβληματισμὸς ἔναντι τῶν ζωηρῶν προκλήσεων ἀπὸ τὴς ραγδαῖες κοινωνικὲς ἐξελίξεις, πού ἀπετέλεσαν κυρίως τὴν ἀφετηρία (καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι ὁ “πειρασμὸς”) τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως».

 7. «Μία ἀποτίμησι τῆς 8ης Γ. Συνελεύσεως τοῦ Π.Σ.Ε. στὴ Χαράρε» (περιοδ. «Παρακαταθήκη» Θεσσαλονίκης, ἀριθ. 4/Ἰανουάριος-Φεβρουάριος 1999, σελ. 2-4 καὶ ἐφημερ. «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 1309/26.2.1999, σελ. 1 καὶ 5).

■ Ὁ ἐπιχειρούμενος ἀπολογισμὸς τῆς Ἡ' Γ.Σ. τοῦ «Π.Σ.Ε.» (3-4.12.1998, Χαράρε τῆς Ζιμπάμπουε) «ὑπὸ λογίου μοναχοῦ [Ἁγιορείτου]», ἔχει βεβαίως

χαρακτῆρα ἀντι-οικουμενιστικό, ἀλλὰ: α) δὲν δίδει σαφῆ εἰκόνα τῶν διαμειφθέντων στὴν Γ.Σ. καὶ κυρίως τῆς ἀπαραδέκτου συμπεριφορᾶς τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν, ἐξ αἰτίας τῆς ὁποίας ὠμολογήθη, ὅτι «τελικὰ ἡ κρίσι στὴν Ὁρθόδοξην Ἐκκλησίαν εἶναι ἐξ ἴσου βαθιὰ μὲ τὴς Προτεσταντικῆς. Εἶναι κρίσι αὐτοσυνηδονίας, ὑπευθυνότητος, συνέπειας λόγου καὶ ἔργου, αὐτοσεβασμοῦ, ἀληθινῆς ἐνότητος, καί, ἴσως πάνω ἀπ' ὅλα, Θεολογίας». β) εἶναι ἀρκετὰ ὑποτονικὸς καὶ γ) περιέχει ὅπωςδήποτε ἀνακρίβειες, οἱ ὁποῖες μειώνουν τὴν ἀξιοπιστίαν του, ὅπως λ.χ. τὸ λεγόμενον, ὅτι ἡ «ἐπιτροπή, πού θὰ συζητήσῃ τοὺς ὅρους τῆς συμμετοχῆς τῶν Ὁρθοδόξων στοὺς Π.Σ.Ε., καλεῖται νὰ συμβιβασθῇ δύο ριζικὰ διαφορετικῆς καὶ οὐσιαστικῆς ἀσυμβιβαστικῆς παραδόσεις Ὁρθόδοξην καὶ Προτεσταντικῆν»: ἀλλ' ὅμως, ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ἕνας τέτοιος «συμβιβασμὸς» γιὰ πρώτη φορὰ ἀκούγεται, τὰ δὲ desiderata τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν οὐδέποτε περιεῖχαν αἴτημα ἐνὸς τέτοιου «συμβιβασμοῦ», ἐφ' ὅσον ἐντοπίζουν σαφῶς τὴν

κρίσι τοῦ «Π.Σ.Ε.» κυρίως σὲ λόγους ἐξωτερικούς/διαρθρωτικούς, δηλαδή στὴν μὴ «ίκανοποικτικήν ὀρθόδοξον συμμετοχήν», ἐπειδὴ ἀνέκαθεν ἀποτελοῦσαν ἐντὸς αὐτοῦ τὴν «μειοψηφία».

■ **Εἶναι χαρακτηριστικὲς ἐν προκειμένῳ οἱ ὀρθὲς ἐπισημάνσεις τοῦ Ἰησοῦ τοῦ π. Θωμᾶ Μισὲλ στὸ ἄρθρο τοῦ «Τὸ Παγκόσμιο Συμβούλιο σὲ κρίση» (ἐφημερ. «The Tablet», 16.1.1999), ὁ ὁποῖος βεβαίως δὲν ἐντοπίζει τὸ ζήτημα σὲ κανένα «συμβιβασμὸ παραδόσεων», διότι «αὐτὸ πὸ ἀρχικὰ εἶχε χαρακτηρηθεῖ [ἐντὸς τοῦ Π.Σ.Ε.] ὡς “ὀρθόδοξο πρόβλημα”**, ἀπεδείχθη ὅτι ἦταν τελικὰ σύμπτωμα μιᾶς γενικώτερης διαφωνίας ὡς πρὸς τὶς μεθόδους καὶ τὶς ἐπιδιώξεις τοῦ ΠΣΕ. Στὴ Χαράρε κατέστη προφανὲς ὅτι ὑπάρχει πλέον ἓνα εἶδος **“μὴ - Δυτικοῦ συνασπισμοῦ”**, στὸν ὁποῖο συμμετέχουν ὀρθόδοξοι [καὶ πολλὰς ἀφρικανικὲς καὶ ἀσιατικὲς Προτεσταντικὲς Ἐκκλησίες], καὶ ὁ ὁποῖος θέλει νὰ ἀντισταθεῖ στὴν κυριαρχία τῶν Ἐκκλησιῶν ἐκείνων [τῶν φιλελευθέρων τῆς Βορείου Ἀμερικῆς καὶ τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης] πὸν δεσπάζουν

στὸ ΠΣΕ [καὶ συχνὰ καθορίζουν καὶ ἐλέγχουν τὴν ἡμερησία διάταξη τοῦ Συμβουλίου]» (βλ. περιοδ. «Ἐνημέρωσις», ΙΕ - 1999/1-2, σελ. 5).

 8. «Ἐνστάσεις διὰ τὴν “Μεγάλην Σύνοδον”», Πρωτοπρεσβυτέρου Δημητρίου Βασιλειάδη (περιοδ. «Παρακαταθήκη» Θεσσαλονίκης, ἀριθ. 6/Μαΐος-Ἰουνίου 1999, σελ. 2-4).

● **Ὁ π. Δ.Β.** μὲ πολλὴ ταπεινωσι ἐκθέτει τέσσερις προσωπικὲς τοῦ ἐνστάσεις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς λεγομένης «Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῶν Ὀρθοδόξων»: **α) «ἡ διαδικασία προετοιμασίας τῆς Συνόδου ὑπῆρξεν ἐσφαλμένη»**· ὀρθότατες οἱ ἀπόψεις τοῦ γιὰ τὴν ἔλλειψι εὐρείας συμμετοχῆς/ἐκπροσωπήσεως ἐπὶ ἐνὸς «ζητήματος ζωτικωτάτου καὶ καιρίου, ἀφορῶντος εἰς ἅπαν τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας» **β) «τὸ θεματολόγιον τῆς Συνόδου εἶναι ἐλλιπέστατον»**, ἐνῶ «μία Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, συγκαλουμένη μάλιστα μετὰ ἀπὸ δώδεκα ὀλοκλήρους αἰῶνας, ἐπιβάλλεται νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὰ κεφαλαιώδη ζητήματα καταδίκης καὶ ἀντιμε-

τωπίσεως τῶν αἵρέσεων»· γ) «**ἡ ὀνομασία τῆς Συνόδου** εἶναι ἀτυχεστάτη»· «ἐπιλοφορήθη ἀτόλμως καὶ προφανῶς διὰ τὸ μὴ θιγοῦν οἱ αἵρετικοὶ τῆς Δύσεως Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος»· δ) «**ἡ Γραμματεία τῆς Συνόδου**» «τελεῖ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν προσώπου μὴ πληροῦντος τὰς προϋποθέσεις εὐκταίας πορείας τῆς Συνόδου»· ὑπενθυμίζουμε στὸν π. Δ.Β., ὅτι τὸ πρόσωπο αὐτό, ἦτο ὁ μητροπολίτης Ἑλβετίας κ. Δαμασκηνός, ἔχει «ἀπολογηθῆ» ἐπισημότητα καὶ ἐπανελλημμένως γιὰ ὅσα ἐνίσταται στὸ ἄρθρο τοῦ αὐτοῦ καὶ ἐπομένως οἱ ἐπισημάνσεις τοῦ εἶναι πράγματι ὀψιμώτατες, ἐφ' ὅσον τὸ κακὸ ἔχει προχωρήσει πολὺ· παρὰ ταῦτα εἶναι χρήσιμες, διότι ἔστω καὶ ἐξ ὑστέρων θεμελιώνουν καὶ δικαιολογοῦν τὶς ὅποιεςδήποτε ὀρθόδοξες ἀντιδράσεις.

■ Πάντως, ἀφ' ἐνὸς πληροφοροῦμε τὸν π. Δ.Β., ὅτι ὁ κ. Δαμασκηνός ἔχει δηλώσει, ὅτι «**θέματα δογματικὰ συγκλονίζοντα τὴν Ὀρθοδοξίαν, σήμερα δὲν ἀπασχολοῦν τὸ ὀρθόδοξο πλήρωμα**» (περιοδ. «Ἐπισκεψις», ἀριθ. 272/5.5.1982, σελ. 8), ἀφ' ἑτέρου τὸν εὐχαρι-

στοῦμε γιὰ τὴν καίρια παρατήρησί του, ὅτι «ἐὰν ἡ Σύνοδος δὲν ἐκφράζη κατὰ πρῶτον λόγον τὴν αὐτοσυνειδησίαν τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας μας, ὅτι αὐτὴ ταυτίζεται ἀναντιλέκτως πρὸς τὴν “Μίαν, Ἁγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν”, πάντες δὲ οἱ μὴ μετ' αὐτῆς ὁμοφρονοῦντες καὶ κοινωνοῦντες τυγχάνουν αἵρετικοί, εἶναι ἀδύνατον νὰ καταλήξῃ εἰς θεοπνεύστους καὶ ἐγκύρους “ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι” ἀποφάσεις καὶ νὰ μὴ περιπέσῃ εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς λησιτρικῆς συνόδου».

 9. «Ἱστορικὴ ἀναδρομὴ στὴ σύγχρονη Οἰκουμενικὴ Κίνηση», Ἰ. Μονῆς Ἁγίου Στεφάνου Μετεώρων (περιοδ. «Παρακαταθήκη», Θεσσαλονίκης, ἀριθ. 5/Μάρτιος-Ἀπρίλιος 1999, σελ. 7-8).

■ **Οἱ συντάκτες** τοῦ πρώτου ἁρθροῦ τῆς στήλης αὐτῆς δηλώνουν, ὅτι θὰ προσπαθήσουν νὰ περιγράψουν, «σὲ ἀδρὲς γραμμές, τὴν ἐξέλιξη τοῦ συγχρόνου οἰκουμενισμοῦ» καὶ «νὰ γνωρίσουμε τοὺς θεσμοὺς καὶ τὴν λειτουργία τῶν σχετικῶν ὀργανισμῶν καθὼς καὶ τοὺς σπου-

δαιοτέρους σταθμούς στην πορεία και τις αποφάσεις τους»· «παράλληλα θά αναφερθοῦμε και στην σχέση τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν μὲ τοὺς διεθνεῖς αὐτοὺς διεκκλησιαστικούς ὀργανισμούς»· ἡ προσπάθεια αὐτὴ «θὰ μᾶς βοηθήσει νὰ διακρίνουμε τὴν δυνατότητα και τὶς προοπτικὲς τῆς ὀρθοδόξου συμμετοχῆς» στὴν Οἰκουμενικὴ Κίνησι.

● **Μὲ ἐνδιαφέρον** ἀναμένουμε τὰ ἐπόμενα ἐνημερωτικὰ ἄρθρα, ἀλλὰ και μὲ δικαιολογημένη/συγκρατημένη αἰσιοδοξία, ἐφ' ὅσον ἡ διευκρίνισις τοῦ πρώτου ἄρθρου: «ἡ ἑλληνικὴ ἐνημέρωσις ὀδηγεῖ τὶς περισσότερες φορὲς **σὲ λανθασμένες ἐκτιμήσεις και συμπεράσματα, σὲ εὐκόλη παραπληροφόρηση** και πολὺ συχνὰ στὸν ἐθισμὸ και τὸν ἀποχρωματισμὸ τῆς βαθύτερης σημασίας τῶν ἀποφάσεων», γεννᾷ ἀμφιβολίες, οἱ ὁποῖες αὐξάνονται και ἀπὸ τὴν ἤδη ἀρκετὰ παρατεταμένη «σιωπὴ» τῆς σχετικῆς στήλης.

 10. «Ἐλεγχος ἐσφαλμένων ἐκκλησιολογικῶν θέσεων - Περὶ μίαν προσφώνησιν τοῦ Πατριάρχου - Ἀνάγκη ἐπαρκῶν διευκρινίσεων

διὰ τὴν προληφθῆ εὐρύτερος σκανδαλισμὸς», ὑπὸ τοῦ **Α. Β. Γ.** (ἐφημερ. «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 1312/19.3.1999, σελ. 1 και 5).

■ **Τὸ κείμενο** τοῦ **Α. Β. Γ.** (σαφῶς τῆς ἰδίας χειρὸς εἶναι και ἡ ἄμεσα σχετικὴ ἐπιστολὴ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἐθῶ πρὸς τὸν Πατριάρχη κ. Βαρθολομαῖο, ἀριθ. πρωτ. φ. 2/7/639-11/24.5.1999, βλ. περιόδ. «Παρακαταθήκη», ἀριθ. 7/Ἰούλιος-Αὐγουστος 1999, σελ. 9-13), ἐλέγχει τὶς ἐσφαλμένες ἐκκλησιολογικὲς θέσεις, τὶς ὁποῖες διετύπωσε ὁ κ. Βαρθολομαῖος κατὰ τὴν προσφώνησί του πρὸς τὴν παπικὴ Ἀντιπροσωπία, κατὰ τὴν Θρονικὴ Ἑορτὴ τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὴν 30.11.1998, οἱ ὁποῖες «προσβάλλουν ἀπροκάλυπτα τὴν Ὁρθόδοξην αὐτοσυνειδησία»· περαιτέρω γίνεται λόγος περὶ «συγκρητιστικῆς προσεγγίσεως μὲ τὴν ἑτερόδοξην ἀκόμη *Ρώμη*», περὶ στέρησεως «ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία τοῦ δικαιώματος νὰ θεωρῆ ἑαυτὴν ὡς τὴν μόνην ἀληθῆ Ἐκκλησία», περὶ «διαχριστιανικῆς συγκρητιστικῆς σύγκλισης», περὶ

ἀπωλείας «κάθε ἴχνους ὀρθοδόξου αὐτοσυνειδησίας», περὶ «ὀριστικῆς ἀπάρνησης τῆς Ὀρθοδόξου ἐκκλησιολογίας», περὶ «ἀναιρέσεως τῆς ἰδίας τῆς διαχρονικῆς ταυτότητος τῆς Μιᾶς, Ἁγίας...» καὶ περὶ «ἐσφαλμένων ἐκκλησιολογικῶν τοποθετήσεων».

● **Οἱ Ἁγιορεῖται Πατέρες**, στὴν προμνημονευθεῖσα ἀνωτέρω ἐπιστολή τους, ἀναφέρονται στὴν **ἐνότητα Α'** ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος (μὲ τὴν ἰδίαν φρασεολογία καὶ ἐπιχειρηματολογία), δηλαδὴ ἐπὶ τῆς προσφώνησεως τοῦ κ. Βαρθολομαίου· στὴν **ἐνότητα Β'** ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν πανθρησκειακῶν συμπροσευχῶν καὶ τοῦ συγκρητιστικοῦ χαρακτῆρος των· στὴν **ἐνότητα Γ'** στὸν διαθρησκευτὸ συγκρητισμὸ πὺν καλλιεργεῖ τὸ περιοδικὸ «*God and Religion*», τὸ ὁποῖο «στήριξε» τὴν κυκλοφορία του στὶς «εὐλογίες» τοῦ κ. Βαρθολομαίου καὶ ἄλλων «ἐκκλησιαστικῶν προσώπων»· στὸν **ἐπίλογο** γίνεται ἐρωτηματικὴ ἀναφορὰ στὸ θέλημα τοῦ Κυρίου «νὰ διατηρήσωμεν ἑαυτοὺς καθαροὺς ἀπὸ τῆς λύμης τοῦ συγκρητισμοῦ».

● **Τόσον** ἡ ἀσκουμένη κριτι-

κὴ ὑπὸ τῶν δύο κειμένων αὐτῶν, ὅσο καὶ ἡ τηρουμένη στάσις ὑπὸ τῶν Ἁγιορειτῶν εὐρίσκονται ἐν μέρει μόνον σὲ συμφωνία πρὸς τὴν ὀρθόδοξη ἀντι-αιρετικὴ Παράδοσι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ σὲ ἀντίθεσι πρὸς Αὐτήν, μετὰ μάλιστα καὶ τὴν ἐκετενεστάτη «Ἀπάντησι τοῦ Φαναρίου εἰς τὸ γράμμα τῶν Ἁγιορειτῶν», ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3.7.1999 (βλ. ἐφημερ. «Ὀρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 1331-1334/3.9-24.9.1999)· ὁ «ἔλεγχος» τῶν πατριαρχικῶν ἀπόψεων καὶ πράξεων παρατείνεται ἐπὶ δεκαετίες καὶ ἐνῶ τὸ οἰκουμενιστικὸ φρόνημα παγιώνεται καὶ ὀλονέν προωθεῖται, παραδόξως ἡ κοινωνία μὲ τοὺς φορεῖς τῆς αἵρέσεως ἐξακολουθεῖ καὶ ἐγείρει τὸ ἐρώτημα: ἄρα γε, δὲν ἀποτελεῖ τοῦτο **ἕνα ἐνδο-ορθόδοξο συγκρητισμὸ**, ἢ μίαν «*περιεκτικότητα*» (comprehensiveness), ἐφ' ὅσον **συνυπάρχουν ἐν κοινωνίᾳ προσευκῆς καὶ μυστηρίων φρονήματα ἐκκλησιολογικὰ ἀλληλο-αποκλειόμενα**; Καὶ μόνον ὅσα βαρύτατα καταλογίζονται στὴν προσφώνησι τοῦ κ. Βαρθολομαίου πρὸς τὴν παπικὴ Ἀντιπροσωπία, ἢ ὁποῖα προσφώνησις δὲν ἀπετέλεσε βεβαίως κεραυ-

νὸν ἐν αἰθρία, ἦσαν ἀρκετὰ γιὰ τὴν ὀριστικὴ διακοπὴ κοινωνίας.

● **Ἡ ἔντασις** πάντως φαίνεται, ὅτι ὀδηγῆται στὸν μέγιστο βαθμὸ τῆς μετὰ τὸ μακροσκελέστατο κείμενο - ἀπάντησι τοῦ πατριάρχου πρὸς τὴν Ἱερὰ Κοινότητα τοῦ Ἁγίου Ὁρους, τὸ ὁποῖο βεβαίως ἀπάδει πρὸς ὀρθόδοξο ἀρχιερατικὸ ἦθος, καὶ τὸ ὁποῖο ὅπωςδήποτε δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῆ ὡς καλῦπτον τὴν «ἀνάγκη ἐπαρκῶν διευκρινίσεων διὰ νὰ προληφθῆ εὐρύτερος σκανδαλισμὸς»· ἢ μήπως ἢ ἤδη μακρὰ σιωπὴ τῶν Ἀγιορειτῶν μετὰ τὴν «Ἀπάντησι» πρέπει νὰ ἐρμηνευθῆ ὡς ἔκφρασις ἱκανοποιήσεως ἀπὸ τὴς μὴ ἐπαρκεῖς διευκρινίσεις τοῦ Φαναρίου;...

 11. Αἰδ. Πρεσβ. π. Β. Α. Γεωργόπουλου, «Τὸ Πρωτεῖο τῆς Ρώμης καὶ ὁ Ἄπ. Παῦλος» (ἐφημερ. «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια», ἀριθ. 476/16.10.1999 σελ. 7).

■ **Ὁ π. Β.Γ.** πολὺ συνοπτικά, ἀλλὰ ὀρθότατα, ἀναφέρεται στὴν «ἀμφισβήτηση τῆς πληρότητας καὶ ἰσοτιμίας τῆς ἀποστολικῆς αὐθεντίας καὶ ἐξουσίας

τοῦ ἁπ. Παύλου» ἀπὸ τρεῖς Πάπες, προκειμένου «νὰ ἐπιβάλουν τὸ ἀνύπαρκτο πρωτεῖο ἐξουσίας πὺρ οἱ ἐπίσκοποι Ρώμης διεκδικοῦν γιὰ τὸν ἑαυτὸ τους», ταυτιζόμενοι ἔτσι μὲ «ψευδαποστόλους καὶ ἐργάτες δολίους» (Β' Κορινθ. 1α' 13): ἦσαν οἱ Πάπες Ἰωάννης ΙΒ' καὶ Κλήμης ΣΤ' (ΙΓ' αἰ.) καὶ ὁ Πάπας Ἰννοκέντιος Ι' (ΙΖ' αἰ.), ἐκ τῶν ὁποίων μάλιστα ὁ τελευταῖος ἐπὶ ποινῇ ἀναθεματισμοῦ καὶ μεταθανατίου τιμωρίας ὤριζε «τὴς ἀνήκουστες καὶ βλάσφημες ἀντιλήψεις», ὅτι ὁ Ἄπ. Παῦλος «τελοῦσε κάτω ἀπὸ τὴν μοναρχικὴ ἐξουσία τοῦ Πέτρου, ἐξουσία ἀπολυταρχικὴ, τὴν ὁποία ἐκκληρονόμησαν οἱ ἐπίσκοποι τῆς Ρώμης», καὶ ἐπομένως, ὅτι δὲν «εἶχε [ὁ Παῦλος] προσωπικὴ ἀποστολικὴ ἐξουσία καὶ αὐθεντία!...

● **Καὶ** ναὶ μὲν καλεῖται ὁ σημερινὸς Πάπας «νὰ ζητήσῃ συγγνώμη γιὰ τὴς ἀπόψεις τῶν προκατόχων του», «τουλάχιστον ὡς ἐλάχιστο δεῖγμα συγγνώμης», ἀλλὰ παραδόξως δὲν ἐκφράζεται (ἀνέκαθεν δὲν ἐξεφράζετο) καμμία προτροπὴ γιὰ τὴν ἄρσι τῶν φρικτῶν ἀναθεμάτων τῆς Ἀ' Βατικανῆς (1870) ἔναντι ὅσων ἀμφισβητήσουν τὸ

Πρωτεῖον καὶ Ἀλάθητον τοῦ Πάπα· ὑπενθυμίζουμε τὸν συλλογικὸ/συνοδικὸ πλέον χαρακτηριστὴρ τῆς δογματοποιήσεως τοῦ Πρωτείου καὶ Ἀλαθήτου («ὡς θεόθεν ἀποκεκαλυμμένον δόγμα ὀρίζομεν») καὶ εἰλικρινὰ φρίτουμε, ὅταν ἀναλογιζώμεθα τὴν κατάπτωση ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν, οἱ ὁποῖοι συμπροσεύχονται - σὲ ἐπίπεδο μάλιστα κορυφῆς - μὲ τὸν αἰρεσιάρχη Πάπα καὶ θεωροῦν τὸν Παπισμὸ ὡς «Ἀδελφὴν Ἐκκλησίαν», ἐνῶ ἡ μελάνη τῶν περὶ Πρωτείου ψηφισμάτων, χειροτέρων ἀσυγκρίτως πρὸς τὴν ἀμφισβήτησι ἢ καὶ ἄρνησι τῆς Παυλείου ἀθθεντίας, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀλλεπαλλήλων ἀναθεμάτων τῆς Α΄ Βατικανῆς, εἶναι ἀκόμη νοπή.

 12. Γεωργίου Ἰω. Καραλῆ, «Περὶ Συγκρητισμοῦ, Παπισμοῦ καὶ Παρισινῆς Θεολογίας» (ἐφημερ. «Ὁρθόδοξος Τύπος» ἀριθ. 1334-1335/24.9 καὶ 1.10.1999, σελ. 1 καὶ 5).

■ Τὸ ἄρκετὰ ἐνδιαφέρον ἄρθρο τοῦ Γ.Ι.Κ., σὲ δύο συνέχειες, ἀρχίζει μὲ τὴν διαπίστωση, ὅτι «ὁ συγκρητισμὸς εἶναι ἡ

μάστιγα τῆς σημερινῆς ἐποχῆς» καὶ ἐν συνεχείᾳ προσπαθεῖ νὰ ἀπαντήσῃ στὸ ἐρώτημα, «γιατὶ ὁ δυτικὸς χριστιανισμὸς ὑποθάλλει καὶ χρησιμοποιεῖ τὸν συγκρητισμὸ; Ἥ τί εἶναι αὐτό, ποῦ κρύβεται πίσω;»· κατόπιν ἀναφέρεται στὴν «Καθολικὴ Ἐκκλησία» στὴν Ἰταλία, ἡ ὁποία εἶναι «πολὺ κοινωνικὴ καὶ ἀνοικτὴ σ' ὅλα τὰ φιλοσοφικὰ ρεύματα καὶ στὶς καινούργιες θεολογίες»· γίνεται εἰδικὴ ἀναφορὰ στὸ «πλησίασμα Ἑβραϊσμοῦ καὶ Καθολικισμοῦ» καὶ τὴν «ἀντίστοιχη θεολογία» ποῦ ἔχει ἀναπτύχθῃ καὶ ἡ ὁποία τελικὰ ὀδηγεῖ σὲ «ἓνα διαχωρισμὸ μεταξὺ “θεολογίας” καὶ “οἰκονομίας”» καὶ στὴν δυνατότητα νὰ γνωρίσῃ κανεὶς «τὸν Θεὸ καὶ χωρὶς τὸν Χριστὸ» καὶ ἐπομένως ὁ Ἑβραῖος καὶ ὁ Μουσουλμᾶνος νὰ φθάσουν στὸν «ἴδιο Θεὸ» ὄχι μὲσω τοῦ Χριστοῦ.

• **Ἰδιαίτερο** ἐνδιαφέρον παρουσιάζει ἡ ἀναφορὰ τοῦ Γ.Ι.Κ. στὸ «οἰκουμενικὸ Μοναστήρι στὸ Βόζε τῆς Ἰταλίας», τὸ ὁποῖο εἶναι «μικτὸ ἀνδρικό καὶ γυναικεῖο» καὶ οἱ μοναχοὶ του εἶναι «καθολικοὶ καὶ προτεστάντες»· στὴν Ἰταλία «θεωροῦνται [μὲ τὶς ποκίλες διαχριστιανικῆς δρα-

στηριότιπτες τους]μία προφητική φωνή, γιατί **μαρτυροῦν μετὴ δράση τους τὴν συγκρητιστικὴ ἔνωση τῶν θρησκευτῶν!** Κάνουν συμπροσευχές μὰ καὶ συλλειτουργίες καὶ κοινωνοῦν μαζί καθολικοὶ καὶ προτεστάντες»· τὸ ἀξιοσημείωτο ἐν προκειμένῳ εἶναι, ὅτι «ἐδῶ καὶ λίγα χρόνια ἐκπληρώθηκε, μετὴ συγκατάθεση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ τὸ ὄνειρό τους: **νὰ διαμεῖνει σὰν ἀντιπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, μόνιμα, στὸ συγκρητιστικὸ αὐτὸ μοναστήρι τοῦ Βόζε καὶ ἕνας Ὁρθόδοξος Ἐπίσκοπος, ὁ ὑπερήλικας Συληβρίας Αἰμιλιανός!**».

● Περαιτέρω ὅμως, ὁ «συγκρητισμὸς» καλλιεργεῖται ἐπίσης μέσῳ τῆς ὀργανώσεως «ARC», πὸν σημαίνει «συμμαχία τῶν θρησκευτῶν καὶ συντήρηση τοῦ περιβάλλοντος»· στὴν συγκρητιστικὴ αὐτὴ ὀργάνωσι θρησκευτῶν «συμμετέχουν σὰν διοικητικὸ συμβούλιο οἱ Μπαχάϊ, οἱ Σίχ, οἱ Ταοϊστῆς, οἱ Μουσουλμάνοι, οἱ Ἑβραῖοι, οἱ Βουδιστῆς καὶ ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας καὶ ὁ Οἰκουμενικὸς

Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως κ. Βαρθολομαῖος!».

● Ὁ Γ.Ι.Κ., προβαίνων σὲ μίαν ὄντως δραματικὴ ἔκκλησι πρὸς τὸν κ. Βαρθολομαῖο «νὰ δώσει ἕνα τέλος σὲ ὅλη αὐτὴ τὴ σύγχυση καὶ τὸν σκανδαλισμὸ τῶν Ὁρθοδόξων πιστῶν», ὑπεθυμίζει ὠρισμένες ἀλήθειες μεγάλης σημασίας: «ὄλοι μας περάσαμε ἀπὸ μίαν **μεγάλην σύγχυση** καὶ φθάσαμε, κάποτε στὸ παρελθόν, νὰ πιστεύουμε ὅτι στὴν πραγματικότητα τὸ **σχῆμα** εἶναι μόνον ἀποτέλεσμα πολιτικῶν κριτηρίων καὶ **ὄχι μετὰξὺ Ὁρθοδοξίας καὶ αἵρεσης** καὶ ὅτι, ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία ἀναπνέει μετὴ **δύο πνεύμονες, τὸν ἀνατολικὸ καὶ τὸν δυτικὸ**· ἀλλὰ βέβαια ἡ σύγχυση δὲν βγαίνει μόνον ἀπὸ ἀδυναμία δική μας, μὰ καὶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ **οἰκουμενικὰ ἀνοίγματα** μετὴ κύριους ὑπευθύνους τοὺς μεγάλους ἀκαδημαϊκοὺς θεολόγους καὶ τὰ μεγάλα ὀλισθήματα τῆς παρισινής θεολογίας, μέσα στὴν ὀποῖαν πολλοὶ Ὁρθόδοξοι, ἐδῶ στὴν δύση, γίναμε, στὸ παρελθόν, **ἀνυποψίαστα θύματα**».

● **Τέλος**, στὸ δεῦτερο μέρος τοῦ ἄρθρου, γίνεται ἀποκλειστικὴ ἀναφορὰ στὴν λεγομένη

«παρισινή θεολογία» καὶ ἐξετάζεται ἐκτενῶς «γιατὴ ἡ παρισινή θεολογία προσφέρει ἓνα πρόσφορο ἔδαφος στὸν συγκρητισμό», ἀφοῦ προ-επισημανθῆ, ὅτι «δὲν εἶναι βέβαια τυχαῖο τὸ γεγονός ὅτι τὸ Βόζε εἶναι τὸ πῶς μεγάλο κέντρο τῆς παρασινῆς θεολογίας στὴν Ἰταλία» καὶ ὅτι «οἱ νέες ἐγκύκλιοι τοῦ Πάπα χρησιμοποιοῦν τὴν θεολογία τῆς παρισινῆς σχολῆς»· πράγματι, οἱ ἀπόψεις ἐνδεικτικῶς τοῦ κ. Clement στὸ βιβλίο του «Ἡ Ρώμη διαφορετικῶς - Ἕνας Ὁρθόδοξος ἔναντι τοῦ πρωτείου», οἱ ὁποῖες ἀναλύονται στὸ ἄρθρο, εἶναι κατ' οὐσίαν συγκρητιστικές.

● **Τὸ ἀβίαστο** συμπέρασμα ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω, εἶναι ὅτι τὸ Φανάρι - ἂν ὄντως διαθέτη ἀκόμη ὑπολείμματα ὀρθοδόξου εὐαισθησίας - θὰ πρέπει νὰ εὐρίσκεται σὲ συνεχῆ ἐγρήγορσι γιὰ «ἀπαντήσεις» στὴν πανταχόθεν διαρκῶς ἐκφραζομένη **«ἀνάγκη ἐπαρκῶν διευκρινίσεων διὰ νὰ προληφθῆ εὐρύτερος σκανδαλισμός».**

 13. Ἀρχιμ. Γεωργίου, Καθηγουμένου Ἱ. Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἀγίου Ὁρους, **«Ὁρθοδοξία καὶ Οἰκουμενι-**

σμός» (ἐφημερ. «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 1311/ 12.3.1999, σελ. 1 καὶ 5).

■ **Ὁ Ἀρχιμ. Γ.**, ἐπ' εὐκαιρία τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας, δηλώνει ὅτι «ἡ φιλιότη μας Ὁρθοδοξία καὶ σήμερα κινδυνεύει» ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὅποιοι «προσπαθοῦν νὰ νοθεύουν τὸ δυνατό της κρασί, νὰ ἀμβλύνουν τὰ δόγματα, τὶς παραδόσεις της, τὸ ἦθος της, γιὰ νὰ μπορεῖ νὰ συνυπάρχει μὲ τὰ ἄλλα «δόγματα»· τὸ ἔργο αὐτὸ ἔχει ἀναλάβει ὁ Οἰκουμενισμός» καὶ «ἐννοοῦμε τὸν συγκρητιστικὸ Οἰκουμενισμό, τὸν διαχριστιανικὸ καὶ διαθρησκευτικὸ»· διευκρινίζει, ὅτι μὲ «πόνο» χαράσσονται «οἱ γραμμὲς αὐτὲς» «διὰ τοὺς Οἰκουμενιστὰς ἐκείνους» τῶν ποικίλων ἐκτροπῶν (πρακτικῶν καὶ θεολογικῶν), μέσῳ τῶν ὁποίων «ἀμβλύνουν τὸ ὀρθόδοξο αἰσθητήριο τοῦ Ἑλληνορθοδόξου λαοῦ» καὶ «ὀδηγοῦν τὴν Ἐκκλησία στὸν συγκρητιστικὸ Οἰκουμενισμό», καὶ τῶν ὁποίων ἡ «γλῶσσα» «δὲν εἶναι ἡ γλῶσσα τῶν Ἀγίων Πατέρων καὶ διδασκάλων μας»· ἐπίσης, ὁ Ἀρχιμ. Γ. ἐκφράζει τὴν πεποίθησί του, ὅτι «ὁ συγκρητιστικὸς Οἰκου-

μενισμὸς εἶναι μία σοβαρὰ ἐκκλησιολογικὴ παρέκκλισις, πού τείνει νὰ γίνῃ καὶ αἵρεσις, δηλαδή παγιωμένο αἰρετικὸ φρόνημα» καὶ ὅτι «ὁ εἰκοστὸς αἰὼν ὑπῆρξεν ὁ αἰὼν τῆς ἀναπτύξεως τοῦ συγκρητιστικοῦ Οἰκουμενισμοῦ».

● **Ἐντυπωσιάζει** ἰδιαίτερος ἡ ἀντι-αιρετικὴ στάσις, τὴν ὁποία ὁ Ἄρχιμ. Γ. προτείνει ἔναντι τοῦ Οἰκουμενισμοῦ: «πολλοὶ μᾶς κατηγοροῦν, ὅτι ἐνῶ ἀγωνιζόμεθα κατὰ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, δὲν διακόπτουμε τὴν κοινωνία μὲ τοὺς Οἰκουμενιστάς»: «ἐμεῖς [παρα]μένουμε στὴν Ἁγία μας Ἐκκλησία, διότι πιστεύουμε ὅτι **μέσα ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καὶ ὄχι ἐκτὸς αὐτῆς** ἤμποροῦμε νὰ ἀγωνισθοῦμε», καὶ παραπέμπει στὸν εἰκοστὸ πρῶτο αἰῶνα («μελλοντολογία»!...) ἐντὸς τοῦ ὁποίου - βάσει τῶν ὀλίγων, ἀλλὰ εὐοίωνων σημείων - θὰ ἐπιτευχθῆ ἡ ἐπάνοδος «ὄλων τῶν Ὁρθοδόξων εἰς τὴν πρὸ τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος γενικῶς ἐπικρατοῦσα ἐκκλησιολογία» («παλινδρόμησις»!...).

● **Χαρακτηριστικὰ** τῆς ἐπικινδυνότητος τῶν ἀπόψεων τοῦ Ἄρχιμ. Γ. εἶναι τὰ ἐξῆς: **α)** δὲν κατονομάζει τοὺς φορεῖς τοῦ

συγκρητιστικοῦ Οἰκουμενισμοῦ, οἱ ὅποιοι βεβαίως εἶναι οἱ Ποιμένες του, ἐνῶ οἱ Ἅγιοι Πατέρες σὺν τῇ αἵρεσει κατήγγελλον καὶ τοὺς αἰρετικούς γιὰ νὰ προστατεύσουν τὸ Ποίμνιο· **β)** θεωρεῖ τὴν διακοπὴν κοινωνίας (= «Ἀποτείχισιν») μὲ τοὺς αἰρετικούς Οἰκουμενιστάς ὡς τοποθέτησιν ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας, ἐνῶ οἱ Ἅγιοι Πατέρες μᾶς προτρέπουν: «Εἰ μὲν πίστεως ἔνεκεν [πονηρὸς ἢ ὁ Ἡγούμενος], φεῦγε αὐτὸν καὶ παραίτησαι, μὴ μόνον ἄν ἄνθρωπος ἦ, ἀλλὰ καὶ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ κατιῶν» (Ἱ. Χρυσοστόμου, ΡΓ τ. 63, στλ. 231)· **γ)** παραπέμπει στὸ ἄγνωστο μέλλον γιὰ τὴν ἐπάνοδο στὴν Ὁρθοδοξία, ἐνῶ οἱ Ἅγιοι Πατέρες ἐδῶ καὶ τώρα (= «**πάραυτα**») ἐνδιαφέρονται **ἀφ' ἐνὸς μὲν** νὰ διατηρήσουν τὴν δογματικὴ τους ἀκεραιότητα, «τῆς πρὸς τὸν πρόεδρον [οἰκεῖον Πατριάρχην] κοινωνίας ἑαυτοὺς διαστέλλοντες», «ἐκείνου τὴν αἵρεσιν δημοσίᾳ κηρύττοντος», **ἀφ' ἑτέρου δὲ** νὰ ἐλευθερώσουν τὴν Ἐκκλησίαν ἀπὸ τὸ ὄντως «σχίσμα καὶ τὴν αἵρεσιν» τῶν «ψευδεπισκόπων καὶ ψευδοδιδασκάλων»: «οὐ γὰρ σχίσματι τὴν ἔνωσιν τῆς

Ἐκκλησίας κατέτεμον, ἀλλὰ σχισμάτων καὶ μερισμῶν τὴν Ἐκκλησίαν ἐσπούδασαν ῥύσασθαι» (Ἱ. Καν. ΙΕ΄ τῆς ΑΒ΄ Ἀγ. Συνόδου καὶ ἔρμην.).

● **Ἐπὶ τῶν ἀπόψεων τοῦ Ἀρχιμ. Γ.**, βλέπε ἐκτενέστερη ἀναφορὰ στὸ περιοδ. «**Ὁρθόδοξος Ἐνημέρωσις**» (ἀριθ. 31/Ἰανουάριος-Μάρτιος 1999, σελ. 129-130), ἄρθρον: «**Ἐντὸς**» καὶ «**ἐκτὸς**» Ἐκκλησίας καὶ περὶ «**εὐοίωνων σημείων**».

 14. Βασιλείου Α. Τσίγκου, Ἐκκλησιολογικὲς θέσεις τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου - Αὐθεντία καὶ Πρωτεῖο, ἐκδόσεις «Ὁρθόδοξος Κυψέλη», Θεσσαλονίκη 1999, σσ. 406.

■ **Μία** πρώτη κριτικὴ ἀναφορὰ στὸ ἔργο αὐτὸ ἔχει ἤδη δημοσιευθῆ στὸ περιοδ. «**Ὁρθόδοξος Ἐνημέρωσις**» (ἀριθ. 33/Ἰούλιος-Σεπτέμβριος 1999, σελ. 137-138 καὶ ἀριθ. 34/Ὀκτώβριος-Δεκέμβριος 1999, σελ. 141 καὶ 144), στὴν «**Ἐκκλησιολογικὴ Ἐπιφυλλίδα μας**»: «Ὁ Ὅσιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης καὶ ἡ ἀκοινωνησία του μὲ τὸν Μοιχειανισμό καὶ τὴν Εἰκονομαχία: «**Σχίσμα**» ἢ «**Ἀποτείχισις**»».

● **Ἡ ὀγκώδης** διδακτορικὴ διατριβὴ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Β.Α.Τ. δὲν μᾶς ἔπεισε πλήρως γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ ἀντικειμενικότητα καὶ δεοντολογία τῆς ἐρευνητικῆς ἐργασίας του· ἐπίσης ἀπέτυχε σχεδὸν πλήρως στὴν διαπραγμάτευσί τοῦ «**ἀκανθώδους**» ζητήματος, ἂν ὁ Ὅσιος Θεόδωρος κατέστη σχισματικὸς ἢ ὄχι ἀγωνιζόμενος χάριν τῆς Ἀληθείας καὶ ποία τελικὰ εἶναι ἡ φύσις τῆς διακοπῆς κοινωρίας πρὸς τοὺς φορεῖς τῆς αἰρέσεως.

● **Τὰ ἐπιστημονικὰ** θεμέλια τῆς Διατριβῆς τοῦ κ. Β.Α.Τ. αἴρονται, ἐφ' ὅσον τὸ σύγγραμμα ἀποκτᾶ κατ' οὐσίαν ἐπιθετικὸν χαρακτῆρα κατὰ τῶν ἀντιδρώντων στὴν αἴρεσι τοῦ *Οἰκουμενισμοῦ* (ἐντὸς τοῦ ὁποίου περιέχεται τὸ *Ἡμερολογιακὸ Ζήτημα*)· περαιτέρω, ὁ κ. Β.Α.Τ. αὐτοαναίρεται ἐπιστημονικὰ γιὰ τρεῖς οὐσιώδεις λόγους: α) **ἀδυνατεῖ** νὰ ἐμφανίσῃ τὸν Ὅσιο Θεόδωρο αὐτο-ερμηνευόμενον, β) **ἀποφεύγει** (;) νὰ θέσῃ Αὐτὸν ἐντὸς τῶν ὀρίων τῆς ἀντι-αιρετικῆς Παραδόσεως, ὥστε ὁ Ὅσιος τουλάχιστον νὰ ἕτεροερμηνευθῆ καὶ γ) **δὲν ἔθεσε** ὡς θεμέλιο τῆς προσπάθειάς του τὴν ἀποσαφῆνισιν τῆς ἀληθοῦς

έννοίας τοῦ «Σχίσματος» καὶ τοῦ ἀληθοῦς ἐκκλησιολογικοῦ νοήματος τῆς «Ἀποτειχίσεως»· δοθέντων αὐτῶν, τὰ λοιπὰ συμπεράσματά του εἶναι ἐπόμενον νὰ εἶναι ἐπίσης λανθασμένα.

● **Ἐν κατακλεῖδι**, ἐγείρεται ἐμφαντικὰ τὸ ἐξῆς σημαντικό ἐρώτημα: αὐτὴ ἢ κατὰ καιροὺς «ἀντι-παλαιοσημερολογιτικὴ» «φιλοτιμία», ἢ ὁποία ἤδη φθάνει καὶ μέχρι τῶν Διδακτορικῶν Διατριβῶν, πότε θὰ ἀποδώσῃ τὰ ἴσα καὶ πρὸς τοὺς ἐκκλησιολογικοὺς Οἰκουμενιστάς; **Ἡμῆπως ἢ «ἀντι-οικουμενιστικὴ» ἀκαδημαϊκὴ «φιλοτιμία» εἶναι «ἐπικίνδυνος» καὶ «στοιχίζει»;**

 15. Συλλογικὴ ἐργασία, «Ἐπόμνημα περὶ Οἰκουμενισμοῦ» (ἔκδοσις περιοδ. «Παρακαταθήκη», ἔκδ. β', σελίδες 7-53, Θεσσαλονίκη 1999).

■ **Τὸ βαρυσήμαντο** αὐτὸ ἀντι-οικουμενιστικὸ κείμενο, τὸ ὁποῖο ὑπεβλήθη τὴν 23.9.1998 «πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλον» ὑπὸ δεκαεπτὰ Καθηγουμένων Ἱερῶν Μονῶν τῆς Ἐκκλησίας

τῆς Ἑλλάδος, σεβασμίων καὶ ἀξιολόγων Κληρικῶν καὶ Καθηγητῶν Πανεπιστημίων, προσετέθη στὶς «ἰσχυρὲς κινήσεις» τοῦ Ἀντι-οικουμενισμοῦ ἐντὸς τῶν κόλπων τῶν Ἀγιωτάτων Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν.

● **Παραπέμποντες** γιὰ μία λεπτομερέστερη παρουσιάσι τοῦ «Ἐπόμνηματος» στὸ περιοδ. «Ἐκκλησιολογία» τῆς 15.10.1999, ἀναφέρουμε μόνον τὴν θεματολογία του, ἢ ὁποία καλύπτει ὅλο τὸ φάσμα τῶν ἀνησυχιῶν τοῦ Ὁρθόδοξου Λαοῦ:

● **§ Α' (σσ. 8-10):** Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ τὸ «Π.Σ.Ε.»
§ Β' (σσ. 11-13): Ὁ Διαθρησκειακὸς Οἰκουμενισμὸς· **§ Γ' (σσ. 13-21):** Ὁ ὀρθοδοξο-παπικὸς διάλογος· **§ Δ' (σσ. 21-31):** Διάλογος μὲ τοὺς Ἀντικαθολικούς/Μονοφυσίτας· **§ Ε' (σσ. 32-37):** Ὁ κοινὸς ἑορτασμὸς τοῦ Πάσχα· **§ ΣΤ' (σσ. 37-46):** Οἱ παρεκκλίσεις τοῦ μητροπολίτου Ἐλβετίας κ. Δαμασκηνοῦ· **§ Ζ' (σσ. 46-47):** Ἡ λειτουργία τοῦ συνοδικοῦ θεσμοῦ· **§ Ἐπίλογος (σσ. 49-51):** Προτάσεις - λήψεις μέτρων.

● **Ἐχει ἔλθει** φαίνεται ὁ

καιρὸς γιὰ τὴν πλήρη πλέον ἀπομυθοποίηση τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ τῆς «μεσσιανικῆς ἀποστολῆς» τοῦ «Π.Σ.Ε.».

 16. Χρήστου Κ. Λιβανοῦ, «Νέα Συμφωνία τῶν Οἰκουμενιστῶν ἐξισώνει Ὁρθοδοξίαν καὶ Αἵρεσιν!» (ἐφημερ. «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 1343/26.11.1999, σελ. 3 καὶ 4· ἀριθ. 1344/3.12.1999, σελ. 3· ἀριθ. 1345/10.12.1999, σελ. 3 καὶ 4).

■ Ὁ κ. Χ.Κ.Λ., στὸ ἐκτενὲς αὐτὸ ἄρθρο του, ἀναφέρεται στὴν «δικαιολογημένη ἀνησυχία» ποὺ «ἔχει προκαλέσει στὸν Ὁρθόδοξο κόσμο καὶ ἰδιαίτερα στὶς Ἑλληνορθόδοξες παρειακές τῆς Ἀμερικῆς ἡ κοινὴ Δήλωση-Συμφωνία ποὺ ὑπέγραψαν τὰ μέλη εἰδικῆς θεολογικῆς ἐπιτροπῆς Ὁρθοδόξων καὶ Ρωμαιοκαθολικῶν στὶς 3 Ἰουνίου ἐ. ἔ. [1999] σὲ συνάντηση ποὺ εἶχαν στὸ Ὁρθόδοξο Θεολογικὸ Σεμινάριο τοῦ Ἁγίου Βλαδιμήρου τῆς Νέας Ὑόρκης»· βάσει τῆς Δηλώσεως-Συμφωνίας αὐτῆς, προφανῶς δὲ καὶ ἐξ ἀμέσου ἐπηρεασμοῦ ἀπὸ τὴν γνωστὴ Βελεμένδιο Συμφωνία

(Λίβανος, 1993), «τὸ βάπτισμα (ἢ μᾶλλον ράντισμα) τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν εἶναι ἔγκυρο καὶ ἰσόκυρο μὲ αὐτὸ τῶν Ὁρθοδόξων!»· στὰ «Συμπεράσματα καὶ Προτάσεις» τῆς Δηλώσεως-Συμφωνίας, κατὰ τὸν Χ.Κ.Λ., «ἀναφέρεται ὅτι αὐτοὶ ποὺ ἀρνοῦνται νὰ δεχθοῦν τὴν ἐγκυρότητα τοῦ βαπτίσματος τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν ἀποτελοῦν μία “φωνητικὴ μειονότητα” μέσα στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ἀναγνωρίζεται τὸ βάπτισμα τῶν δύο πλευρῶν ὡς ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ βάπτισμα καὶ κατ’ ἐπέκταση ἀναγνωρίζεται - ἔστω καὶ ἐλλιπῶς - στὴν κάθε μία ἀπὸ τὶς δύο Ἐκκλησίες ἢ σημερινὴ πραγματικότης τῆς ἰδίας καὶ τῆς αὐτῆς Ἐκκλησίας».

● Οἱ ἀπόψεις ἐν γένει τῆς Συμφωνίας τῆς Νέας Ὑόρκης, καὶ μάλιστα ἡ εἰδικὴ ἀναφορὰ της στὴν «θεωρία τῆς μυστηριακῆς οἰκονομίας, ποὺ προβάλλεται στὰ ἐρμηνευτικὰ σχόλια τοῦ Πηδαλίου», ἡ ὁποία δῆθεν «ἀποτελεῖ μᾶλλον καινοτομία τοῦ 18ου αἰῶνος» καὶ δὲν ἀντιπροσωπεύει «τὴν παράδοση καὶ τὴν διηνεκῆ διδασκαλία τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στὸ θέμα τοῦ Βαπτίσματος», προκαλοῦν τὴν

‘Από Συνάντησι τῆς Ἐπιτροπῆς Διαλόγου ὀρθοδόξων καὶ Παπικῶν τῶν Η.Π.Α. τὸ 1998.

αἰσθησι ὅτι ἔχουν διατυπωθῆ γιὰ νὰ ἀναιρέσουν τὴν ἐπιρροὴ τοῦ γνωστοῦ καὶ τόσο σημαντικοῦ ἔργου τοῦ Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβυτέρου **π. Γεωργίου Μεταλληνοῦ**, Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου, «“Ὁμολογῶ ἔν Βάπτισμα”.../Ἑρμηνεία καὶ Ἐφαρμογὴ τοῦ Ζ΄ Κανόνος τῆς Β΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου ὑπὸ τῶν Κολλυβάδων καὶ τοῦ Κων/νου Οἰκονόμου (Συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορικοκανονικὴν θεώρησιν τοῦ προβλήματος περὶ τοῦ κύρους τοῦ δυτικοῦ βαπτίσματος)», Ἀθῆναι 1983, σσ. 96· ἡ δευτέρα ἔκδοσις τοῦ βιβλίου

αὐτοῦ, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ προσωπικὴ ἐπίσκεψις τῶν Η.Π.Α. ὑπὸ τοῦ σ. πρὸ ἐτῶν εἶχε προξενήσει μεγάλη ἀναταραχὴ καὶ ἀντιδράσεις στοὺς κόλπους τῶν Οἰκουμενιστῶν, οἱ ὅποιοι τώρα «ἀπῆντησαν», ἰδίως μάλιστα ὁ πρόεδρος τῆς ὀρθοδόξου Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς μητροπολίτης Πισσοῦργου κ. Μάξιμος, γνωστὸς γιὰ τὶς σχετικὲς μὴ ὀρθόδοξες βαπτισματικὲς ἀπόψεις του.

● **Ὁ κ. Χ.Κ.Λ.** ὀρθῶς θέτει στὴν ἴδια μοῖρα τὶς Συμφωνίες τοῦ Σαμπεζῦ (1989, 1990), τοῦ Λιβάνου (1993) καὶ τῆς Νέας Ἰόρκης (1999), οἱ ὁποῖες κατ’ αὐτὸν εἶναι «ἡ ἀρχὴ μίας νέας Φερράρας - Φλωρεντίας»· εἶναι ἐπίσης ἀξιοπρόσεκτος ἡ διαπίστωσις του, ὅτι «τὴν πορεία πρὸς τὴν ἔνωση δὲν τὴν χαράσσουν οἱ Ὀρθόδοξοι μὲ τοὺς Παπικούς· τὴν ὑπαγορεύει καὶ τὴν χαράσσει τὸ Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν», ὅπως «αὐτὸ φαίνεται καθαρὰ ἀπὸ τὸ περιεχόμενον τοῦ Δελτίου Τύπου τῆς 16.6.‘99, πού κυκλοφόρησε τὸ Γραφεῖο Ἐπικοινωνίας τοῦ Π.Σ.Ε. καὶ τὸ ὁποῖο ἀναφέρεται στὰ θέματα, πού θὰ ἀπασχολοῦσαν τὴν Ἐπιτροπὴ Πίστεως

καὶ Τάξεως, πού θά συνεδρίαζε τὶς ἴδιες ἡμέρες στὸ Τορόντο τοῦ Καναδά», ἐφ' ὅσον τὰ θέματα αὐτὰ ταυτίζονται κατ' οὐσίαν μὲ τὰ θέματα τῆς Ὁρθοδοξο-Παπικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Νέας Ὑόρκης.

 17. Ἀρχιμ. Γεωργίου, Καθηγουμένου Ἱ. Μονῆς Γρηγορίου, «Οἱ Ἀντιχαλκηδόνιοι δὲν ἦσαν καὶ δὲν εἶναι Ὁρθόδοξοι - Ἀπάντησις εἰς μελέτην τοῦ π. Ἰωάννου Ρωμανίδου ὑποστηρίζοντος τὴν ἀντίθετον ἄποψιν» (περιοδ. «Κοινωνία», Ἀπρίλιος-Ἰούλιος 1999, σελ. 127-135· Ἰούλιος-Σεπτέμβριος 1999, σελ. 253-262).

■ **Ἀφορμὴν** τῆς ἐκτενοῦς αὐτῆς συγγραφῆς τοῦ Ἀρχιμ. Γ. ἀπετέλεσε τὸ ἄρθρο τοῦ πρωτοπρεσβυτέρου καθηγητοῦ π. Ἰωάννου Ρωμανίδου μὲ τίτλον: «Μία φύσις τοῦ Θεοῦ Λόγου σαρκακωμένη. Ὁ Ἅγιος Κύριλλος καὶ ἡ Δ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος» (στὸν συλλογικὸ τόμο «Ὁρθοδοξία καὶ ἡ τῶν πάντων ἐνότης», ἔκδοσις τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κουτλουμουσίου, 1999, σσ. 177-191)· κατὰ τὸν

Ἀρχιμ. Γ., «κεντρικὴ ἰδέα» τοῦ π. Ἱ. Ρ. εἶναι, ὅτι «Ὁρθόδοξοι καὶ Ἀντιχαλκηδόνιοι ἔχομεν κατ' οὐσίαν τὴν ἰδίαν Χριστολογικὴν πίστιν· ἂν καὶ διαφοροποιούμεθα εἰς τὴν διατύπωσιν τοῦ δόγματος, εἰς τὸ περιεχόμενον ὅμως ταυτιζόμεθα»· ἐν συνεχείᾳ, ὁ Ἀρχιμ. Γ., συνεχίζων τὴν βαρυσήμαντον προσφορὰν τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἐπὶ τοῦ ἀμφιλεγομένου ζητήματος τῆς Ὁρθοδοξο-Μονοφυσικῆς προσεγγίσεως, ἡ ὁποία ἰδίως ἀπὸ τοῦ 1989 ἔχει ὡς φαίνεται εἰσέλθει στὴν τελικὴ εὐθεΐα, προβαίνει σὲ πολὺ καίριες καὶ οὐσιαστικὰς «παρατηρήσεις», ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τοῦ π. Ἱ. Ρ., ὁμολογῶν εἰσαγωγικῶς ὅτι «ὑπάρχουν ἀναμφιλέκτως [καὶ] θετικὰ σημεῖα» εἰς αὐτό· «εἰς πλεῖστα ὅμως σημεῖα δὲν ἀκολουθεῖται ἡ Ὁρθόδοξος ἐρμηνεία τῆς ἀγίας Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου· διαπιστοῦμεν ὅτι πρόκειται διὰ τὴν ἰδίαν ἐσφαλμένην προσέγγισιν, ἡ ὁποία ὠδήγησεν εἰς τὴν σύνταξιν τῶν Κοινῶν Δηλώσεων μετὰ τῶν Ἀντιχαλκηδονίων, κατὰ τὰ ἔτη 1989, 1990 καὶ 1993»· «εἶναι ἀξιοσημείωτον ὅτι εἰς τὰ σημεῖα αὐτὰ ἡ ἐρμηνεία

συμφωνεῖ, ἐνίοτε κατὰ γράμμα, μὲ ἐκείνην τῶν Ἀντιχαλκηδονίων θεολόγων, ἐνῶ ἡ ὀρθόδοξος πατερικὴ ἐρμηνεία ἐπ' αὐτῶν εἶναι **ριζικῶς διάφορος**. δημιουργεῖται ἔτσι ἓνα **ἐρμηνευτικὸν πλαίσιον**, ἐντὸς τοῦ οἴοι καὶ τὰ θετικὰ σημεῖα τῆς ἀναλύσεως χάνουν τὴν θεολογικὴν σημασίαν των»· κατόπιν ἐπακολουθοῦν οἱ «**παρατηρήσεις**», μέσῳ τῶν ὁποίων ἀποδεικνύεται σαφῶς καὶ ἀπολύτως τεκμηριωμένως, ὅτι «οἱ Ἀντιχαλκηδόνιοι [Μονοφυσῖται] κατὰ τὸ παρελθὸν δὲν εἶχον τὴν ἰδίαν Χριστολογικὴν πίστιν μετὰ τῆς Ἐκκλησίας»· τέλος παρατίθενται «**ἰσχυραὶ μαρτυρίαι**», ἀποδεικνύουσαι ὅτι «**καὶ οἱ σύγχρονοι Ἀντιχαλκηδόνιοι δὲν ἔχουν Ὀρθόδοξον Χριστολογίαν**».

● **Εἶναι ἀξιοσημείωτος ὁ «θόρυβος**», ὁ ὁποῖος ἐδημιουργήθη γιὰ τὸ ἄρθρο αὐτὸ καὶ τὴς ιδέες πού ἐκφράζει ὁ Ἄρχιμ. Γ.: ὁ π. Ἰ. Ρ. πρέβη μέσῳ Διαδικτύου σὲ μία ἀπάντησι στὴν κριτικὴ τοῦ Ἄρχιμ. Γ., ἡ ὁποία ὅμως ἀποτελεῖ **κάθε ἄλλο παρὰ ἀπάντησιν**, κοινοποίησε δὲ καὶ τὴν ἀπὸ 2.1.1991 **Ἔκθεσίν** του, πρὸς τὸν τότε ἀρχιεπί-

σκοπο Σεραφεῖμ, ἐπὶ τοῦ Διαλόγου Ὀρθοδόξων - Ἀντιχαλκηδονίων· ἐπακολούθησε μία «ἀποκαλυπτικὴ ἀλληλογραφία Ρωμανίδη-Καψάνη»· καὶ τέλος μία σοβαρὰ καὶ κατηγορηματικὴ ἀπάντησις τοῦ Ἄρχιμ. Γ. πρὸς τὸν π. Ἰ. Ρ.

➔ (Βλ. τὰ σχετικὰ κείμενα: ἐφημερ. «**Χριστιανικὴ**», ἀριθ. 575 [889]/14.10.1999, σελ. 10· ἀριθ. 576 [890]/28.10.1999, σελ. 8 καὶ 11· ἀριθ. 577 [891]/11.11.1999, σελ. 9-11).

● **Πάντως**, ἐκτὸς τῶν ἄλλων σπουδαίων συμπερασμάτων, τὰ ὁποῖα συνάγονται ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω κείμενα (προστεθήτω καὶ τὸ ἀρκετὰ ἐνδιαφέρον σχετικὸ ἄρθρο: Ἰερομ. Λουκᾶ Γρηγοριάτου, «**Ἡ Δήλωσις τοῦ Κόππου Πατριάρχου δὲν ἀποτελεῖ Ὀρθόδοξον Ὁμολογίαν**», ἐφημερ. «**Ὀρθόδοξος Τύπος**», ἀριθ. 1329/23.7.1999, σελ. 3 καὶ 4), προκύπτει ἀβιάστως ἀπὸ τὴν **Ἔκθεσιν** τοῦ π. Ἰ. Ρ. τῆς 2.1.1991 ἡ **ἔλλειψις σοβαρότητας** στὸν διενεργούμενο **Διάλογο Ὀρθοδόξων - Ἀντιχαλκηδονίων**, ἡ ὁποία βεβαίως ἔλλειψις φαίνεται, ὅτι εἶναι **κοινὸ χαρακτηριστικὸ** τῶν **Διαλόγων** ἐν γένει πού διενεργοῦνται

στά πλαίσια τῆς *Οἰκουμενικῆς Κινήσεως*· διότι, πῶς εἶναι δυνατόν ὁ *Διάλογος* αὐτὸς νὰ διενεργῆται μὲ ἀγιοπνευματικὴ σοβαρότητα καὶ χαρισματικὸ πάθος γιὰ τὴν Ἀλήθεια καὶ τὴν Ἀγάπη τῶν πλανωμένων ἑτεροδόξων, ἀλλὰ καὶ μὲ ἐπιστημονικὴ εὐαισθησία ὑψηλοτάτου ἐπιπέδου, ὅταν ὁ π. **Ἰ. Ρ.** «*σὶνήνη παγίδες*», ὅπως ὁμολογεῖ ὁ ἴδιος, στοὺς Ἀντιχαλκηδονίους/Μονοφυσίτας γιὰ νὰ «πέσουν» εἰς αὐτὰς οἱ «Ἀνατολικοὶ» καὶ νὰ ὁμολογήσουν ἀκουσίως αὐτὰ πού δὲν πιστεύουν ἐπὶ τῆς Χριστολογίας; Εἶναι σοβαρὰ αὐτὰ τὰ πράγματα; Αὐτὸς εἶναι ὁ πατερικὸς τρόπος τοῦ διαλέγεσθαι μὲ ἑτεροδόξους; Καὶ εἶναι δυνατόν νὰ συμβάλῃ στὴν οἰκοδόμησι ἐμπιστοσύνης τῶν διαλεγομένων μερῶν ἢ δημοσίευσις τῆς «*χαριτωμένης παγίδος*», ἐν εἶδει μάλιστα «*τροπαίου*» τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν;!...

● **Ἀσφαλῆ** ἄλλωστε ἀπόδειξιν τῆς μὴ ἀσφαλοῦς καὶ ἀποτελεσματικῆς «*παγίδος*» τοῦ π. **Ἰ. Ρ.** ἀποτελεῖ τὸ βιβλίον τοῦ πατριάρχου τῶν Κοπτῶν **Σενοῦντα Γ΄**, *Ἡ Φύσις τοῦ Χριστοῦ - Ἡ Θεότητα τοῦ Χριστοῦ* (Ἀθήνα 1996,

ἐκδόσεις «Ἀρμός»): μετὰ τὴν «*ἐπιτυχῆ*» ὑποτίθεται ἔκβασι τοῦ *Διαλόγου* καὶ ἐνῶ ὑποτίθεται, ὅτι οἱ Ἀντιχαλκηδόνιοι ἐπέισθησαν γιὰ τὴν κοινὴ μας Χριστολογία, διατυπωμένην μὲ διαφορετικὸν τρόπον ἑκατέρωθεν, ὁ Κόπτης πατριάρχης ἐπιμένει στὶς χριστολογικὰς του ἀπόψεις, διατυπωμέναις τὸ 1984, οἱ ὁποῖαι - ἐκτὸς τῶν ἄλλων - ἀποδεικνύουν ὅτι δὲν κατενόησε τίποτε οὐσιαστικὸ ἀπὸ τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν ὀρθοδόξων· ἐνδεικτικῶς ὑποστηρίζει ὁ Σενοῦντα Γ΄: «*Παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ἡ σύνοδος τῆς Ἐφέσου [ἢ Γ΄ Οἰκουμενικῆ] ἀναθεμάτισε τὸν Νεστόριο, οἱ νεστοριανικὰς ρίζες ἀπλώθηκαν καὶ ἐπέδρασαν στὴν σύνοδο τῆς Χαλκηδόνος [Δ΄ Οἰκουμενικῆ], ὅπου ἡ τάσις νὰ διαχωρισθοῦν οἱ δύο φύσεις ἄρχισε νὰ γίνεται τόσο ὀρατῆ, ὥστε εἰπώθηκε ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι δύο πρόσωπα*» (!)· κατὰ τὴν Χριστολογία τῶν Κοπτῶν, «*ἡ ἐνωσίς τους [θείας καὶ ἀνθρωπίνης φύσεως] ὀδήγησε στὴν Ἐνότητα τῆς Φύσεως*»· «*λέμε γιὰ τὴν φύσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ "ὁ Ἐνσάρκωμένος Λόγος" καὶ δὲν λέμε "Θεὸς καὶ ἄνθρωπος"*»· «ὁμοίως ἡ

φύση τοῦ Ἐνσαρκωμένου Λόγου εἶναι μία φύση πού ἐμπεριέχει ὅλα τὰ θεϊκὰ καὶ ὅλα τὰ ἀνθρώπινα χαρακτηριστικά· «αὐτὴ ἡ ἔκφραση [δύο φύσεις, Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου] δηλώνει δύο καὶ ὄχι ἓνα, καὶ ὁ ὅρος “δύο” δὲν σημαίνει ποτὲ ἔνωση. Μία ἔνωση πραγματικὰ δὲν μπορεῖ νὰ χωριθεῖ στὰ δύο... Ὁμοίως ὁ ὅρος “δύο” σημαίνει διαχωρισμὸ ἢ ροπὴ γιὰ διαχωρισμό· «ἐπειδὴ πιστεύουμε στὴ Μία Φύση τοῦ Ἐνσαρκωμένου Λόγου, πιστεύουμε στὴ Μία Θέληση καὶ στὴ Μία Ἐνέργεια. Φυσικά, ἀφοῦ φρονοῦμε ὅτι ἡ Φύση εἶναι Μία, καὶ ἡ Θέληση καὶ ἡ Ἐνέργεια εἶναι ἐπίσης Μία· «καὶ ἀφοῦ ἡ Θέληση εἶναι Μία, ἀναγκαστικὰ ἡ Ἐνέργεια εἶναι Μία. Ἐδῶ ἐμεῖς δὲν διαχωρίζουμε μεταξὺ τῶν δύο φύσεων».

 18. Edmund Doogue:
«Ὁρθόδοξος ἡγέτης προτρέπει τὶς ἐκκλησίες νὰ υπερβοῦν τὰ ἐμπόδια γιὰ διάλογο»/«Orthodox leader urges churches to overcome obstacles to dialogue» (περιοδ. «E.N.I.», No 21/24.11.1999, pp. 14-15).

■ **Τὴν 5.11.1999**, ὁ μπροπολίτης Ἑλβετίας **κ. Δαμασκηνὸς** ἔδωσε συνέντευξι στὸ περιοδικὸ «Οἰκουμενικὰ Διεθνή Νέα»/«E.N.I.» καὶ ἐπεσήμανε τὶς «μεγάλες διακινδυνεύσεις», οἱ ὁποῖες ὑφίστανται «γιὰ τὶς ἐκκλησίες στὴν προσπάθειά τους νὰ συσχετισθοῦν μεταξύ τους», μέσῳ ἐννοεῖται τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως· οἱ «διακινδυνεύσεις» αὐτὲς ὀφείλονται, κατὰ τὸν **κ. Δ.**, στὶς «προκλήσεις ἐκ τῶν ἔνδον ἀπὸ φουνταμενταλιστικὲς ὁμάδες», οἱ ὁποῖες μάλιστα τὸν ἔχουν κατηγορήσει ὡς «προδίδοντα τὴν Ὁρθόδοξο πίστι» καὶ οἱ ὁποῖες (ὁμάδες) «προσπαθοῦν νὰ σταματήσουν τὶς οἰκουμενικὲς πρωτοβουλίες»· «οἱ φουνταμενταλιστές», εἶπε ὁ **κ. Δ.**, «κάνουν τὸ λάθος “ταυτίσεως τῆς ἀποστολικῆς πίστεως καὶ τῆς ἐκφράσεώς της ἀποκλειστικὰ μὲ τὴν ἰδιαίτερη παράδοσί τους”»· «“κάτι πρέπει νὰ γίνῃ”, ὥστε νὰ σταματήσῃ ἡ διάδοσις αὐτῆς τῆς παραπληροφορήσεως. “Οἱ δυνάμεις τῆς καταστροφῆς κάνουν ὅ,τι καλύτερο μποροῦν· τὶ κάνουμε ἐμεῖς;»· καὶ ὁ **κ. Δ.** συνοψίζει τὴν στάσι τῶν ἐκκλησιῶν ἔναντι τῆς οἰκουμενικῆς προκλήσεως:

«ἡ βασική οὐσία [τῆς Πίστεως] δὲν θὰ πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς κάτι τὸ σχετικό· καὶ ἡ ἔκφρασίς της δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς κάτι τὸ ἀπόλυτο».

● **Οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταί**, ὅταν τεκμηριωμένα τοὺς ἀπευθύνουν τὴν κατηγορία γιὰ παρέκκλιση ἀπὸ τὴν *Συνοδικὴ καὶ Πατερικὴ Παράδοσι*, εἶναι ἔτοιμοι - ἀντὶ πάσης ἄλλης ἀπάντησεως - νὰ χαρακτηρίσουν τοὺς κατηγορούμενους τῶν ὡς *φουνταμενταλιστάς*· ἐπιμένοντες δὲ στὴν ἄποψη, ὅτι ἡ «ἔκφρασις» τῆς Πίστεως εἶναι κάτι τὸ μὴ «ἀπόλυτο», ὀδηγοῦνται στὴν διακήρυξι, ὅτι ὀρθόδοξοι καὶ ετερόδοξοι «*ἀνήκομε στὴν ἴδια αὐτὴ οἰκογένεια πού εἶναι ἡ Ἐκκλησία, Σῶμα τοῦ ζῶντος Χριστοῦ*» καὶ μοιραζόμεθα «*τὴν ἐνόπτιά μας ἐν τῇ ποικιλίᾳ τῶν πνευματικῶν χαρισμάτων πού ἀντιστοιχεῖ στὶς διαφορετικὲς κοινωνικο-πολιτιστικὲς προελεύσεις μας καὶ ἡ ὁποία, ὡς τοιαύτη, ἐμπλουτίζει τὴν κοινωμία μας ἐν τῇ πίστει καὶ τῇ ἀγάπῃ*» (περιοδ. «**Ἐπίσκεψις**», ἀριθ. 518/31.5.1995, σελ. 15· ἐπίσης: περιοδ. «**Ἐπίσκεψις**», ἀριθ. 517/30.4.1995, σελ. 10)· οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταί, καὶ

μάλιστα ὁ **κ. Δ.**, μᾶς προτρέπουν νὰ μὴ ταυτίζουμε τὰ ἰδικά μας κανονικὰ ὅρια μὲ τὴν Μίαν Ἐκκλησίαν, διότι «μόνο ἡ στάση αὐτὴ θὰ μᾶς ἐπιτρέψῃ νὰ ἀναγνωρίσουμε ἀκόμη καὶ Ἐκκλησίες ἔξω ἀπὸ τὰ δικά μας ἐκκλησιαστικὰ σύνορα, σύνορα πού πολὺ συχνὰ ἔχομε τὴν τάση νὰ ταυτίζωμε κατὰ τρόπο ἀποκλειστικὸ μὲ τὴ σωτηρία ἐντὸς τῆς Μιάς, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας» (ἐνθ' ἄνωτ· βλ. ἐπίσης περιοδ. «**Ἐπίσκεψις**», ἀριθ. 260/15.10.1981, σελ. 13-14).

● **Ἡ ἀνορθοδοξία** τῶν ἀπόψεων αὐτῶν τοῦ **κ. Δ.** κατέστη ἀναμφισβήτητος, ὅταν **διέγραψε** κατ' οὐσίαν καὶ **διέστρεψε** πλήρως τὸ νόημα τῶν ἀντι-παπικῶν ἀγώνων τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου Κωνσταντινουπόλεως, ὑποστηρίζων τὰ ἐξῆς ἐντελῶς καινοφανῆ: «*Ἡ χριστιανικὴ κληρονομία πού μᾶς ἄφησε ὁ ἱερός Φῶτιος ξεκινᾷ ἀπὸ τὴν βεβαιότητα, ὅτι ἡ ἀποκεκαλυμμένη Ἀλήθεια προσελήφθη κατὰ διαφορετικὸ τρόπο ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ καὶ τὴ Δύση, ἐβίωθη δὲ καὶ ἔγινε κατανοπητὴ σύμφωνα πρὸς τὶς διαφορετικὲς πολιτιστικὲς καταβολὲς καὶ μορφώσεις τῶν ἐπὶ μέ-*

ρους λαῶν»· «ἡ φωτιανὴ κληρονομία μᾶς ὀδηγεῖ στὴ διαπίστωση, ὅτι ἡ Ἄνατολή καὶ ἡ Δύση, παρ' ὅλες τὶς ἰδιαιτερότητές τους, ἀνήκουν ὀργανικὰ στὴ μία Χριστιανοσύνη, ὅτι οἱ διαφορὲς μας θὰ πρέπει νὰ ἐννοηθοῦν ὡς νόμιμες ἀναπτύξεις τῆς μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἀποστολικῆς πίστεως στὴν Ἄνατολή καὶ στὴ Δύση καὶ ὄχι ὡς αἰτίες διαιρέσεως καὶ χωρισμοῦ ὡς πρὸς τὴ μία παράδοση τῆς κοινῆς πίστεως» (περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 541/28.2.1997, σελ. 8).

● **Εἶναι ἐπόμενο** λοιπὸν οἱ ἀπόψεις αὐτές, οἱ ὁποῖες ἐγγίζουν τὰ ὅρια τῆς αἰρέσεως, νὰ ἐξεγείρουν τοὺς εὐσεβεῖς, ὥστε νὰ «προσπαθοῦν νὰ σταματήσουν τὶς οἰκουμενικὲς πρωτοβουλίες», ἢ δὲ προσπαθεῖα τους αὐτὴ δὲν συνιστᾷ φουνταμενταλισμόν, ἀλλὰ τὴν Ὁρθοδόξον Θεάρεστον Ἐνστασιν, ἢ ὁποία ἀληθεύει ἐν ἀγάπῃ καὶ θέτει τὸ ἱερώτατο αἴτημα τῆς ἐπανενώσεως τοῦ διηρημένου Χριστιανισμοῦ σὲ τελείως διαφορετικὴ βάσι ἀπὸ αὐτὴν τῶν ἀσεβούντων ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν.

τρόπουλου, **«Οἰκουμενισμὸς καὶ Σχισματικοὶ Παλαιομερολογῖτες»** (περιοδ. «Ὁρθόδοξη Μαρτυρία» Κύπρου, ἀριθ. 60/Χειμῶνας 2000).

■ **Μὲ τὸ ἐκτενὲς αὐτὸ ἄρθρο** τοῦ Ὁ. Δ. ἐπιχειρεῖ νὰ ὑπερασπισθῆ τοὺς Ἁγιορείτας Πατέρας, οἱ ὁποῖοι διαμαρτύρονται (βλ. παροῦσαν Στήλη, § 10: «Ἐλεγχος...») γιὰ «τὶς κακόδοξες ἀναφορὲς καὶ τὶς ἀντικανονικὲς ἐνέργειες, στὶς ὁποῖες προβαίνει τὸ Φανάρι σὲ σχέση μὲ τὸν οἰκουμενικὸ διάλογο» καὶ νὰ ἀντικρούσῃ τὴν ἄποψη τοῦ πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, ὅτι δῆθεν «οἱ φωνὲς διαμαρτυρίας τοῦ Ἁγίου Ὁρους» «ἐνισχύουν τὶς διάφορες κάστες τῶν σχισματικῶν Παλαιομερολογιτῶν»· Ὁ Δ. δηλώνει ἀπεριφράστως καὶ προσπαθεῖ νὰ τὸ ἀποδείξῃ, ὅτι «οἱ ἐνέργειες κι οἱ δηλώσεις τῶν Οἰκουμενιστῶν εἶναι ὁ ἀποκλειστικὸς ὑπεύθυνος τῆς τραγωδίας τοῦ σχίσματος τῶν Παλαιομερολογιτῶν» καὶ ὄχι οἱ διαμαρτυρόμενοι κατὰ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, οἱ ὁποῖοι «συνιστοῦν τὸ πιὸ ἰσχυρὸ ἀντίβαρο γιὰ ὅσους σκέφτονται» νὰ προσχωρήσουν στοὺς «Παλαιο-

μερολογίτες», ἐφ' ὅσον αὐτοὶ (οἱ διαμαρτυρόμενοι) **ἀφ' ἑνὸς μὲν** εἶναι συνήθως «οἱ αὐστηρότεροι ἐλεγκτὲς τοῦ Οἰκουμενισμοῦ», ἀλλὰ καὶ «οἱ αὐστηρότεροι ἐλεγκτὲς [καὶ σφόδρα πολέμιοι] τῶν σχισματικῶν», **ἀφ' ἑτέρου δὲ** ἀποτελοῦν παράδειγμα γιὰ τοὺς εὐσεβεῖς: «μποροῦν κάλλιστα νὰ διαμαρτύρονται γιὰ τὰ οἰκουμενιστικὰ ἀνοίγματα χωρὶς νὰ ἐγκαταλείπουν τὴν Ἐκκλησία».

● **Τὸ κείμενο** τοῦ Ἰ. Δ. δὲν διακρίνεται γιὰ τὴν ψυχραιμία καὶ τὴν Πατερικότητά του ἐνδεικτικῶς: **α)** **ἐνῶ** χαρακτηρίζει τοὺς Οἰκουμενιστὰς ὀρθῶς ὡς **ὀμάδα ληστῶν**, ἡ ὁποία ἐπιτίθεται ἐναντίον τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως, ταυτοχρόνως χαρακτηρίζει ὅσους ἀπομακρύνονται ἀπὸ τοὺς ληστὰς ὡς σχισματικούς καὶ ἐξερχομένους τῆς Ἐκκλησίας! (ἴ **Ἀρά γε**, δὲν ἔχει ὑπ' ὄψιν του τῆς κανονικῆς καὶ Πατερικῆς ἐπιταγῆς γιὰ τὶς περιπτώσεις ἐπιθέσεως ληστῶν καὶ λύκων ἐναντίον τοῦ Ὁρθοδόξου Ποιμνίου;·) **β)** **ἐνῶ** ὁμολογεῖ ὅτι κατ' οὐσίαν οἱ Οἰκουμενιστὰι **πάσχουν καιρίως περὶ τὴν Πίστιν** μέσῳ τῆς ἀποδοχῆς τῶν κειμένων τοῦ Σαμπεζύ, τοῦ Μπαλαμάντ, τῆς Βαπτισματικῆς

Θεολογίας, τῆς θεολογίας τῶν «Ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν» καὶ τῆς συμμετοχῆς των σὲ συμπροσευχὲς μὲ αἵρετικούς καὶ ἀλλοθρήσκους (καὶ δὲν εἶναι βεβαίως μόνον αὐτὰ), **ταυτοχρόνως** δὲν ὑπενθυμίζει τὴν πατερικὴ στάσι τῆς «Ἀποτειχίσεως» ἀπὸ τοὺς «ψευδεπισκόπους καὶ ψευδοδιδασκάλους»! (ἴ **Ἀρά γε**, δὲν ἔχει ὑπ' ὄψιν του, ὅτι ἄλλο «Ἀποτειχίσις» καὶ ἕτερον «Σχίσμα»;·) **γ)** **ἐνῶ** ἀναφέρεται στοὺς Οἰκουμενιστὰς ὡς σπεύδοντας σὲ «ἄκριτη ἔνωση» μὲ τοὺς Παπικούς καὶ Προτεστάντες (καὶ ἤδη μὲ τοὺς Ἀντικαθολικούς/Μονοφυσίτας), **ταυτοχρόνως** καλεῖ τοὺς εὐσεβεῖς νὰ διατηροῦν κοινωσίαν μαζί τους γιὰ νὰ ἔχουν «βεβαιότητα σωτηρίας»! (ἴ **Ἀρά γε**, δὲν ἔχει ὑπ' ὄψιν του τὴν διαβεβαίωσι τοῦ Ἁγίου Μάρκου Εὐγενικοῦ: «πέπεισμαι γὰρ ἀκριβῶς, ὅτι ὅσον ἀποδιῆσταμαι τούτου [τοῦ πατριάρχου] καὶ τῶν τοιούτων [τῶν ἐνωτικῶν], ἐγγίξω τῷ Θεῷ καὶ πᾶσι τοῖς πιστοῖς καὶ ἀγίοις Πατράσι· καὶ ὡσπερ τούτων χωρίζομαι, οὕτως ἐνοῦμαι τῇ ἀληθείᾳ καὶ τοῖς ἀγίοις Πατράσι καὶ Θεολογοῖς τῆς Ἐκκλησίας»;/ PG 160, 536CD).

● **Ο Ί. Δ.** δὲν θεολογεῖ, γι' αὐτὸ καὶ τὸ κείμενό του δὲν ἔχει ἀμεροληψία, διάκρισι, ἀγάπη καὶ ταπείνωσι· εἶναι ἓνα κείμενο *φουνταμενταλιστικό*, ὅταν μάλιστα ὑποστηρίξῃ ψευδέστατα, ὅτι οἱ *Ἀντι-οικουμενισταὶ* «*εὐφραίνονται "χαρὰν μεγάλην"* ὅταν ἔχουν νὰ κάνουν μὲ ἐκπροσώπους τῆς Ἐκκλησίας, οἱ ὁποῖοι κάνουν συμπροσευχὲς κι ἀνοίγματα πρὸς τοὺς αἵρετικούς ἀντίθετα μὲ τὴν πίστιν τῆς Ἐκκλησίας, ἢ κληρικούς τῶν ὁποίων ἡ ζωὴ ἔρχεται σὲ κραυγαλέα ἀντίθεσι μὲ τὸ *Εὐαγγέλιο*», ἐνῶ «*αἰσθάνονται ἄβολα*» ὅταν συμβαίη τὸ ἀντίθετο (!)· εὐχόμενοι νὰ τὸν συγχωρήσῃ ὁ Κύριός μας γιὰ τὴν **δεινὴ αὐτὴ συκοφαντία**, τὸν προτρέπουμε ἀδελφικῶς νὰ **σκεφθῆ μὲ σοβαρότητα** ἂν εὐρίσκεται σὲ στερεὸ ἔδαφος «*βεβαιότιμος σωτηρίας*», ὅταν οἱ ποιμένες του «*μὲ λευκὸ δογματικὸ κι ἠθικὸ μητρῶο*» (ἰδικὴ του εὐσεβιστικὴ ἔκφρασι) κοινωνοῦν μὲ τοὺς «*ληστὰς*» Οἰκουμενιστὰς, οἱ ὁποῖοι ὡς «*μέλη τῆς ἀστυνομίας, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Διευθυντὴ τῆς ἀστυνομίας*» (ἰδικὴ του ἔκφρασι) **συλλογικῶς/συνοδικῶς καὶ μάλιστα Πανορθόδοξως καὶ**

ἐπανειλημμένως ἔχουν ἀποφασίσει νὰ μετέχουν στὴν *Οἰκουμένην Κίνησι* καὶ τὸ «*Π.Σ.Ε.*», τὸ ὁποῖον βεβαίως δὲν ἀποτελεῖ ἀπλῶς *ἐπίθεσι* ἐναντίον τῆς *Ἄνω Ὁρθοδόξου Πίστεως* (ἰδικὴ του ἔκφρασι), ἀλλὰ - κατὰ τὸν αἰμνηστον **π. Ἰουστῖνο Πόποβιτς** - συνιστᾷ «*ταπείνωσι*ν *τερατώδη*», «*ἀνήκουστον προδοσίαν*», ἀποτελεῖ δὲ στάσι «*ἀνορθόδοξον*», «*ἀποκαλυπτικῶς φρικαλέαν*», «*οἰκτρῶς καὶ φρικωδῶς ἀντι-αγιο-παραδοσιακὴν*» (ἐξ αἰτίας ἄλλωστε αὐτοῦ, διέκοψε ὁ **π. Ἰ.Π.** κοινωνία μὲ τὸν πατριάρχη τῆς Σερβίας)...

ORTHODOX RESISTANCE AND WITNESS

A JOURNAL PUBLISHED
BY THE HOLY SYNOD IN RESISTANCE

• PERIOD B • YEAR 1 • JANUARY 2000 • ISSUE NUMBER 1 •

Contents

From the Editor

■ On renewing publication : an anniversary - hopes - visions

«Hope does not put to shame».

Anti-Ecumenism is being awakened unexpectedly 3

A. Official Documents

† Metropolitan Cyprian of Oropos and Fili

President of the Holy Synod in Resistance

The «*Lawful*» Character of the Struggle against *Ecumenism* 9

B. Studies - Documents - Witnesses

■ Questions of Orthodox Ecclesiology

The Position in the Church of Heretics who have not yet
been Brought to Trial 19

■ The Relationship between Orthodox Ecumenists and the «WCC»

The Profound Crisis of the «WCC» - the Wind of
«De-theologizing» 37

■ The Ecumenical Movement - Calendar Question - The Common Pascha

The Commonly-held View of the Calendar Question
and the Common Pascha within the Ecumenical Movement 48

■ The Paradoxical Tactics of the Phanarion

The Orthodox-Papist Dialogue and the Question of the Unia 54

<u>C. Chronicle of the Holy Synod in Resistance</u>	63
<u>D. News - Commentary</u>	
<i>Ecumenistica: Interchristian - Interfaith</i>	77
<u>E. Reviews - Critical Notes</u>	
<i>Books, Journals, Pamphlets, Articles, Audio-visual</i>	121

«ORTHODOX RESISTANCE AND WITNESS»

THE OFFICIAL JOURNAL
OF THE HOLY SYNOD IN RESISTANCE

PUBLISHER

The Consistory of the Holy Synod in Resistance

WITH THE BLESSING OF

His Eminence Metropolitan Cyprian of Oropos and Fili
President of the Holy Synod in Resistance

OWNER

Holy Monastery of St. Cyprian, Fili, Attica, Greece

MANAGING EDITOR

His Grace Bishop Ambrose of Methoni

PRODUCED

by the Staff of Clergy of the Holy Synod

TELEPHONE NUMBER

+ 30 1 24 11 380

TELEFACSIMILE NUMBER (Telefax)

+ 30 1 24 11 080

ELECTRONIC MAIL ADDRESS (E-mail)

Kyprianos@hol.gr

ANNUAL SUBSCRIPTION

Inside Greece: 1,500 Greek Drachmas - Outside Greece: \$ 7.00 (USA)

POSTAL ADDRESS

Holy Monastery of St. Cyprian
P.B. 46006 - 133 10 ANO LIOSIA - Greece.

Printed in Greece

ISSN 1106-9651